

Emmanuel – Het smartvol lijden van onze Heer en Zaligmaker Jezus Christus

Inleiding op het smartvol lijden van onze Heer en Zaligmaker Jezus Christus.

Vroeger hebben wij reeds 3 of 4 keren een of anderhalve bladzijde weggelaten, die ons minder of niet belangrijk schenen, omdat ze het verhaal eerder onnodig verlengden. Zo willen wij nu doen met de inleiding die Brentano plaatste aan het begin van het lijdensverhaal. Volledigheidshalve geven wij die passages later als toevoegsels.

Overigens betreft deze inleiding slechts het verhaal van het laatste avondmaal. Hierin legt Brentano er de nadruk op, dat er geen tegenspraak bestaat tussen het verhaal van K. Emmerick en dat der Evangeliën. Integendeel, sommige moeilijkheden die ontstaan uit de vergelijking der evangeliëverhalen onderling, worden door het verhaal van onze zienster op de natuurlijkste en meest bevredigende wijze opgelost. Dit is ten andere ook waar voor de Evangeliën in hun geheel. Hierin komen veel trekken en bijzonderheden door K. tot hun volle recht en betekenis.

Als inleiding willen wij hier een heel kort woord plaatsen over de schoonheid van dit gedeelte van Katarina Emmericks verhalen, beschouwingen, openbaringen of hoe men ze noemen wil. Reeds meer dan eens hebben wij de mening geuit, eerst op gezag van meer bevoegde kenners, dan ook uit eigen overtuiging dat deze lijdensbeschouwingen behoren tot het heerlijkste wat de wereldletterkunde ons in dit litterair genre te bieden heeft, of eenvoudiger gezegd: ze zijn het schoonste wat op dit gebied in de wereld bestaat. De Evangeliën laten wij hier geheel buiten beschouwing.

Talrijke meningen van geleerde bevoegde mannen, kunstenaars, theologen en noem maar op, zou ik kunnen citeren, doch aangezien deze inleiding kort moet zijn, zal ik mij bij een enkele bekentenis beperken. Het is een impliciete, om zo te zeggen onbewuste bekentenis

en daarom is ze des te waardevoller. Misschien heeft de priester criticus er nooit aan gedacht hoe ver strekkend zijn uitspraak was, maar toch wordt onze bewering, zoals wij ze boven formuleerden, erdoor bevestigd.

In een overzicht van de letterkundige voortbrengselen in de vorige decennia schreef priester A. Lambert in 'Revue diocésaine de Tournai', déc. 1947, blz. 545: "Het drama van Kalvarië heeft de subliemste meesterwerken van muziek en schilderkunst geïnspireerd. Aan schrijvers en dichters evenwel bood dit drama een minder gunstig onderwerp. Na Katarina Emmericks overwegingen op het Bitter Lijden en vooral na de Evangelieverhalen doen al de letterkundige voortbrengselen, zelfs die van Claudel en Péguy teleurstellend aan."

Dit is klaarblijkelijk zoveel gezegd als: "Het Bitter Lijden van K. Emmerick is het heerlijkste wat in de letterkunde op dit gebied bestaat."

Waarom zou ik hier niet mogen aan toevoegen – iets waarvan ik ten diepste doordrongen ben – "Een groot gedeelte van Katarina's Christusleven evenaart het Bitter Lijden in schoonheid."

Kan er aan K.'s werk een mooier, spontaner, dus betrouwbaarder hulde gebracht worden dan de bekentenis van die priester criticus?

Als inleiding op het lijdensverhaal moge het voorgaande volstaan.

In de voorgaande aflevering is verhaald Magdalena's laatste zalving van Jezus, en Judas' verraad op woensdag 28 maart.

Nu volgt, zeer uitvoerig beschreven, Jezus' lijden de 3 volgende dagen en zijn eerste verschijningen op paaszondag.

Witte donderdag, 29 maart = 13 Nisan. –

Jezus heeft heden de leeftijd bereikt van 33 jaar, 17 weken en 6 dagen.

Morgen, Goede Vrijdag en sterfdag is HIJ 33 jaren en 18 weken. K.E. ziet immers de 25^e november als de historische geboortedag van Jezus en de 30^e maart als zijn historische sterfdag.

Wanneer wij zijn 33 jaren rekenen van 1 januari tot 31 december, 33 jaar later, zijn deze 33 jaren voorafgegaan door 37 dagen en gevolgd door de 88 laatste dagen van zijn leven.

Samen 125 dagen = 17 weken en 6 dagen.

Petrus en Joannes gaan het paasmaal in gereedheid brengen (Mt. 26, 17-20; Mk. 14, 12-17; Lk. 22, 7-14.

1744.

(Terugblik op de laatste handelingen:)

Gisterenavond hielden Jezus en zijn vrienden hun laatste grote maaltijd te Betanië, in het huis van Simon, die door Jezus van zijn melaatsheid was genezen.

Onder de maaltijd zalfde Magdalena Jezus voor de laatste keer. Hieraan had Judas opnieuw aanstoot genomen en was naar Jeruzalem gelopen om met de hogepriesters over de uitlevering van Jezus verder te onderhandelen. Na de maaltijd keerde Jezus uit het huis van Simon naar het huis van Lazarus terug; een deel der apostelen daarentegen gingen overnachten in de herberg buiten Betanië (te Boequeia Dan).

In de nacht kwam Nikodemus nog tot de Heer in het huis van Lazarus, had een lang onderhoud met Hem en keerde vóór dag, door Lazarus een stuk weg vergezeld, naar Jeruzalem terug.

De leerlingen hadden Jezus reeds gevraagd waar Hij voornemens was het paaslam te eten, en *hedenmorgen, vóór het dagaanbreken, riep Jezus Petrus en Joannes tot zich*

en gaf hun nauwkeurige aanwijzingen over alles wat zij zich in Jeruzalem aan te schaffen en voor het paasmaal in gereedheid te brengen hadden en zei hun: "Bij het beklimmen van de berg Sion¹ zult gij een man met de waterkruik ontmoeten. Gij moet hem op de hielen volgen tot in het huis (van het avondmaal) en hem zeggen: "De Meester laat u weten dat zijn tijd nabij is; Hij verlangt het paasmaal bij U te houden." Na dit gezegd te hebben, moet gij u door hem de eetzaal laten tonen, die tot dit doel reeds toegerust is en daar al het nodige in gereedheid brengen."

1745.

Hierop zag ik de 2 apostelen te Jeruzalem in een vallei ten zuiden van de tempel naar de noordzijde van de (westelijke) Sionberg opstijgen. Aan de zuidkant van de tempel stonden meerdere rijen huizen. Hiertegenover volgden zij een opstijgende weg aan de ene kant van een beek, die op de bodem van de diepe vallei vloede en hen van die huizen scheidde.

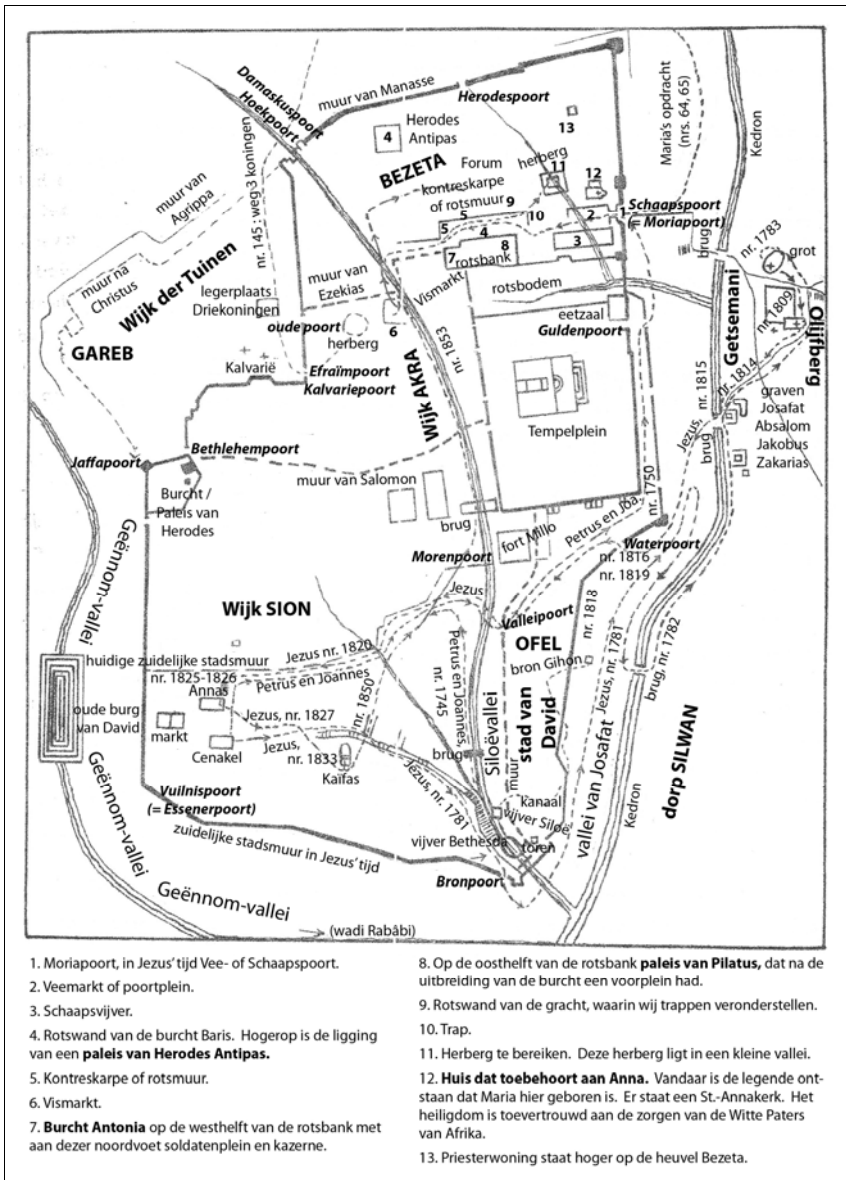
Toen zij nu op de berg Sion, die hoger was dan de tempelberg, gekomen waren en zich naar het zuidelijk gedeelte van de Sion richtten, troffen zij op een open en ietwat opstijgende plaats in de buurt van een oud gebouw (het Cenakel), dat door een ruim binnenplein omgeven was, de aangeduide man aan, volgden hem

¹ Bedoeld is westelijk Sion.

Die man was vermoedelijk water gaan halen in de vijver Siloë en was nu door de apostelen, die geen last te dragen hadden en bijgevolg vlugger doorstapten, ingehaald. De apostelen kenden reeds die man, want op het paasfeest het vorig jaar te Betanië, was hij de huisvader van Jezus geweest, d.i. had de tafel voorgezeten en daarom noemt Matteüs hem 'een zeker man', als om te zeggen: een bekende, een vriend van ons, Mt. 26, 18.

De Evangelist zal wel een reden gehad hebben om de naam van de man niet te noemen.

en dicht bij het huis gekomen, sturden zij hem de woorden toe, die Jezus hun bevolen had hem te zeggen.

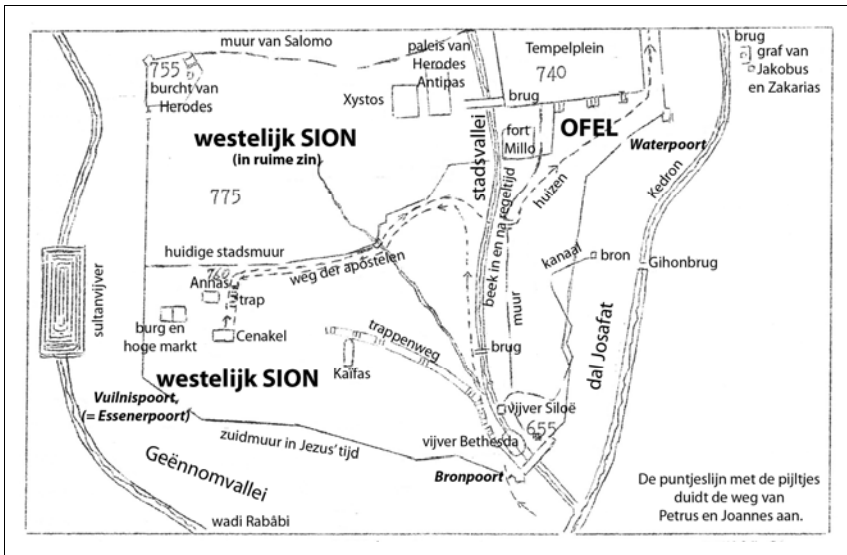

De man was buitengewoon blij, toen hij hen zag en hun boodschap vernam. Hij antwoordde dat er wel reeds een maaltijd bij hem besteld was – de zaal was dus besproken – maar dat men hem niet gezegd had voor wie, doch nu was hij zeer verheugd te vernemen dat het voor de Heer was.

Deze man was Heli, de zwager van Zakarias van Hebron, dezelfde in wiens huis Jezus, het vorige jaar, te Hebron, na de sabbat, de dood van Joannes aan de familie had bekend gemaakt (fasc. 22, nr. 1026, waar men ook ziet dat onder sabbat hier een vasten en plaatselijk feest verstaan moet worden).

Heli had slechts één zoon; deze was een leviet en hij was bevriend met Lukas, nog vóór deze een leerling van Jezus geworden was. Heli had benevens deze zoon nog 5 ongetrouwde dochters.

Hij ging jaarlijks met zijn dienstboden naar het paasfeest, huurde een zaal en richtte een paasmaal in voor mensen die geen huisvader (tafelvoorzitter of gastheer) hadden.

Dit jaar nu had hij een eetzaal (het Cenakel) gehuurd, die het eigendom was van Nikodemus en Jozef van Arimatea. Hij liet de beide apostels het voor deze gelegenheid gehuurde feesthuis zien².

Het Cenakel.

1746.

Op het zuidelijk uiteinde van de berg Sion, niet ver van de thans vervallen en verlaten burg van David en van de markt (zie schets), die van de oostzijde naar die burcht omhooggaat, ligt in een ruim binnenhof een sterk en oud gebouw tussen rijen lommerrijke bomen, die met hun takken door elkaar gegroeid zijn. Het binnenplein is door een dikke, stevige muur omgeven. Ter rechter- en ter linkerzijde van de ingang van het plein liggen nog andere gebouwen en woningen tegen de omheiningsmuur aangeleund.

Zo vindt men daar op het plein, rechts van de ingang, de woning van de keukenmeester en heel dicht daarbij het huis waar zich de H. Maagd en de H. Vrouwen na Jezus' dood zeer dikwijls ophielden.

Het weleer veel ruimer Cenakelgebouw was eenmaal het huis, waar de helden of dappere legeraanvoerders van David woonden en zich in het hanteren van de wapenen en in de krijgskunde oefenden. Ook heeft daar, vóór de opbouw van de tempel, de Verbondsark een tijdlang gestaan; de sporen van haar verblijf in dat huis zijn nog herkenbaar in een onderaardse plaats.

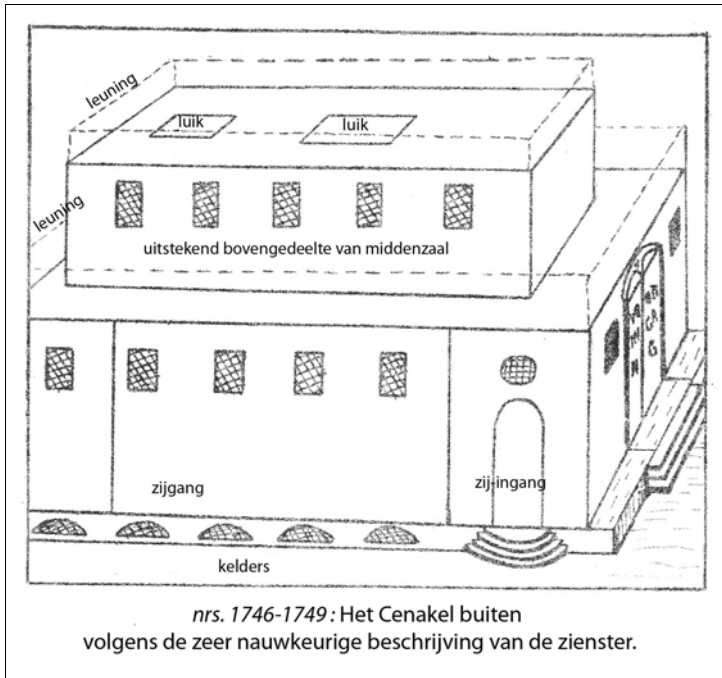
² Hier plaatsen wij nogmaals, maar vereenvoudigd, de onderste helft van het kaartje uit fasc. 2, nr. 62. Een puntlijn duidt de weg der apostelen aan.

Dit is klaarder dan de beschrijving te hernemen, er bijzonderheden aan toe te voegen en ze, zodoende, misschien nog duisterder te maken.

Ik heb ook de profeet Malakias eens in dezelfde kelders verborgen gezien; hij stelde daar zijn voorzeggingen op schrift over het H. Sacrament en het offer van het Nieuw Verbond (Mal. 1, 10-11).

Ook Salomo beschouwde dit huis als eerbiedwaardig en had er iets voorafbeeldends te verrichten, maar ik weet niet meer wat.

Toen een groot gedeelte van Jeruzalem door de Babyloniërs verwoest werd, bleef dit huis gespaard; ik heb veel daarvan gezien, doch op dit weinige na, ben ik alles weer vergeten.

Dit gebouw was in een vervallen toestand, toen het in het bezit kwam van Nikodemus en van Jozef van Arimatea, doch zij hadden het weer opgeknapt. Het hoofdgebouw hadden zij tot een feestzaal voor paasgasten zeer gerieflijk ingericht en zij plachten die zaal met het naderen van Pasen te verhuren, zoals zij het nu ook bij 's Heren laatste paasmaal deden. Buiten de paastijd

gebruikten zij het gehele gebouwencomplex, het jaar door, tot een magazijn van bouw- en grafstenen, die er in grote hoeveelheid opgestapeld werden; ook diende dit gebouw hun tot een steenhouwerswerkplaats.

Jozef van Arimatea immers bezat in zijn geboortestreek steengroeven van prima kwaliteit; hij dreef handel in grafstenen en allerlei behouwen lijstwerk en in zuilen die onder zijn toezicht vervaardigd werden. Nikodemus nam deel aan deze handel en gaf zich zelfs in zijn vrije tijd uit liefhebberij ook over aan het beitelen van beelden. Buiten de feesttijd arbeidde hij hier in de zaal en ook eronder in de kelderruimten. Door deze handel en beeldhouwkunst was hij met Jozef van Arimatea zo bevriend geworden dat zij veel gezamenlijk ondernamen.

1747.

Gedurende het gesprek dat Petrus en Joannes, die door Jezus uit Betanië naar hier gezonden waren, met de huisvader Heli voerden, zag ik Nikodemus in- en uitlopen in het bijgebouw, links op het binnenplein, waarheen men vele stenen van bij de eetzaal aan het overbrengen was.

Zoals reeds gezegd, had Heli het Cenakel dit jaar voor het paasfeest gehuurd. Reeds sedert 8 dagen heb ik daar verscheidene mensen aan het werk gezien om stenen weg te ruimen, het binnenhof te reinigen en de grote eetzaal voor het paasfeest in gereedheid te brengen. Ik meen zelfs leerlingen daar bij gezien te hebben, meer bepaald, als ik me niet bedrieg, de neven van Jozef van Arimatea, Aram en Temeni.

Het hoofdgebouw of eigenlijk Cenakel ligt bijna in het midden van de ommuurde hof, doch meer naar achteren toe; het heeft de vorm van een rechthoek en is rondom omgeven door een lage zuilengang, die zich met de veel HOGER binnenzaal (middenzaal) tot een geheel laat verenigen, wanneer men de verplaatsbare schutsels van tussen de kolommen wegneemt. Immers het gehele eigenlijk gebouw is van binnen doorzichtig,

want het rust op zuilen, doch de ruimten tussen de zuilen zijn gewoonlijk met losse schermen dichtgezet. Het licht valt in de middenzaal binnen door vensteropeningen die boven in de muren aangebracht zijn.

Aan de smalle voorkant heeft het gebouw een voorzaal, die 3 ingangen heeft (K. zegt: bogen). Uit deze voorplaats komt men in de hoge, mooi gevloerde middenzaal, waarin van de zoldering verscheidene lampen neerhangen. Bij feestgelegenheden worden de muren van deze zaal boven de zuilen tot halverhoogte met siertapijten of matten behangen en in de zoldering wordt dan een (het gebruikelijke) luik geopend en overspannen met een floers (= zwarte rouwstof) dat als doorzichtig is en een blauwe weerschijn heeft.

1748.

Het achtereinde van de zaal is door een voorhangsel of gordijn van dezelfde stof als de wandbekleding tot een aparte ruimte afgesloten.

Zo krijgt deze zaal door haar indeling in 3 ruimten, een zekere gelijkenis met de tempel: het Cenakel heeft immers

- een voorzaal,
- een Heilige (middenzaal) en
- een Heilige der Heiligen (afgezonderd achtereinde, hoewel daarachter nog een stookplaats is).

Die afgezonderde plaats dient links en rechts tot het bergen en bewaren van klederen, huisraad en benodigdheden van alle aard.

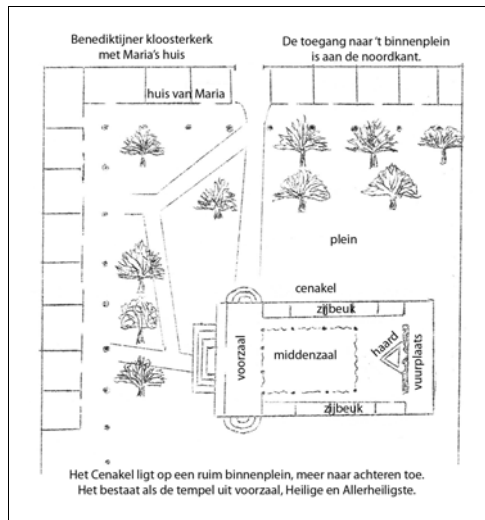
In het midden ziet men een soort altaar: op een voetstuk van 3 opstijgende treden springt uit de achterwand een stenen bank vooruit in de vorm van een rechthoekige driehoek.

Van voren is de spits of rib, waar de 2 zijvlakken zich verenigen, afgestompt. Dit soort altaar (zoals ik het noemde), moet het bovendeel zijn van de oven of haard waarin de paaslammeren

gebraden worden, want heden waren tijdens het maal zelfs de treden rondom gans warm.

Ter zijde in deze kamer is een uitgang naar de plaats of gang achter de muur waaruit de haard (of de oven) vooruitspringt; langs de genoemde zijde daalt men af naar die plaats en daar wordt het vuur gestookt en onderhouden. Ook zijn (langs) daar nog vele andere gewelven en kelders onder de zaal (bereikbaar).

Bij de vooruitspringende oven in de zaal of liever achterplaats (Heilige der heiligen) is aan weerszijden een inrichting of toerusting van kasten met schuifladen, die men uittrekken kan. Er zijn (aan de oven of paashaard) ook openingen, zoals een rooster van boven, en een plaats om vuur te maken, (wellicht holte om heilig vuur te onderhouden, zoals later gesuggereerd wordt), gelijk ook nog andere om het vuur te doven. Ik kan het complex van de inrichting in haar geheel niet meer nauwkeurig en duidelijk beschrijven, doch naar alle schijn is het een soort van oven voor het klaarmaken van paasbroden en ander gebak, een haard waar reukwerken en sommige etensresten van het feestmaal verbrand werden; kortom, het is een paasoven.

1749.

Boven deze oven of altaar steekt uit de wand een nisvormige houten kast vooruit en boven (waarschijnlijk waar plafond en haardmuur zich verenigen) is een opening die van een beweegbare klep voorzien is, vermoedelijk om de rook daarlangs te laten ontsnappen. De nisvormige kast is bedekt of behangen met een voorhangsel, waarop men het afbeeldsel van een paaslam ziet, dat een mes in de keel heeft zitten en daaruit schijnen druppels bloed op het altaar neer te leken; het is mij onmogelijk te zeggen hoe dat gemaakt was.

In die muurkast of nis zijn 3 vakken of kleiner kasten van verschillende kleur, die men al draaiend open maakt en weer dichtdoet, zoals sommige tabernakelen. Hierin zag ik allerhande tafelgerei en komvormige schalen voor paasmaaltijden staan en daar bewaarde men later ook het H. Sacrament.

In de zijgangen van het Cenakel zijn hier en daar schuine gemetselde legersteden of slaapplaatsen waarop samengerolde dekens liggen. Onder het gebouw over geheel zijn lengte lopen ruime kelders; hier in het achtergedeelte, onder de plaats waar nu de paashaard ingericht is, heeft eenmaal een tijdlang de Verbondsark gestaan.

Onder het huis lopen 5 riolen die alle onreinheid, vuil spoelwater en uitgietsel bergafwaarts leiden; het huis ligt immers hoog (bijna op het hoogste punt: 768 m).

Ook reeds vroeger heb ik, Jezus hier zien onderwijzen (fasc. 22, nr. 1058; fasc. 27, nr. 1487). Ook herbergden dikwijls leerlingen in de zijgangen (fasc. 28, nr. 1733).

Commentaar op K.'s beschrijving van het Cenakel.

Later geeft K. er nog aanvullende bijzonderheden over, die evenwel nu reeds in onze tekeningen verwerkt zijn.

Later, na Christus' dood en vooral na de nederdaling van de H. Geest over de apostelen in het Cenakel verenigd, was dit huis het centrum van hun werking. Katarina had dus nog talloze keren de gelegenheid om het gebouw te zien en zijn inrichting nog nader te bepalen. De tekeningen maken K.'s beschrijving reeds bij een eerste lezing gemakkelijk te verstaan, zodat, afgezien van enkele punten, commentaar overbodig wordt.

Op deze enkele punten willen wij nog een bemerking maken en tenslotte een korte samenvatting geven van het voornaamste en meest interessante wat over dit eerste christelijk heiligdom te zeggen valt.

De helden van David (zie nr. 1746),

kan men vergelijken met de commando's in onze tijd, manschappen die niet terugdeinsden voor het offer van hun leven in dienst van hun koning. Geoefend in de wapenkunde en de strijd vonden zij geen opdracht te zwaar of te gevaarlijk.

In de H. Schrift zijn zij op vele plaatsen genoemd; het waren helden in oudtestamentische geest en stijl: geen boontjes van heiligheid, maar vaak haveloze mensen zonder uitzicht, zwervers en vrijbuiters die leefden van roof, althans op hun tochten in het begin (cfr. I Sam. 22, 2; 23, 13).

Jozef van Arimatea bezat in zijn geboortestreek steengroeven.

Volgens de nrs. 1967 en 2006 lag Arimatea een paar uren ten noorden van Jeruzalem, aan de westkant van de weg op Nazareth.

Aangezien niemand eraan denkt Arimatea met er-Ram, dat wel een andere stad is, te vereenzelvigen, blijft niets anders over dan Ram-Allah voor Arimatea te nemen.

In beide namen is het hoofdelement Ram hetzelfde.
Ram-Allah = de hoogte of heuvel van de Allerhoogste.

V. Guérin heeft heel het district tussen Jeruzalem en Ramallah afgelopen, zoals overigens geheel Palestina (Sam. II, 40-50). Behalve de VELE steengroeven in de lange wadi Beit-Hanina, wellicht de rivierbedding die K. vermeldt, noemt Guérin nog 5 voorname plaatsen met steengroeven in dit district; hun juiste ligging aanduiden zou ons onnodig te ver brengen. Wat ons alleen interesseert is het feit dat die steengroeven daar verspreid gelegen zijn.

Dit alleen geeft reeds een grote waarschijnlijkheid aan deze mededeling van K., ook aan onze vereenzelviging van Arimatea met Ramallah. “Er zijn daar steile bergen, zegt K. waar men stenen uit trok. Die groeven behoorden toe aan Jozef van Arimatea.”

Het Cenakel ligt niet ver van de burg van David. De afstand kunnen wij schatten op zowat 80 m. Het is dezelfde burg waarvan Flavius Josephus zegt: “Op de berg waarop later de hoge stad ontstond, bouwde David een burg en noemde hem naar zijn naam. Deze plaats noemen wij nu ‘de hoge markt’.” (B. Jud. II, 125).

K. wijst de markt aan aan de oostzijde van de burg. Deze wordt nog vermeld in het jaar 333 door de Pelgrim van Bordeaux: “Binnen de muur van Sion vertoont zich de plaats waar David een paleis had: *intra murum Sion paret locus ubi palatium habuit David.*” (Suppl. D.B. Cénacle, k. 1075).

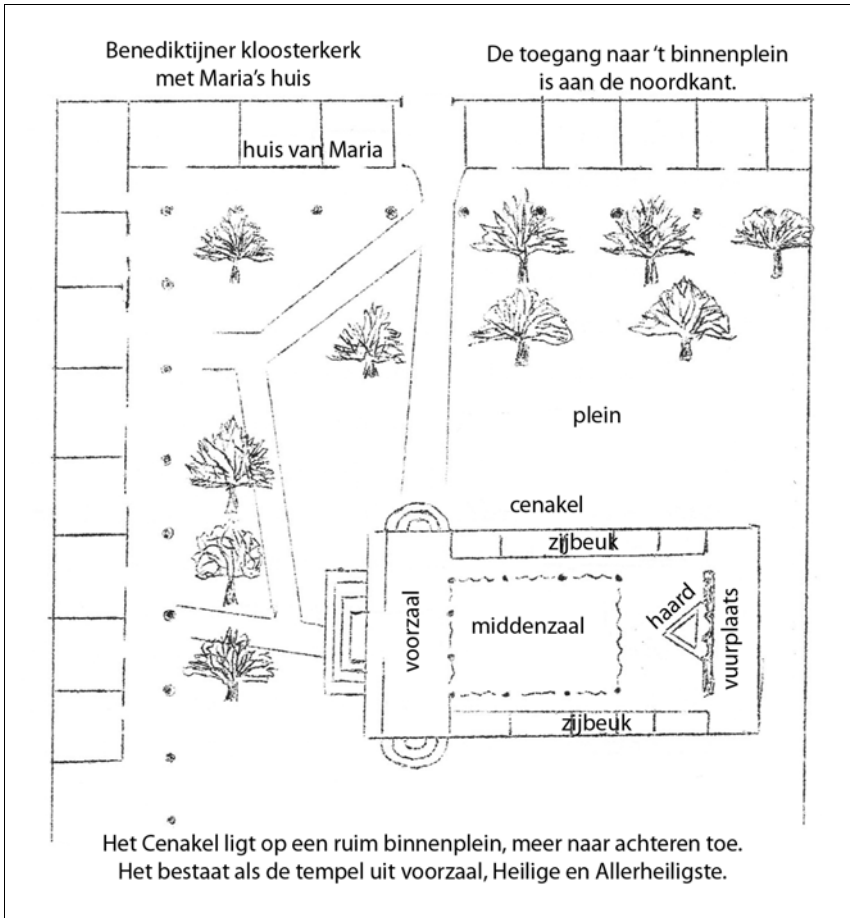
Deze burcht is te onderscheiden van wat men nu te Jeruzalem de ‘toren van David’ noemt, toren die 400 m meer noordelijk gelegen is en deel uitmaakte van het paleis van Herodes.

De woning van Maria.

Ze ligt rechts als men het binnenhof intreedt. Dit binnenhof was ruim. Ongeveer daar waar zich haar huis kon bevinden, of iets meer noordelijk heeft men nu de kerk van de Benedictijnen, waarin men de dormitio van O. L. Vrouw, d.i. haar ‘ontslapen of dood in haar huis’ vereert.

Ten onrechte wordt Maria’s ontslapen hier vereerd, maar men kan toch toegeven dat men hier een huis of verblijf van Maria vereert dicht bij de

plaats waar zij werkelijk een tijdlang geleefd heeft (zie nr. 1746).
Het niveau waarop het Cenakel gelegen is, bereikt 768 m.

Er zijn 5 riolen onder de berg,

d.i. in de schoot van de berg, onder de grond en in de omgeving van het huis. Honderd meter ten zuidwesten van het Cenakel, enige meters onder de oude Vuilnispoort of Essenerpoort mondt een riool uit op de helling van de berg. De poort zal hiervandaan wel haar naam

Vuilnispoort gekregen hebben (cfr. Neh. 3, 14; D.B. Jérus., k. 1358: comm. van Dignant op Neh. 3, 14).

Op een schets in Guide, zijn een weinig meer naar het oosten 2 andere riolen aangetekend. Nog iets meer oostelijk en 30 m ten westen van de Kaïfaskerk vond men een enorme bovendrempel, die de samenloop van 2 riolen toedekte (Suppl. D.B. Eglise, k, 745).

Het gebouw is onderkelderd.

Bij dit punt dient een weinig langer stilgestaan te worden. De zienster legt er tot driemaal toe de nadruk op. Tot in 1948 bleef dit een soort probleem, iets onbekends waarvan zelfs de geleerden geen vermoeden schenen te hebben. Zelfs maakt Meistermann in zijn zo goed gedocumenteerde 'Guide de Terre Sainte' er geen melding van (blz. 180-188). Geen wonder dat deze mededeling van K. over de kelders van het Cenakel een open vraag bleef, te meer omdat ze sprak van een onderkeldering van het huis in zijn gehele lengte.

Dat die kelders vergeten waren is begrijpelijk. Eeuwen lang bleef de toegang tot de opperzaal voor de pelgrims door het fanatisme der Moslims ontoegankelijk; slechts met de grootste moeite en door bijzondere vergunningen geraakte iemand of een groep er binnen. Nog moeilijker was de toegang tot de benedenzaal. Reeds eeuwen geleden schenen de kelders, zoniet geheel vergeten, dan toch over het algemeen onbekend. Toch werd verteld dat het graf van David zich bevond onder het gelijkvloers, hoewel men een graf van David vereerde aan het oosteinde van de opperzaal en ook juist eronder in de benedenzaal.

“In de 15^e eeuw maakten de Joden van Jeruzalem de Muzelmannen diets dat het graf van David zich onder de benedenzaal bevond”, zegt Meistermann in Guide, blz. 183, maar deze zelf beschouwt dit als een bedrog van de kant der Joden.

Mislin in 1848 verzocht zijn Turkse gidsen om in het graf van David af te mogen dalen.

“Zelfs de Mohammedanen dalen er nooit in af, luidde hun antwoord. De ingang blijft gesloten; de steen die naar de onderaardse plaats toegang verleent, wordt nooit opgeheven, tenzij eenmaal in het jaar om

de geschenken van de sultan van Konstantinopel in de kelder te werpen. Een ongeluk treft zeker hem die het waagt er in af te dalen.”

Toen Quaresmius Custos of Bewaker van de berg Sion was – dit is een minderbroeder – is hij meer dan eens in de kelder geweest, maar heeft er nooit een graf van David gezien. Dit ten spijt, weet Mislin niets beters te doen dan zijn onderzoek te sluiten met deze woorden: “Het schijnt dat het souterrain thans geheel gevuld is.” (II, 250).

Hierin heeft Mislin zichzelf bedrogen. Sedert de Joden in de oorlog van 1948 het Cenakel in handen gekregen hebben, zijn de souterrains aan het licht gekomen en werd onze zienster, die het bestaan van kelders bevestigde op een tijdstip dat ze vergeten en onbekend waren, in het gelijk gesteld.

Dat het gebouw in zijn gehele lengte onderkelderd is, blijkt ook uit de beschrijving ervan, die wij lezen in ‘Israël, Guides bleus’, blz. 329-330: “Uit de militaire wachtzaal gaat men rechts in een gang die leidt naar een ruime, gewelfde kelder. Daar is het graf, waar de Muzelmannen en Joden zoveel eerbied voor hebben, hoewel het hier maar een fictieve, valse begraafplaats is.” (Uit I Kon. 2, 10 en Neh. 3, 16, blijkt het duidelijk dat zijn begraafplaats in de oostheuvel geweest is).

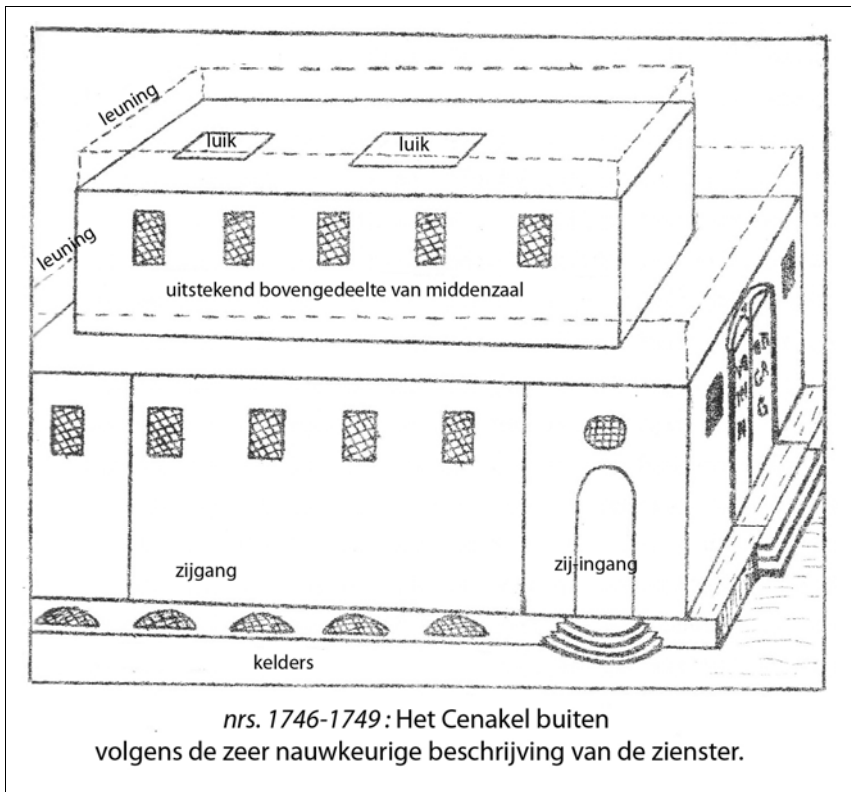
De Israëli's hebben aan verscheidene onderaardse ruimten, zo leest men verder, die aan de grafkelder van David grenzen, een symbolische herinnering verbonden aan feiten uit hun oud en jongst historisch verleden. Men daalt er met een trap in af.

De verschillende ruimten zijn:

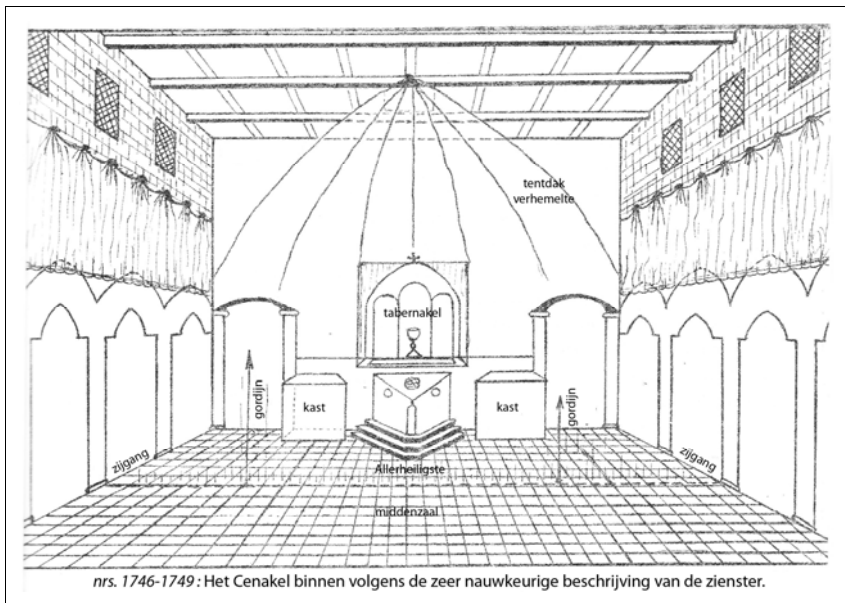
- a. de kamer van de Harp ...
- b. de Kamer van de ballingen ...
- c. de kamer Haïm Weizmann, eerste president van de nieuwe staat Israël, waar de door hem afgekondigde grondwet bewaard wordt. Van hier heeft men een duidelijk zicht op de klaagmuur in de oude stad ...
- d. de kamer van de vervolgte slachtoffers ...
- e. de kamer van de wetsrollen en erediensvoorwerpen, door de immigranten uit de ballingschap meegebracht ...
- f. huis der herinneringen aan de tweede tempel ...

In 1870 geloofde V. Guérin toch aan de onderkeldering van het Cenakel; hij schrijft in Terre Sainte, blz. 79: “Zelfs de meeste Muzelmannen verklaren dat Davids graf zich niet op het gelijkvloers of de verdieping bevindt, maar in de crypte, die zich onder al deze gebouwen uitstrekt.”

Hier zijn wij zolang bij stilgestaan, omdat deze bijzonderheid zo sterk getuigt voor de betrouwbare helderziendheid van Katarina.

Korte uitweiding over het Cenakel in het verleden en het heden.

De naam Cenakel betekent EETZAAL en duidt in het christelijk spraakgebruik de zaal aan, waar Jezus met zijn 12 apostelen, de avond vóór zijn lijden, het laatste avondmaal of paasmaal gevierd heeft.

Bij deze gelegenheid waste Hij de voeten van zijn apostelen en stelde Hij de Eucharistie in met haar dubbel aspect van sacrament en van offer. Hij besloot de plechtigheid met een sublieme afscheidsrede.

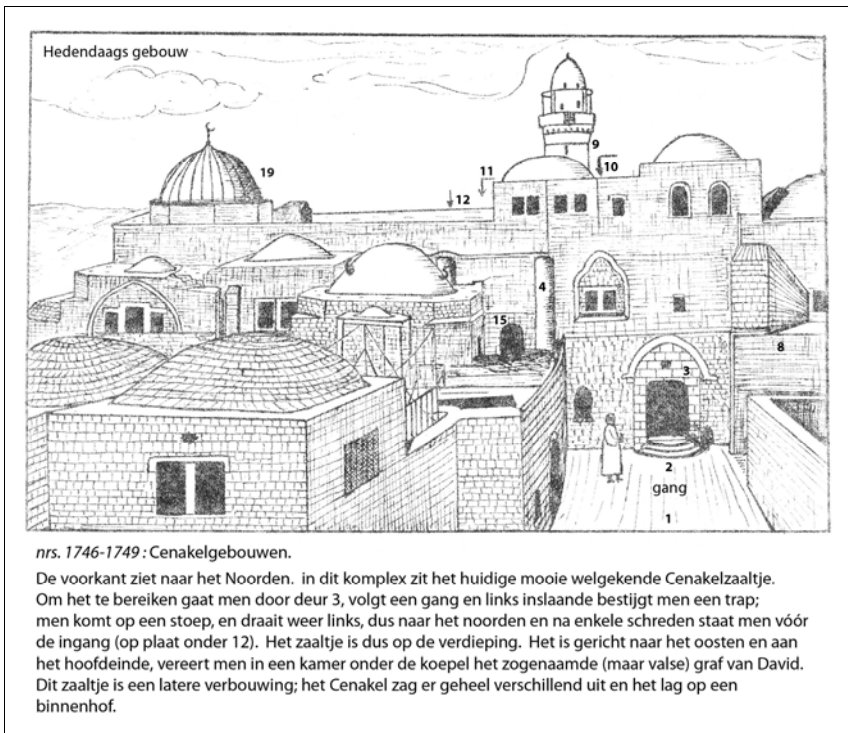
Na zijn verrijzenis verscheen Hij hier aan zijn verzamelde apostelen,

- *een eerste maal in afwezigheid van de H. Tomas,*
- *een tweede maal in diens bijzijn.*

Tijdens de eerste verschijning stelde Hij het sacrament van de biecht in; tijdens de tweede berispte Hij Tomas wegens zijn traag geloof en gaf hem in zijn behouden wonden het onmiskenbaar bewijs van zijn verrijzenis.

Dezelfde zaal was, 50 dagen na de verrijzenis, het toneel van de nederdaling van de H. Geest over de apostelen, leerlingen en H. Vrouwen. Het huis in zijn geheel diende hun tot verblijf na de verrijzenis en hemelvaart van Jezus en was het centrum van hun werking, de vergaderplaats zelfs van het eerste concilie.

Het bleef in de eerste eeuwen ononderbroken het eigendom van de vroegste Kerk.

In de 4^e eeuw, tussen 386 en 394 werd het oorspronkelijk huis, dat reeds tot een heiligdom of kerk verbouwd was, vervangen door een

reusachtige basiliek. Dit geschiedde onder de bisschop Joannes van Jeruzalem (386-417). De zuidoosthoek van deze grootse kerk werd ingenomen door het oude Cenakel. De authenticiteit van het Cenakel staat onbetwifelbaar vast. K. komt deze authenticiteit ontegensprekelijk bevestigen.

Het gebouwencomplex dat na de verwoesting van de enorme basiliek aan het Cenakel bleef herinneren, werd in de 15^e eeuw door de Muzelmannen aan de Franciscanen ontnomen en in 1524 werd de bovenzaal tot moskee verklaard; ze is het gebleven tot heden toe, want nadat de Israëli's het gebouw in 1948 hadden ingenomen, hebben zij de bovenzaal als moskee in het bezit en het gebruik van de Moslims gelaten, maar de rest hebben zij zich toegeëigend. De moskee bleef toegewijd aan de profeet David.

De afbeelding van het Cenakelgebouw is veel verspreid, maar zonder uitleg kan men niet weten hoe het bovenzaaltje, dat men met de naam Cenakel vereert, in dat ingewikkeld gebouwencomplex ingesloten zit.

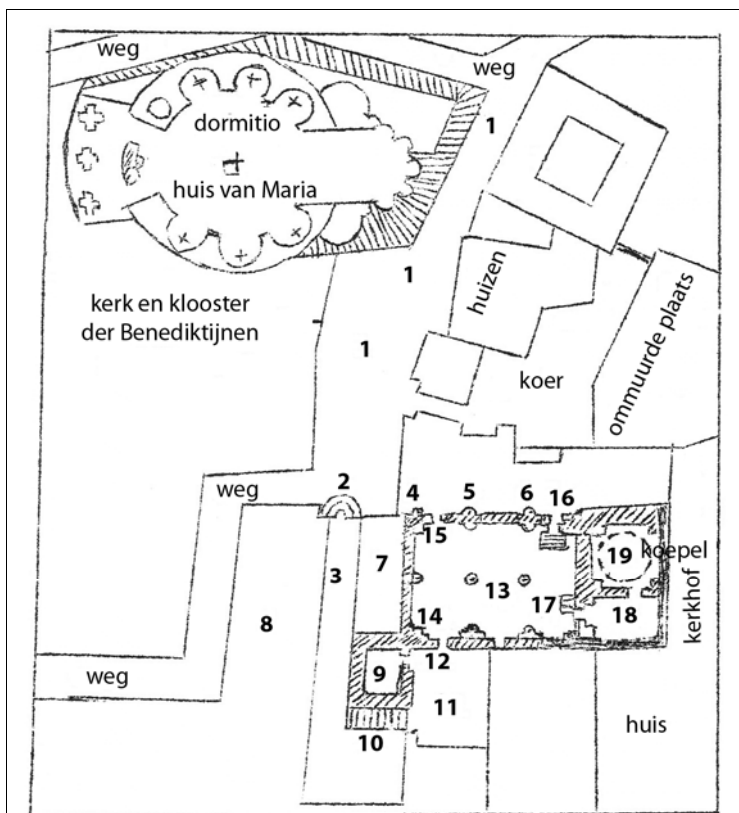
Men zal nergens een volledige beschrijving vinden.
Hier willen wij ten minste tonen hoe men het zaaltje bereikt.

Eerst doen wij opmerken dat de cijfers of getallen op de schets hieronder en op de afbeelding hiervoor realiteiten aanduiden.

Wanneer men uit het noorden komt en op de smalle weg, 1, 1, 1, tussen arme huizen links en het benedictijnerklooster rechts het hoofdgebouw nadert, ziet men vóór zich de brede, ogivale (= spitsboogvormig) ingangspoort (2).

Het gebouw biedt in zijn geheel een schilderachtige aanblik (zie tekening hiervoor van de Cenakelgebouwen).

Links van de ingang in de hoogte ziet men het zogenaamde Cenakel uitsteken boven de huizen die er ten noorden tegen aangebouwd zijn. De koepel waarmee links het Cenakel eindigt overwelft een kamer of soort kapel, waarin een vals graf van David wordt vereerd (19); het kamertje is door een muur van het Cenakel gescheiden en enige trappen hoger.

Plattegrond van Cenakel en omgeving.

1 smalle weg	11 geplaveid openluchtpleintje of terras
2 ogivale ingangspoort	12 ingang van de opperzaal van het
3 lange overdekte gang	gebouw: het huidige Cenakel in strikte zin
4 dikke kolom	13 meesterwerk van gotische bouwtrant
5 kolom	14 trap van 21 treden
6 kolom (de 2 kolommen 5 en 6 schragen	15 muur
binnen het gewelf van het zaaltje)	16 deur
7 voorzaal van het oude Cenakel	17 trap van 8 treden
(dient tot houtlokaal)	18 voorplaatsje
8 bijgebouwen	19 kapel waarin een vals graf van David
9 eindhoek van de minaret	wordt vereerd
10 trap	

Nog steeds buiten vóór de ingang staande, ziet men hogerop links een dikke kolom hoog oprijzen (4); ze wijst de noordwesthoek van het Cenakelzaaltje aan en beantwoordt aan de kolom die binnen in de zaal in 't midden van de achtermuur ingewerkt zit.

Buiten ziet men nog meer naar links het bovineinde van de volgende kolom (5), terwijl een nog verdere kolom (6) achter de aangebouwde huizen geheel verborgen zit. Deze 2 kolommen 5 en 6 beantwoorden aan de 2 kolommen die binnen het gewelf van het zaaltje schragen en ook aan de 2 die in de zuidmuur ingewerkt zijn. Deze buitenste kolommen zijn overblijfselen van de oude grote kerken, waarin het oude Cenakel ondergebracht was.

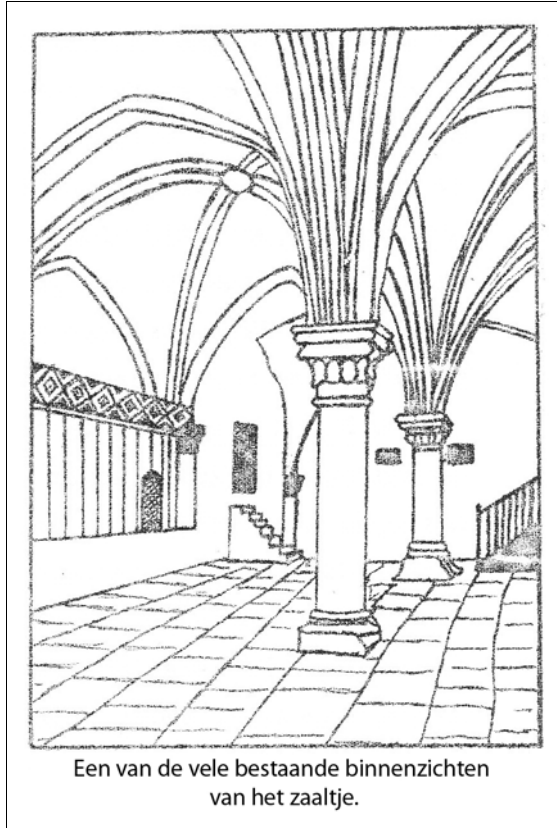
Het dubbel raam, schuin boven de ingangpoort (tussen 2 en 4), verlicht een voorplaats die aan de voorzaal van het oude Cenakel schijnt te beantwoorden; ze dient tot houtlokaal (althans vóór de joodse verovering (7)).

De poort (2) verleent toegang tot een lange overdekte gang (3) tussen het houtlokaal links en bijgebouwen rechts (8).

Men volgt de binnengang tot aan de eind-hoek van de minaret (9) die bij de zuidwesthoek van het Cenakel oprijst. Tegen de zuidwand van de minaret stijgt een trap in oostelijke richting (10) en komt boven uit op een geplaveid openluchtpleintje of terras (11). Hier wendt men zich links naar het noorden en komt na enkele meters bij de ingang (12) van de opperzaal van het gebouw: het huidige Cenakel in strikte zin. Deze ingang is van latere datum.

Binnentredend in dit Cenakel, een meesterwerk van gotische bouwtrant (13), staat men achteraan in de zuidwesthoek. Hier leidt een trap van 21 treden (14) naar het gelijkvloers. Naar het noorden kijkend ziet men vóór zich in de muur een deur (15), die buiten uitkomt op een dakterras. De deur (16) is door een aangebouwd huis versperd en is dus buiten gebruik. Het Cenakel meet 15,50 m bij 9,40 m; het is door 2 middenkolommen in 2 beuken verdeeld.

Men ziet het hieronder afgebeeld.

Een van de vele bestaande binnenzichten van het zaaltje.

De zeer slanke en sierlijke gotieke gewelven met hun hemelwaarts stijgende lijnen doen denken aan gevouwen, ten hemel opgeheven handen.

Aan het einde van de zaal ziet men tegen de oostwand een trap van 8 treden (17), die leidt naar een achterplaats van slechts 5 m diep. Men bereikt eerst een voorplaatsje (18), dat de ruimer kamer voorafgaat, waarin zich het valse graf van David (19) onder de grote koepel bevindt, dezelfde koepel waarop wij reeds buiten de aandacht hebben gevestigd.

De bovenste verdieping of opperzaal van het Cenakelgebouw dateert, wat zijn huidige toestand betreft, van de 14e eeuw, maar op het gelijkvloers dateert de oost- en het grootste gedeelte van de zuidwand

uit de 4^e eeuw; ze hebben deel uitgemaakt van de 4^e en de 12^e eeuwse basiliek. In deze basilieken was het Cenakel ingesloten en nam er de zuidoosthoek van in.

Het gelijkvloers heeft dezelfde indeling in 2 beuken met 2 zuilen, en in een grote middenzaal en een kleiner achterkamer, die door een voorplaatsje voorafgegaan is. Ook hier is in de kamer een praalgraf van David aangebracht of ingericht. Noch in deze kamer, noch in de kamer vlak er boven, noch in de kelder eronder heeft ooit een graf van David bestaan. Het strekt K. tot eer, dat zij nooit van een graf van David in het Cenakel gesproken heeft.

Wat wij nu het eigenlijke Cenakel noemen, nl. de middenzaal vanaf de houtplaats (7), meegerekend tot en met de achterkamertjes en de achtermuur, waar men met een trap in de kelders afdaalde, is niet het hele Cenakel uit de tijd van Christus.

Tot het toenmalige Cenakel behoorde een voorplaats en aan weerszijden 2 zijgangen met slaaplegers langs de muren. Ook was werkelijk in deze gangen slaapgelegenheid en daardoor konden zich hier gemakkelijk dag en nacht 120 personen ophouden. Deze gangen schijnen wel lager geweest te zijn dan de middenzaal, want deze was boven de kelders gelegen en daarom stak ze boven de omgeving uit. Vandaar dat men nu nog met enige treden van buiten naar binnen gaat. Die verhoging boven de grond kon opvallend of aanzienlijk zijn, als men er rekening mee houdt dat de bodem van alle heilige plaatsen of er omheen aanzienlijk verhoogd is door de opstapelning van het puin dat van de oude grootse kerken afkomstig is.

Een zaal of huis, op deze manier boven de grond verheven, werd ook **hooghuis** of **hoogzaal** genoemd, in het Arabisch Alijat, in het Perzisch Balachane, “wegens zijn hoge ligging boven de grond.” (cfr. Dapper, Perzië, 63).

Bovendien veronderstelt het verblijf van 120 personen gedurende lange tijd, dag en nacht, veel meer dan een zaaltje gelijk het tegenwoordige. Het MOET een Complex van gebouwen geweest zijn, zoals K. ons het Cenakel beschrijft.

Tot hier deze uitweiding die voldoende is.

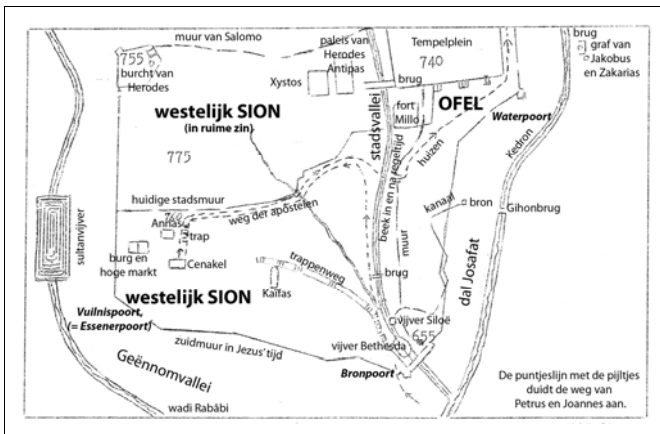
Toebereidselen tot het paasmaal (aansluitingspunt na nr. 1745).

1750.

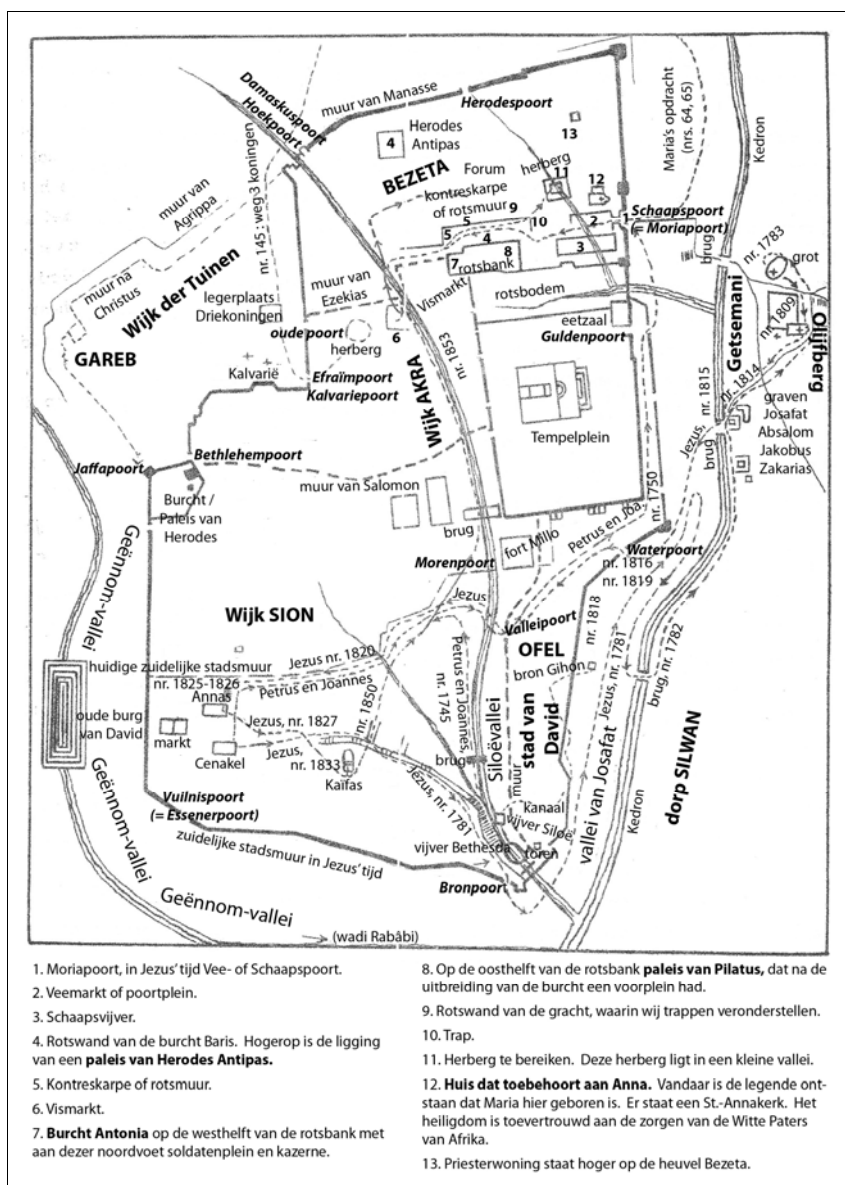
Na zijn ontmoeting en onderhoud met de 2 apostelen ging Heli van Hebron over het voorhof terug in het huis. Zij echter maakten rechtsomkeer en gingen noordwaarts door Sion (en zich oostwaarts wendend, daalden zij) de berg af, gingen langs paden tussen hagen en kreupelhout (dit zuidelijk gedeelte van Jeruzalem was grotendeels verlaten) over een brug naar de andere zijde van de vallei (stads- of Siloëvallei) en kwamen vóór de tempel bij de rijen huizen zuidelijk onder de tempelpleinmuur. (In het komen lieten de apostelen deze huizen rechts, nr. 1745).

Hier stond het huis van de oude Simeon, die overleden was na de opdracht van Christus in de tempel; nu woonden hier zijn zonen, waarvan er enkele tot de geheime leerlingen van Jezus behoorden. Één van hen, een lange man met zwart haar, was een tempelbediende en de apostelen spraken met hem.

Hierna daalde hij met hen af en zij gingen aan de oostkant van de tempel door dat (smal) gedeelte van de wijk Ofel, waardoor Jezus op Palmendag zijn plechtige intrede in Jeruzalem had gedaan (zie puntlijn op kaart hieronder);

en zo kwamen zij aan de noordzijde van de tempel in de stad op de veemarkt (zie kaart in fasc. 2, nr. 62).

Aan de zuidkant van deze markt zag ik in kleine omtuinde perkjes liefelijke lammetjes op het gras rondspringen. Bij Jezus' Intocht had ik gemeend dat men het zo ingericht had ter opluistering van de plechtigheid, doch het zijn te koop gestelde paaslammeren. Ik zag de zoon van Simeon in een van die afgesloten tuintjes binnentreden; de lammetjes dartelden om hem heen en stieten met hun kop tegen hem, alsof zij hem kenden; hij pikte 4 ervan uit en deze werden naar het Cenakel gebracht; hier zag ik hem in de namiddag deelnemen aan de toebereiding van het paaslam.

1751.

Ik zag Petrus en Joannes nog hier en daar in de stad gaan en allerlei inkopen doen. Ook zag ik hen vóór een Poort ten noorden van de Kalvarieberg (Hoekpoort, huidige Damascuspoort, zie grote kaart 3), aan de noordkant van de stad, in een herberg, waar zich een groot aantal leerlingen ophielden. Dit was de eigenlijke herberg van de leerlingen vóór Jeruzalem; ze stond onder het toezicht van Serafia (= Veronika).

Hier verzochten zij enige leerlingen naar het Cenakel te willen gaan; andere echter stuurden zij uit met opdrachten, welke ik me niet bepaald meer herinner.

Zij bezochten ook het huis van Serafia om daar nog het een en ander te bestellen. Serafia's man was een raadsheer (Sanhedrist); hij leefde meestal buitenshuis om reden van zijn zaken; en zelfs wanneer hij thuis was, bracht hij zijn tijd niet bij haar door.

Serafia heeft ongeveer de leeftijd van de H. Maagd en reeds vroeg was zij met de H. Familie bekend. Inderdaad, toen Jezus als knaap op het paasfeest in Jeruzalem achtergebleven was, ontving Hij van Serafia zijn onderhoud.

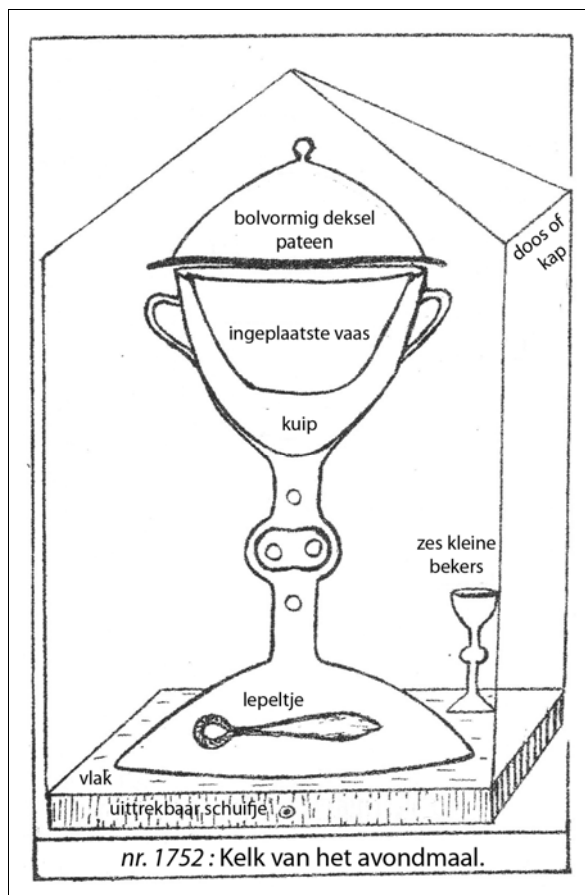
De apostelen namen hier allerlei gerei in ontvangst, dat voor een deel in gesloten korven door leerlingen naar het Cenakel gedragen werd.

Zij ontvingen hier ook de kelk waarvan de Heer zich straks zal bedienen voor de **instelling van het H. Sacrament**.

De kelk van het laatste avondmaal.

1752.

De KELK (zie illustratie hieronder) die de apostelen uit het huis van Veronika meenamen, is een zeer wonderbare, mysterieuze drinkbeker.

Lange tijd had hij berust in de tempel tussen andere oudheden en kostbare voorwerpen, waarvan de oorsprong en bestemming vergeten waren, zoals bij ons in het christendom menig ouderwets en heilig kleinood ten gevolge van rampzalige tijden in vergetelheid geraakt. Herhaaldelijk heeft men in de tempel zeer oude drinkschalen en kleinodiën van onbekende oorsprong buiten gebruik gesteld, zelfs verkocht of laten omwerken.

En zo geschiedde het dat door Gods beschikking deze allerheiligste drinkbeker, die men wegens zijn onbekende materie niet omsmelten, noch tot andere doeleinden gebruiken kon – ofschoon men dit vaak genoeg had geprobeerd – met ander oud, in onbruik geraakt gerei door jonge priesters gevonden werd in een kast die in de schatkamers van de tempel stond. Hier lag hij als een oud stuk vaatwerk geborgen en hij werd, evenals de rest, aan liefhebbers van antiquiteiten vervreemd.

Serafia had deze kelk met heel zijn apparaat aangekocht. Hij had reeds meermalen dienst gedaan op feestmaaltijden van Jezus en op heden kwam hij bestendig in het bezit van de heilige gemeenschap van Jezus Christus. Deze beker is niet altijd in de vorm en de toestand geweest, waarin hij nu is. Ik weet niet meer wanneer, en of niet door toedoen van de Heer zelf, hij de vorm en samenstelling heeft gekregen, waarin hij zich nu bevindt; thans is er een hele draagbare toerusting aan verbonden (en verscheidene kleine bekens behoren er bij); het gehele stel was door Gods beschikking bestemd om te dienen bij de instelling van het H. Sacrament.

Op een onderstel of voetvlak (zie tekening hiervoor), waaruit men nog een bordje of plankje kon trekken – maar ik herinner me niet

of het op zijn beurt nog iets heiligs bevatte³ – stond de grote drinkbeker en om hem heen stonden 6 kleiner bekens.

In de kom van de grote kelk bevond zich nog een kleiner vaas en hierop lag nog een schoteltje (of soort van pateen) en boven dit schoteltje was een gewelfd deksel gezet.

In de voet van de kelk lag een lepeltje dat men uitnemen kon.

De drinkbekers waren met fijne doekjes of kleedjes overhangen en het hele stel stond onder een kap, huif of stolp, die naar ik meen, bestond uit leder en boven van een knop voorzien was.

De grote kelk bestaat uit de kuip en de voet; deze laatste zal er wel aan toegevoegd zijn, want hij was van een andere materie dan de kom, die een bruinachtige, gepolijste massa was in de vorm van een peer, ingezet in goud en daarmee belegd; hij heeft 2 kleine handgrepen, waarbij men hem optilt, want hij is vrij zwaar. De voet is kunstig gesmeed uit donker gouderts; rondom ziet men er een slang en een druiventrosje op geciseleerd (= gegoten metalen voorwerpen met een steekbeitel bewerken, fig. heel fijn bewerken).

Daarenboven is hij nog met edelstenen versierd; er ligt, zoals reeds gezegd, een klein lepeltje in.

1753.

De grote kelk bleef later bij Jakobus de Mindere bewaard in de kerk te Jeruzalem en ik zie hem nog ergens veilig verborgen liggen; eensdaags zal hij opnieuw te voorschijn komen, zoals hij ook bij deze gelegenheid weer aan het licht gekomen is.

³ Volgens de nrs. 1767 en 2045 was dit plankje een louter verlengstuk of schuifje, waarop dan een doekje of corporale uitgespreid werd om er de pateen op te plaatsen.

Misschien zullen bejaarde lezers zich hier en nog verder de vraag en het antwoord van de oude Catechismus herinneren: "Vanwaar komen al de ceremoniën in de H. Mis?"

Van de apostelen en andere oversten der H. Kerk.

De kleine bekers, die rondom de grote kelk stonden, vielen andere kerken ten deel:

- één daarvan belandde te Antiochië en
- een tweede te Efeze;

de 7 bekers zijn bij 7 kerken terecht gekomen.

De kleine bekers behoorden oudtijds toe aan patriarchen; zij dronken daaruit de geheimzinnige drank bij het ontvangen en doorgeven van de zegen zoals ik het vroeger gezien en verteld heb (zie fasc. 1, nrs. 25-27).

De grote kelk was reeds in het bezit van Abraham, Melchisedek bracht hem mee uit het land van Semiramis waarheen hij verzeild was, naar het land van Kanaän, toen hij te Jeruzalem de grondvesten van allerhande plaatsen kwam leggen; hij heeft van die kelk gebruik gemaakt bij het offer waarin hij in de tegenwoordigheid van Abraham brood en wijn opdroeg en daarna heeft hij hem aan Abraham nagelaten. Zelfs is de beker reeds bij Noach geweest; hij stond in de Ark, geheel van boven. (Hier slaan wij de halve bladzijde over waarin de zienster verhaalt hoe Noach in het bezit kwam van de kelk).

1754.

De kelk was ook in het bezit van een stam van goede nakomelingen van Noach, die nabij Babylon woonden; zij werden als slaven door Semiramis verdrukt. Melchisedek leidde hen van daar weg naar Kanaän en bracht de kelk met zich mee. Ik zag dat hij een tent had in de buurt van Babylon en dat hij, alvorens hen weg te brengen, daar brood voor hen zegende en brak; anders zou hun de nodige kracht ontbroken hebben om weg te trekken en zulk een weg af te leggen. Die mensen hadden een naam die ongeveer luidt als 'Samanen'.

Misschien zijn bedoeld de bewoners van Sennaar (= plaatsnaam in Oost-Sudan tussen de Blauwe en de Witte Nijl) of ook van Soemmaar.

Melchisedek bediende zich van hen en van enige grotbewoners in Kanaän, om op de nog wilde bergen van het later Jeruzalem de grondslagen van verscheidene gebouwen te leggen.

(Te vergelijken met wat K. op meerdere plaatsen over deze werking van Melchisedek zegt, b.v. huidig fasc. 29, nr. 1176; fasc. 10, nrs.267-269; fasc. 11, nr. 332; fasc. 12, nr. 398; fasc. 21, nrs. 1000-1002).

Hij legde diepe grondvesten waar later het Cenakel en de tempel stonden, ook op een plaats naar de Kalvarieberg toe; hij deed ook aan wijn- en korenbouw.

Na het offer van Melchisedek bleef de kelk bij Abraham; hij is ook in Egypte geweest en eveneens in het bezit van Mozes. De kelkkuip was een massief stuk met dikke wanden als een klok; hij was van een natuurlijke materie en als gegroeid, niet gesmeed; ik heb er dwarsdoor gezien. Alleen Jezus wist van welke stof hij was.

Nota van Brentano:

Het is onzeker wat zij daarmee bedoelde,
of: ik heb er met de ogen van de geest door gezien;
of: hij was met het lichamenlijk oog doorzichtig.

Aan de vertaler lijkt de eerste veronderstelling de waarschijnlijkste.

Jezus gaat naar Jeruzalem.

1755.

Terwijl de 2 door Jezus vooruitgezonden apostelen die voormiddag de voorbereidselen tot het paasmaal troffen, *nam Jezus te Betanië nog een ontroerend afscheid van de H. Vrouwen, van Lazarus en van zijn Moeder, aan wie Hij gezamenlijk onderrichtingen en gedragslijnen voorhiel. Ik zag de Heer ook afzonderlijk spreken met zijn Moeder en ik herinner*

*me nog het een en ander van wat Hij haar zei, o.m. dat Hij Petrus, **het geloof**, en Joannes, **de liefde**, naar Jeruzalem vooruit had gezonden, om alles tot het paasmaal voor te bereiden. Van Magdalena die buiten zichzelf was van droefheid, zegde Hij dat haar liefde onbeschrijfelijk groot was, doch nog niet van alle lichamelijke ontdaan; er kleefde nog te veel menselijks aan en daarom had de smart nog zoveel pak op haar, bij zover dat de smart haar van streek bracht. Hij maakte tegen zijn Moeder ook gewag van het verraderlijk gedrag en plan van Judas en de goede heilige Maagd sprak nog ten beste voor hem.*

Onder voorwendsel van allerlei aankopen en betalingen was Judas weerom van Betanië naar Jeruzalem gelopen en Jezus informeerde deze morgen nog bij de 9 naar hem, hoewel Hij goed wist wat hij in het schild voerde en aan het uitrichten was.

Judas liep heden de gehele dag bij de Farizeeën in en uit en besprak met hen de maatregelen voor de gevangenneming van Jezus; men liet hem zelfs de soldaten zien, die Onze Heer gevangen moesten nemen. Zijn loop heen en weer wist hij zo te regelen, dat hij voor elke uitstap en afwezigheid en voorwendsel had. Eerst kort vóór het paasmaal keerde hij bij de Heer terug.

Ik heb al zijn gedachten en plannen doorschouwd, want, terwijl Jezus met Maria over hem sprak, las ik in zijn ziel als in een open boek. Van aard was hij werkzaam, bedrijvig en dienstvaardig, maar vol gierigheid, eerzucht, nijd en afgunst en deze hartstochten en neigingen bekampte hij niet. Zelfs heeft hij wonderen gedaan en in Jezus' afwezigheid zieken genezen⁴.

⁴ Judas heeft ook zieken genezen. In nr. 2063 zal K. nog herhalen dat hij wonderen gedaan heeft.

Toch hoorden wij haar in fasc. 18, eind nr. 801 zeggen: "Mirakelen heb ik hem nooit zien doen."

Toen de Heer aan de H. Maagd bekend maakte wat Hem op het punt stond over te komen, smeekte zij Hem zo hartroerend om, ach! toch met Hem te mogen sterven. Doch Hij moedigde haar aan om in haar droefheid rustiger te zijn dan de overige vrouwen; en Hij voorzegde haar ook dat Hij zou verrijzen en op welke plaats Hij haar zou verschijnen (nr. 2026). Maria matigde haar droefheid en weende nu minder, maar toch bleef zij door smart overstelpt en verzonken in een ontzettende ernst. De Heer bedankte haar als een erkentelijke, liefhebbende Zoon voor haar liefde en zorgen; Hij legde zijn rechterarm om haar en hield haar alzo gedrukt aan zijn Hart. Hij zegde haar verder dat Hij zijn avondmaal op geestelijke wijze met haar zou houden en bepaalde het uur, waarop zij het zou ontvangen (nl. de H. Communie). Zijn afscheid van allen was zeer innig en ontroerend en Hij hield hun nog leerrijke waarheden voor.

1756.

Omstreeks de middag ging Jezus met de 9 apostelen (want Petrus en Joannes waren op boodschap uit) van Betanië naar Jeruzalem. Hij werd gevolgd door een groep van 7 leerlingen, die, behalve Natanael en Silas, uit Jeruzalem en omgeving waren; ik herinner mij dat zich onder hen Joannes Markus bevond, zoals ook de zoon van de arme weduwe, die donderdag laatst, nu juist een week geleden, haar laatste penninkje offerde, toen Jezus bij de offerzuil leerde (fasc. 28, nr. 1720). Enkele dagen geleden had Jezus hem aangenomen tot leerling. De H. Vrouwen volgden pas later.

Dit is niet noodzakelijk tegenspraak. Dat zij hem geen mirakelen heeft ZIEN doen, betekent nog niet dat hij er geen gedaan heeft. Bovendien zijn de laatste woorden veel eerder gesproken, zodat hij wellicht daarna nog zieken kon genezen hebben.

Jezus wandelde met zijn gezellen de Olijfberg om, ging door het dal van Josafat (Kedrondal) en tot tegen de Kalvarieberg, heen en terug, en *ondertussen hield Hij niet op te onderrichten. Tot de apostelen sprak Hij ondermeer, dat Hij hen tot nog toe had gevoed met zijn brood en zijn wijn, doch dat Hij hun vandaag zijn vlees en zijn bloed wilde geven. Alles wat Hij bezat wilde Hij hun nu geven en nalaten.*

Onder deze woorden had de Heer zulk een ontroerend voorkomen, dat Hij zijn binnenste uit te storten en er naar scheen te smachten zich uit liefde geheel aan hen te geven⁵.

Zijn gezellen begrepen Hem niet; zij meenden dat Hij van het paaslam wilde spreken. *Het is onmogelijk in woorden te vertolken hoe liefdevol en geduldig Hij zich toonde in zijn laatste toespraken te Betanië en hier op de weg.*

De heilige vrouwen kwamen later in het huis van Maria Markus aan.

De 7 leerlingen die de Heer in het begin naar Jeruzalem gevolgd waren, maakten die wandeling niet mee, maar begaven zich

⁵ Scheen zich uit te storten.

Ter vergelijking:

"Jezus sprak tot Zr. Jozefa Menendez van zijn liefde voor de zielen en dicteerde haar ook zijn lijdensoverwegingen 'met zulk een vurigheid, dat Hij zijn Hart scheen uit te storten', schrijft zij, 'en zich in deze uitstorting scheen te verruimen'. Jezus sprak met zulk een vurigheid, die, zou men gezegd hebben, zich niet scheen te kunnen bedwingen" (blz. 335).

"Jésus parle avec une telle ardeur, qu'il semble déverser son Coeur et se dilater dans cette expansion ..."

De zuster bracht, naar gelang Jezus sprak, zijn vlammende woorden op papier; ze waren slechts door korte tussenpozen onderbroken.

La soeur recueille au vol ces paroles brûlantes, qu'interrompent seuls quelques instants de silence." (blz. 380).

rechtstreeks met pakken ceremonieklederen voor het paasmaal naar het Cenakel, legden die neer in de voorzaal en gingen dan terug naar het huis van Maria Markus. Toen Petrus en Joannes met de kelk van het avondmaal uit het huis van Serafia in het Cenakel aankwamen, vonden zij reeds de ceremoniemantels in de voorzaal; hier hadden de zo juist genoemde leerlingen ze gelegd. Ook hadden die leerlingen de wanden van de zaal met tapijten behangen⁶ en de luiken in het plafond geopend en de 3 hanglampen toegerust.

Joannes en Petrus begaven zich hierop naar het dal van Josafat om de Heer en de 9 apostelen af te halen. De leerlingen en vrienden, die eveneens in het Cenakel het paaslam nuttigden, kwamen na hen daar aan.

Laatste paasmaal (Mt. 26, 21-25; Mk. 14, 18-21; Lk. 22, 21-23).

1757.

Jezus en de zijnen aten het paaslam in het Cenakel in 3 gescheiden groepen. Ieder van deze bestond uit 12 personen en één van hen zat de tafel als huisvader voor.

- Jezus at met de 12 apostelen in de grote middenzaal.
- Afzonderlijk in de zijgangen at Natanael het met 12 leerlingen

⁶ Muren met tapijten behangen. – Bij feestgelegenheden was en is dit nog de mode in het Oosten. De muren mogen nog zo schoon zijn, b.v. van marmer, behangsels moeten er een meer feestelijk uitzicht aan geven. Zelfs habitueel zijn ze vaak met tapijten behangen, b.v. de met marmer beklede binnenwanden van de grot van Bethlehem. “De binnenwanden van de Kaäba te Mekka zijn met veelkleurige marmeren tichels bekleed. Toch zijn ze vanaf een hoogte van 5 voet, evenals het plafond, voorzien van roodzijden behangsels, waarop bloemen en spreuken gestikt zijn.” (Géographie universelle V, 117). Onder ‘gemeubelde opperzaal’ van Lk. 22, 12 verstaat Beaufays een met tapijten behangen zaal.

- en eveneens met 12 anderen Eliakim, een zoon van Maria Heli en van Kleofas; hij was ook een broer van Maria van Kleofas (cfr. Familieboom, fasc. 1, blz. 19-20) en was een leerling van de Doper geweest.

Voor hen werden 3 paaslammeren in de tempel geslacht en besprenkeld. Maar, daar was nog een 4^e lam, dat men in het Cenakel geslacht en besprenkeld had en dit zou genuttigd worden door Jezus en de 12 apostelen, doch deze omstandigheid was Judas onbekend, daar hij door allerlei zorgen en geloop in beslag genomen, niet bij de slachting tegenwoordig was geweest en reeds verraad was gaan plegen; hij kwam pas kort vóór het eten van het paaslam terug.

De slachting van het lam voor Jezus en de apostelen was buitengewoon treffend en ontroerend; ze greep plaats in de voorzaal van het Cenakel en Simeons zoon, de leviet, was er bij behulpzaam. De slachting werd bijgewoond door de apostelen en leerlingen die de 118^e psalm zongen.

Psalmen 118 **Feestzang na verlossing**

1. Looft de HERE, want Hij is goed, ja, zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid.
2. Laat Israël nu zeggen: Zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid.
3. Laat het huis van Aäron nu zeggen: Zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid.
4. Laat wie de HERE vrezen, nu zeggen: Zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid.
5. Uit de benauwdheid heb ik tot de HERE geroepen, de HERE heeft mij geantwoord en mij in de ruimte gesteld.
6. De HERE is met mij, ik zal niet vrezen; wat zou een mens mij doen?
7. De HERE is met mij, onder mijn helpers, daarom zal ik op mijn haters neerzien.
8. Het is beter bij de HERE te schuilen dan op mensen te vertrouwen;
9. het is beter bij de HERE te schuilen dan op edelen te vertrouwen.
10. Alle volken omringden mij – in de naam des HEREN heb ik ze neergehouden;
11. zij omringden mij, ja, zij omsingelden mij – in de naam des HEREN heb ik ze neergehouden;
12. zij omringden mij als bijen, zij werden als een doornenvuur uitgeblust – in de naam des HEREN heb ik ze neergehouden.
13. Gij hadt mij wel duchtig gestoten, tot vallens toe, maar de HERE heeft mij geholpen.
14. De HERE is mijn sterkte en mijn psalm, Hij is mij tot heil geweest.
15. Hoort! jubellied en zegezang in de tenten der rechtvaardigen: De rechterhand des HEREN doet krachtige daden,
16. de rechterhand des HEREN verhoogt, de rechterhand des HEREN doet krachtige daden!
17. Ik zal niet sterven, maar leven en ik zal de daden des HEREN vertellen.
18. De HERE heeft mij zwaar gekastijd, maar aan de dood heeft Hij mij niet overgegeven.
19. Ontsluit mij de poorten der gerechtigheid, ik zal daardoor binnengaan, ik zal de HERE loven.
20. Dit is de poort des HEREN, de rechtvaardigen gaan daardoor binnen.

21. Ik loof U, omdat Gij mij geantwoord hebt en mij tot heil geweest zijt.
22. De steen die de bouwlieden versmaad hebben, is tot een hoeksteen geworden;
23. van de HERE is dit geschied, het is wonderlijk in onze ogen.
24. Dit is de dag die de HERE gemaakt heeft; laten wij juichen en ons daarover verheugen.
25. Och HERE, geef toch heil, och HERE, geef toch voorspoed!
26. Gezegend hij, die komt in de naam des HEREN; wij zegenen u uit het huis des HEREN.
27. De HERE is God, Hij heeft het voor ons doen lichten. Bindt de feestoffers met touwen vast bij de hoornen van het altaar.
28. Gij zijt mijn God, U zal ik loven, o mijn God, U zal ik verhogen.
29. Looft de HERE, want Hij is goed, ja, zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid.

Uit: NBG-vertaling 1951

Hierop hield Jezus een lering over het nieuwe tijdvak dat nu een aanvang nam en hoe nu het Mozaische offer en de betekenis van het paaslam op het punt stonden in vervulling te gaan; daarom moest het lam op dezelfde wijze geslacht worden, gelijk weleer in Egypte, waaruit zij thans werkelijk zouden wegtrekken.

1758.

Het vaatwerk en alle benodigdheden waren in gereedheid gebracht en men kwam binnen met een schoon lammetje dat met een kransje was getooid (zoals men deed met offerdieren, zie fasc. 23, nr. 1169, voetnoot 616).

nr. 1169: Offerdieren krijgen een krans omgehangen.

Dit kransje werd hem afgenomen en gestuurd aan de H. Maagd die zich met de H. Vrouwen in een verderaf gelegen bijgebouw bevond. Het lammetje werd nu om het midden van het lijf met zijn rug op een plankje vastgebonden, en dit ziende dacht ik aan Jezus aan de geselkolom.

Simeons zoon hield de kop van het lam omhoog en *Jezus stak het met een mes in de keel*. Hij gaf hierop het mes aan Simeons zoon, die doorging met de slachting en bereiding van het lam.

Jezus scheen met een zeker medelijden en tegenzin het lam te wonden en Hij deed het zeer haastig en ernstig. Het bloed werd opgevangen in een bekken en men overhandigde Jezus een hysopstwijg.

Jezus doopte het hysopbosje in het bloed en schreed nu naar de deur van de zaal en tekende de 2 stijen en het slot met het bloed en bevestigde de bloedige twijg op de bovendrempel van de deur. Ondertussen sprak Hij plechtig en zei o.m. dat de verderfengel hier voorbij zou gaan zonder te doden; dat zij hier veilig en rustig konden aanbidden, wanneer Hij, het ware Paaslam, geslacht zou zijn; dat hiermee een nieuwe tijd en een nieuw offer zouden beginnen, die voortduren zouden tot het einde van de wereld.

Zij begaven zich dan naar de paashaard aan het einde van de zaal, waar eenmaal de Verbondsark had gestaan en waar reeds vuur aangemaakt was.

Jezus besprenkelde de haard met het bloed en wijdde hem tot een altaar; het overgebleven bloed en vet werden onder het altaar in het vuur gegoten. Daarna schreed Jezus onder het zingen van psalmen met de apostelen het Cenakel rond en wijdde het tot

een nieuwe tempel in. Al deze tijd bleven de deuren gesloten.

Intussen had Simeons zoon het lam geheel toebereid; het lag gespannen op een spit; de voorpoten waren op een dwarshout en de achterpoten op het spit bevestigd. Ach! het herinnerde zo treffend aan Jezus op het kruis en het werd nu met de 3 andere, in de tempel geslachte lammeren in de oven te braden geplaatst.

De zienster zegde nogmaals: Alle andere paaslammeren van de Joden werden geslacht in het voorhof van de tempel en wel op 3 verschillende plaatsen:

- voor de voornamen,
- voor de geringeren en
- voor de vreemdelingen.

Het paaslam van Jezus was niet in de tempel geslacht, al het overige deed Hij streng naar de Wet. Achteraf heeft Hij ook hierover gesproken; het lam was een voorafbeelding; Hijzelf zou morgen het ware Paaslam zijn; ik weet niet meer wat Hij verder daarover nog uiteenzette.

1759.

Op deze wijze onderrichtte Jezus de apostelen over het paaslam en de vervulling van deze profetische voorafbeelding. Toen nu het uur aangebroken en ook Judas teruggekomen was, werden de tafels gedekt. Zij trokken feestklederen aan als voor een reis; deze namen zij in de voorzaal. Zij deden andere schoenen aan, een wit kleed dat mij aan een hemd deed denken, en daar boven een mantel, van voren kort en van achteren langer; zij schortten hun kleed op (trokken het omhoog) in de gordel en vouwden ook hun wijde mouwen op.

Zo ging iedere schaar naar haar eigen tafel toe:

- de 2 groepen leerlingen in de zijzalen,

- de Heer en de apostelen in de grote, eigenlijke Cenakelzaal.

Zij namen elk een staf in de hand en twee en twee schreden zij naar de tafel, waar zij op hun plaats bleven staan; de staf leunde in een van hun armen welke zij omhooggeheven hielden.

Jezus die in het midden van de tafel stond, had van de hofmeester 2 kleine, boven ietwat gekromde staven gekregen, gelijk korte herdersstaven (cfr. afb. fasc. 2, nr. 60, voetnoot 125). Zij hadden daarbij aan één kant een haak als een afgehakte tak.

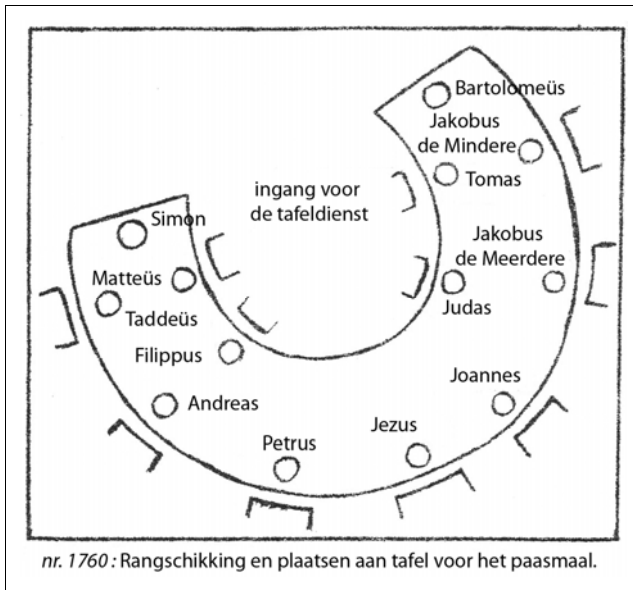
Jezus stak de staven kruiswijze in zijn gordel vóór de borst en Hij liet, terwijl Hij bad, zijn opgeheven armen in de haken rusten. Hij bewoog zich zo ontroerend schoon, steunend op die staven; het was, als had Hij het kruis, dat Hij straks als een zware last op zijn schouders zou torsen, thans nog als een stut onder de schouders. In deze houding zongen zij: "Gezegend zij

*de Heer, de God van Israël”, alsook dit ander gebed:
“Geloofd zij de Heer, enz.”*

Na deze gebeden gaf Jezus een van de staven aan Petrus en de tweede aan Joannes; zij legden die ter zijde of gaven ze van hand tot hand aan de overige apostelen door, dit kan ik niet meer zo zeker zeggen (cfr. fasc. 23, nr. 1177).

1760.

De tafel was smal en ongeveer een halve voet hoger dan de knieën van een rechtop staande man; ze had de vorm van een halve cirkel of hoefijzer.

Tegenover Jezus, aan de binnenkant van het halfmond, was een ruimte of doorgang gelaten voor het opdienen. Als ik het mij nog goed herinner, was de rangschikking als volgt;

- rechts van Jezus aan de buitenkant stonden Joannes, Jakobus de Meerdere en Jakobus de Mindere.

- Aan het smalle einde (in de breedte) rechts, stond Bartolomeüs. Na en naast hem, aan de binnenkant van de halfronde tafel stond Tomas en na hem Judas Iskariot.
- Aan Jezus' linkerzijde aan de buitenkant, stonden Petrus, Andreas en Tadeüs.
- Aan het smalle linkereinde, in de breedte, had Simon zijn plaats en naast hem, terug aan de binnenkant van de tafel stonden Matteüs en Filippus.

Midden op de tafel stond een schotel met het paaslam. De kop van het lam rustte op de gekruiste voorpoten; de achterpoten waren lang uitgestrekt; de rand van de schotel rondom het lam was met knoflook bedekt en naast deze schotel stond een tweede met het paasgebraad en aan weerszijden hiervan een schaal met groene kruiden, die dicht tegeneen rechtop stonden, als groeiend en levend. Op nog een andere schaal lagen kleine bosjes bittere kruiden als geurige balsemkruiden; vóór Jezus stonden dan nog een schaal met geelgroene kruiden en een andere met bruinachtige saus. Voor tafelborden bedienden zich de gasten van ronde, dunne broodkoeken en hun tafelmessen waren van been.

Na het gebed legde de hofmeester het mes om het paaslam voor te snijden bij Jezus op tafel. Hij zette ook een beker met wijn vóór Hem en uit een kan vulde hij 6 bekers die elk tussen 2 apostelen stonden.

Jezus zegende de wijn en dronk; de apostelen dronken met tweeën uit één beker. De Heer sneed en verdeelde het paaslam en de apostelen reikten Hem in de orde waarin zij geplaatst waren, hun broodkoek toe, zich hiertoe bedienend van een soort knijper; zij ontvingen elk hun deel en aten het zeer haastig op. Met hun benen messen krabden zij het vlees van de beenderen, die daarna verbrand werden⁷.

⁷ Broodkoeken. – Men kende toen in het Oosten geen brood gelijk het onze. Hun brood waren ronde koeken van 20 cm doorsnede en een vinger dik,

1761.

Zeer haastig (Ex. 12,11) aten zij ook nog knoflook en groene kruiden die zij in de saus doopten. Het paaslam nuttigden zij staande; ten hoogste rustten zij een weinig tegen de leuning van hun ligstoelen. *Jezus brak ook één van de paasbroden, legde een deel ervan ter zijde en bedekte dit met een doek, terwijl Hij het ander stuk verdeelde.* Zij nuttigden nu ook de broodkoeken.

Vervolgens werd opnieuw een beker wijn gebracht. *Jezus echter dankte en dronk er niet van. Hij sprak: "Neemt en verdeelt hem onder u, want Ik zeg u, Ik zal voortaan niet meer drinken van de vrucht van de wijnstok, totdat het Rijk Gods komt."*

Nadat zij twee en twee gedronken hadden, zongen zij. *Dan bad en leerde Jezus weer en daarop volgde nog een handwassing.* En nu eerst gingen zij op hun zitplaatsen neerliggen. Al het overige hadden zij in staande houding verricht en in grote haast en slechts aan het einde een weinig geleund⁸.

1762.

De Heer heeft nog een ander lam in delen gesneden (het 2^e paasgebraad? zie nr. 1760, laatste alinea). Dit droeg men naar de H. Vrouwen die in een zijgebouw hun maal hielden. Nu aten zij kruiden, salade en saus. *Jezus was buitengewoon*

soms ook heel dun en dan wat groter. Zo is het nog bij de Arabieren. Het wordt niet gesneden, maar gebroken of gescheurd (cfr. 't H. L. 8e jg. 30).

Mislin en De Gérarnb die veelvuldig bij Libanese sjeicks te gast waren, vermelden zeer dikwijls die dunne broden. Men wierp ze naast hen op het vloertapijt of legde ze op een bord van de gasten en soms ook dienden zulke broden tot bord (Mislin, I, 180; III, 258; De Gérarnb, II, 288).

⁸ In staande houding. – Jezus hield zich aan de wetsvoorschriften, voegde er niets aan toe, maar liet ook niets achterwege (Ex. 12, 11). De Farizeeën, fier op hun onafhankelijkheid, achtten zich gerechtigd daarbij aan tafel gelegen te zijn als vrije mensen (Volgens de Misjna, Pesachim).

*vriendelijk en opgewekt*⁹. Nooit heb ik Hem zo hartelijk en innig gezien. *Ook zegde Hij tot de apostelen alle kommer van zich af te zetten.*

De H. Maagd aan de tafel van de vrouwen was eveneens blij gestemd. Het was zo ontroerend om te zien hoe de andere vrouwen soms tot haar gingen, haar vertrouwelijk bij de sluier trokken om met haar te spreken en hoe zij zich dan zo eenvoudig en welwillend tot hen wendde.

Gedurende de eigenlijke maaltijd was Jezus in het begin onder zijn spreken zeer hartelijk met hen; aanstonds echter werd Hij overvallen door ernst en weemoed. Hij sprak: “Één onder u zal Mij verraden, een wiens hand met Mij aan dezelfde tafel is.”

Jezus deelde op dit ogenblik aan zijn kant een van de kruiden rond, nl. latuw, waarvan maar één schotel voorhanden was en aan Judas, die schuin tegenover Hem aangelegen was, had Hij bevolen de rest van de latuw aan de andere zijde van de tafel uit te delen.

Hoewel Jezus van een verrader sprak, waarover allen ten zeerste ontsteld waren, en hoewel Hij zei: “Een wiens hand met mijn hand op deze tafel is.”, of “Een die de hand met hij in dezelfde schotel steekt.” (Mt. 26, 23), hetgeen zoveel betekende als: “één van de 12 die met Mij eten en drinken, een met wie Ik mijn brood deel.”, toch maakte Hij Judas hierdoor niet aan de anderen bekend. Immers, de hand in dezelfde schotel steken was een gebruikelijke uitdrukking om de meest intieme

⁹ **Het heilig avondmaal staat in het teken van de innerlijke vreugde.**

Het is Jezus' liefde-uur waarop Hij zijn tegenwoordigheid onder de mensen bestendigt door **de instelling van het Sacrament van zijn liefde.**

Ook brengt de liturgie ons elk jaar in die vreugdestemming terug op Witte Donderdag, hoewel lijdens- en boetedagen eraan voorafgaan en er spoedig weer op volgen.

vertrouwelijkheid en nauwste verbondenheid aan te duiden, en *niettemin wilde Hij dat dit een waarschuwing voor Judas zou wezen*, want de latuw ronddelend stak deze werkelijk zijn hand in dezelfde schotel als de Heer. *Vervolgens zegde Jezus nog: "Wel moet de Mensenzoon heengaan, gelijk het over Hem geschreven staat, doch wee de mens door wie Hij verraden wordt. Die mens ware het beter geweest nooit te zijn geboren."*

Nu waren alle apostelen ten zeerste ontsteld en zij vroegen de een na de ander: "Heer! ben ik het?", want allen zagen in dat zij Hem niet begrepen. Petrus echter boog zich achter Jezus naar Joannes en met een teken verzocht hij hem aan de Heer te vragen wie het was, want daar hij vaak terechtwijzingen van Jezus ontvangen had, was hij vol angst dat de Meester wellicht hem mocht bedoelen.

Joannes nu lag aan de rechterzijde van de Heer, en daar allen op hun linkerarm leunden en met hun rechterhand aten, lag Joannes met het hoofd het dichtst bij Jezus' borst. Hij kwam met zijn hoofd nu heel dicht bij Jezus' borst en vroeg Hem: "Heer, wie is het?" Toen werd het hem duidelijk dat Judas door Jezus bedoeld was. *Ik zag Jezus niet met de lippen zeggen: "Hij, aan wie Ik het ingedoopte stuk brood overreik."* (Joa. 13, 26); *ik weet ook niet of Hij het hem zacht toefluisterde.*

Doch Joannes begreep alles, toen Jezus het stuk brood met latuw omwond, in de saus doopte en het met grote liefde overreikte aan Judas, die juist ook vroeg: "Heer, ben ik het?" *Jezus keek hem vriendelijk aan en gaf hem een algemeen antwoord. Jezus' gebaar jegens Judas, dit aanreiken was een gebruikelijk teken van vriendschap en vertrouwelijkheid en Jezus gaf hem dit teken uit oprechte liefde om hem te waarschuwen zonder hem aan anderen te verraden.* Judas echter was

inwendig toornig en verbitterd¹⁰. Gedurende de gehele maaltijd zag ik aan Judas' voeten een klein wangedrocht zitten, dat herhaaldelijk opkroop tot zijn hart. Ik zag niet dat Joannes aan Petrus bekend maakte wat hij van Jezus vernomen had, maar hij stelde hem met een oogwenk gerust.

De voetwassing (Joa. 13, 1-20).

1763.

Zij stonden nu van tafel op en terwijl zij weer hun klederen aandeden en schikten, zoals zij het gewoon waren voor het plechtig gebed, trad de hofmeester met 2 dienaren binnen om de paastafel af te nemen en uit het midden der banken ter zijde te schuiven. Toen hij hiermee klaar was, *gaf Jezus hem de opdracht water in het voorportaal te laten brengen* en daarop verliet deze met zijn dienaren de zaal.

Jezus stond te midden van zijn apostelen en hield voor hen een tamelijk lange en ook plechtige

¹⁰ Aanreiken van brood een teken van vertrouwelijkheid bij de Joden. – De gastheer geeft een genodigde een in saus gedoopt stuk brood, om hem vriendschap en hoogachting te betuigen tegenover de aanwezigen. “Hoe dikwijls is het mij niet overkomen”, vertelt de oostenkenner Piet Gerrits, “dat, toen ik hier of daar ter tafel genodigd was, de gastheer of een mee aanliggende vriend, mij een stuk vlees of het beste van zijn brood, na het in de saus gedoopt te hebben, overreikte om mij tegenover de anderen zijn bijzondere genegenheid en hoogachting te betuigen.” (‘t H. L. 2^e jg. 84).

Aan Mislin werd in de Libanon dezelfde eer bewezen door een dochter van zijn vorstelijke gastheer (I, 181).

Jezus schijnt dus tot Joannes te willen zeggen: “Hij, aan wie ik dit teken van de innigste genegenheid geef, hij zal Mij ten dood overleveren.” Het is of Jezus hier de reeks klachten inzet, die Hij de eeuwen door zal herhalen: dat het grootste lijden Hem aangedaan wordt door zijn uitverkoren en meest bevoorrechte vrienden.

De afschuwelijke gedaante aan Judas' voeten, (cfr. fasc. 10, nr. 293 en nr. 294, voetnoot 90b).

toespraak. Ik heb evenwel reeds zoveel gehoord en gezien dat ik onmogelijk de inhoud van zijn onderricht met zekerheid weer kan geven.

Toch herinner ik me nog *dat Hij zeer roerend sprak over zijn Rijk, over zijn heengaan naar de Vader en hoe Hij hun nog eerst alles zou nalaten, wat Hij bezat, enz. Vervolgens leerde Hij nog over de boetvaardigheid, het inzien en bekennen van zijn schuld, over het berouw en de vergeffenis en reiniging. Ik voelde dat deze toespraak verband hield met de voetwassing, en ik zag ook dat allen hun zonden kenden en er berouw over hadden, behalve dan Judas. Dit onderricht van de Heer duurde vrij lang en was plechtig.*

Toen Hij het geëindigd had, stuurde Hij Joannes en Jakobus de Mindere wegens het bestelde water naar de voorzaal en Hij gelastte de overige apostelen hun ligstoelen in een halve kring te plaatsen. Daarna ging Hijzelf in de voorzaal, legde zijn mantel af, schortte zijn kleeft op en bond zich een linnen doek om, waarvan het langste einde neerhing. Inmiddels geraakten de apostelen in een soort woordenstrijd omtrent de vraag wie van hen de eerste plaats zou verkrijgen (cfr. Lk. 22, 24-27), want, daar de Heer zo stellig te verstaan had gegeven dat Hij hen nu zou verlaten en dat zijn Rijk aanstaande was, voelden zij zich opnieuw bevestigd in hun vermoeden dat Hij er een bepaald, doch geheimzinnig plan op nahield en een aardse triomf in het schild voerde, die zich op het laatste ogenblik zou voordoen en de wereld voor een voldongen feit zou stellen.

1764.

In de voorzaal zegde Jezus tot Joannes een bekken in handen te nemen, en aan Jakobus de Mindere een zak met water te nemen, die hij voor de borst moest

dragen. Bij het gieten vloeide het water uit de zak door de pijp of de hals die op zijn arm lag.

Nadat Jezus water uit de zak in het bekken had gegoten, beval Hij zijn 2 assistenten Hem te volgen naar de zaal, waar in het midden de hofmeester een groot ledig bekken had geplaatst.

Zodra Jezus in zijn zo nederige kleding van dienaar de drempel van de middenzaal overschreden had, maakte Hij met weinige woorden de apostelen een verwijt van hun twist en zei hun o.m. dat Hijzelf hun dienaar was, dat zij nu op de ligstoelen moesten zitten en dat Hij hun de voeten wilde wassen. Nu gingen zij in dezelfde orde als aan tafel op de leunkussens van de ligbanken zitten, die in een halfroond gerangschikt stonden en hun ontschoeide voeten stonden op de ZITkussens.

Jezus waste achtereenvolgens aller voeten. Hij scheidte water met zijn hand uit het bekken dat Joannes onder hun voeten hield. De apostelen boden eerst de ene, dan de andere voet aan en het water vloede terug in het bekken. Vervolgens nam Jezus het lang, neerhangend einde van de doek waarmee Hij omgord was, in zijn beide handen, streek en veegde ermee over de voeten om ze af te drogen en ging dan met Jakobus over naar de volgende. Joannes van zijn kant goot telkens het gebruikte water weer uit in het bekken dat in het midden van de zaal stond en kwam dan met het bekken terug naar de Heer. Jezus goot weerom water uit de zak van Jakobus in het bekken over de voeten van de volgende apostel en waste ook diens voeten zoals van de voorgaande.

*Gedurende het paasmaal had de Heer zich buitengewoon minzaam en vriendelijk getoond. Zo was Hij ook nu onder deze ootmoedige handeling louter **liefde**. Hij verrichtte deze daad niet als een soort ceremonie op formalistische wijze, doch **van harte als een heilige liefdehandeling**, zodat ze de vertolking was van zijn innigste gevoelens, **van zijn oprechte liefde**.*

1765.

Toen Hij echter bij Petrus kwam, weigerde deze uit ootmoed en protesteerde: "Hoe, Heer? Wilt Gij mij de voeten wassen?" Maar de Heer antwoordde: "Wat Ik doe, begrijpt ge nog niet, maar later zal het duidelijk voor u worden."

En het scheen mij dat de Heer deze woorden voor Hem alleen eraan toevoegde: "Simon, ge zijt zo begenadigd geweest van mijn Vader te vernemen wie Ik ben, vanwaar Ik kom en waarheen Ik terugkeer. Gij alleen hebt het ingezien en uitgesproken en Ik wil

op u mijn Kerk bouwen en de poorten van de hel zullen haar niet overweldigen. Ook zal mijn macht bij uw opvolgers blijven tot het einde van de wereld.”

Op Petrus wijzend zei Jezus ook nog tot de anderen: “Petrus zal mijn plaats innemen, wanneer Ikzelf van U zal zijn weggegaan, hij zal het bestuur van de Kerk waarnemen, de missionering regelen en u uitzenden.”

Petrus echter (nog immer onthutst over Jezus' handeling als was Hij een dienaar en slaaf), sprak: “Nooit zult Gij mij de voeten wassen!” Doch Jezus hervatte: “Indien Ik u de voeten niet mag wassen, zult gij geen deel met Mij hebben.” (Betekenis van deze uitdrukking, zie fasc. 19, nr. 814, voetnoot 406). Toen reageerde Petrus: “Heer, was dan niet enkel mijn voeten, maar ook mijn handen en mijn hoofd!” En eindelijk sprak Jezus: “Wie een bad genomen heeft, is geheel rein en moet nog slechts zijn voeten wassen. Zo is het met u, gij zijt rein, doch niet allen.” Hiermee bedoelde Hij Judas.

In zijn onderrichting had Jezus over de voetwassing gesproken als over een reiniging van dagelijkse zonden, daar de voeten noodzakelijk met de vuile en stofferige aarde in aanraking komen en zich telkens opnieuw bezoedelen. De voetwassing was zinnebeeldig, had een geestelijke kracht en was een soort absolutie. In zijn ijver en liefde zag Petrus echter daarin niets anders dan een te verregaande vernedering van zijn Meester. Hij wist nog niet dat de Heer om hem te helpen en zalig te maken zich morgen uit liefde zou laten verguizen en zichzelf tot de smadelijke kruisdood zou vernederen.

Terwijl Jezus nu de voeten van Judas reinigde, was Hij buitengewoon teder en vriendelijk. Hij drukte zijn aangezicht op Judas' voeten en vermaande hem

zacht en heimelijk zich toch te bezinnen, daar hij reeds langer dan een jaar rondliep met ontrouw en verraad in het hart. Doch Judas scheen het niet te willen bemerken; hij bleef doof voor de vermaning van Jezus en begon tot Joannes te spreken.

Petrus, voor wie dit een ongemanierdheid was, zei geërgerd: “Judas, de Meester spreekt tot u!” Hierop gaf Judas aan de Heer een algemeen ontwijkend antwoord, iets in de zin van: God behoeft mij daarvoor!

De anderen hadden niets verstaan van de woorden van Jezus tot Judas, want Hij sprak stil en dan luisterden zij niet. Ook trokken zij op dit ogenblik hun sandalen weer aan.

Niets in zijn lijden smartte de Heer zo diep als het verraad van Judas, een van de twaalf. Jezus waste tenslotte nog de voeten van Joannes en Jakobus. Jakobus ging eerst zitten en Petrus hield de waterzak vast; daarna ging Joannes zitten en Jakobus hield het bekken. *Jezus knoopte aan zijn handeling een lering vast over de verootmoediging en zei dat degene die diende, de grootste was en hoe zij in het vervolg elkanders voeten moeten wassen (elkanders dienaren moesten zijn).* Hij voegde er nog andere dingen aan toe met betrekking tot hun geschil wie onder hen de grootste (of eerste) zou zijn, zoals men dit in het Evangelie kan lezen (Lk. 22, 24-30).

Toen trok Hij zijn klederen weer aan en ook de apostelen lieten hun klederen, die zij voor het eten van het paaslam opgetrokken hadden, weer los en lang neerhangen.

Instelling van de H. Eucharistie (Mt. 26, 26-29; Mk. 14, 22-25; Lk. 22, 15-23) (I Kor. 11, 24).

1766.

Op bevel van de Heer had de hofmeester de tafel opnieuw in het midden geplaatst en haar een weinig verhoogd. Hij bedekte haar met een doek, waarop hij eerst een rood en dan een als kant opengewerkt wit kleed openspreidde; hierna zette hij een kruik met water en een tweede met wijn onder de tafel.

Uit het afgegordijnde deel van de zaal, waar de paashaard was, gingen Petrus en Joannes nu de kelk halen, die zij uit het huis van Serafia naar hier hadden gebracht. De lederen stolp of huif (een huif is een zeildoek over een wagen dat door dunne bogen ondersteund wordt; een huif beschermt de lading tegen weeromstandigheden) bedekte hem en zij droegen hem op hun handen tussen zich; het was hun aan te zien dat zij iets heiligs droegen als een tabernakel. Zij plaatsten het overdekte toestel vóór Jezus op de tafel neer.

Daarnaast stond een langwerpige ovaal bord met 3 dunne, witachtige paasbroden, die regelmatige kerven of ingedrukte groeven vertoonden. In de breedte verdeelden zij het brood in 3 stukken en ieder brood was ongeveer tweemaal zo lang als breed; er lag een doek over en de Heer had het reeds onder het paasmaal (terwijl zij het paaslam aten) vooraf inkervingen in gemaakt voor het breken; ook had Hij de helft van het toen gebroken brood onder de doek gelegd (zie nr. 1761, begin).

Daar stonden ook nog een wijn- en waterkruik en 3 dozen, waarvan

- de ene dikke en
- de andere vloeibare olie bevatte;
- de derde daarentegen was ledig. Er lag een spatel bij.

1767.

Het breken en ronddelen van het brood en het drinken uit dezelfde kelk bij het sluiten van de maaltijd was van oudsher een teken van verbroedering en liefde zowel bij het terugzien en de verwelkoming als bij het afscheid. Ik meen dat iets daarvan in de H. Schrift wel voorkomt. Jezus echter verhief dit heden (dit eten en drinken) tot het H. Sacrament. Tot nog toe was het slechts een zinnebeeldige, voorafbeeldende handeling geweest. Door het verraad van Judas kwam onder de beschuldigingen bij Kaïfas ook voor dat Jezus in de paasgebruiken iets nieuws had ingevoerd, doch Nikodemus bewees uit schriftrollen dat Jezus hier niets anders dan een oud afscheidsgebruik gevolgd had.

De plaats van Jezus was tussen Petrus en Joannes; de deuren waren gesloten; alles geschiedde geheim en zeer plechtig. Toen nu de kap of huif afgenomen was van de kelk en in de afgesloten achterruimte van de zaal teruggedragen was, *bad Jezus zeer plechtig en leerde op een ernstige wijze. Ik zag dat de Heer hun het avondmaal en de hele handeling verklaarde;* dit maakte op mij de indruk van een priester die aan anderen het heilig misoffer leert opdragen.

Uit het blad of voetvlak, waarop de drinkbekers stonden, trok Jezus nu een schuifplankje, nam de witte doek die over de kelk hing en spreidde hem uit op het uitgetrokken plankje.

Ik zag Hem dan een ronde plaat of soort van pateen van de kelk afnemen en neerzetten op het overdekte plankje.

Vervolgens nam Hij de broden van de nabij staande schotel van onder de doek en legde die vóór zich op de pateen; de vierhoekige, langwerpige broden staken aan 2 kanten over de plaat uit, zodat de rand van de plaat of pateen enkel in de breedte van de broden zichtbaar was.

1768.

Hierna plaatste Hij de kelk iets dichterbij zich en zette de kleine vaas die er in hing of stond, er uit en de 6 kleine bekers, welke de kelk omringden, rechts en links op zijde. Toen zegende Hij het paasbrood en, naar ik meen, ook de dichtbij staande oliën, hief nu de pateen met de paasbroden met zijn beide handen omhoog, sloeg zijn ogen ten hemel, bad, offerde en zette de plaat neer en overdekte ze.

Hierop nam Hij de kelk, liet er zich door Petrus wijn en door Joannes water, dat Hij eerst zegende, in gieten, en met de kleine lepel schepte Hijzelf nog een weinig water er bij. Nu zegende Hij de kelk en hief ook deze biddend en offerend omhoog en zette hem weer neer.

Boven de schotel waarop de paasbroden gelegen hadden, liet Hij door Petrus en Joannes water op zijn handen gieten en met de lepel die Hij uit de voet van de kelk nam, schepte Hij van het water dat over zijn handen was gevloeid, op de hunne.

Toen werd de schotel van man tot man in de kring doorgegeven en allen wisten er hun handen is. Ik weet niet zeker of dit alles precies in deze volgorde gebeurde, maar dit alles en tal van andere bijzonderheden, die mij sterk aan de H. Mis herinnerden, beschouwde ik met grote ontroering.

Onder deze handelingen werd de Heer steeds inniger. Hij zegde dat Hij hun thans alles wilde geven wat Hij bezat, nl. **zichzelf**. Toen was het alsof Hij zich geheel in liefde uitstortte en ik zag Hem gans doorzichtig worden: Hij was **een gedaante van licht**.

Terwijl geheel zijn voorkomen deze innigheid uitstraalde, brak Hij onder gebed het brood op de

vooraf ingekerfde groeven en stapelde de stukken op elkaar op de pateen. Met zijn vingertoppen brak Hij nog een weinig van het eerste stuk en liet het in de kelk vallen.

Op het ogenblik dat Hij dit deed, kreeg ik de voorstelling als ontving de H. Maagd, ofschoon hier niet lichamelijk aanwezig, het H. Sacrament op geestelijke wijze. Ik weet thans niet meer hoe ik dit zag, maar het kwam mij voor dat ik haar uit de ingang van de zaal naar de open zijde van de tafel zag vooruit zweven, en, na tegenover de Heer gekomen te zijn, het H. Sacrament zag ontvangen; daarna zag ik haar weer niet meer.

Jezus had haar 's morgens te Betanië gezegd dat Hij op geestelijke wijze zijn paasmaal met haar zou houden en Hij had haar ook het uur bepaald, waarop zij, in gebed afgezonderd, het in de geest of in vervoering zou ontvangen.

1769.

De Heer bad en leerde verder; al zijn woorden gingen als een stroom van vuur en licht uit zijn mond in de apostelen over, behalve in Judas.

Hij nam nu de pateen met de stukken brood – ik weet niet meer precies of Hij die op de kelk had gezet – en sprak: “Neemt en eet, dit is mijn Lichaam dat voor U geleverd wordt.” Als zegenend bewoog Hij hierbij zijn rechterhand boven de pateen, en terwijl Hij dit deed, ging een glans van Hem uit. Zijn woorden waren lichtend en ook de stukken brood die zich glanzend in de mond der apostelen stortten; het was of Hijzelf in hen binnenvloede; allen zag ik van licht doordrongen, behalve Judas, die alleen duister bleef.

Eerst reikte Jezus aan Petrus en daarna aan Joannes het H. Sacrament uit; vervolgens gaf Hij een teken

aan Judas, die schuin tegenover Hem zat, te naderen. Judas was de derde aan wie de Heer het H. Sacrament toereikte, doch zijn woord week terug van de mond van de verrader. Ik was zo ontsteld, dat ik niet meer juist kan zeggen wat ik daarbij ondervond. *Jezus echter voegde Judas deze woorden toe: "Wat gij van plan zijt te doen, doe dat spoedig!"* Dan gaf Hij verder het H. Sacrament aan de overige apostelen; zij naderden twee en twee en de een hield voor de ander onder de kin een kleine stijve, gefestoneerde doek die op de kelk gelegen had.

Jezus hield nu ook de kelk bij de beide hengsels omhoog ter hoogte van zijn aangezicht en sprak de woorden der instelling erover uit als sprak Hij IN de kelk. Onder deze handeling was Hij geheel lichtend, verheerlijkt en als doorschijnend: Hij ging over in datgene wat Hij gaf. Hij liet Petrus en Joannes drinken uit de kelk, die Hijzelf in zijn handen hield en zette hem daarna neer.

Joannes schepte nu met de kleine lepel van het H. Bloed uit de kelk in de kleine bekers, die door Petrus aan de overige apostelen toegereikt werden; elke kleine beker diende voor 2 van hen en zo nuttigden zij het H. Bloed. Ook Judas heeft nog van het H. Bloed gedronken, maar dit herinner ik me niet meer met alle zekerheid; hij keerde niet meer terug naar zijn plaats, doch aanstonds ging hij de zaal uit en verliet het Cenakel¹¹.

¹¹ Volgens een andere uitspraak van K. heeft Judas werkelijk het H. Bloed genuttigd: "Ik zag hoe Judas tot Jezus naderde, hoe Jezus aan die verrader zijn Vlees en Bloed te eten gaf en hem met eindeloze smart deze woorden toefluisterde: "Wat je doet, doe het gauw"."
(Vie d'A.C. Emmerick, II, 312).

Of dit zou zo maar in 't algemeen gezegd kunnen zijn, want **het H. Lichaam ontvangend, nuttigt men de gehele Christus.**

Th. Neumann heeft Judas alleen het H. Lichaam zien ontvangen, waarna hij wegging (Gerl. I, 278, 281). Bij visionairen treft men zulke detailverschillen aan.

Daar Jezus hem een wenk had gegeven, vermoedden de anderen dat de Heer hem de een of andere boodschap had toevertrouwd. Judas vertrok zonder gebed of dankzegging, en hieruit kan men afleiden hoe slecht het gesteld is met iemand die, na het dagelijks en eeuwig brood genuttigd te hebben, zonder dankzegging ervan weggaat. Gedurende de ganse maaltijd had ik aan Judas' voeten een klein ros, wanstaltig diermonster zien zitten, dat keer op keer tot aan zijn hart opkroop; een van zijn poten was als een kale knook. Toen Judas buiten de deur was, zag ik rondom hem 3 duivelen; een voer in zijn mond, een tweede dreef hem vooruit en een derde liep voor hem uit; het was nacht; het was alsof zij hem voorlichtten; hij holde als een razende voorwaarts¹².

1770.

In de kelk was nog een deel van het H. Bloed overgebleven en de Heer goot dit over in de kleine vaas die in de kelk had gestaan. Dan hield Hij zijn vingers boven de kelk en liet Petrus en Joannes er water en wijn over gieten. Hiervan liet Hij beiden uit de kelk drinken, het overige opnieuw in de kleine bekertjes over scheppen en aan de andere apostelen geven. Hierop droogde de Heer de kelk uit, zette er de vaas met het overschot van het H. Bloed in en plaatste de pateen met de rest van de geconsacreerde stukken paasbrood er op. Nu plaatste Hij het deksel op de kelk, hing de doek of het kleedje er weer overheen en plaatste hem opnieuw tussen de bekertjes op zijn voetvlak.

Na de verrijzenis heb ik de apostelen van dat overgebleven geconsacreerde brood en wijn zien ontvangen. Ik herinner me

¹² Judas liep als een razende. – Dit is wel letterlijk te verstaan, want ook volgens Th. Neumann RENDE hij vooruit. (Gerl. I, 281; Steiner, 116, 121).

niet te hebben gezien dat de Heer zelf het H. Sacrament nuttigde of het zou mij ontgaan moeten zijn.

Toen Hij het gaf, schonk Hij zichzelf, zodat Hij mij toescheen als had Hij zichzelf ontledigd, als had Hij geheel zijn binnenste in ontfermende liefde uitgestort. Doch zo iets is in geen mensentaal te verwoorden.

Toen Melchisedek brood en wijn offerde, heb ik evenmin gezien dat hijzelf ervan heeft genuttigd. Ik heb ook geweten waarom de priesters het integendeel wél nuttigen, ofschoon Jezus het niet deed.

Terwijl de zienster deze laatste woorden uitsprak, keek zij opeens ter zijde als om te luisteren; een verklaring werd haar gegeven, doch slechts het volgende kon zij ervan vertolken:

Hadden de engelen het uitgereikt, zijzelf zouden het niet gebruikt hebben; hadden evenwel de priesters het niet genuttigd, dan zou het sedert lang opgehouden hebben te bestaan. Nu zij het nuttigen, blijft het behouden. (Zonder dit brood der engelen, zouden de priesters niet als priester kunnen leven; het priesterschap zou spoedig uitgestorven zijn.)

Alle handelingen van Jezus bij de instelling van het H. Sacrament verliepen zeer regelmatig, in de beste volgorde en daarbij statig; alles was leerrijk en onderrichtend. Ook zag ik de apostelen achteraf het een en ander met bepaalde tekens opschrijven in de kleine rollen, die zij bij zich droegen. *Jezus' bewegingen naar links en rechts waren plechtig, zoals ze dit ook altijd waren gedurende zijn gebedshandelingen.* *Alles wees op de kiem en de oorsprong van de heilige Mis.* Ik zag ook hoe de apostelen bij hun toe- en nadertreden en op sommige andere ogenblikken naar elkander bogen, zoals de priesters in de plechtige diensten.

Wijdingen en geheime onderrichtingen.

1771.

Jezus hield nog een toespraak over verborgen mysteriën (die vooralsnog geheim moesten blijven). Hij zegde hun dat zij het H. Sacrament in de Kerk tot zijn gedachtenis moesten voortzetten en dat het zodoende in de Kerk zou blijven tot het einde van de tijden en Hij leerde hun het hoofdzakelijke aan in de manier om het zelf te gebruiken en het aan anderen uit te delen (cfr. eerste H. Mis met communie, nr. 2172); ook hoe zij het aanleggen moesten om het wonderbaar geheim van dat Sacrament geleidelijk ter kennis van de gelovigen te brengen en het voor hen uit te spreken.

Hij bepaalde ook wanneer zij de overblijvende geconsacreerde gedaanten moesten nuttigen, wanneer zij ervan aan de H. Maagd moesten toedienen; hoe zijzelf, nadat Hij hun de Trooster gezonden zou hebben, moesten consacreren.

Daarna onderrichtte Hij hen nog over het priesterschap, over de zalving, over de bereiding van het chrisma¹³ en van de heilige oliën.

¹³ Chrisma = een mengsel van olijfolie en balsem en is in de Katholieke Kerk één van de drie heilige oliën. In de Orthodoxe Kerk wordt het Myron genoemd.

Nota van Brentano:

Niet zonder verbazing las de schrijver enige jaren na deze mededeling, in de Latijnse uitgave van de Roomse catechismus, in de verhandeling over het sacrament van de vorming, dat Jezus, naar de overlevering die door Paus Fabianus bevestigd werd, zijn apostelen onderwezen heeft in het bereiden van het heilig chrisma; dit geschiedde na de instelling van het H. Sacrament.

Drie dozen die men op elkander kon zetten, stonden daar naast de kelk met zijn apparaat. Ook lag er katoen en boomwol bij. Zoals reeds gezegd bevatte een van de dozen balsem en een tweede bevatte olie. *Jezus leerde hun hieromtrent vele geheimenissen, hoe zij de zalf moesten mengen, welke delen van het lichaam ermee bestreken moesten worden en bij welke gelegenheden.*

Ik herinner mij o.a. dat Hij een geval vermeldde, waarin het H. Sacrament des altaars niet meer zou kunnen toegediend worden. Dit had misschien betrekking op het laatste Oliesel, doch ik heb er geen duidelijke herinnering meer van.

Hij sprak van verschillende zalvingen, ook over de zalving van koningen, en Hij zei dat zelfs slechte koningen, die de zalving ontvangen hadden, een innerlijke kracht boven de niet gezalfde koningen bezaten. Nu deed Hij van de vaste zalf en van de (vloeibare) olie in de ledige doos en mengde ze onder elkaar. Ik weet niet meer zeker of de Heer pas nu dan wel reeds vroeger bij het offeren van het brood de olie zegende.

1772.

Hierop zag ik dat Jezus de apostelen Petrus en Joannes zalfde, over wier handen Hij bij de instelling van het H. Sacrament ook van het water had gegoten, dat over zijn eigen handen was gevloeid, en aan wie Hij met eigen handen uit de kelk te drinken had gegeven.

In het 54^e hoofdstuk van zijn 2^e brief aan de oosterse bisschoppen zegt deze Paus: "Onze voorgangers hebben van de apostelen ontvangen en ons overgeleverd dat de Heer Jezus Christus, na het laatste avondmaal met zijn apostelen gehouden en hun de voeten gewassen te hebben, hen het chrisma heeft leren bereiden."

Van zijn plaats in het midden van de tafel ging Hij een weinig ter zijde en legde zijn handen eerst op de schouders en dan op het hoofd van Petrus en Joannes. Hierop moesten zij hun handen tegeneen leggen en de duimen kruisen. Terwijl zij diep voor Hem bogen, of wellicht, wat ik niet meer zo juist weet, vóór Hem knielden, bestreek Hij hun duimen en wijsvingers met de zalf en maakte er ook een kruis mee op hun hoofd. Hij zei ook dat dit bij hen zou blijven tot het einde van de wereld.

Jakobus de Mindere, Andreas, Jakobus de Meerdere en Bartolomeüs ontvingen eveneens wijdingen.

Ik zag dat de Heer bij Petrus de lange en smalle strook stoffe, die de apostelen om de hals droegen, kruiswijs op de borst bond, terwijl Hij ze bij de andere apostelen schuin over de borst legde, zodat ze van de rechterschouder tot onder de linkerarm neerdaalde. Ik weet echter niet zeker meer of dit niet reeds bij de instelling van het H. Sacrament dan wel eerst nu bij de zalving gebeurde.

Ik zag— doch hoe? dit is niet onder woorden te brengen — dat Jezus hun door die zalving iets wezenlijks en tevens bovennatuurlijks meedeelde. Hij zegde hun nog dat zijzelf mochten consacreran (eerste mis, nr. 2172), en dat zij ook de andere apostelen moesten zalven, wanneer zij eenmaal de H. Geest ontvangen zouden hebben. Hierbij had ik een voorstelling hoe Petrus en Joannes op het Pinksterfeest vóór de grote doop aan de overige apostelen de handen oplegden en hoe zij 8 dagen daarna hetzelfde deden aan verscheidene leerlingen (om ze tot priesters te wijden, nr. 2173).

Ook zag ik Joannes na de Verrijzenis voor de eerste maal het H. Sacrament uitreiken aan de H. Maagd. Dit gebeuren werd door de apostelen met een feest herdacht; de Kerk heeft het niet behouden, maar ik zie dat die dag nog steeds door de zegepralende Kerk gevierd wordt. Ook zag ik in de eerste dagen na Pinksteren

slechts Petrus en Joannes het brood en de wijn consacreran (nr. 2172); later zag ik ook anderen dit doen.

1773.

Door Jezus werd ook vuur gewijd in een koperen ketel. Van dit ogenblik af doofde het nooit uit, maar bleef gloeien, ook wanneer zij lange tijd afwezig waren; het werd bij de bergplaats van het H. Sacrament bewaard in een ruimte (holte of afdeling) van de vroegere paasoven of haard. Telkens als zij voor geestelijke doeleinden vuur nodig hadden, gingen zij het daar halen.

Alles wat Jezus bij de instelling van het H. Sacrament en bij de zalving der apostelen deed, geschiedde streng geheim en werd ook met omzichtigheid door geheimonderricht voort geleerd. Al het wezenlijke is in de Kerk bewaard gebleven, doch naar aanleiding van behoeften en omstandigheden is het onder de leiding van de H. Geest uitgebreid en verder ontwikkeld. De apostelen stonden de Heer tijdens de bereiding en wijding van het chrisma bij; zij boden Hem het nodige aan. *Toen Hij hen zalfde en hun de handen oplegde, deed Hij dit op zeer plechtige wijze.*

– Of nu Petrus en Joannes allebei tot bisschoppen gewijd werden, dan wel of alleen Petrus tot bisschop en Joannes tot priester gewijd werd en welk een graad van waardigheid de 4 anderen bekwamen, heeft de zieneres niet verteld. Na Pinksteren zag zij Joannes ook aan anderen de handen opleggen; daarom schijnt de veronderstelling dat hij met Petrus tot bisschop gewijd werd, de waarschijnlijkste.

De verschillende manieren waarop Jezus bij Petrus en de anderen de smalle strook stoffe (of stool) omhing, schijnt te wijzen op een verschillende graad van waardigheid welke zij door hun wijding ontvingen.

1774.

Wanneer deze plechtigheden geëindigd waren, werd de kelk, waarnaast ook de gewijde, heilige zalven stonden, onder zijn kap gezet en op deze manier werd het H. Sacrament door Petrus en Joannes in het achtergedeelte van de zaal gedragen. Dit gedeelte was door een gordijn dat in het midden openging, van het overige der zaal afgescheiden en werd nu het Allerheiligste. Het Sacrament stond slechts een weinig hoger dan het bovengevlak van de paasoven. (Tussen paasoven en tabernakel in de muurnis was een kleine ruimte of band waarop versierselen aangebracht waren, nr. 1749).

Bij afwezigheid der apostelen bewaakten Jozef van Arimatea en Nikodemus in hun plaats het heiligdom en het Cenakel.

Jesus hield nu nog een lange leerrede en ontboezemde zijn gemoed met grote innigheid.

(Bedoeld is wel Jezus' lange afscheidsrede die dus hier op haar plaats zal zijn en hier ingelast zou kunnen worden).

Ze bevatte meerdere vurige gebeden. Dikwijls scheen Hij met zijn hemelse Vader te spreken; Hij was geheel vol, ja, vloeyde over van vurigheid en liefde (Joa. 17).

Johannes 17

Het Hogepriesterlijk gebed

1. Dit sprak Jezus en Hij hief zijn ogen ten hemel en zeide: Vader, de ure is gekomen; verheerlijk uw Zoon, opdat uw Zoon U verheerlijkje,
2. gelijk Gij Hem macht hebt gegeven over alle vlees, om aan al wat Gij Hem gegeven hebt, eeuwig leven te schenken.
3. Dit nu is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus, die Gij gezonden hebt.
4. Ik heb U verheerlijkt op de aarde door het werk te voleindigen, dat Gij Mij te doen gegeven hebt.
5. En nu, verheerlijk Gij Mij, Vader, bij Uzelf met de heerlijkheid, die Ik bij U had, eer de wereld was.
6. Ik heb uw naam geopenbaard aan de mensen, die Gij Mij uit de wereld gegeven hebt. Zij behoorden U toe en Gij hebt hen Mij gegeven en zij hebben uw woord bewaard.
7. Nu weten zij, dat al wat Gij Mij gegeven hebt, van U komt,
8. want de woorden, die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik hun gegeven en zij hebben ze aangenomen en in waarheid erkend, dat Ik van U ben uitgegaan, en zij hebben geloofd, dat Gij Mij gezonden hebt.
9. Ik bid voor hen; niet voor de wereld bid Ik U, maar voor hen, die Gij Mij gegeven hebt, want zij zijn van U,

10. en al het mijne is het uwe en het uwe is het mijne, en Ik ben in hen verheerlijkt.
11. En Ik ben niet meer in de wereld, maar zij zijn in de wereld en Ik kom tot U. Heilige Vader, bewaar hen in uw naam, welke Gij Mij gegeven hebt, dat zij één zijn zoals Wij.
12. Zolang Ik bij hen was, bewaarde Ik hen in uw naam, welke Gij Mij gegeven hebt, en Ik heb over hen gewaakt en niemand uit hen is verloren gegaan, dan de zoon des verderfs, opdat de Schrift vervuld werd.
13. Maar nu kom Ik tot U en Ik spreek dit in de wereld, opdat zij ten volle mijn blijdschap in zichzelf mogen hebben.
14. Ik heb hun uw woord gegeven en de wereld heeft hen gehaat, omdat zij niet uit de wereld zijn, gelijk Ik niet uit de wereld ben.
15. Ik bid niet, dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar dat Gij hen bewaart voor de boze.
16. Zij zijn niet uit de wereld, gelijk Ik niet uit de wereld ben.
17. Heilig hen in uw waarheid; uw woord is de waarheid.
18. Gelijk Gij Mij gezonden hebt in de wereld, heb ook Ik hen gezonden in de wereld;
19. en Ik heilig Mijzelf voor hen, opdat ook zij geheiligd mogen zijn in waarheid.
20. En Ik bid niet alleen voor dezen, maar ook voor hen, die door hun woord in Mij geloven,
21. opdat zij allen één zijn, gelijk Gij, Vader, in Mij en Ik in U, dat ook zij in Ons zijn; opdat de wereld gelove, dat Gij Mij gezonden hebt.
22. En de heerlijkheid, die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik hun gegeven, opdat zij één zijn, gelijk Wij één zijn:
23. Ik in hen en Gij in Mij, dat zij volmaakt zijn tot één, opdat de wereld erkenne, dat Gij Mij gezonden hebt, en dat Gij hen liefgehad hebt, gelijk Gij Mij liefgehad hebt.
24. Vader, hetgeen Gij Mij gegeven hebt – Ik wil, dat, waar Ik ben, ook zij bij Mij zijn, om mijn heerlijkheid te aanschouwen, die Gij Mij gegeven hebt, want Gij hebt Mij liefgehad vóór de grondlegging der wereld.
25. Rechtvaardige Vader, de wereld kent U niet, maar Ik ken U, en dezen weten, dat Gij Mij gezonden hebt;
26. en Ik heb hun uw naam bekend gemaakt en Ik zal hem bekend maken, opdat de liefde, waarmede Gij Mij liefgehad hebt, in hen zij en Ik in hen.

Uit: NBG-vertaling 1951

Ook de apostelen waren vol blijdschap en ijver; zij stelden Hem verscheidene vragen en *Hij antwoordde er op*. Ik gis dat veel daarvan in het Evangelie te lezen staat.

Tot Petrus en Joannes die het naast bij Hem zaten, zegde Hij tussen zijn toespraken in, het een en ander afzonderlijk. In verband met vroegere uitspraken van Hem - Hij herhaalde deze - moesten zij dat later meedelen aan de overige apostelen, die het op hun beurt aan de leerlingen en H. Vrouwen moesten voort leren, al naar gelang deze in staat zouden zijn zulke mysteriën te waarderen. Hij deed menige

mededeling aan Joannes alleen; hiervan herinner ik mij momenteel slechts dat Joannes langer zou leven dan de anderen.

Ook kwam in die mededelingen iets voor over de 7 kerken, over kronen, engelen en zulke diepzinnige beelden meer, waarmee Hij, naar mijn mening, een bepaalde tijd aanduidde. Ziende dat Joannes zulk een uitzonderlijk vertrouwen bij de Heer genoot, konden de andere apostelen een gevoel van afgunst niet geheel onderdrukken.

1775.

De Heer sprak ook nog enkele keren over de verrader en zegde wat hij aan het doen was: nu doet hij dit, nu doet hij dat, sprak Jezus, al naar gelang hij dit of dat in werkelijkheid utrichtte.

Toen Petrus vol vuur verzekerde dat hij Hem alleszins trouw zou zijn en nimmer verlaten, sprak Jezus: “Simon, Simon, de satan beloert u om u te ziften als tarwe, doch ik heb voor u gebeden, opdat uw geloof niet begeve, en gij, eenmaal van uw misstap teruggekeerd, versterk dan uw broeders!”

Toen Jezus echter zei dat zij Hem niet konden volgen, waarheen Hij nu ging, verzette zich Petrus met de woorden: “Ik wil U volgen tot in de dood en met U gaan sterven!”

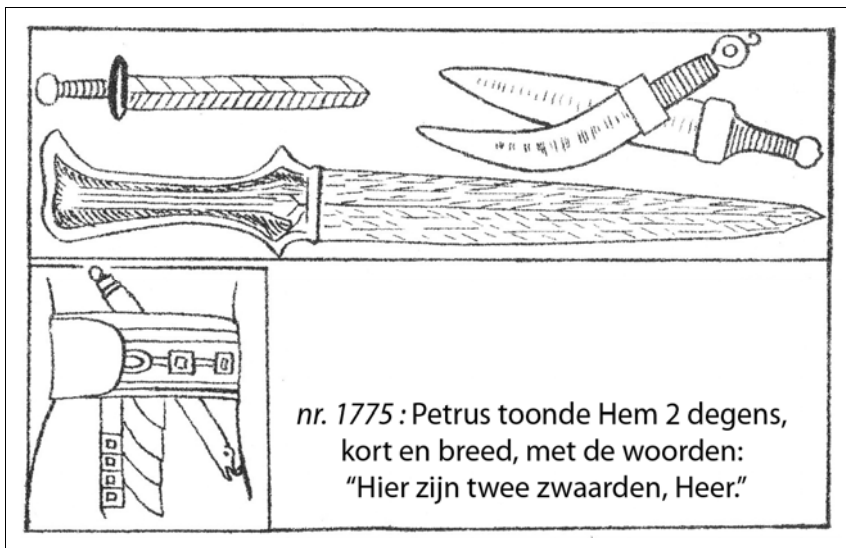
Doch Jezus wedervoer: “Met Mij gaan sterven? Voorwaar, vóór de haan tweemaal kraait, zult gij Mij drie maal verloochenen.”

Hen wijzend op de harde tijd die voor hen aanstaande was, vroeg Hij hun: “Toen Ik u uitzond zonder beurs, zonder reiszak, zonder schoeisel, heeft het u dan aan iets ontbroken?”

En zij antwoordden: “Neen!”

“Doch nu, zo vervolgde Jezus, moet hij die een reiszak heeft, deze meenemen, en wie niets heeft, make zijn kleed te gelde en kope een zwaard, want thans moet ook dit woord in vervulling gaan: onder de misdadigers is Hij gerekend geworden. Alles moet waar gemaakt worden, wat over Mij geschreven staat!” (Lk. 22, 31-38).

De apostelen namen dit alles op in letterlijke zin, zodat Petrus Hem 2 zwaarden toonde. Ze waren kort en breed als hakmessen.

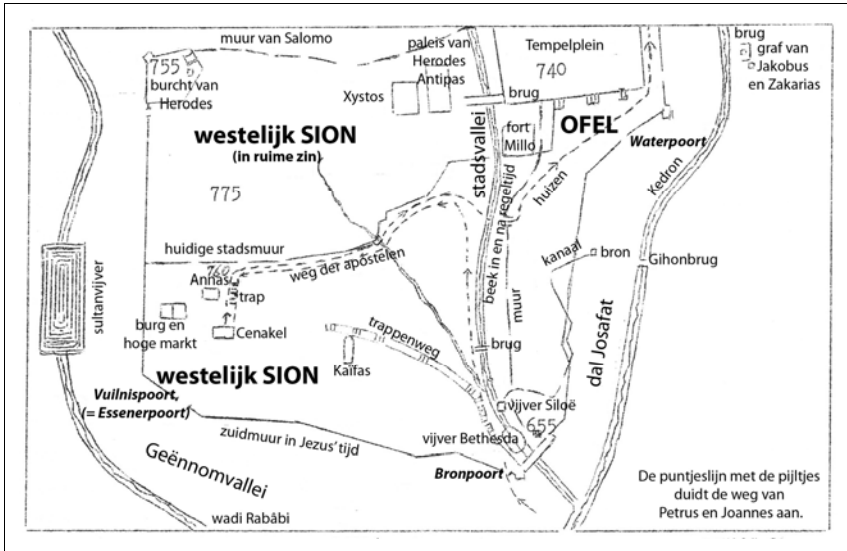

Doch Jezus besloot: “Genoeg hierover! komt! laten wij heengaan!” Toen baden zij de lofzang; de tafel werd op zij geschoven en zij volgden Jezus naar het portaal of voorzaal (Mt. 26, 30; Mk. 14, 24; Joa. 14, 31).

Hier traden zijn Moeder, Maria van Kleofas en Magdalena op Hem toe en smeekten Hem dringend niet naar de Olijfberg te gaan, daar het gerucht liep dat men Hem gevangen wilde nemen. *Jezus echter sprak hun enige troostwoorden toe en*

schreed tussen hen door, haastig naar buiten.

Het kon omstreeks 9 uur zijn. Zich naar de Olijfberg begevend, daalden zij vlug de weg af, die Petrus en Joannes 's morgens bestegen waren om naar het Cenakel te komen (zie kaartje blz. 396).

Voorheen heb ik het paasmaal en de instelling van H. Sacrament altijd zo zien verlopen, doch eertijds (= vroeger) was ik aan mijn ontroering steeds zo ten prooi, dat ik slechts enkele onderdelen duidelijk onderscheidde en onthield, maar nu heb ik mij van alles een duidelijker denkbeeld kunnen vormen.

Het kost echter een onbeschrijflijke moeite (alles aandachtig te volgen), want men ziet wat er in ieders hart omgaat en aan de andere kant de liefde en de trouw van de Heer; en daarenboven weet men ook al wat nog gebeuren gaat. Bij dat alles is het onmogelijk alle bijzonderheden op te merken: men is opgetogen, men gaat geheel op in bewondering, liefde en dankbaarheid en kan het onbegrip der anderen niet begrijpen; men voelt met

droefheid de ondankbaarheid der gehele wereld aan, ja, ook zijn eigen zonden.

Het eten van het paaslam door Jezus geschiedde haastig en stipt volgens de voorschriften van de Wet; de Farizeeën voegden er hier en daar nog een heel stel bepalingen aan toe.

Offer van Melchisedek, voorafbeelding van de Eucharistie (Gen. 14, 17-27).

1776.

Op het ogenblik dat bij de instelling van het H. Sacrament onze Heer Jezus de kelk opnam, verscheen mij in een bijvisioen een tafereel uit het Oud-Testament. Ik zag Abraham knielen vóór een altaar. In de verte zag ik allerhande volk met kamelen en andere dieren als een krijgsbende aangestapt komen. Ik zag een majestatische man statig naast Abraham treden; hij zette dezelfde kelk, die ik Jezus in zijn handen zag hebben, vóór Abraham op het altaar neer; ik zag dat die man een lichtschijn als vleugels aan de schouders had; hij had in feite geen vleugels; wat ik zag was maar een schijn, om mij te verstaan te geven dat hij een Engel was.

Voor de eerste maal zag ik hier een Engel vleugels hebben. Het was Melchisedek. Achter het altaar van Abraham stegen 3 rookwolken omhoog,

- de middelste recht en hoog,
- de 2 andere lager.

Ik zag dan 2 rijen figuren, die zich verlengden tot aan Jezus; ook David en Salomo waren eronder; dit was de stam op Jezus.

(De zienster vermeldde niet welke stam zij zag, van de kelkbezitters, van de offeraars of van de voorouders van Jezus).

Boven Melchisedek, Abraham en enige koningen zag ik de naam en zo kwam ik terug tot Jezus en tot de kelk.

1777.

Op 3 april 1821 vertelde Katarina:

Het offer van Melchisedek greep plaats in het dal van Josafat op een heuvel; ik kan de plek nu niet nader situeren. Melchisedek bezat reeds de kelk. Ja, ik zie dat Abraham reeds wist dat Melchisedek op komst was om te offeren, want hij bouwde een mooier en steviger altaar dan ik tot nog toe gezien had, met een loofhut gelijk een tent er overheen. Er stond op het altaar onder de tent een soort van tabernakel waar Melchisedek de kelk in plaatste. De bekers waaruit hij te drinken gaf, waren als van edelsteen; het altaar had van boven ook een opening, ik vermoed dat het was voor het offer. Abraham had daar ook een prachtige kudde bijeengedreven.

Toen hij weleer het geheim van de belofte ontving, werd hem meteen geopenbaard dat de priester van de Allerhoogste in zijn bijzijn het offer opdragen zou, dat de voorafbeelding was van het offer dat door de Messias ingesteld zou worden en ten eeuwigden dage zou blijven bestaan. Daarom was hij zo vol eerbied en verwachting, toen Melchisedek hem door een paar lopers, van wie hij zich vaak als boden bediende, zijn komst liet melden. Daarom bouwde hij ook het altaar zo prachtig en zulk een mooie loofhut erboven.

Ik zag eveneens dat Abraham toen, zoals telkens bij het offeren, enkele beenderen van Adam op het altaar plaatste; deze beenderen waren reeds bij Noë in de Ark geweest. Hierbij smeekten zij God de belofte te vervullen die Hij gedaan had aan de eerste vader, van wie deze beenderen waren, d.i. de Messias te zenden. Abraham verlangde vurig naar de zegen van Melchisedek.

De vlakke om het altaar wemelde van mensen en dieren, ladingen en reisgoed; de koning van Sodoma was bij Abraham in de tent. Er heerste een plechtige stilte. Melchisedek kwam van de plaats

waar later Jeruzalem lag; hij had in die omgeving bossen gerooid en meerdere gebouwen gegrondvest; een half rond gebouw was juist opgetrokken en men was met een paleis begonnen; hij kwam op een grauw lastdier; het was geen kameel, ook geen dier als onze ezels; het had een korte, brede hals en het was snel in zijn gang; het was breed beladen; aan zijn ene zijde hing een grote zak wijn; deze had een platte kant, waarmee hij tegen de zijde van het beest hing. Aan de andere zijde van het dier hing een kist, waarin platte, tegen elkaar rechtstaande broden en ook allerlei vaatwerk bevat was. De bekers, gemaakt in de vorm van kleine vaatjes, waren doorzichtig als edelsteen, niet als goud of zilver.

Abraham trad Melchisedek tegemoet. Ik zag deze laatste in de loofhut achter het altaar treden, brood en wijn nemen, en, dit omhoog heffend, offeren, zegenen en breken. De plechtigheid had iets weg van de heilige mis.

Het brood dat Abraham te nuttigen kreeg, was witter dan dat van de anderen en hij dronk uit de kelk, die nu de kelk was van de instelling van het H. Sacrament, doch hij was nog zonder voet. Daarna werd door de voornaamsten onder de aanwezigen aan het volk wijn in kleine bekers rondgedeeld en ook stukken brood. Dit brood was niet geconsacreerd, Engelen kunnen niet consacreran, doch het was gezegend en ik zag het schitteren; allen die ervan ontvingen, werden verkwikt en zij voelden hun ziel tot God aangetrokken worden.

1778.

Bij deze gelegenheid werd Abraham door Melchisedek ook gezegend. Ik zag dat deze handeling een voorafbeelding was, als wijdde Melchisedek Abraham tot priester.

Reeds was aan Abraham het geheim toevertrouwd van de belofte, dat de Messias aan hem zijn vlees en bloed zou ontlennen; en ik ontving herhaaldelijk de verklaring dat Melchisedek bij het geven van de zegen als profeet op de Messias en diens offer de woorden toepaste, die Hij tot Abraham sprak: "De heer zegde tot mijn

Heer: zit neer aan mijn rechterhand¹⁴ tot Ik uw vijand tot skabel (= voetbankje waarop vroeger de misdadigers te pronk zaten) onder uw voeten leg. De Heer heeft gezworen en het zal Hem niet berouwen: Gij zijt priester in eeuwigheid naar het priestertype van Melchisedek.”

Ik zag ook dat David bij het opnemen van deze woorden in een psalm (nl. Ps. 110) een visioen had van de zegening van Abraham door Melchisedek.

Psalmen 110

De priesterkoning des HEREN

1. Van David. Een psalm. Aldus luidt het woord des HEREN tot mijn Here: Zet u aan mijn rechterhand, totdat IK uw vijanden gelegd heb als een voetbank voor uw voeten.
2. De HERE strekt van Sion uw machtige scepter uit: heers te midden van uw vijanden.
3. Uw volk is een en al gewilligheid ten dage van uw heerban; in heilige feestdos rijst uit de schoot van de dageraad de dauw uwer jonge mannen voor u op.
4. De HERE heeft gezworen en het berouwt Hem niet: Gij zijt priester voor eeuwig, naar de wijze van Melchisedek.
5. De HERE is aan uw rechterhand. Hij verplettert koningen ten dage van zijn toorn;

¹⁴ Bij de woorden 'Zit neer aan mijn rechterzijde' voegde K. de volgende uitlating die Brentano in nota plaatste en die wij nog al aarzelend overnemen:

“De **rechterzijde** heeft een diepe, **geheimnisvolle betekenis**.

- Wanneer mij de eeuwige geboorte van de Zoon uit de Vader in zinbeelden getoond wordt, zie ik ze plaats hebben uit de rechterzijde.
- Ik zie dan het beeld dat Mozes zag in de brandende braamstruik en wel in een driehoek van licht, zoals het 'oog Gods' voorgesteld wordt en de H. Geest in de bovenste hoek.
- Het is onuitsprekelijk, doch zodra het (geboren-worden) zich in beeld aan een arm mensenkind te aanschouwen geeft, verschijnt het in de rechterzijde.
- Ik zag Eva uit de rechterzijde van Adam genomen worden, en zonder de zonde zouden de mensen uit de rechterzijde voortgekomen zijn.
- Ik zie de aartsvaders de zegen van de Belofte in hun rechterzijde dragen. Om de zegen te ontvangen stonden hun kinderen aan hun rechterzijde.
- Ook was het de rechterzijde van Christus die geopend werd.
- In visioenen ziet men de Kerk ontstaan uit de rechterzijdewonde en door de rechterzijde van de Verlosser moet men in de Kerk binnentreden om door Hem en in Hem tot de Vader te komen.”

Tot hier de uitlating van de zienster.

6. Hij houdt gericht onder de heidenen, hoopt lijken op, verplettert hoofden op het wijde veld.
7. Hij drinkt onderweg uit de beek; daarom heft hij het hoofd op.

Uit: NBG-vertaling 1951

Ik zag dat Abraham, na het brood en de wijn genuttigd te hebben, profeteerde en ongeveer sprak als volgt: “Hiermee houdt op wat Mozes aan de levieten geeft.” (eindigt het door Mozes ingestelde priesterschap en levietenschap). Het was me duidelijk dat Mozes en de levieten hier profetisch bedoeld waren.

Of Abraham zelf dit offer ooit heeft opgedragen weet ik nu niet. Ik zag dat hij voortaan de tienden gaf van zijn vee en van zijn schatten; ik weet niet wat Melchisedek daarmee aanving; ik meen dat hij alles verder op zijn beurt heeft uitgedeeld.

Melchisedek scheen niet oud te zijn; hij was slank, struis, buitengewoon ernstig en niettemin zachtaardig; hij droeg een lang, wit kleed, witter dan ik ooit een aards kleed heb gezien; daarnaast scheen het witte kleed van Abraham dof en donker. Melchisedeks kleed scheen als lichtend.

Bij het offeren legde hij een gordel om met lettertekens en zette hij een witte, vouwende muts op het hoofd, zoals later de priesters die in zijn tijd nog niet bestonden. Zijn haar was helderblond, gelijk helglanzende lange zijde en hij droeg het lang; zijn baard was kort, puntig gespleten en wit en zijn aangezicht glansde. Allen waren met eerbied voor hem vervuld; zijn aanwezigheid bracht rust en ernst in de gemoederen. Er werd mij gezegd dat hij een priesterlijke Engel en bode was van God. Hij was gezonden om allerlei heilige inrichtingen te beginnen en te regelen; hij leidde volkeren, verplaatste volksstammen en legde grondvesten, die het begin zouden worden van steden. Reeds lang vóór Abraham heb ik hem hier en daar voorbereidingen zien maken; later zag ik hem niet meer. (cfr. nr. 1754, midden).

NOTA.

In deze beschouwing ontbreekt het niet aan diepzinnigheid. Wat kan een gewoon mens daarop zeggen. Hij kan niet alles zo maar goedsmoeds aannemen.

Wie zal het geloven dat de mens zonder de zondeval uit de zijde ter wereld zou gekomen zijn? Maar als wij die verklaring zinnebeeldig verstaan, lijkt ze geenszins onzinnig.

Wij kunnen het zo verklaren dat geboorten de vrucht zouden geweest zijn van heilige liefde voor God en mens, niet van menselijke of zondige begeerlijkheid en genotzucht.

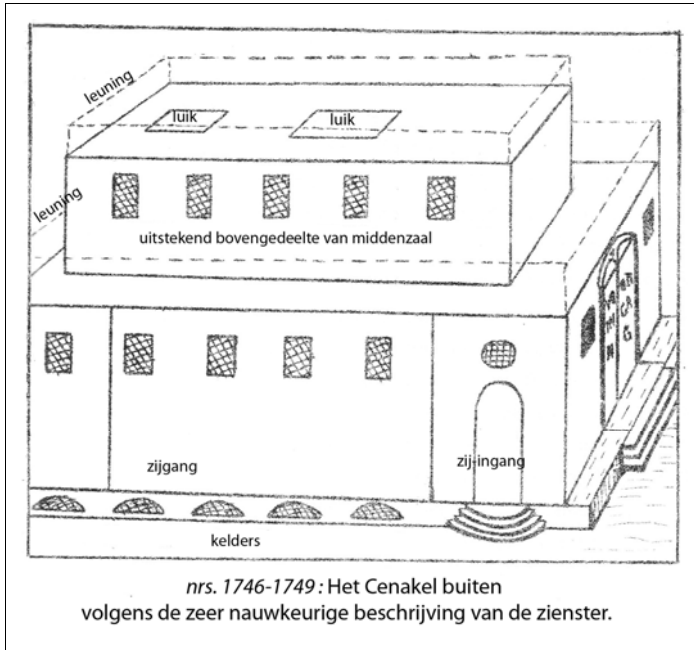
Zulke geboorten zouden dus in laatste instantie **voortkomen uit het hart**, uit de zijde, zowel van man als van vrouw, gelijk Maria de vrucht geweest is van de heiligste liefde van haar ouders en van hun gehoorzaamheid aan God.

Een tekst uit de Openbaringen der H. Brigitta, Boek I, kap. 26, schijnt ons recht tot zulk een interpretatie te geven.

Tot deze Heilige sprak God: “Hoe hadden de kinderen verwekt kunnen worden, indien Adam en Eva niet gezondigd hadden?”

“Ik antwoord u: Waarlijk uit goddelijke liefde en door vermenging van het geslacht in wederzijdse genegenheid, waartoe zij van beide zijden ontstoken waren geworden. Het bloed van de liefde zou zonder schandelijke wellust vruchtbaar zijn geworden in de vrouw en zo zou zij ontvangen hebben. In het kind nu, dat zonder zonde en zonder lage begeerlijkheid verwekt was, zou ik uit mijn Godheid de ziel ingestort hebben. Zonder smart zou de vrouw het kindje gedragen en gebaard hebben.”

Van zulke geboorten zou men dus kunnen zeggen dat ze uit de zijde, uit het hart, uit heilige liefde voortgesproten zijn.

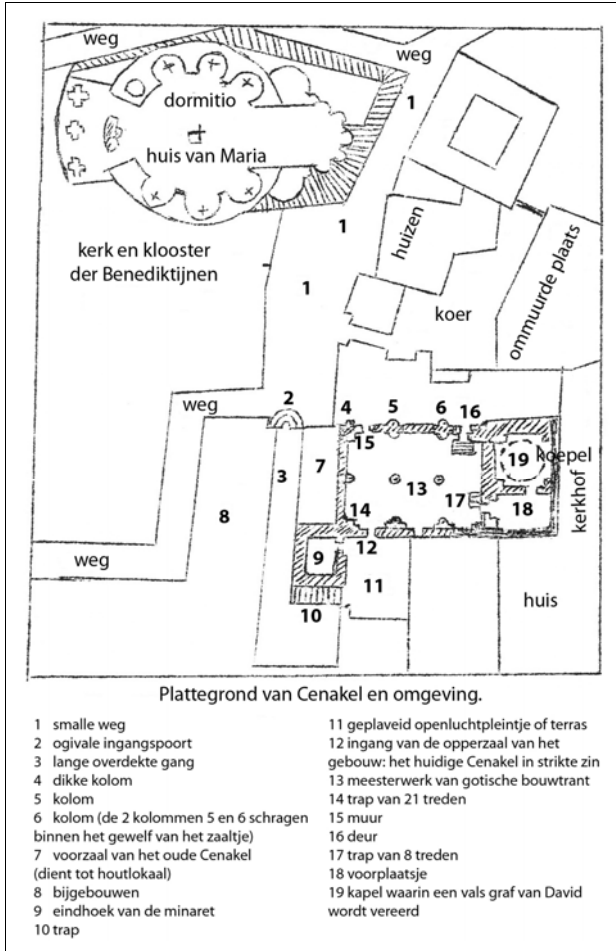

Met Jezus nemen wij voor 3 dagen afscheid van het Cenakel, maar komen er met Hem na zijn verrijzenis terug.

Na de nederdaling van de H. Geest werd het Cenakel het centrum van de werking der apostelen. Jaren later werd het tot een kleine kerk omgebouwd.

Omstreeks 390 werd er een reusachtige basiliek over gebouwd, die eeuwen later door de kruisvaarders vernieuwd werd. In 't midden der 16^e eeuw werd het bemachtigd door de Mohammedanen, die het wijdden tot moskee, wat het tot heden gebleven is.

De schets hieronder toont aan hoe het ingekaderd zat in het monumentale heiligdom, nl. in de zuidoosthoek en hoe de verhouding is van de tegenwoordige huizen ten opzichte van de uitgestrektheid der oude basiliek.

De ingang in het binnenplein van het Cenakel was aan de noordkant. Binnentredend had men links het verblijf van Maria.

Hieruit kan men opmaken dat de kerk van de Dormitio of huis van Maria (waar zij ontsliep ? groot vraagteken) zich in elk geval bevindt in de onmiddellijke buurt van het huis waar Maria zich ophield, zolang zij op de berg Sion verbleef.

De ronde punten in 4 lijnen verbeelden de 4 rijen pilaren in de grote basiliek.

Hier begint eigenlijk met een korte inleiding het verhaal van het Smartvolle Lijden van Onze Heer Jezus Christus naar de beschouwingen van de eerbiedwaardige Anna-Katarina Emmerick.

Zij deed dit verhaal in de vasten van het jaar 1823. Enige leemten werden aangevuld met gegevens uit haar vroegere mededelingen.

Jezus in de Olijfhof:

Hoofdoorzaken van zijn doodstrijd:

1. Zicht tot in bijzonderheden van zijn vreselijk Lijden.
2. De last van alle, alle zonden waarvoor Hij nu wilde boeten.
3. De onbegrijpelijke ondankbaarheid waarmee zovelen zijn lijden en liefde zouden beantwoorden.
4. De onvruchtbaarheid en nutteloosheid van zijn ontzettend Lijden voor zovelen.
5. Het verraad van Judas smartte Hem meer dan al zijn lichamelijk Lijden.
Is er slechts één Judas geweest of loopt de wereld er niet eerder vol van?

Inleiding. – Hoe de lijdensvisioenen begonnen.

1779.

In de avond van 18 februari 1823 kwam de schrijver (= Brentano) bij het ziekbed van de zienster. Getroffen door haar edele, verheven gelaatsuitdrukking, waarin haar lijden weerspiegeld lag, offerde hij aan God in een vlugge zielsverheffing het lijden op van de Heer, samen met het leed van allen die met hun kruis beladen Hem nagegaan waren. Onder dit gebed wierp hij een blik op haar gestigmatiseerde handen, doch verrassend vlug trok zij ze onder de deken terug, alsof zij er een slag op gekregen had.

Hierover verwonderd vroeg de bezoeker: “Wat scheelt er U dan?”

Met sterke nadruk antwoordde de zieke: “Zeer veel!”

Terwijl de ondervrager nadacht over de zin van dit antwoord, scheen de zieke in een diepe slaap verzonken.

Nadat dit een kwartier geduurd had, richtte zij zich opeens op in zittende houding met de levendigheid van iemand die moeizaam worstelt, stak naar de linkerkant van haar bed haar gebalde vuisten uit als om een vijand terug te stoten en riep heftig vertoorned uit: “Wat wil je met de schuldbrief van Magdalum?”

De bezoeker voor wie deze uitroep een raadsel was, vroeg verbaasd: “Wie wil dan iets met de schuldbrief van Magdalum?”

En nu antwoordde zij met de opwinding van iemand die in een gevecht verwickeld is en die een hem gestelde vraag naar de oorzaak van het gevecht beantwoordt: “Wel! daar komt de vervloekte, de aartsbedrieger, de leugenaar van het begin (Joa. 8, 44), de satan, en hij houdt Jezus de schuldbrief van Magdalum en nog andere schuldvorderingen onder de ogen en zegt dat Hij dat alles heeft verspild.”

Op de vraag: “Wie heeft dit verspild? Tot wie wordt dat gezegd?”, antwoordde zij: “Wel! tot Jezus mijn Bruidegom in de Olijfhof.”

Hierna wendde zij zich opnieuw met dreigende gebaren naar haar vijand ter linkerzijde van haar bed en voegde hem toe: “Wat wil je, vader van de leugen, met die schuldbrief van Magdalum? Heeft Hij niet te Tirza 27 arme gevangenen met de opbrengst van het goed van Magdalum vrijgekocht? Ik heb het toch met eigen ogen gezien, 27 gevangenen, en nu beweert je dat Hij dat landgoed te gronde gericht (de prijs verspild), de meesteres en de bewoners verdreven heeft. Maar wacht, ellendeling, vervloekte, geboeid en gewurgd zal je worden, zijn voet zal je de kop verpletten.”

(Dit slaat op een worsteling van Jezus met de duivel in zijn zielestrijd in de Olijfhoek; het wordt straks verhaald).

1780.

Hier werd Katarina onderbroken door het binnentreden van een derde persoon, die, evenals de schrijver, geloofde dat zij geijld had; zij nam hun medelijden dankbaar aan. Doch de volgende morgen loste zich het raadsel op.

Het bleek namelijk dat zij, nadat Jezus het H. Sacrament ingesteld had, Hem gevolgd was naar de Olijfberg en dat zij daar getuige was geweest van zijn zielestrijd gedurende het eerste anderhalf uur; duidelijker dan ooit tevoren had zij alles gezien en zijn doodsangst gevolgd. Ondertussen had zij gevoeld dat iemand met een soort verering de wondtekenen van haar handen had gezien; en dit had haar in de tegenwoordigheid van de Heer zo ongepast geschieden, dat zij de handen haastig had teruggetrokken en gezegd: “Er zou nog maar dat aan ontbreken dat iemand mij eerbied zou bewijzen!”

Hierop vertelde zij wat zij bij (aan de voet van) de Olijfberg had gezien en daar zij voort dag aan dag zulke lijdensvisioenen kreeg en ze ook verhaalde, ontstond uit die mededelingen de lijdensgeschiedenis die nu zal volgen.

Daar zij evenwel in deze vasten ook het lijden en strijden van Jezus in de woestijn vierde, werd ook zij door veel lijden en bekoringen overvallen. Dit veroorzaakte enige leemten in het

passieverhaal, doch met behulp van haar vroegere fragmentarische mededelingen en beschouwingen over Jezus' lijden, die op schrift gesteld waren, kon het ontbrekende worden aangevuld.

Gewoonlijk sprak zij haar gewesttaal of het Nederduits. In extatische toestand was haar taal vaak zuiverder. Haar verhaal was afwisselend nu kinderlijk eenvoudig, dan weer bezielend en geestdriftig. Allerhande hinderende en verstrooiende omstandigheden beletten meestal de schrijver onmiddellijk bij haar zelfs maar enige trekken te noteren van hetgeen zij vertelde, doch hij stelde alles op schrift, zodra hij thuisgekomen was.

De Geveer van alle goed bevestigde het gehoorde in zijn geheugen, schonk hem vlijt en hielp hem over alle moeilijkheden en leed heenkomen, zodat hij er in slaagde het werk dat de lezer hier onder handen krijgt, tot stand te brengen.

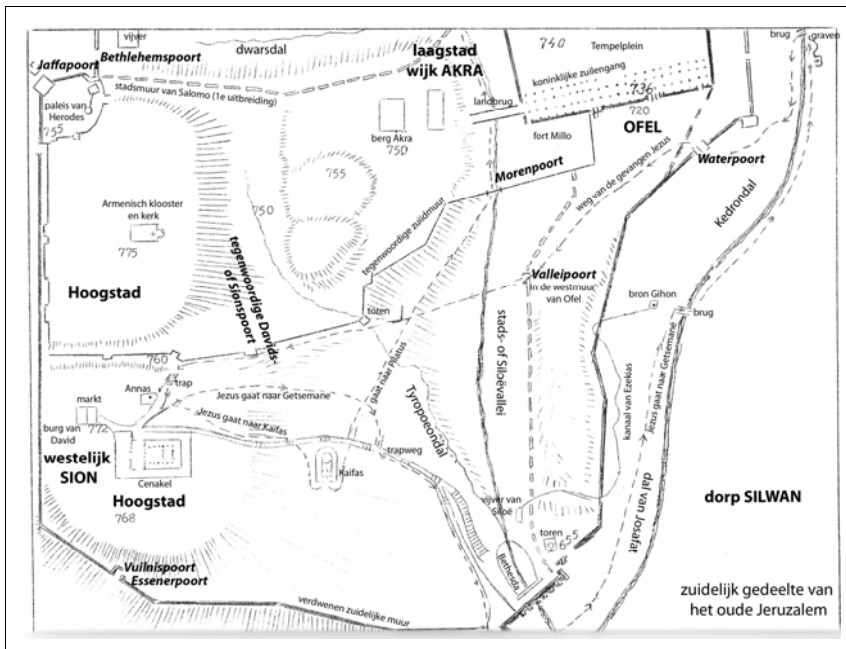
Ik heb gedaan wat ik kon, zo besloot Brentano zijn inleiding, en ik bid de lezer, als hij over het werk tevreden is, om de aalmoes van een gebed.

Van zijn kant durft de uitgever van Emmanuel, die nog een zwaar werk te voltooien heeft, dat verzoek van Brentano tot het zijne maken, alle lezers verzekerd dat hij hen allen dagelijks, ten minste in het algemeen, in zijn gebeden indachtig is.

Jezus in de Olijfhof.

1781.

Toen Jezus na de instelling van het H. Sacrament het Cenakel op de berg Sion met de 11 apostelen verliet, was zijn ziel reeds bedroefd en deze droefheid vermeerderde voortdurend. Hij leidde de 11 langs een omweg door het dal van Josafat naar de Olijfberg toe. (Voor weg van Jezus, zie grote kaart 3 of kaart hieronder).

Toen zij buiten de poort kwamen, zag ik de maan – ze was nog niet geheel vol – boven de berg opstijgen. Op zijn weg in het dal van Josafat *zegde de Heer tot de apostelen dat hij op de jongste dag hier zou weerkeren, doch niet hulpeloos en onmachtig zoals nu, maar als Rechter van de wereld; dan zouden anderen sidderen van schrik en roepen: “Gij, bergen, bedekt ons!”* De apostelen echter

begrepen Hem niet en weer dachten zij, zoals reeds meermalen deze avond, dat Hij van zwakheid en uitputting ijelde. Zij gingen herhaaldelijk een eind verder en dan stonden zij weer stil *om met Hem te spreken. De Heer zegde ook: "Deze nacht zult gij u allen aan Mij ergeren, want er staat geschreven: Ik zal de Herder slaan en de schapen van de kudde zullen verstrooid worden, doch eenmaal verzezen zal Ik u vóórgaan naar Galilea."* (Mt. 26-31-32; Zak. 13, 7).

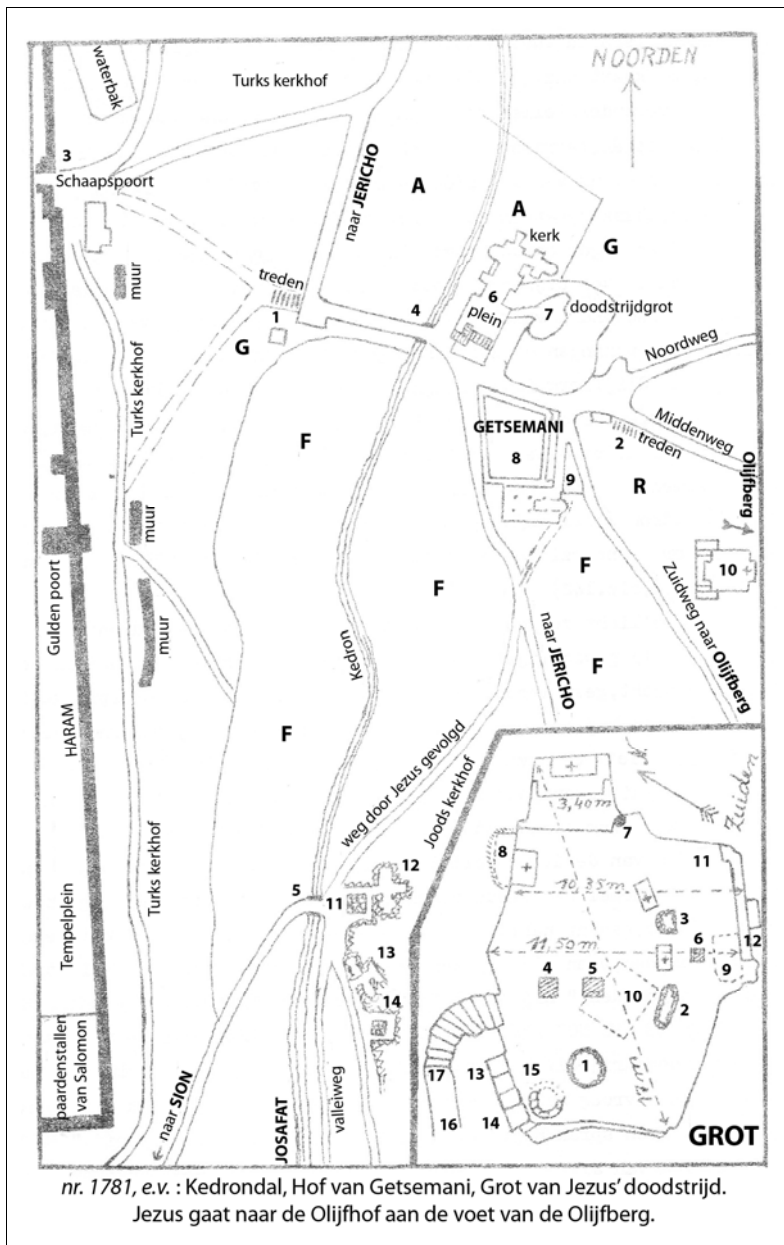
De apostelen waren nog vol geestdrift en godsvrucht als een gevolg van het zo juist ontvangen H. Sacrament en de plechtige toespraak van Jezus; zij verdrongen zich om Hem en betuigden Hem, ieder op zijn wijze, hun liefde; zij verzekerden dat zij Hem niet konden en niet zouden verlaten.

Daar Jezus evenwel doorging met op dezelfde manier te spreken, antwoordde Hem Petrus: "Indien ook allen zich aan U ergeren, nooit of nooit wil ik aanstoot aan U nemen."

Hierop wedervoer de Heer: "Voorwaar, Ik zeg u, juist gij zult mij deze nacht, nog voordat de haan kraait, driemaal verloochenen."

Maar Petrus hield vol: "Al moest ik zelfs met U sterven, toch zou ik U nimmer verloochenen." (Mt. 26, 33-35). Zo spraken ook alle overigen.

Nu eens wandelden zij een weinig verder en afwisselend stonden zij dan weer stil, *terwijl de droefheid van Jezus gedurig toenam;* zij van hun kant wilden Hem zijn droefheid menselijkerwijze uit het hoofd praten en Hem van het tegendeel verzekeren: zij zouden Hem getrouw blijven tot in de dood. Zij vermoeiden zich in die vergeefse en eigenzinnige poging, begonnen te twijfelen en kwamen zelf reeds in bekoring.

nr. 1781, e.v. : Kedrondal, Hof van Getsemani, Grot van Jezus' doodstrijd.
 Jezus gaat naar de Olijfhof aan de voet van de Olijfberg.

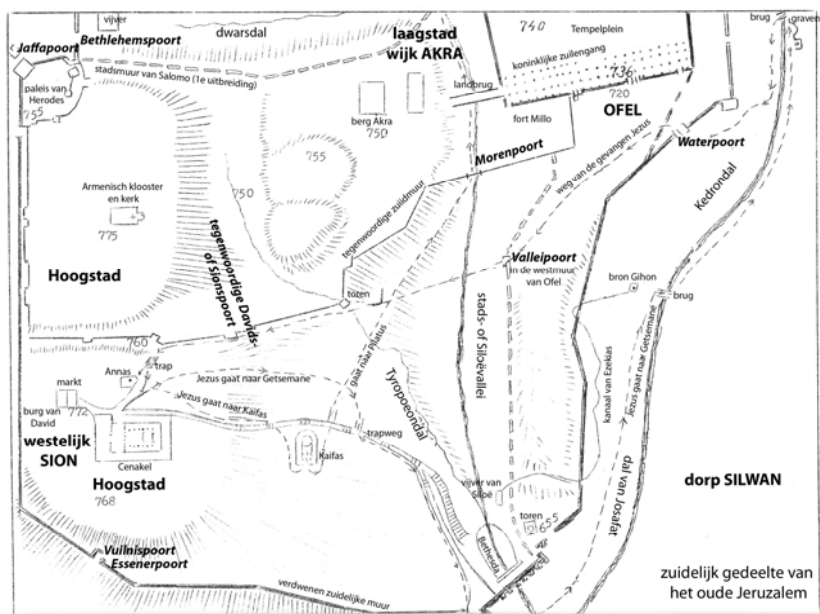
1782.

Zij trokken nu de Kedronbeek over, doch niet langs de brug, waarover Jezus geboeid zal teruggebracht worden; maar langs een andere, dewijl (= omdat, aangezien) zij een omweg gemaakt hadden¹⁵.

¹⁵ Even ver van het Cenakel tot de poort als van daar tot de tuin.

Zoals gezegd in de VOORREDE, fasc. 9, nr. 10 zijn zulke opgaven niet letterlijk, doch bij benadering te verstaan; het is een schatting; het komt neer op: ongeveer. Nog een paar andere bemerkings.

Jezus gaat langs een omweg naar Getsemane, zoals K. reeds heeft gezegd. Hij volgt de trapweg die op onze kaart aangeduid is en treedt de stad uit door de Bronpoort.

Hier valt hun plots de bijna volle maan op; het is immers 13 Tisri, en met 15 Tisri, joodse Pasen, is het volle maan. Jezus en zijn gezellen zien ze reeds opgaan boven de berg der Egermis (uitloper van de Olijfberg).

Buiten de stad bevinden zij zich aanstonds in het dal van Josafat, zoals meer bepaald heet dat gedeelte van de Kedronvallei, dat zich tegenover de heuvel Ofel en de tempelberg uitstrekt met een lengte van ruim 1 km.

Josafat betekent: God zal oordelen. Hieruit ontstond het volksgeloof of een veel verspreide traditie dat God hier in dit dal het laatste oordeel zou houden. Een gevolg van een zekere interpretatie van een passage uit de Profeet Joël: "Op! heidenen, op! naar het Dal van Josafat, want daar zit Ik ten oordeel om alle volken te oordelen." (Joël 5, 2).

De naam Josafat is wel figuurlijk te verstaan. Toch interpreteerden zowel Muzelmannen en christenen als Joden de passage als zou door vallei van Josafat de Kedronvallei bedoeld zijn, waar het laatste oordeel plaats zou hebben.

Jesus lost dit probleem niet op, doch naar aanleiding van die mening, waar of niet, vestigt Hij de aandacht van zijn apostelen op het laatste oordeel, waarin Hij als Rechter zal optreden, zijn vijanden zal vonnissen en verwerpen.

Jesus gaat in dit dal over de Kedronbeek langs de eerste brug tussen de bron Gihon (bron van Maria, of ook 'van de trappen', el-Deradj).

Hij zal gevangelijk teruggebracht worden over de tweede brug nabij de 4 fameuze graven van Absalom, enz.

K. vermeldt herberggebouwen en loofhutten bij of zelfs in de tuin Getsemane. De grondslagen van zulk een huis werden blootgelegd 12 m van de zuidwesthoek van de nieuwe Getsemanekerk.

Het is een oud, joods huis dat de bouwers van de oorspronkelijke basiliek als iets heiligs schijnen geëerbiedigd en gespaard te hebben; het was voorzien van een oliepers-installatie (Suppl. D.B. Geths. K. 659).

Dit KAN, samen met een loofhut het huis, de hut geweest zijn nabij de ingang van de tuin, waar 8 apostelen achterbleven, terwijl Jesus verder ging bidden.

K. maakt nog onderscheid tussen Tuin van Getsemane en Olijfhof; ze zijn door een weg gescheiden. Op kaart nr. 1781, etc. hiervoor ziet men hoe Getsemane door wegen omgeven is.

De Olijfhof moet men veronderstellen ten noorden en noordoosten van Getsemane, aangezien men daar de door K. vermelde grotten, terrassen en banken vindt.

Een 30-tal meters ten noorden van de tuin vindt men de spelonk van Jezus' doodstrijd, even verder de grot van het zogenaamde graf van Maria, thans bevat in een ondergrondse kerk; terrassen bestaan boven de grot van de doodstrijd en hoger op de berghelling, waar ook trappen naar de bergtop leiden.

Getsemane, waarheen zij zich begaven, ligt op de afstand van een half uur van het Cenakel. Van hier immers tot buiten de poort in het dal van Josafat is de afstand een kwartier en van de poort tot Getsemane is het even ver.

Deze plaats Getsemane, waar *Jezus in de laatste dagen enige malen met zijn leerlingen de nacht ging doorbrengen en waar Hij hen onderrichtte*, bestaat uit enige onbewoonde en open herberginrichtingen en een grote omheinde lusttuin, die vol edel heestergewas en vruchtbomen staat.

De apostelen hadden, evenals vele andere mensen, een sleutel van die tuin, waar men ontspanning kwam zoeken of een geschikte plaats tot bezinning en gebed. Lieden die zelf geen tuin bij hun huis hadden, hielden daar vaak hun familiefeestjes of een

Wat de grotten in het bijzonder betreft, afgezien van de 2 reeds genoemde, "treft men in het Kedrondal, vanaf haar bovineind, overal rotsgraven en natuurlijke grotten aan, die tot woningen of stallen ingericht zijn."

(Kopp, blz. 25, n. 44; cfr.

D.B. Oliviers, k. 1780: de Olijfberg is doormijnd van ontelbare spelonken, grafgronden en citernes.

D.B. Cédron, k. 382; ook zijn er steengroeven 500 m ten noorden Getsemani, enz.

Merken wij hier nog op dat de vorm Getsemani even goed is als de vorm Getsemane).

In haar beschrijving vermeldt K. ook zitplaatsen en rustbanken:

wij lezen hierover bij Sertillanges: "In de Kedronvallei zijn de door de natuur gevormde zitplaatsen zeer talrijk. De Pelgrim gaat er op neerzitten en verdiept zich in gepeinzen." (*Ce que Jésus voyait du Haut de la croix*, blz. 142).

De lezer zal wellicht verwonderd zijn bij de kaart van de Kedronvallei en van de Olijfhof, waardoor wij gewoonlijk verstaan én Getsemani én de Olijfhof in de betekenis die K. er aan hecht, geen legenda te zien, maar die kaart was oorspronkelijk bedoeld als illustratie bij een uitgebreid artikel met vele bijzonderheden, waarop wij hier niet ingaan, om niet te omvangrijk te worden.

In nr. 1783 zal men toch enige details vinden.

Deze kaart (nr. 1781) sluit overigens aan bij die van nr. 1779.

feestmaal. In die tuin staan meerdere dichtgebladerte loofhutten. In een daarvan bleven heden 8 van de apostelen achter, die Jezus nu vergezelden. Bij deze achterblijvenden voegden zich naderhand nog andere leerlingen.

De Olijfhof is door een weg gescheiden van de tuin van Getsemane en hij strekt zich verder uit op de helling van de Olijfberg; hij is open en alleen door een aarden wal omringd, en kleiner dan de lusttuin van Getsemane; het is een berghoek waar men grotten, terrassen en vele olijfbomen aantreft. Aan de ene kant is hij meer verzorgd, voorzien van goed onderhouden zitplaatsen en rustbanken en aanzienlijke, ledig gemaakte spelonken. Wie wil, kan zich hier een plaats bereiden tot gebed en beschouwing. *Waar Jezus ging bidden*, zag het er wilder uit.

1783.

Omstreeks 9 uur kwam Jezus met zijn apostelen bij Getsemani aan. Op de aarde (versta: op de bodem van de diepe vallei, die laat het maanlicht ontvangt) was het nog duister, maar de hemel was reeds manehelder.

Jezus was zeer treurig en wees de zijnen er op, dat het gevaar nabij was. De apostelen waren daarover ontsteld en *Hij sprak tot 8 van hen*, toen zij bij een van de loofprijlen kwamen: *“Blijft hier terwijl Ik verder ga om te bidden.”* Hij nam Petrus, Joannes en Jakobus de Meerdere met zich mee en ging over de weg nog een eind verder in de Olijfhof aan de voet van de berg.

Jezus was onbeschrijfelijk bedroefd; Hij voelde de angst en bekoring nader en nader komen, Joannes vroeg Hem hoe HIJ die hen vroeger zelf altijd had getroost, nu zo bang kon zijn.

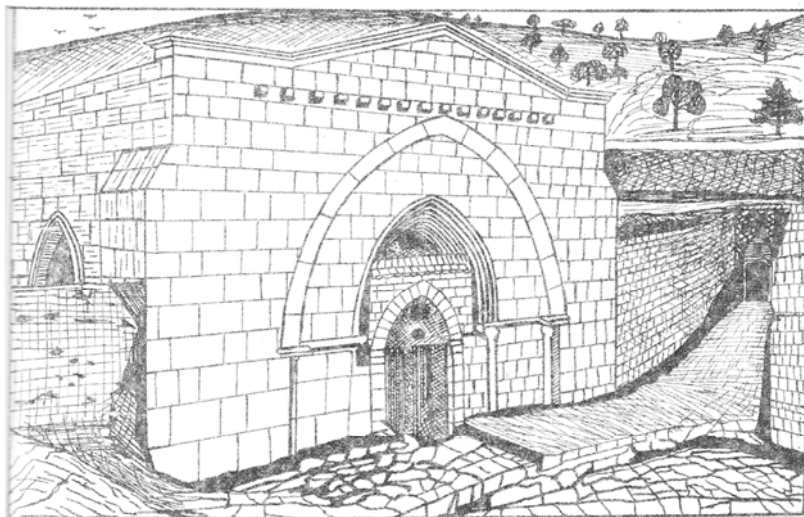
Toen sprak Hij: “Mijn ziel is ten dode toe bedroefd.” En Hij keek om zich heen en zag van alle kanten angst en

beproeving op Hem aankomen, als wolken vol schrikkelijke, onheilspellende beelden. *Op dit ogenblik was het, dat Hij tot zijn apostelen zei: "Blijft op deze plaats hier en waakt met Mij, bidt om niet in bekoring te vallen."*, en zij bleven op deze plaats achter.

Jezus ging nog een weinig verder, maar de angstbeelden stormden zo geweldig op Hem aan, dat Hij, door schrik overmand, links van de apostelen afdaalde en zich verborg in een grot van nagenoeg 6 voet diep en uitgehold in een overhangende rots waarboven de 3 apostelen rechts in een diepte waren achtergebleven¹⁶.

¹⁶ Bedoeld is de traditionele en authentieke grot van de doodstrijd; ze steekt een paar meters boven de omgeving uit, althans aan de westkant, waar de ingang is. Vóór deze ingang daalt de bodem zacht in westelijke richting.

Op de tekening hieronder ziet men hoe de gang van het pleintje vóór de O.L.Vrouwkerk zacht stijgt naar de ingang van de grot.

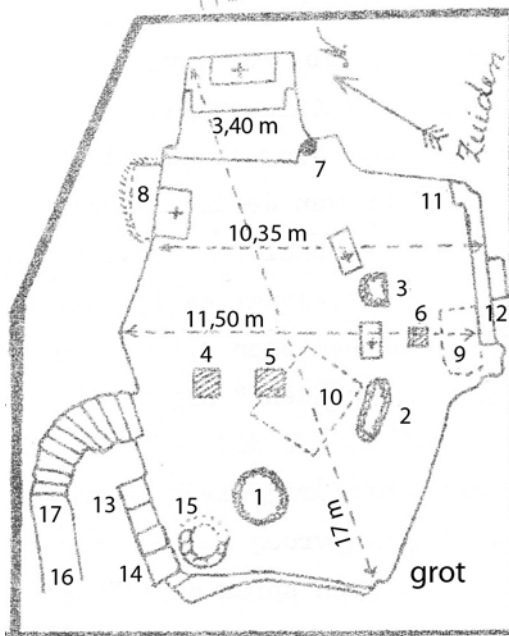

nr. 1781 : Voorgevel van de ondergrondse kerk van Maria en gang naar de grot.

Aanstands achter de deur leidt een lange trap naar de ondergrondse kerk van het zogenaamde graf van Maria.
Aan 't einde van het onderste gangetje dalen achter de deur 10 treden af in de grot van de doodstrijd.

Een afdalende trap van 10 treden brengt in de grot en onder haar gewelf. Deze diepte beantwoordt ongeveer aan de 6 voet, d.i. zowat 1,80 m die K. aan de diepte toekent.

Binnen is de hoogte tot tegen het gewelf 3,50 m.

Hierboven ziet men het grondplan van de grot van binnen.

Een traditie plaatst hier de doodstrijd van Jezus; en het verraad van Judas zowat 80 m meer zuidelijk.

De laatste plaats is in de nieuwe basiliek in de middenbeuk nabij de middelste nis en wordt aangeduid door een uit de grond uitstekend rotsverhoog. Een tegenstrijdige traditie lokaliseert deze 2 feiten, doodstrijd en verraad juist andersom. Maar de laatste is hieruit ontstaan, dat reeds in de 1^e eeuw, en heel zeker in de 2^e eeuw het zuidelijkste gedeelte van Jeruzalem niet meer bij de stad gerekend werd. Als men zich de soldaten voorstelde die Jezus gevangen gingen nemen, liet men hen de stad verlaten door de Schaapspoort. Op dezelfde manier stelde men zich Jezus voor, die door dezelfde poort uit de stad ging. Zo kwam Hij eerst bij de tuin, waar Hij 8 apostelen achterliet, en zelf ging Hij nog verder en kwam bij dat rotsblok, dat dus de plaats moest zijn van zijn doodstrijd.

Katarina echter toont ons Jezus op de meest natuurlijke wijze komend uit het zuiden. Hij liet 8 apostelen achter bij de tuin Getsemani en ging zelf verder bidden. *Door angst overrompeld en verschrikt zocht Hij de eenzaamheid van een donkere grot op om geen getuigen te hebben*

van zijn grote zielsverlatenheid en om zijn bedroefd Hart voor God zijn Vader uit te storten.

Aan deze grot schijnt een bijzondere genade te zijn verbonden. Deze grot en alles wat er in is, haar eenzame ligging en halve duisternis, haar wanden en zuilen, die getuige waren van Jezus' doodstrijd en drievoudig gebed, **alles nodigt uit tot gebed en bezinning en roept ook de onderrichtingen op, die Jezus daar zijn leerlingen voorhield.**

Te allen tijde werd ze door de gelovigen en alle pelgrims druk bezocht. Haar is boven alle andere heiligdommen van Palestina eigen, dat ze volkomen haar natuurlijke en oorspronkelijke toestand behouden heeft en onveranderd bleef. Vele pelgrims drukken hierover hun vreugde uit, terwijl zij ook gewag maken van de geweldige ontroering die hen aangrijpt bij het betreden van de halfduistere, geheimzinnige grot.

Hier volgen enkele zulke bekentenissen:

“In deze grot worden zo vele zegeningen verleend, dat men bij het binnentreden zijn hart onmiddellijk vertederd voelt; men stort tranen van aandoening en godsvrucht.” (P. Parvilliers, S. J., bij De Géramb, bijvoegsel blz. 24).

“Al wie in de grot van de doodstrijd afdaalt, hij zij gelovig of niet, voelt zich ten diepste ontroerd.” (Portmans).

“Er is in Jeruzalem geen indrukwekkender plaats dan de heilige grot; bij het heengaan is men diep in de ziel bewogen.” (Leroux).

En onze vrome Nederlandse exegeet Jos. Keulers: “Meer dan eens zijn wij hier komen neerknielen en op zekere dag mochten wij er de H. Mis bijwonen. De plechtigste hoogmis in de prachtige Sint-Pieterskerk te Rome zou niet op ons die indruk gemaakt hebben, die wij op dat ogenblik ondergingen; wij voelden Jezus in ons midden en wij baden om EENVOUD!” (Waar Jezus leefde, 128).

Enkele bijzonderheden over het binnenste van de grot.

Zes disparate, logge pilaren, geplaatst op goed geluk af, schragen het gewelf; 3 er van, 4, 5, 6, bestaan uit metselwerk, de overige 3 uit dezelfde rots als de grot (1, 2, 3).

Midden in het gewelf is een bijna vierkante, getraliede opening (10), waardoor een karig licht als een schemering binnenvalt.

Er staan 4 altaren (+). Het gewelf draagt nog sporen van geschilderde gouden sterren op een grond van hemelsblauw; ze moeten herinneren aan het nachtelijk uur waarop de Heer zijn zielestrijd doormaakte.

De grot van Getsemani staat niet in rechtstreeks verband met het graf van O.L.Vrouw, in rechte lijn een 20-tal meters ten noordwesten maar men bereikt dit graf met een korte omweg.

Men verlaat nl. de grot met een opklimmende trap van 10 treden en na 25 m ver een afdalende gang gevolgd te zijn, bevindt men zich op het voorplein van 15 m in het vierkant vóór de voorgevel van de Kerk van Maria's graf, waarin men met een lange trap van 48 treden afdaal.

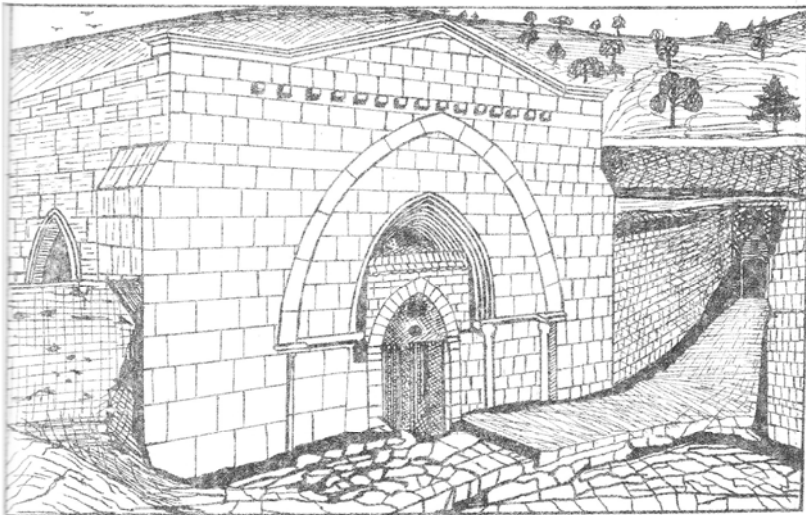
Dus ligt dat graf diep in de grond, maar de voorgevel steekt er boven uit.

Van dit voorpleintje uit stijgt men eerst op en daalt men dan met de reeds vermelde trap van 10 treden in de grot van de doodstrijd af.

Met deze gegevens zijn de afbeeldingen voldoende opgehelderd.

Katarina zegt: "De 3 apostelen verlatend daalde Jezus af in de grot ..., want de bodem daalde zacht neer."

Wanneer men de tekening hieronder beschouwt, ziet men de smalle gang naar de grot eerder opstijgen, maar, zo zegt Meistermann, na de verwoesting van Jeruzalem in 70 is de grond rondom de grot aanzienlijk verhoogd.

nr. 1781 : Voorgevel van de ondergrondse kerk van Maria en gang naar de grot.

Aanstands achter de deur leidt een lange trap naar de ondergrondse kerk van het zogenaamde graf van Maria.
Aan 't einde van het onderste gangetje dalen achter de deur 10 treden af in de grot van de doodstrijd.

Indien hij dus bij de ingang hoger geworden is, zodat een trap nodig was om in de grot af te dalen en er uit op te stijgen, zal de voorstelling van K. wel de juiste zijn. Overigens wie kan de juiste gesteldheid van de plaats met zekerheid tot in de details vaststellen?

De bodem daalde zacht in de grot neer en van de overhangende rots er boven hing zoveel struikgewas vóór de ingang neer, dat men in de grot niet kon worden bemerkt van buiten uit.

1784.

Toen Jezus van de apostelen scheidde, zag ik een wijde kring van schrikbeelden opdoemen en zich gedurig nauwer om Hem toesluiten en Hem van dichterbij omringen. *Zijn droefheid en angst groeiden aan en gelijk iemand die door een vreselijk onweer achtervolgd wordt, een veilig onderkomen zoekt, trok Hij zich sidderend in de grot terug om te bidden.* Maar ik zag al die dreigende beelden Hem in de spelonk achtervolgen en zich immer duidelijker aan Hem vertonen.

Ach! het was als omvatte die enge grot de gruwelbeelden van alle ooit bedreven zonden, hun gewicht en hun straf vanaf de val der eerste mensen tot aan het einde van de wereld toe, want hier bij de Olijfberg belandden ook Adam en Eva na hun verbanning uit het paradijs; hier voelden zij voor het eerst de ellende van de onherbergzame aarde, waarop zij teruggejaagd waren en in deze grot begonnen de rouw, de vrees en de boete, die hun verder leven vervulden¹⁷.

Ik voelde duidelijk hoe Jezus, terwijl Hij zich prijs gaf aan zijn aanstaande lijden en zich opofferde aan de goddelijke Rechtvaardigheid ter voldoening van de zonden der wereld, zijn Godheid als het ware dieper terugtrok in de H. Drie-eenheid, om zich uit

¹⁷ Hier belandden ook Adam en Eva. – Deze gedachte troffen wij reeds aan in fasc. 14, nr. 532. Aldaar werd het beeld nog verder uitgewerkt, ofschoon het hier beter van pas zou zijn gekomen.

Wij zijn niet in staat daar commentaar op te geven, zegden wij in fasc. 14, maar beide feiten uit de passage in fasc. 14, nr. 532, kan men beschouwen als zinnebeeldige taferelen die zich in de historische visioenen, die K. nu beleeft, komen voegen.

oneindige liefde in zijn allerreinste, diepgevoelige, in zijn waarachtige en onschuldige Mensheid, alleen met de liefde van zijn menselijk Hart gewapend, aan het geweld van alle angst en smart voor de zonden van de wereld over te leveren.

Om voor de wortel, groei en voltrekking van elke zonde en boze lust te voldoen, nam de barmhartige Jezus uit liefde tot ons, zondaars, de wortel van alle zuiverende boete en van alle heilzame pijnen in zijn Hart op en liet dit oneindig lijden, ter voldoening van een oneindige schuld, als een duizendtakkige boom van smarten, al de ledematen en zintuigen van zijn heilig lichaam, al de vermogens van zijn ziel doordringen en dooraderen.

Zich aldus volkomen overlatend aan zijn zwakke Mensheid, eindeloos beangstigd en bedroefd smeekte Hij tot God, viel op zijn aangezicht neer, terwijl Hij alle zonden van de wereld en hun afschuwelijke boosheid in ontelbare beelden zag.

Hij nam ze alle op zich en bood zich aan God de hemelse Vader in zijn gebed aan om Hem door lijden voor die onmetelijke schuld voldoening te schenken.

Doch satan, die zich te midden van al die gruwelen in een vreselijke gedaante dreigend en vol bittere hoon heen en weer bewoog, ontstak in altijd heviger gramschap tegen de Heer. Terwijl hij steeds schrikwekkender beelden, die de zonden van heel de wereld voorstelden, voor de ziel van Jezus toverde, riep hij herhaaldelijk de Mensheid van Jezus (in haar verlatenheid) toe: “Hoezo? Ook dit wilt Gij op U nemen? Ook hiervoor wilt Gij de straf ondergaan? En voor dit? Hoe kunt Gij hiervoor voldoening schenken?”

1785.

Nu echter kwam van de hemelstreek waar de zon zich tussen 10 en 11 uur in de voormiddag bevindt, een smalle lichtbaan tot Jezus, en ik zag daarin een rij engelen verschijnen, die zich verlengde van Boven tot beneden bij Hem en waaruit een stroom van kracht en versterking op Hem nederdaalde.

Het overige van de grot bleef geheel vervuld met de gruwel- en schrikbeelden van de zonden, met de hoon en de aanvallen van de boze geesten.

Jezus nam dat alles op zich, maar zijn Hart, het enige dat te midden van die woestijn van afgrijselijkheden God en de mensen op volmaakte wijze liefhad, was bedroefd tot de dood toe en ontzettend beangstigd, daar het zich verpletterd voelde onder de schuldenlast van al die zonden! Ach! ik zag daar zoveel dat een jaar niet toereikend zou zijn om het te beschrijven.

Nadat die eindeloze stroom van misdaden en schrikbeelden, oneindig als een zee, aan zijn ziel voorbijgekomen was en Hij zichzelf als een zoenoffer vrijwillig aangeboden had en gevraagd dat al de pijnen en straffen daarvoor op Hem zouden neerkomen, overviel satan Hem, gelijk weleer in de woestijn (fasc. 11, nrs. 337-347) met talloze bekoringen; hij durfde zelfs een hele reeks beschuldigingen inbrengen tegen de allerheiligste en onzondigbare Zaligmaker: “Hoe!, grijsde hij, gij wilt dat allemaal op U nemen en zelf zijt gij niet vrij van zonde, kijk wat gij op uw rekening hebt, zie eens hier, naar dit en naar dat”, en hij rolde nu allerlei valse, verzonnen schuldbrieven voor Hem open en hield ze Hem met helse onbeschaamdheid onder de ogen.

Hij beschuldigde Hem van alle fouten van zijn leerlingen, van alle ergernissen die zij gegeven hadden, van de verwarring en wanorde die Hijzelf in de wereld gebracht had, doordat Hij van de oude gebruiken en gewoonten was afgeweken.

Satan ging te werk als de sluwste en geslepenste Farizeeër:

- hij legde Jezus te laste de aanleiding te zijn geweest tot de kindermoord die Herodes had bevolen;
- de oorzaak te zijn geweest van de nood en het gevaar van zijn ouders in Egypte;
- hij rekende het Hem als een schuld aan, Joannes de Doper niet van de dood te hebben gered,
- hele families te hebben ontwricht en verdeeld,
- verworpelingen onder zijn hoede te hebben genomen,
- vele zieken niet te hebben genezen,
- de Gergesenen grote schade berokkend te hebben, aangezien Hij de bezetenen bevolen had hun brouwkuip om te storten en Hijzelf hun kudden zwijnen in het Meer had gedreven, waarin alle dieren omgekomen waren.
- Nog verweet hij Jezus het hervallen van Maria-Magdalena in de zonde niet verhinderd te hebben,
- andermans goed te hebben verkwist en
- zijn eigen familie in de steek gelaten te hebben.

Kortom, al wat de bekoorder een gewoon mens, die zulke uitwendige handelingen zou hebben volbracht zonder hogere aanleiding of bovennatuurlijk inzicht, in het uur van de dood zou kunnen voorhouden met het doel hem te beangstigen en tot wanhoop te brengen, bracht de satan hier onder de ogen van Jezus' beangstigde ziel om Hem te doen wankelen, want het was hem onbekend dat Jezus de Zoon van God was en hij bekoorde Hem als een onbegrijpelijk en allerrechtvaardigst mens.

1786.

Ja, onze Zaligmaker gaf dermate aan zijn zwakke Mensheid de overhand, dat Hij zelfs deze bekoring toeliet, waaraan ook heilige mensen in hun stervensuur nopens de innerlijke waarde van hun goede werken soms blootgesteld zijn.

Om de kelk van de eerste fase van zijn groot, plaatsvervangend lijden tot de bodem toe te ledigen, liet Hij toe dat de bekoorder, aan wie zijn Godheid verborgen was, Hem al zijn werken van liefdadigheid voorstelde als zovele nog niet betaalde schulden jegens de goddelijke genade. Hij verweet Hem dat Hij voor de schulden van anderen wilde voldoen, terwijl Hijzelf zonder enige verdienste, aan God nog de grote genoegdoening te brengen had voor de genade talrijke zogenaamde goede werken verricht te hebben. De Godheid van Jezus liet toe dat de duivel zijn Mensheid bekoorde, **zoals hij een mens zou kunnen bekoren, die aan zijn goede werken enige waarde uit henzelf zou willen toekennen, buiten de enige waarde die zij alleen verkrijgen door hun vereniging met de verdiensten van de verlossingsdood van onze Heer en Zaligmaker Jezus-Christus.**

Zo verweet Hem dan de bekoorder al zijn liefdewerken als verdiensteloos op zichzelf en als schulden tegenover God, ja, als werken waarvan de waarde enigermate vooraf ontleend was aan de verdiensten van zijn nog niet volbracht lijden, waarvan de bekoorder de kracht en de waarde niet kende; en dus was voor die liefdewerken de schuld nog niet betaald jegens de goddelijke genade, die de kracht tot die werken verleend had.

Satan ontrolde vóór zijn ogen schuldbrieven wegens al zijn goede werken en op die rollen wijzend, grijsde hij: “Ook voor dit en dat goed werk is uw schuld nog niet voldaan.”

Eindelijk ontrolde hij ook nog een schuldbrief voor Jezus, met de aanklacht de verkoopsom van Magdalena's landgoed te Magdalum ontvangen te hebben van Lazarus, de som verkwest te hebben en “Met welk recht”, vervolgde hij, “verkwanselt Gij het goed van anderen en brengt Gij daardoor de familie zulke schade toe?”

Jezus in de Olijfhof:

Hoofdoorzaken van zijn doodstrijd:

1. Zicht tot in bijzonderheden van zijn vreselijk Lijden.
2. De last van alle, alle zonden waarvoor Hij nu wilde boeten.
3. De onbegrijpelijke ondankbaarheid waarmee zovelen zijn lijden en liefde zouden beantwoorden.
4. De onvruchtbaarheid en nutteloosheid van zijn ontzettend Lijden voor zovelen.
5. Het verraad van Judas smartte Hem meer dan al zijn lichamelijk Lijden.
Is er slechts één Judas geweest of loopt de wereld er niet eerder vol van?

1787.

Ik heb in die voorstellingen al de zonden gezien, voor de uitboeting waarvan de Heer zichzelf opofferde; ik voelde heel de zwaarte mee van de vele beschuldigingen die de bekoorder tegen Jezus inbracht, want ik zag onder de daar in beelden voorgestelde zonden van de wereld ook de mijne, zo talrijk en groot.

Bovendien kwam uit de vloed der bekoringen een stroom naar me toe, waarin de vele fouten van al mijn doen en laten zich op beangstigende wijze aan mij vertoonden. Ik bleef echter voortdurend op mijn hemelse Bruidegom staren; ik streed en bad met Hem en wendde mij tot Hem met de engelen die Hem kwamen troosten.

Ach! de Heer wong zich als een aardworm onder de last van zijn droefheid. Gedurende al die beschuldigingen tegen de allerzuiverste Verlosser kon ik mij telkens opnieuw slechts met de grootste moeite beheersen; zo verontwaardigd was ik tegen satan.

Toen deze echter voor de dag kwam met de schuldbrief betreffende het vergooien van de verkoopsom van Magdalena's landgoed, kon ik me niet langer bedwingen en voer tegen hem uit in deze bewoording: "Hoe is het mogelijk de Heer te beschuldigen van de ontvreemding van de prijs van Magdalena's goed, aangezien ikzelf gezien heb dat Hij met dat bedrag, Hem door Lazarus ter hand gesteld om er goede werken mee te doen, 27 arme, door iedereen verlaten gevangenen, die wegens schulden gegijzeld zaten, uit de kerkers te Tirza vrijgekocht heeft?" (fasc. 22, nr. 1062).

In gebedshouding neergeknield bewaarde Jezus aanvankelijk zijn kalmte, doch later werd zijn ziel met schrik en ontzetting geslagen bij het zien van de ontelbare misdaden der mensen en van hun ondankbaarheid jegens God. *Door een verpletterende droefheid en zielesmart overmand riep Hij sidderend en huiverend uit: "Vader, indien het mogelijk is, laat dan deze kelk aan mij voorbijgaan. Mijn Vader, bij U*

*is alles mogelijk, neem dus deze kelk van Mij weg!”
Aanstands evenwel hervatte Hij zich, herkreeg de rust
en kalmte van ziel en voegde er aan toe: “Doch niet
mijn Wil, maar de Uwe geschiede!”*

Zijn Wil en die van de Vader waren nochtans één, maar Hij die uit liefde tot de mens de gehele zwakte van de menselijke natuur wilde ondervinden, sidderde hier bij het zicht van de naderende dood.

1788.

Heel de grot rondom Hem zag ik vol schrikbeelden. Ik zag ze vervuld met alle zonden, alle boosheid, alle ondeugden, alle straffen, alle ondankbaarheden. Het zicht daarvan stortte Jezus' ziel in een dodelijke angst. De schrik voor de dood, de natuurlijke vrees voor de grootte van het zoenlijden zag ik in de gedaante van spookbeelden die Hem aanvielen en bestormden.

Hij viel ter aarde, Hij wrong zich de handen, sidderde en beefde en was bedekt met het zweet van de angst; Hij richtte zich op; zijn knieën zakten door en konden Hem nog nauwelijks dragen; Hij was geheel ontdaan en schier onherkenbaar; zijn lippen waren bleek en zijn hoofdhaar rees te berge.

Het was ongeveer half 11 toen Hij opstond en met waggelende tred, bij iedere stap struikelend, met klam zweet overdekt, zich met moeite tot de 3 apostelen voortsleepte, terwijl Hij meer waggelde dan ging. Hij begaf zich links van de grot opwaarts en nu over de grot heen naar het terras, waartegen zij aangeleund te slapen lagen. Na in bekoring gekomen te zijn, waren zij van moeheid, neerslachtigheid en angst overmand geworden; zij lagen daar naast elkaar op hun ene arm geleund, de een met zijn rug naar de borst van de andere gekeerd.

Jezus kwam tot hen als iemand die in doodangst is en door vrees naar zijn vrienden gedreven wordt, en tevens als een trouwe Herder, die, het naderend gevaar bewust, hoewel zelf ten uiterste verschrikt, toch zijn kudde, die Hij in gevaar weet, gaat opzoeken

om ze te beschermen. Hij wist immers dat ook zij beangst en door bekoringen overvallen waren. Ook nu, in deze weinige ogenblikken van afleiding, op deze korte weg, weken de afzichtelijke schrikbeelden niet van zijn zijde. *Toen Hij hen in slaap vond, wong Hij zich de handen en viel vol droefheid en onrust naast hen neer, zeggend: "Simon, slaap je?"* Zij schoten wakker en hielpen Hem opstaan en *in zijn verlatenheid richtte Hij het zachte verwijt tot hen: "Hebben jullie dan niet eens een uur met Mij kunnen waken?"*

Toen zij Hem alzo geheel ontdaan, bleek, waggelend, bevend, doornat van het zweet, over al zijn ledematen rillend en sidderend vóór zich zagen staan en Hem met verdoofde stem hoorden jammeren, wisten zij niet meer wat ervan te denken.

Ja, indien Hij niet omgeven was geweest door het licht dat zij dikwijls rondom Hem hadden gezien (fasc. 13, nr. 438, voetnoot 199), zij zouden zeker Jezus in die verslagen mens niet herkend hebben.

Joannes zegde Hem: "Meester, wat overkomt U? Moet ik de andere leerlingen roepen? Zouden wij niet beter vluchten?" *Doch Jezus wederveroer: "Indien Ik nogmaals 33 jaren leefde, onderwees en zieken genas, dan nog zou dat ontoereikend zijn om alles te verrichten, het zou nog niet opwegen tegen alles wat Ik van nu tot morgen moet volbrengen. Roep dus de anderen niet. Juist daarom heb Ik hen ginds achtergelaten, opdat zij Mij in deze allerellendigste toestand niet zouden zien en niet aan Mij geërgerd zouden worden. Zij zouden in bekoring vallen, veel van mijn woorden en handelingen vergeten en aan Mij twijfelen, Gij echter hebt de Zoon des Mensen in zijn verheerlijking en verheffing gezien; nu moogt gij Hem ook zien in zijn verduistering, vernedering en algehele verlatenheid.*

Doch Ik vermaan u, waakt en bidt opdat gij niet in bekoring komt, want de geest is wel van goede wil, maar het vlees is zwak.”

1789.

Dit zegde Hij zowel van zichzelf als van hen. Hierdoor wilde Hij hen aansporen tot volharding en hen tevens wijzen op de strijd van zijn menselijke natuur tegen de dood en op de oorzaak van zijn zwakheid op het ogenblik.

Overstelpst van droefheid sprak Hij nog veel meer dan dit, want Hij bleef ongeveer een kwartier bij hen, alvorens hen weer te verlaten. Onder het toenemen van zijn angst keerde Hij nu weer in de grot terug. De apostelen strekten de handen achter Hem naar Hem uit, barstten los in tranen, omhelsden elkander en vroegen onderling: “Wat is er toch aan de hand? Wat overkomt Hem? Hij verkeert in een algehele verlatenheid.”

Vervolgens begonnen zij vol droefheid, na zich het hoofd weer bedekt te hebben, te bidden.

Al wat tot nog toe geschiedde, duurde ongeveer anderhalf uur, vanaf het ogenblik waarop Jezus uit het Cenakel naar de Olijfberg was gekomen.

In de H. Schrift staat er weliswaar dat Jezus zegde: “Hebben jullie dan geen uur met Mij kunnen waken?”, doch dit is niet in de letterlijke zin naar onze tijdmaat te verstaan.

De 3 apostelen die bij Jezus gebleven waren, hadden eerst gebeden, doch waren vervolgens in slaap gevallen, want, ten gevolge van gesprekken, die gebrek aan vertrouwen verrieden, waren zij in bekoring gevallen.

De 8 anderen die bij de ingang van de tuin van Getsemani waren achtergebleven, sliepen al die tijd niet. De angst en droefheid die de laatste woorden van Jezus kenmerkten, hadden hen te zeer verontrust; zij dwaalden even rond de Olijfberg op zoek naar een veilige schuilplaats tegen mogelijk gevaar.

1790.

Deze avond was er in Jeruzalem weinig lawaai. De Joden troffen in hun huizen de nodige voorbereidselen tot het feest¹⁸. De kampeerplaatsen van de vreemde paasgasten waren niet opgeslagen in de nabijheid van de Olijfberg. Op mijn tochten her en der zag ik ondertussen hier en daar enige vrienden en leerlingen van Jezus elkander ontmoeten, met elkaar meegaan en samen spreken; zij schenen zeer ongerust en vol vrees voor het een of ander noodlottig voorval.

De Moeder van de Heer, Maria Magdalena, Marta, Maria van Kleofas, Maria Salome en Salome hadden zich van de eetzaal of het Cenakel naar het huis van Maria Markus (in de wijk Ofel, naast de Kedronvallei) begeven. Verontrust door de geruchten die zij opgevangen hadden, waren zij van daar vóór (buiten) de stad gegaan om tijdingen over Jezus in te winnen.

Hier nu kwamen Lazarus, Nikodemus, Jozef van Arimatea en enige verwanten uit Hebron bij hen en trachtten hen gerust te stellen en hun angst te kalmeren. Hoewel deze vrienden, deels door persoonlijke aanwezigheid in de zijgebouwen van het Cenakel, deels door leerlingen op de hoogte gekomen waren van de droevige voorspellingen van Jezus tijdens en na het avondmaal, toch waren zij nog bij sommige kennissen van hen onder de Farizeeën op inlichtingen uitgegaan, en ook van dezen hadden zij niets vernomen, wat er op wees dat nieuwe stappen tegen Jezus ondernomen waren en dat men zo onmiddellijk een aanslag op Jezus wilde wagen. Daarom zeiden zij dat het gevaar

¹⁸ Toebereidselen tot het feest. – De Joden waren op dit ogenblik in hun huizen bezig met de ceremonie van het opzoeken, verbranden of verwijderen van alle zuurdesem. Dit had plaats in de avond van de 13^e Nisan, wanneer feitelijk volgens hun berekening de 14^e Nisan reeds begonnen was.

Wij gaven in fasc. 13, na nr. 450 een korte beschrijving van het joodse paasfeest. Wat het verwijderen van de zuurdesem betreft, zie speciaal in deze beschrijving van het joodse paasfeest (2^e deel).

niet zo dreigend was. Zo kort vóór het feest zou men zich wel niet aan de Heer vergrijpen. Evenwel wisten zij toen nog niets van het verraad van Judas.

Maria sprak hun over de onrust en verwarring waarvan Judas in de laatste dagen blijk had gegeven, hoe hij de eetzaal verlaten had. Volgens haar vermoeden was hij zeker weggegaan om het verraad te voltrekken; meermalen had zij hem gewaarschuwd dat hij een zoon des verderfs was. Hierna keerden de H. Vrouwen naar het huis van Maria Markus terug.

1791.

Toen Jezus in de grot was teruggekeerd en met Hem die storm van smarten, viel Hij met uitgestrekte armen plat ter aarde neer met het aangezicht ten gronde en bad tot zijn hemelse Vader. Nu begon echter een nieuwe strijd in zijn ziel, die 3 kwartier duurde.

Engelen naderden tot Hem en lieten Hem in een lange reeks van gezichten al de foltering en in hun algehele omvang aanschouwen, welke Hij zou moeten verduren tot voldoening voor de zonden. Zij lieten Hem zien, hoe heerlijk schoon de mens als evenbeeld van God geweest was, éér hij de zonde bedreef en hoe zijn val in de zonde hem misvormd had; zij toonden Hem de eerste zonde als oorsprong van alle andere zonden; zij toonden Hem de diepste betekenis en de ware natuur van alle zondige genoegens en de verschrikkelijke terugslag en gevolgen ervan op de krachten en vermogens van 's mensen ziel en lichaam; zij toonden Hem eveneens de betekenis en aard van elk lijden dat tot straf moest dienen en dat aan elk zondig genoegte tegengesteld was.

In het zoenlijden dat Hem voorgesteld werd, toonden zij Hem

- ten eerste een lichaams- en zielelijden toereikend om door de pijn ervan te beantwoorden aan de straffen die de goddelijke Rechtvaardigheid eiste voor alle zondelust van het ganse mensdom; en

- ten tweede, een lijden dat, om genoegdoening te kunnen geven, de schuld van het hele mensdom strafte op de enige onschuldige Mensheid, de Mensheid van de Zoon van God, die, om de schuld en de straf van alle mensen, werkelijk en uit liefde op zich te nemen, ook in zichzelf de zege moest bevechten op **de natuurlijke, aangeboren tegenzin voor lijden en dood.**

Dit alles toonden Hem de engelen, nu eens in ganse koren die een hele reeks beelden aan zijn oog lieten voorbijtrekken, dan weer als afzonderlijke engelen, die Hem een hoofdgebeurtenis voorstelden.

Geen tong kan het uitspreken welke angsten en smarten de ziel van Jezus doorstond op het zicht van die lijdenstaferelen, want Hij doorgrondde niet enkel de zin van alle uitboetingspijnen ter verdelging van de zondeschild, maar ook de inhoud (het wezen) van de daarop betrekking hebbende foltertúigen, zodat Hem niet alleen schrik aangejaagd werd door die foltertúigen zelf, maar ook door de zondige toorn van hen die ze hadden uitgedacht, door de woede en boosheid van hen, die in de loop der eeuwen er gebruik van hadden gemaakt en door het ongeduld van allen die, schuldig of niet, ermee gefolterd waren geworden.

Hij droeg en voelde inderdaad de zonden van de hele wereld. Al die martelingen en mishandelingen die Hem in een geestesaanschouwing te zien gegeven werden, vervulden Jezus met zulk een ontzettende schrik, dat ze Hem een bloedig zweet uit al de poriën van zijn lichaam persten.

Terwijl nu de Mensheid van Jezus in die overmaat van lijden verslagen en verschrikt verzuchtte, zag ik de engelen medelijden hebben. Er ontstond een kleine rustpoos en het was of zij vurig

verlangden Hem troost aan te bieden en ik zag hen vóór de troon van God als het ware om verlichting voor Jezus bidden.

Er scheen op dat ogenblik een strijd te ontstaan tussen Gods barmhartigheid en gerechtigheid en de zich opofferende liefde.

Ik kreeg tevens een verschijning van God, doch niet op een troon zoals gewoonlijk, maar in een lichtgedaante.

Ik zag de goddelijke natuur van de Zoon zich in de persoon van God de Vader indringen (terugtrekken), zoals een zoon in het hart van zijn vader zou ingaan, en ik zag de persoon van de H. Geest uit hen en tussen hen, en toch was dit alles slechts één God.

Wie zou dat met menselijke woorden verstaanbaar kunnen maken? Ik had meer een inwendige gewaarwording door vormen dan een aanschouwing van menselijke gedaanten.

In dit gewaarworden werd mij getoond hoe

- de goddelijke Wil van Christus zich om zo te zeggen in de Vader terugtrok, opdat zijn Mensheid, (berooft van goddelijke troost) al het lijden zou kunnen (en moeten) verduren dat zij nu in haar smeking tot de Vader onder angstige worsteling, verzacht of van zich afgewend wenste te zien.
De Godheid van Christus was één met de Vader en bestemde voor haar Mensheid het vreselijkste lijden, terwijl
- de menselijke wil van Christus tot de Vader bad juist dat lijden van Hem af te willen wenden.

Ik zag dit in de tussenpoos, toen de engelen uit medelijden Jezus verlangden te troosten en op dit ogenblik ontving Jezus werkelijk enige verlichting. Doch weldra verdwenen die voorstellingen; de medelijdende engelen die Hem verkwikt hadden, verlieten Hem weer en aanstonds omsloot een nieuwe kring van schrikbeelden de Heer.

1792.

Toen de Verlosser zich in de Olijfhof als ware, werkelijke mens ten prooi gaf aan de beking en aan de macht van de menselijke tegenzin voor lijden en dood, toen Hij op zich nam ook deze tegenzin voor lijden en dood, die een onderdeel van ieder lijden is, te overwinnen, werd het de bekoorder toegestaan jegens Hem te doen wat hij aan ieder mens doet, die zich voor een heilige zaak wil opofferen.

- In de **eerste doodsangst** toonde satan Hem met verbeterde woede de ontzettende grootheid van de zondesschuld waarvoor Hij wilde voldoen en dreef zijn aanvechting en onbeschaamdheid zelfs zo ver dat hij Jezus' levenswandel voorstelde als niet vrij van zonden.
- In zijn **tweede doodstrijd** zag Jezus in al hun omvang de pijnen en smarten, die gevorderd werden om inderdaad aan de goddelijke rechtvaardigheid voldoening te geven. Dit laatste werd Hem echter door engelen getoond, want het is satan niet eigen te wijzen op de mogelijkheid van een verzoening; de vader van de leugentaal en de wanhoop vestigt de aandacht niet op de werken van de goddelijke barmhartigheid.
- Nauwelijks had Jezus in volkomen onderwerping aan de wil van zijn hemelse Vader al die aanvechtingen zegevierend doorstaan of Hij werd door een **derde angst** overvallen: een nieuwe menigte schrikbeelden werden vóór de ogen van zijn ziel gevoerd. Nu rezen namelijk ook in zijn ziel de onrust en bekommernis op, die in ieder menselijk hart een zwaar en pijnlijk offer voorafgaat. Hij stelde zich de verschrikkelijke vraag: "Wat zal het nut van al dat lijden zijn? Wat zal er door gewonnen worden?" En deze vraag vervulde weer zijn bedroefde en beangstigde ziel, zijn liefhebbend Hart met de meest ontzettende toekomstaferefen. (cfr. Jes. 49, 4, etc.).

Jesaja 49 (4-26)

Tweede profetie aangaande de knecht des HEREN

4. Doch ik zeide: Tevergeefs heb ik mij afgemat, voor niets en vruchteloos mijn kracht verbruikt. Evenwel, mijn recht is bij de HERE en mijn vergelding is bij mijn God.
5. Maar nu zegt de HERE, die mij van de moederschoot aan vormde tot zijn knecht, om Jakob tot Hem terug te brengen en om Israël tot Hem vergaderd te doen worden – en ik werd geëerd in de ogen des HEREN en mijn God was mijn sterkte –
6. Hij zegt dan: Het is te gering, dat gij Mij tot een knecht zoudt zijn om de stammen van Jakob weder op te richten en de bewaarden van Israël terug te brengen; Ik stel u tot een licht der volken, opdat mijn heil reike tot het einde der aarde.
7. Zo zegt de HERE, Israëls Verlosser, zijn Heilige, tot de diep verachte, de bij het volk veraschuwde, de knecht van heersers: Koningen zullen dit zien en opstaan; vorsten, en zich nederbuigen, ter wille van de HERE, die getrouw is, de Heilige Israëls, die u verkoren heeft.

De terugkeer

8. Zo zegt de HERE: Ten tijde des welbehagens heb Ik u verhoord, en ten dage des heils heb Ik u geholpen; Ik zal u behoeden en u stellen tot een verbond voor het volk om het land weder te herstellen, om verwoeste eigendommen weer tot een erfdeel te maken,
9. om tot de gevangenen te zeggen: Gaat uit! tot hen die in de duisternis zijn: Komt te voorschijn!
- Aan de wegen zullen zij weiden, op alle kale heuvels zal hun weide zijn;
10. zij zullen hongeren noch dorsten, woestijnvloed noch zonnesteeek zal hen treffen, want hun Ontfermer zal hen leiden en hen voeren aan waterbronnen.
11. En Ik zal al mijn bergen tot een weg maken en mijn heerbanen zullen opgehoogd worden.
12. Zie, dezen komen uit de verte, genen uit het noorden en het westen, weer anderen uit het land Sinim.
13. Jubelt, gij hemelen, en juich, gij aarde, breekt uit in gejubel, gij bergen, want de HERE heeft zijn volk getroost en Zich over zijn ellendigen ontfermd.
14. Maar Sion zegt: De HERE heeft mij verlaten en de HERE heeft mij vergeten.
15. Kan ook een vrouw haar zuigeling vergeten, dat zij zich niet ontfermen zou over het kind van haar schoot? Al zouden zij die vergeten, toch vergeet Ik u niet.
16. Zie, Ik heb u in mijn handpalmen gegrift, uw muren zijn bestendig vóór Mij.
17. Uw zonen snellen toe, uw vernielers en uw verwoesters trekken van u weg.
18. Hef uw ogen op naar rondom en zie hen allen; zij vergaderen, zij komen tot u. Zo waar Ik leef, luidt het woord des HEREN, gij zult hen allen aandoen als een sieraad, en hen ombinden, zoals een bruid.
19. Want uw puinhopen en uw verwoeste plaatsen en uw vernield land – voorwaar, nu zult gij te eng zijn voor de bewoners, en uw verdervers zullen verre zijn.
20. Ook zullen de kinderen, van welke gij beroofd waart, te uwen aanhoren zeggen: De plaats is mij te eng, maak mij ruimte, dat ik wonen kan.
21. En gij zult bij uzelf zeggen: Wie heeft mij dezen gebaard, daar ik toch van kinderen beroofd en onvruchtbaar was, verbannen en verdreven; wie bracht dezen dan groot? Zie, ik was alleen overgebleven, waar waren dan dezen?
22. Zo zegt de Here HERE: Zie, Ik zal mijn hand opheffen tot de volken en mijn banier omhoog heffen voor de natiën; in hun armen zullen zij uw zonen brengen, en uw dochters zullen op de schouder gedragen worden.
23. En koningen zullen uw voedstervader zijn en hun vorstinnen uw zoogsters; met het aangezicht ter aarde zullen zij zich voor u neerbuigen, en het stof uwer voeten zullen zij lekken. Dan zult gij weten, dat Ik de HERE ben, en dat zij die Mij verwachten, niet beschaamd worden.
24. Kan aan een sterke de buit ontnomen worden, of zullen de gevangenen van hem die in zijn recht is, ontkomen?

25. Maar zo zegt de HERE: Toch worden de gevangenen aan een sterke ontnomen, en ontkomt de buit van een geweldige. Ik zelf zal strijden tegen uw bestrijders en Ik zelf zal uw zonen redden.

26. En Ik zal uw verdrukkers hun eigen vlees doen eten, en van hun eigen bloed zullen zij dronken worden als van jonge wijn; en al het levende zal weten, dat Ik, de HERE, uw Redder ben, en uw Verlosser, de Machtige Jakobs.

Uit: NBG-vertaling 1951

1793.

Na de schepping van de eerste mens zond God Adam een diepe slaap over, opende zijn zijde en ontnam hem één van zijn ribben en vormde ermee Eva, zijn vrouw, de moeder van alle levenden en Hij stelde haar nu aan Adem voor, die sprak: “Dit is been van mijn gebeente en vlees van mijn vlees. De man zal vader en moeder verlaten om zijn vrouw aan te hangen en zij zullen 2 zijn in één vlees.” (Gen. 2, 23-24).

Dit is het huwelijk waarvan geschreven staat: “Dit sacrament is groot; ik zeg het ten aanzien van Christus en zijn Kerk.” (Efez. 5, 32).

Want **Christus, de nieuwe Adam**, wilde ook de slaap over zich laten komen, nl. de doodslaap aan het kruis;

Hij wilde ook zijn zijde laten openen, opdat **de nieuwe Eva, zijn maagdelijke bruid, de Kerk, de moeder van alle levenden**, daaruit gevormd zou worden.

Hij wilde haar

- het bloed van de Verlossing,
- het water van de zuivering en
- zijn Geest geven,

de 3 die getuigenis afleggen op aarde.

Hij wilde haar de sacramenten geven, opdat zij een zuivere, heilige en vlekkeloze bruid zou zijn; Hij wilde haar Hoofd zijn; wij moeten haar ledematen zijn, aan het Hoofd onderdanig, been van zijn gebeente en vlees van zijn vlees.

De menselijke natuur aannemend met het doel de dood voor ons te ondergaan, had Hij ook zijn Vader en Moeder verlaten om zijn bruid, de Kerk aan te hangen en om één vlees met haar te worden.

Dit doel bereikt Hij vooral in het H. Altaarsacrament, waardoor Hij haar met zichzelf voedt en waarin Hij zich telkens opnieuw met ons als in een huwelijk verenigt; en zo wilde Hij met zijn bruid, de Kerk, op aarde blijven, tot wij allen, in haar met Hem verenigd, in de hemel zouden komen. En van haar heeft Hij gezegd: “De poorten van de hel zullen haar niet overweldigen.”

Om zijn onmetelijke liefde tot de mensen te kunnen tonen, was de Heer mens geworden en een broer van de zondaars, om de straf die zij door hun zonden verdiend hadden, op zich te kunnen nemen. Hij had de grootte van hun schuld en de omvang van het daarvoor gevorderde lijden met ontzettende droefheid gepeild en toch had Hij zich met offervreugde aan de Wil van zijn hemelse Vader aangeboden om voor de zonden te voldoen.

Nu echter zag Hij de smarten, de strijd en de wonden van zijn toekomstige Kerk, zijn bruid, die Hij tegen zulk een hoge prijs wilde vrijkopen, nl. door zijn Bloed en des te smartelijker drukte op zijn ziel het zicht van de ondankbaarheid van de mensen.

1794.

Aan de ziel van Jezus vertoonde zich verder al het toekomstig lijden van zijn apostelen, leerlingen en vrienden, het kleine aantal leden van de eerste Kerk.

Hij zag hoe daarna, naar gelang de Kerk zich verspreidde, ketterijen en scheuringen ontstonden en hoe aldus de boosheid van de eerste zondeval zich in hovaardigheid, ongehoorzaamheid, in duizenderlei ijdelheid en bedrieglijke zelfrechtvaardiging herhaalde.

Hij zag de lauwheid, de verblindheid en de grote boosheid van ontelbare christenen; de veelvuldige drogredenen en bedrieglijke

spitsvondigheden van hoogmoedige dwaalleraren, de schandelijke misdaden en heiligschennissen van slechte priesters en als gevolg van al dat kwaad de gruwel van de verwoesting in het godsrijk op aarde, in het heiligdom der ondankbare mensheid, dat Hij op het punt stond ten koste van zijn bloed en leven onder onuitsprekelijk lijden te kopen en te stichten.

Ik zag al de schandalen van de wereld in een eindeloze reeks taferelen uit alle eeuwen tot in onze tijd, ja, zelfs tot het einde van de wereld, aan het geestesoog van de arme Jezus voorbijtrekken.

In die taferelen zag Hij in al hun vormen de krankzinnige waanwijsheid, onbeschaamdheid, valsheid, fanatieke dweepzucht, het valse profetendom, de ketterse onbuigzaamheid en boosheid.

Alle afvalligen, alle rechtvaardigsprekers van zichzelf, dwaalleraren en schijnheilige hervormers, verleiders en verleiden hoonden en pijnigden Hem, als was Hij in hun ogen niet goed gekruisigd, als was Hij ongepast aan het kruis geslagen, niet zoals hun lusten het wilden of hun waanwijsheid het goed vond. Zij verscheurden en verdeelden als om strijd het naadloze kleed van zijn Kerk. Ieder van hen wilde de Verlosser anders hebben dan Hij zich uit liefde gegeven had.

Ontelbaren mishandelden Hem, hoonden en verloochenden Hem.

Ontelbaren zag Hij voorbijtrekken, die laatdunkend de schouders over Hem ophaalden en het hoofd schudden; zij ontvluchtten de armen die Hij naar hen uitstreekte om hen te redden en spoedden zich naar de afgrond die hen verslond.

Benevens dezen zag Hij ontelbare anderen, die het wel niet waagden Hem openlijk te verloochenen, maar zij trokken wekelijk (= slap, al te teer, kleinzerig, verwend), geërgerd en walgend voorbij aan de wonden van zijn Kerk, gelijk de leviet met een boog de arme man voorbijging, die op zijn weg in de handen van

vrijbuiters gevallen was, ofschoon zijzelf die wonden hadden helpen slaan.

Hij zag hoe zij zich van de gewonde bruid losscheurden, gelijk laaghartige en trouweloze kinderen, die hun moeder in de steek laten, wanneer zij 's nachts door inbrekende dieven en moordenaars overvallen wordt, ofschoon zijzelf door hun zondige levenswandel en zorgeloosheid de deuren hebben geopend.

Hij zag hen naar de buit hollen, die men naar de woestijn gebracht had, naar de gouden vaten en stukgereten halssnoeren.

Al deze, van de ware wijnstok afgesneden ranken zag Hij liggen en legeren onder de wilde wijnstok.

Hij zag die afgedwaalde mensen als schapen, die ten prooi gevallen waren aan roofzuchtige wolven, als een kudde die door huurlingen in slechte weiden gebracht was en die weigerde binnen te gaan in de schaapstal van de goede Herder, die zijn leven voor zijn schapen veil heeft (= zijn leven ervoor willen offeren).

Hij zag hen, zonder vaderland in dorre en eenzame woestijnen rondzwerfen, zonder zijn stad die op een berg voor allen zichtbaar ligt, te willen bemerken.

Hij zag hen als zandgolven te midden van uitgestrekte woestijnen door tegenstrijdige winden heen en weer geslingerd worden, zonder eenheid of solidariteit, zonder dat zij het huis van zijn Bruid, zijn Kerk, die op de rots gebouwd is, met wie Hij beloofd heeft te blijven tot het einde van de wereld, wilden zien.

Zij vertikten het door de enge poort binnen te gaan, omdat zij weigerden hun stijve nekken te krommen.

Hij zag hoe zij anderen naliepen, die niet door de deur, maar langs een valse ingang, een sluiptoegang binnendrongen.

Op zand bouwden zij verplaatsbare, bouwvallige, veranderlijke hutten van alle soorten, doch zonder altaar en offer.

Zij hadden windwijzers op hun daken staan en hun leer was even onvast en onzeker als die weerhanen.

Onder elkander waren zij het nooit eens, maar in voortdurende onderlinge tegenspraak en hadden, net als nomaden, geen vaste

woonplaats; dikwijls sloopten zij hun hutten en slingerden de resten tegen de Hoeksteen van de Kerk, die onwrikbaar bleef.

Dichte duisternis heerste in hun hutten en toch wilden zij niet naderen tot het licht dat in de woning van de Bruid op de kandelaar staat. Met gesloten ogen dwaalden zij rond de omheinde hoven van de Kerk en het enige leven dat zij behielden, kwam hun van de kostbare geuren die zij uit die tuinen inademden. Zij strekten hun armen uit naar hersenschimmen, nevelbeelden en dwaalsterren, die hun de weg wezen naar waterloze bronnen.

Aan de rand van de afgrond wilden zij niet luisteren naar de stem van de Bruid die hun waarschuwend toeriep, en, ofschoon zij stierven van honger, bespotten zij met hooghartig medelijden de dienaren en boden die hen naar het bruiloftsmaal uitnodigden; zij wilden de tuin niet binnentreden, uit vrees voor de beschermende doornhaag; de Heer zag hen, dronken van zelfgenoegzaamheid, van honger omkomen bij gebrek aan tarwe; Hij zag hen versmachten van dorst, bij gebrek aan wijn.

Verblind door hun eigen dwaallicht noemden zij de Kerk van het mensgeworden Woord 'onzichtbaar'.

Jezus zag hen allen; Hij weende en treurde over hen en wilde lijden voor al degenen die Hem niet zien, die hun kruis na Hem niet willen dragen in zijn Bruid aan wie Hij zichzelf geschonken heeft in het allerheiligste Sacrament, in de stad die Hij op de berg heeft gebouwd, in zijn Kerk die Hij gegrondvest heeft op de steenrots en waartegen de poorten van de hel niets zullen vermogen.

1795.

Die ontelbare taferelen van ondank, misbruik en misvorming van de bittere zoendood van mijn hemelse Bruidegom waren nu eens telkens opnieuw verschillend en elkaar afwisselend, dan weer

waren het dezelfde beelden die smartelijk terugkeerden en opnieuw aan de beangstigde ziel van de Heer voorbijtrokken.

In die taferelen zag ik hoe satan in allerlei schrikgestalten mensen van vóór Jezus' ogen wegsleurde en verwurgde, mensen die door zijn Bloed waren vrijgekocht, mensen zelfs die door zijn sacrament waren gezalfd.

Jezus beschouwde en beweende al die ondank, al dat bederf in de eerste, de latere, de hedendaagse en toekomstige christenheid.

Deze taferelen en verschijningen waartussen de stem van de bekoorder de Mensheid van Jezus telkens weer toefluisterde: "Zie! voor zulke ondankbaren wilt Gij lijden.", overvielen de Heer zo onstuimig en waren vergezeld van zulk een uitdaging en hoon en keerden zo herhaaldelijk met onverminderd geweld terug, dat een onuitsprekelijke vrees Jezus' menselijke natuur benauwde.

Christus, de Mensenzoon wong zich de handen, viel keer op keer op de knieën als verpletterd onder het gewicht en zijn menselijke wil voerde zulk een geweldige strijd tegen de weezin om voor zulk een ondankbaar geslacht zo onnoemelijk veel en wreed te lijden, dat Hem een bloedig zweet in dikke druppels uit het lichaam brak en op de aarde neerstroomde.

Ja, zo beangstigd was Hij dat Hij om zich heen zag als om hulp en dat Hij de hemel en de aarde en de sterren aan het uitspansel tot getuige van zijn lijden scheen te willen nemen.

*Ik meende Hem te horen uitroepen: "Ach! is het mogelijk zulk een ondank te verdragen?
Legt gij getuigenis af van mijn angst en nood!"*

Toen kreeg ik een indruk als kwamen de maan en de sterren opeens nader tot Hem; op hetzelfde ogenblik voelde ik het klaarder worden. Hierdoor lette ik nu vooral op de maan; dit had

ik vroeger niet gedaan en ik zag ze geheel anders dan gewoonlijk; ze was nog niet vol en toch bevond ik haar groter dan bij ons (cfr. fasc. 24, nr. 1241, voetnoot 674). In het midden bemerkte ik een donkere vlek als een schijf die er vlak vóór geplaatst was en die zelf in haar midden een opening scheen te hebben. Uit deze opening nu straalde licht naar de nog niet volle en ronde zijde van de maan. De donkere vlek leek een berg en rondom de maan was een lichtkring als een regenboog (een natuurlijk verschijnsel, zoals ook somtijds bij ons).

In zijn vertwijfeling verhief Jezus gedurende enige ogenblikken met luide stem een angstig noodgeroep en ik zag dat de 3 apostelen rechtsprongen, met de handen ten hemel verschrikt toelisterden en naar Hem toe wilden snellen.

(Hieruit blijkt dat hun rustplaats heel nabij was, aangezien zij Jezus hoorden die zich nochtans in de grot bevond).

Petrus weerhield toen Jakobus en Joannes en zei: “Blijft gij hier, laat ik eens tot Hem gaan!” En ik zag Petrus inderdaad gaan zien en de grot binnentreden: “Meester, vroeg hij, wat overkomt U?” En hij deinsde van schrik terug, toen hij Jezus daar zo zag, vol bloed en van vrees terneergeslagen.

Jezus echter antwoordde niet en scheen hem niet te bemerken. Dan keerde Petrus naar de 2 terug en zei dat de Heer hem niet had geantwoord en niets deed dan kermen en verzuchten. Nu vermeerderde nog hun droefheid; zij bedekten weer hun hoofd en gingen neerzitten om te bidden onder tranen.

Ik echter wendde mij opnieuw tot mijn hemelse Bruidegom in zijn bittere benauwdheid. De gruwelbeelden van de ondank, van de ongetrouwheid en de zonden der mensen in de toekomst, wier schuld Hij op zich had genomen en in wier plaats Hij nu gestraft wilde worden, bestormden Hem steeds vreselijker.

Zijn strijd tegen de menselijke afkeer van het lijden duurde voort. *Meermalen hoorde ik Hem uitroepen: “Vader, is het mogelijk te lijden voor mensen als dezen?”*

*O Vader, indien de kelk mij niet voorbij kan gaan,
dat dan Uw Wil geschiede!”*

1796.

In en tussen die drom van beelden en voorstellingen van het misbruik van Gods barmhartigheid zag ik de satan, naar de aard van de voorgestelde misdaden in verschillende, afwisselende afschuwelijke gedaanten het toneel betreden.

Nu eens verscheen hij als een grote zwarte mens, dan weer als een tijger, vervolgens als een vos, als een wolf, en een draak of een slang. Hij had niet geheel de vorm van deze dieren, maar de kenmerkende eigen trekken ervan met vreemde, afschuwelijke wanstaltigheden. Geen enkele dierenverschijning vertoonde zich daar in zijn echte onvervalste natuur; het waren allemaal vervallen, misvormde, gruwelijke, afzichtelijke, tegenstrijdige wangestalten, beelden van de zonde en van de mismaakte duivel.

Jezus nu zag hoe de duivelsfiguren ontelbare mensenmassa's, tot wier verlossing uit satans macht Hij de weg naar de bittere kruisdood nu begonnen was, aandreven en verleidden, verscheurden en verslonden¹⁹.

In het begin ontwaarde ik de slang niet zo dikwijls; doch op het laatst zag ik haar, reusachtig groot, met een kroon op de kop, met vervaarlijk geweld op Jezus toespringen en met talrijke benden trawanten uit elke stand en uit ieder geslacht van alle zijden tegen Hem aanstormen.

¹⁹ Een zinnebeeldig tafereel, gelijk wij er ook beschreven vinden in het Leven van de H. Don Bosco. Ze zijn het treffend beeld van een werkelijkheid, van wat de trawanten en dienaars van de duivel te wachten staat; deze zijn eensgezind in hun strijd tegen Christus, staan overigens verdeeld en vijandig tegen elkaar en dan slaat de slang met haar staart in de rangen van hen die voor haar strijden en verslindt ze.

Hetzelfde zien wij in 'De dromen van Don Bosco', b.v. blz. 206.

Gewapend met alle mogelijke foltermiddelen, instrumenten en aanvalstuigen vochten die benden op sommige ogenblikken deels tegen elkander en dan met verbeterde woede eensgezind tegen de lieve Heer. Het was een ontzettend schouwspel.

De aanhangers van de slang scholden en vloekten, spuwden, gooiden en goten met vuilnis, slingerden, staken, hieuwen en sloegen met hun wapens op Jezus in. Hun wapens, zwaarden en spiesen gingen op en neer als de vlegels op een onmetelijke dorsvloer; en al die razenden verenigden hun woede tegen het hemelse tarwegraantje, dat op aarde neergedaald en in de aarde gestorven was om in het oneindige vermenigvuldigd allen eeuwig te spijzen met het Brood des Levens en in hen vruchten ten eeuwigden leven zonder einde voort te brengen.

1797.

Ik zag Jezus te midden van die woeste scharen, waaronder ik vele blinden meende te zien, zo ellendig en geschokt, alsof Hij werkelijk door hun wapens getroffen werd. Ik zag Hem waggelen van de ene kant naar de andere. Nu eens richtte Hij zich weer op, maar zonk aanstonds weer neer, en ik zag hoe die slang die legers telkens opnieuw ten aanval aandreef en ondertussen met haar staart in hun gelederen heen en weer sloeg en allen die zij omwierp of omver slingerde, dan wurgde, verscheurde en verslond.

Er werd mij dan te kennen gegeven dat de benden die Hem zo verscheurden en ontvleesden, diegenen waren, die Jezus Christus in het aanbiddelijk mysterie van het H. Sacrament op de meest verschillende wijzen mishandelden, **in dat sacrament van zijn liefde, waarin Hij onder de gedaanten van brood en wijn waarachtig tegenwoordig is met zijn Godheid en mensheid, met zijn lichaam en ziel, met zijn vlees en bloed.**

Ik herkende onder die vijanden van Jezus alle klassen van beledigers van het H. Sacrament, dat levend onderpand van zijn voortdurende, persoonlijke tegenwoordigheid in de katholieke Kerk.

Ik zag al die mishandelingen met ontsteltenis:
vanaf de nalatigheid, oneerbiedigheid, geringschatting en onverschilligheid tot de verachting, het misbruik en de gruwelijke ontheiliging; vanaf het zich afwenden van dit sacrament naar de afgoden van de wereld, naar de eigenwaan en de valse wetenschap tot de dwaalleer en het ongelooftoe, tot de dweepzucht, de haat en de bloedige vervolging.

Onder die vijanden zag ik mensen van alle soort, ja, zelfs blinden en lammen, doven en stommen en ook kinderen.

- Blinden die hun ogen voor de waarheid hardnekkig gesloten hielden,
- lammen uit luiheid, die geen stap wilden doen om haar te volgen;
- doven die haar waarschuwingen en bedreigingen niet wilden horen,
- stommen die haar zelfs met het zwaard van het woord niet wilden verdedigen;
- kinderen, door wereldgezinde en dus godvergeten ouders slecht opgevoed en ten gevolge van hun bedorven opleiding vol aardse begeerlijkheid en ijdele waanwijsheid, vol afkeer en walg voor hemelse zaken of, onbekend met deze, volkomen ontaard en ten eeuwigen dage er voor ongeschikt.

Onder die kinderen, die allen mijn medelijden ten zeerste gaande maakten, daar Jezus de kinderen zo liefhad, bemerkte ik vooral vele onwetend gelaten, slecht opgevoede, oneerbiedige misdienaars, wier dienstwerk Christus eerder tot oneer strekt. Hun schuld kwam voor een deel neer op hun onderwijzers en nalatige kerkbestuurders.

- Met afschrik zag ik dat ook talrijke priesters van hoger en lager rang, ja, zulke die zich voor gelovig en godvruchtig hielden, tot Jezus' mishandeling in zijn H. Sacrament

bijdroegen. Van de velen die ik op die manier zo ongelukkig zag, wil ik slechts één categorie vermelden.

Ik zag er velen die in de wezenlijke tegenwoordigheid van de levende God in het H. Sacrament geloofden, haar aanbaden en die waarheid aan anderen aanleerden, maar zichzelf aan die heilige tegenwoordigheid niet veel gelegen lieten liggen.

Want zij veronachtzaamden en vergaten het paleis, de troon, de tentwoning, de zetel, de vorstelijke juwelen en sieraden van de koning van hemel en aarde, d.i. zij verwaarloosden de kerk, het altaar, het tabernakel, de kelk, de monstrans van de levende God.

Zij behandelden nalatig alle andere heilige vaten, de gereedschappen, de gewaden en opluisteringsvoorwerpen, met één woord al wat tot gebruik en versiering dient van het godshuis. Niets onderhielden zij; zij droegen geen zorg voor zijn huis; alles lag smadelijk bedolven onder een dikke laag stof, stond onopgepoetst, was door roest verteerd en bleef jaren lang geheel verwaarloosd en vervuild.

De dienst van de levende God werd slordig uitgevoerd en, zoal niet ontheiligd, dan toch ten minste uitwendig onteerd, van waardigheid beroofd.

Dit alles was niet het gevolg van werkelijke armoede, maar van onverschilligheid, luiheid, sleur, kwijnend geloof, overtollige bezorgdheid voor ijdele en wereldse belangen en bijzaken, waar men vol van was; dikwijls ook waren zij het gevolg van zelfzucht, gebrek aan innerlijk leven of zelfs van de dood van de ziel; want ik zag zulke slordigheid ook in kerken die gegoed, om niet te zeggen rijk waren.

Vele andere kerken zag ik, waarin een wereldse, smakeloze, belachelijke, potsierlijke, onweldoeglijke praal en pracht de heerlijkste en eerbiedwaardigste sieraden uit oude, vrome tijden hadden verdrongen, doordat ze de verwaarloosde toestand van die kostbaarheden oversminkten met schreeuwerige verf en pralerij. Wat de rijken uit praalzieke

overmoed deden, werd helaas! bij gebrek aan eenvoud al spoedig door de armen onverstandig nageaapt.

Hierbij viel mij de herinnering te binnen aan onze arme kloosterkerk, waarin men het smaakvolle, antieke, kunstig met steen vervaardigde altaar, vermomd had onder een pralerige bekleding van met verf besmeerd, zogenaamd gemarmerd hout, dat van grootdoenerij getuigde. Nooit ben ik mijn spijt daarover te boven gekomen.

Ik zag dat die smaad welke Christus in zijn allerheiligste sacrament werd aangedaan, nog vermeerderd werd door de vele kerkbeheerders die te weinig rechtmatigheidsgevoel bezitten om hun goed te delen met **de Zaligmaker op het altaar tegenwoordig, met Hem die zijn leven voor hen gegeven heeft en zich nog dagelijks geheel aan hen wegschenkt in het sacrament van zijn liefde.**

De armsten waren in hun schamele hutten dikwijls nog beter van alles voorzien dan de Heer van hemel en aarde in zijn kerken. Ach! hoe diep griefde die gierigheid en onherbergzaamheid van de mensen Jezus, die zich als voedsel aan hen had weggeschonken.

Men behoeft waarlijk niet rijk te zijn om Hem behoorlijk te herbergen, die zelfs een glas water aan een dorstige gegeven, duizendvoudig beloont. En hoe dorst Hijzelf niet naar ons! Heeft Hij dan geen reden zich er over te beklagen dat het glas zo vuil en het water zo bedorven is?

Ten gevolge van zulk een verregaande slordigheid zag ik de zwakken geërgerd, het sacrament onteerd, de kerken verlaten en de priesters geminacht. **De onreinheid en onachtzaamheid gingen ook weldra op de zielen der gelovigen over;** zij waren niet zorgvuldiger om **het heiligdom van hun hart** rein te houden. Wanneer zij de levende God er in moesten ontvangen, lieten zij het even besmeurd als de kerkbeheerders het tabernakel.

Als het er op aankwam aardse vorsten en persoonlijkheden te vleien en te believen en hun grillen en wereldse wensen te bevredigen, dan zag ik die zelfde dwaze kerkbeheerders ijverig en onvermoeid alles in het werk stellen om hun doel te bereiken: **de Koning van hemel en aarde lag ondertussen als een arme Lazarus aan de deur hunner kerken, verlangde en bedelde te vergeefs om de kruimeltjes van liefde, die Hem niet gegeven werden.**

Hij bezat niets dan zijn wonden, die wij Hem geslagen hadden en die de honden kwamen likken, d.i. de zondaars die telkens in hun zonden hervallen en als onreine honden braken en hun eigen uitwerpsel weer opvreten.

1798.

Al vertelde ik een jaar lang, nog zou ik niet klaar zijn met het verhaal van de versmadingen en verschillende mishandelingen, die Jezus in het H. Sacrament worden aangedaan en waarvan ik op deze wijze kennis kreeg.

Ik zag de beledigers in groot getal op Hem toeschieten en Hem met verschillende wapenen, overeenkomstig de aard van hun beledigingen, velerhande wonden toebrengen.

Ik zag oneerbiedige kerkbedienden en christenen uit alle tijden, lichtzinnige, onwaardige priesters, die in staat van zonde heiligschendend het hoogheilig misoffer opdroegen en de heilige communie uitdeelden, massa's lauwe en onwaardige christenen die het onwaardig ontvingen.

Ik zag talloze zondaars voor wie de bron van alle zegening, het geheim van de levende God, een verwensing, een vloekformule geworden was.

Ik zag woedende krijgslieden, dienaren van de duivel, die, om de heilige vaten te kunnen stelen, er het H. Sacrament uitwierpen, of dit zelfs gruwelijk versmaadden, onteerden, of, wat erger is, het

meenamen en in een helse duivelsdienst heiligschennis ermee pleegden.

Benevens die baldadige en vreselijke misdaden zag ik nog ontelbare, doch meer geraffineerde goddeloosheden, die niet minder afschuwelijk waren.

Ik zag er velen die, door slechte voorbeelden en ketterse leer misleid, het geloof aan de wezenlijke tegenwoordigheid van Jezus in het H. Sacrament verloren hadden en opgehouden hadden Hem daar in nederig geloof, in liefdevolle onderwerping te aanbidden.

Onder die menigten zag ik verder een groot aantal zondaren, die door hun zonden tot ketterij gebracht waren. Eerst vochten en woedden zij tegen elkander, om dan, als met vereende krachten Jezus in het Sacrament van zijn Kerk aan te vallen.

Ik zag dat de menigte talrijk was van die ketterse kopstukken en apostaten die het priesterschap van de Kerk versmaadden en de tegenwoordigheid van Christus in het H. Sacrament, zoals Hij het heeft bedoeld en zoals de Kerk het trouw en gehoorzaam voort leert, ontkenden.

Ik zag hen talloze mensen voor wie de Heer zijn bloed had vergoten, verleiden en van zijn Hart losscheuren. Die aanblik was vreselijk, want ik zag de Kerk als het lichaam van Jezus, waarvan Hij de afgescheiden verspreide ledematen ten prijze van zijn bloed verenigd had; en het was mij of al die gemeenschappen, die families en hun nakomelingen, welke van de Kerk gescheiden werden, als grote lappen levend vlees smartelijk en bloedig van zijn teder, lillend (= stuiptrekken, beven, rillen, trillen) lichaam werden afgescheurd.

Ach! hoe treurig staarde Hij de van Hem losgerukte en wegvlochtende zielen na, Hij, die om de eindeloos verdeelde en verstrooide mensheid in het éne lichaam van Zijn Kerk, het lichaam van zijn Bruid, nauwer te verenigen, zichzelf in het H. Sacrament tot spijs had gegeven. Hij zag thans dat lichaam, zijn

Bruid, uiteengerukt en versplinterd worden door de bittere vruchten van de boom der onenigheid, door de kinderen der verdeeldheid.

De tafel van de vereniging door het H. Sacrament, zijn hoogste liefdewerk en -gave, waarin Hij eeuwig met de mensen wilde blijven, werd door de dwaalleraars gemaakt tot een grens- en scheidingslijn.

Bij het geheim waarin het alleen waardig en heilzaam is dat velen zich in eensgezindheid verenigen, nl. aan de heilige tafel, in het H. Sacrament, waarin de levende God zichzelf tot voedsel wegschenkt, daar voelden zijn kinderen zich genoodzaakt zich af te scheiden van de ongelovigen en de ketters, om zich niet aan vreemde zonden schuldig te maken.

Ik zag hoe aldus ganse volkeren van zijn Hart losgerukt werden en niet langer genoten van al die voordelen en schatten van genaden, die Hij zijn Kerk had nagelaten. Het was verschrikkelijk om te zien, hoe de weinigen die zich eerst van Hem hadden losgerukt, tot hele volken aangegroeid waren, toen zij tegen de Heer weerkeerden, hoe zij nopens dat H. Sacrament de meest tegenstrijdige meningen er op nahielden en dan ook tegenover elkander als vijanden stonden.

Tenslotte zag ik allen die zich van de Kerk afgescheiden hadden, ontaard en verbitterd, vervallen in ongeloof, bijgeloof, dwaal geloof, eigenwaan, valse wetenschap. Ik zag hen hun krachten verenigen en als legerbenden tegen de Kerk stormlopen en woeden. Inmiddels was de slang onder hen bezig met er velen te wurgen.

Ach! het was als zag en voelde Jezus zichzelf in duizend en nog eens duizend fijne vezels uiteengescheurd worden.

De Heer zag en voelde in deze benauwdheid de hele giftboom van de scheiding met alle takken en

vruchten, die zich steeds verder verdelen en vermenigvuldigen tot het einde van de dagen, tot de tijd waarin de tarwe zal worden binnengehaald in de schuur en het kaf in de vlammen geworpen.

Al het ontzettende dat ik daar te zien had gekregen, was zo ongehoord, zo huiveringwekkend, dat mijn hemelse Bruidegom mij verschijnend, in erbarming zijn hand op mijn borst legde en zei: "Nog niemand heeft dit alles zo volledig gezien; uw hart zou breken van ontsteltenis, indien Ik het niet belette."

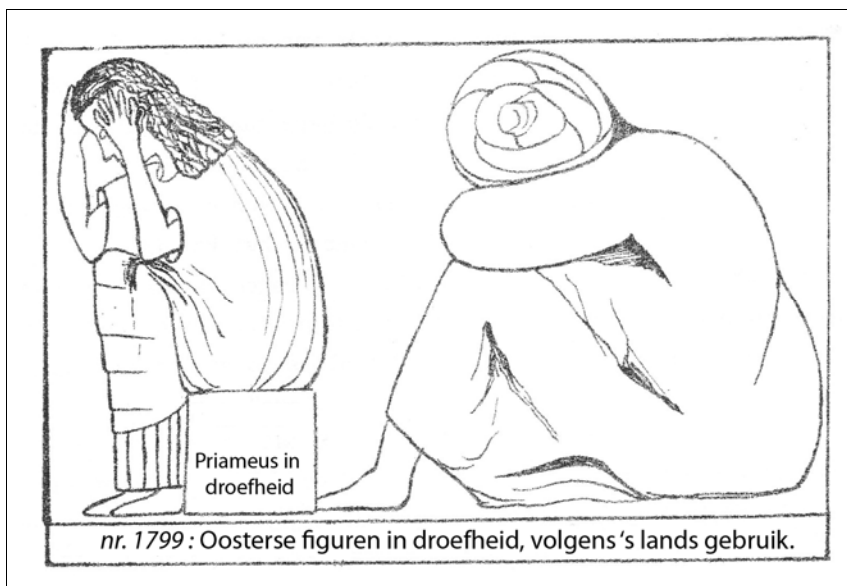
1799.

Nu zag ik het bloed in dikke druppels van het bleke gelaat van de Zaligmaker neerdruipen; zijn haren, die anders met een scheiding glad op het hoofd lagen, waren met bloed in elkaar gekleefd, te berge gerezen en verward. Zijn baard was van bloed doordrenkt en in wanorde.

Na dit laatste tafereel, waarin, zoals even gezegd is, de krijgsbenden zijn vlees aan flarden scheurden, ijde Hij als vluchtend weer uit de grot naar zijn leerlingen.

Zijn onzekere tred was als van iemand die onder een zware last gebukt gaat en die, door bloedverlies verzwakt, door de knieën zakt en bij iedere stap schijnt te vallen.

Toen Hij bij de 3 apostelen kwam, lagen dezen niet, gelijk de eerste maal, in slapende houding op hun zijde uitgestrekt, maar zij hadden hun hoofden bedekt en lieten het, zoals ik de mensen van dat land zeer dikwijls in droefheid en gebed zie zitten, op hun knieën rusten. Door droefheid, benauwdheid en vermoeienis overmand waren zij weer ingesluimerd.

Terwijl Jezus, sidderend, zuchtend en kermend tot hen naderde, ontwaakten zij. Toen zij Hem aldus bij de bleke schijn van de maan bij zich zagen, naar hen gebogen, met zijn bleek en bebloed gelaat, met zijn wanordelijke haren en van angst ingetrokken borst en kortademig, herkenden hun vermoeide ogen Hem niet onmiddellijk, want Hij was onbeschrijfelijk ontsteld.

Terwijl Hij zich de handen wrong, richtten zij zich op, namen Hem onder de armen en ondersteunden Hem met medelijden en liefde. *Geheel onthutst zegde Hij dat men Hem morgen ter dood zou brengen, ja, dat men zich over een uur van Hem meester zou maken, dat men Hem voor de rechtbank zou slepen, dat Hij mishandeld, verguisd, gehoond, gezeseld en eindelijk aan de wreedste dood zou overgeleverd worden. Hij verzocht hen zijn Moeder te troosten. Hij somde hun met grote smart en droefheid alles op, wat Hij van nu tot morgenavond zou te lijden hebben en Hij herhaalde zijn verzoek*

dat zij zijn Moeder en ook Magdalena zouden troosten (Magdalena, cfr. fasc. 19, nr. 854, voetnoot 438).

Zo had Hij daar enige minuten bij hen gestaan en hen aldus toegeproken, doch zij gaven Hem geen antwoord, want ze vonden geen woorden; zozeer waren zij onder de indruk van hetgeen zij aan Hem zagen en uit zijn mond hoorden. Ja, zij vreesden dat Hij niet goed meer bij zinnen was.

Maar toen Hij nu naar de grot terugkeren wilde, voelde Hij zich daartoe onmachtig.

Ik zag dat Joannes en Jakobus Hem ondersteunden tot bij de grot en dat zij terugkeerden, nadat Hij de grot binnengestrompeld was. Het was toen ongeveer kwart over elf.

Gedurende deze doodstrijd zag ik de H. Maagd eveneens door droefheid en angst overstelpt in het huis van Maria Markus. Zij vertoefde met Magdalena en met Maria Markus in de tuin naast het huis en lag daar op een steenvlak op haar knieën ineengedoken. Herhaaldelijk verloor zij het bewustzijn en bleef zonder kennis van de dingen rondom haar, want zij aanschouwde innerlijk in de geest veel van het lijden van haar Zoon²⁰.

²⁰ Zag Jezus' lijden in de geest. – Onze K. herhaalt dit meerdere keren: “Maria beschouwde inwendig het lijden van haar Zoon.” (nr. 1843). “Maria zag en leed inwendig al wat haar Zoon doorstond.” (nr. 1883), enz.

Dit, geheel in overeenstemming met uitlatingen van Jozefa Menendez. Toen deze begenadigde zuster aan Jezus eens vroeg of zijn gezegende Moeder kennis had gehad van zijn grote smarten in zijn passie-uren, antwoordde Jezus: “*Zeker, al de tormenten van mijn passie stonden haar door goddelijke openbaring voor de geest. Ook wonnen enige leerlingen inlichtingen in, hoewel maar van verre uit vrees voor de Joden, over alles wat voorviel omtrent mijn persoon, om haar op de hoogte ervan te brengen. Zodra zij mijn doodvonnis vernam, zocht zij Mij op om Me niet meer te verlaten tot Ik begraven zou zijn.*” (Jozefa Menendez, 450).

Zij had reeds boden uitgezonden om inlichtingen over Hem in te winnen, doch daar zij voor haar angst en liefde te lang uitbleven, was zij met Magdalena en Salome op weg gegaan naar het dal van Josafat. Zij was gesluierd en herhaaldelijk zag men haar de

“De dood die Ik in mijn lichaam onderging, doorstond Maria in haar ziel.” (blz. 449).

Maria tot de H. Brigitta: “Als mijn Zoon leed, was het of mijn hart leed; het voelde zich gegeseld en gestriemd, wanneer Hij gegeseld en gestriemd werd, want ik was Hem in zijn lijden zeer nabij en ik liet me niet van Hem scheiden en op Kalvarië stond ik heel dicht bij zijn kruis. Daarom verzeker ik u stellig, mijn dochter, dat zijn smart de mijne is geweest, want zijn Hart was het mijne.” (Openb. I, 35).

“Na de begrafenis van mijn Zoon, bevonden zich 2 harten in één graf.” (Openb. II, 21).

Op deze vereniging van Maria met haar Zoon in de geest komt Maria van Agreda dikwijls terug: vereniging met Jezus in al zijn handelingen en vooral in heel zijn smartvol lijden. Zij zag alles; zij leed alles mee.

Dit moet ons niet verwonderen daar Jezus zijn lijden ook door gestigmatiseerden volmaakt laat meegeleefd worden, en hen laat doordringen tot in de verborgenheden en geheimen van iemands hart, ook in die van zijn Hart. Waarom dan niet ook Maria?

Enkel deze regels uit de Spaanse mystieke religieuze: “De H. Maagd die met de andere H. Vrouwen (eerst) in het Cenakel gebleven was, zag in het hemelse licht alle handelingen en geheimenissen van haar heilige Zoon in de Olijfhof.” (blz. 312).

Ook na Jezus' dood herhaalde zich in Maria elke vrijdag Jezus' lijden, zoals het bij G. Galgani en ook bij Th. Neumann het geval is geweest, om enkel deze 2 te noemen.

Een los visioen, gekregen naar aanleiding van een kleine relikwie, afkomstig uit de Olijfhof, verhalend zegde K. Emmerick: “Ik zag, hoe Jezus, geknield op een steen, bloed zweette in de Olijfhof. De leerlingen waren ingeslapen en het zicht van de zonden der mensen beangstigde en verpletterde onder hun gewicht de Zaligmaker. Ik zag bloedig zweet op de steen neerdruppelen ... Op hetzelfde ogenblik zag ik de H. Maagd neergeknield op een steen in een hof van het huis van Maria, de moeder van Markus (zie nr. 1799 hiervoor).

Haar knieën drukten zich in de steen in; zij doorstond met Jezus al zijn angsten; men ondersteunde haar, want zij was buiten kennis.” (Vie d'A.C.E. III, 403).

handen vóór zich uitsteken in de richting van de Olijfberg, want in de geest zag zij Jezus met bloedig zweet overdekt en het had de schijn dat zij met haar uitgestrekte handen het gelaat van haar Zoon verlangde af te drogen.

Door deze onweerstaanbare trek van haar ziel naar haar Zoon zag ik ook Jezus door de gedachte aan haar bewogen en ontroerd en ik zag Hem naar haar zien als verwachtte Hij hulp. Deze deelneming in elkanders smart zag ik in de vorm van stralen die zij elkander toezonden.

De Heer dacht ook aan Magdalena en was gevoelig voor haar smart; ook naar haar zag Hij en Hij was getroffen door haar hevige leed. Daarom beval Hij zijn leerlingen haar te troosten, want Hij wist dat zij, na zijn Moeder, Hem het meest van allen beminde²¹. Hij voorzag dat zij nog veel uit liefde tot Hem te lijden zou hebben en dat zij tot haar dood toe Hem nooit meer door de zonde zou beledigen.

1800.

Omstreeks dit uur, kwart over elf, waren de apostelen in de loofhut van Getsemane teruggekeerd en onderhielden zich een wijle met elkander en legden zich dan te slapen. Zij waren

²¹ Na Maria beminde Magdalena Jezus het meest.

“Ik leed een onbeschrijfelijke smart”, zo openbaarde Christus aan Camilla Varani, “om mijn teerbeminte dochter Magdalena. Gij, noch om het even wie, zijt in staat het te begrijpen, enerzijds om reden der oneindige volmaaktheid van Mij, anderzijds wegens haar grote liefde en godsvrucht tot Mij, die zo groot waren dat Ik alleen ze kon begrijpen...

Gelijk geen Meester te vinden is zoals Ik, zo bestond noch bestaat een leerlinge zoals zij, noch zal er ooit een bestaan.

Ook heeft geen ziel, behalve mijn Moeder, over mijn lijden en dood getreurd en geleden zoals Magdalena. Zoals zij Mij mateloos bemind heeft, zo was ook haar droefheid om mijn lijden zonder mate.” (Bij Cochem, Grosses Leben J. Chr. 434, cfr. 544, 776).

bovenmate ontsteld, ontmoedigd en door zware bekering overvallen. Allen waren zij naar een schuilplaats gaan zoeken en met ongerustheid vroegen zij zich af: “Wat zullen wij aanvangen, wanneer zijn vijanden Hem ter dood gebracht hebben? Om Hem te volgen hebben wij ons werk laten staan, ons huis en alles wat we bezaten, verlaten; wij zijn behoeftig geworden, een voorwerp van spot voor de wereld; wij hebben ons geheel op Hem verlaten en hoe is Hij nu onmachtig en ontmoedigd en geheel zonder troost.”

De andere leerlingen hadden eerst rondgedwaald en nadat zij bijzonderheden vernomen hadden over de dreigende voorspellingen van Jezus, hadden de meesten hunner zich naar Betfage begeven.

Ik zag Jezus opnieuw bidden in de grot en zijn strijd voortzetten tegen de natuurlijke afkeer voor zijn lijden. Hij voelde zich uitermate zwak en moedeloos worden en al beven bad Hij: “Vader, indien het uw Wil is, neem deze kelk van Mij weg, doch niet mijn Wil, maar de Uwe geschiede.” (Lk. 22, 42).

Nu opende zich voor Hem de afgrond en Hij aanschouwde langs een baan van licht vele trappen die naar beneden in het voorgeborchte van de hel afdaalden.

Hij zag daar Adam en Eva, de aartsvaders, profeten en rechtvaardigen, de ouders van zijn Moeder en Joannes de Doper, die allen met zulk een vurig verlangen zijn komst in de onderwereld verbeidden, dat het zijn minnend Hart sterkte en bemoedigde. Zijn dood moest de hemel ontsluiten voor die gevangenen, die zo vurig naar hun verlossing smachtten. Hij moest hen verlossen uit die kerker, waar zo’n smartend heimwee hen verteerde.

Nadat Jezus met diepe ontroering die toekomstige hemelburgers uit het Oud Verbond had gezien, leidden de engelen onder een

aanmoedigend wijzen met de vinger de stoet van alle toekomstige gelukzaligen voorbij Hem.

Dezen waren het, die, hun lijden en strijden verenigend met de verdiensten van zijn lijden, zich door Hem met de hemelse Vader zouden verenigen. Dit was een onbeschrijfelijk verkwikkend gezicht.

Allen gingen Hem voorbij volgens hun aantal, hun roeping, hun staat en hun waardigheid, versierd met al de verdiensten van hun lijden en goede werken. Hij zag dat zijn aanstaande verlossingsdood een onuitputtelijke bron van zaligheid zou openen en dat ontelbare heiligen er de vrucht van zouden zijn.

Aan zijn oog trokken voorbij de apostelen, de leerlingen, de maagden en H. Vrouwen, alle martelaren, belijders en kluisenaars, de pausen en bisschoppen, alle scharen van toekomstige kloosterlingen, ja alle gelukzalige toekomstige hemelingen.

Allen droegen op het hoofd zegekransen, **het loon voor hun lijden en overwinningen op zichzelf**; en de bloemen van hun kronen verschilden in vorm, kleur, kracht en geur; die bloemsoorten groeiden als het ware uit de verscheidenheid van de smarten, van de gevechten en van de zegepralen, waardoor zij tot de glorie gekomen waren. Heel hun leven, al hun daden, de verdiensten van hun strijd en zegepraal, al het licht en al de kleur van hun triomf, beloning en verheerlijking, ontleenden hun waarde geheel en uitsluitend aan hun vereniging met de verdiensten van Jezus Christus. De wisselwerking tussen al die heiligen, hun wederkerige invloed op elkaar, hun putten uit één en dezelfde bron toverden een buitengewoon treffend en heerlijk schouwspel voor zijn ogen. Niets scheen toevallig in hen, hun werken, doen en laten, hun marteling en overwinning, voorkomen en kleding. Dit alles, hoe verschillend ook van elkander, smolt tezamen in één oneindig volmaakte harmonische eenheid, en deze eenheid in die rijke verscheidenheid ontsproot uit de stralen en lichtkleuren van een enige zon, nl. uit het lijden van de Heer, uit

de smarten van het vleesgeworden Woord, in wie het Leven was, dat het licht der mensen was, dat in de duisternissen heeft geschenen en dat de duisternissen niet begrepen hebben.

1801.

Wat hier in dit tafereel aan de zielelijk van de Zaligmaker voorbij gevoerd werd, was de gemeenschap van de toekomstige heiligen.

Zo stond de Heer en Verlosser tussen

- het smachtend verlangen van de aartsvaders en
- de zegepralende stoet van de toekomstige gelukzaligen.

Deze beide legioenen, zich verenigend, elkanders getal en volmaaktheid aanvullend en vol makend, vormden om het minnende Hart van de Verlosser als een schitterende zegekroon.

Dit onuitsprekelijk indrukwekkend gezicht schonk aan de ziel van de Heer, die aller mensen lijden op zich had genomen, enige troost en versterking. *Hij beminde zijn broeders en schepselen zozeer, dat Hij met vreugde alle smarten en pijnen op zich zou hebben genomen, al had Hij daardoor ook maar een enkele ziel kunnen redden en winnen*²². Daar deze verschijningen betrekking hadden op wat nog in de toekomst lag, zweefden ze op een zekere hoogte boven de aarde.

²² Voor één ziel had Jezus dit alles willen lijden, zozeer beminde Hij de mens. – Een gedachte, een gesteldheid welke de mystieken zich eigen maakten of kregen van God als een speciale genade.

Wij hoorden Jezus in fasc. 21, nr. 959, reeds zeggen: “indien maar één schaap gered werd, toch zou de Liefde zich verheugen.”

Bij Jozefa Menendez vinden wij vele zulke aangrijpende verklaringen van liefde uit de mond van Jezus voor de zielen, ja, voor elke ziel afzonderlijk.

Vandaar dat ook Paulus zegde: “**Hij heeft MIJ bemind.**”, en iedereen kan het Hem nazeggen: “**Voor mij alleen zou Jezus al dat lijden hebben willen verduren.**”

Spoedig echter verdwenen die gezichten die Hem zulk een troost geschonken hadden en de engelen toonden Hem nu zijn lijden dicht bij de aarde om daardoor aan te duiden dat het nakend was. Vele engelen waren hierbij in de weer.

Ik zag hoe al wat gebeuren moest, Hem duidelijk en dicht voor de geest kwam staan, van de kus van Judas af tot aan zijn laatste woord op het kruis; ik vond daar alles weer wat ik zie bij het beschouwen van Jezus' lijden:

- het verraad van Judas,
- de vlucht der apostelen en leerlingen,
- de verguizing en het lijden in de gerechtshoven van Annas en Kaïfas,
- de verloochening van Petrus,
- Jezus' terechtstaan vóór Pilatus,
- de bespotting bij Herodes,
- de geseling en doornenkroning,
- de kruisdraging,
- zijn herhaaldelijk vallen onder de kruislast,
- de ontmoeting met de H. Maagd, haar bezwijming,
- haar beledigd worden door de beulen,
- de zweetdoek van Veronika,
- de gruwzame aannageling aan het kruis en de oprichting ervan,
- de bespotting door de Farizeeën,
- de smarten van Maria, van Maria Magdalena en Joannes, die van het lijdensdrama getuigen moesten zijn,
- de stoot met de lans in zijn zijde,
- in een woord ALLES werd Hem tot in de minste bijzonderheden aangetoond, en wel zeer duidelijk.

Alle gebaren, alle gevoelens en woorden van de mensen zag, hoorde en verstond Hij en ook ik zag, hoorde en begreep alles.

Dit zicht sloeg de Heer met ontzetting, doch Hij nam alles gewillig aan en onderwierp zich aan alles uit liefde tot de mensen.

Hetgeen Hem echter het diepst griefde was zijn veroordeling om ontkleed te worden en schandig naakt aan het kruishout te moeten hangen om daardoor te voldoen voor de zonden van onkuisheid van de mensen. *Met aandrang bad Hij opdat ten minste deze schande Hem bespaard zou worden en opdat Hij van iemand een lendendoek zou krijgen.*

Ik zag vervolgens dat dit gebed verhoord werd en dat zijn verlangen volbracht zou worden, niet door degenen die Hem kruisigden, maar door een medelijdende man. Hij zag en voelde ook de smart van zijn Moeder op dit ogenblik, die in innige vereniging zijn angst en droefheid meeleed en die nu in het dal van Josafat in zwijm was gevallen in de armen van de 2 haar vergezellende vrouwen.

1802.

Aan het einde van al deze lijdensgezichten viel Jezus als een stervende plat ten gronde op zijn aangezicht neer; de engelen en taferelen verdwenen; het bloedig zweet droop overvloediger dan te voren uit heel zijn lichaam ter aarde; ik zag het door zijn geelachtig kleed dringen op de plekken waar het tegen het lichaam aanlag.

Diepe duisternis heerste er nu in de grot. Ook zag ik nu een engel tot Jezus neerzweven, die groter, klaarder afgelijnd was en ook meer op een mens geleek dan de andere die ik vroeger gezien had. Hij was priesterlijk gekleed in een lang, golvend, vliegend, met kwasten versierd gewaad en hij droeg in zijn handen vóór de borst een kleine beker of vaas die de vorm had van de kelk van het laatste avondmaal. Boven of in de kom van die kelk zweefde een klein dun, langwerpig-rond, roodachtig en lichtgevend stukje spijs, zo groot als een boon. Boven de aarde zwevend, in liggende houding strekte de engel de rechterhand naar Jezus uit om Hem op te richten.

Nadat Jezus zich van de grond had verheven, gaf de Engel Hem dat lichtstralend voedsel in de mond en liet Hem eveneens uit de kleine lichtende kelk drinken en verdween toen weer.

Na aldus vrijwillig zijn lijden op zich genomen en nieuwe kracht bekomen te hebben, *bleef Jezus nog enige ogenblikken in de grot in stille overweging en in dankzegging tot zijn hemelse Vader verdiept.* Nog was Hij wel bedroefd, doch anderzijds op bovennatuurlijke wijze dermate versterkt, dat Hij zonder vrees en onrust en met vaste tred naar zijn leerlingen kon gaan.

Wel was Hij nog bleek en zijn trekken misvormd door het lijden, maar Hij stapte rechtop, vastberaden, manmoedig. Hij had zijn aangezicht met een zweetdoek afgedroogd en zijn haar neergestreken, dat, nat van bloedig angstzweet, in klissen samengeplakt was.

Op het ogenblik dat Jezus de grot verliet, zag ik nog, zoals kort te voren, de wonderbare vlek op de maan en de lichtkring of regenboog er omheen. Het licht van maan en sterren was evenwel anders dan het mij toescheen gedurende de hevige doodstrijd van de Heer; hun licht scheen nu natuurlijker.

Toen Jezus bij zijn leerlingen kwam, lagen zij zoals de eerste keer, tegen de muur van het terras te slapen. *De Heer vermaande hen dat het nu voorwaar de tijd niet was om te slapen, nu het waken en bidden nooit zo dringend nodig was geweest, want: "Ziet, het uur is gekomen, zei Hij, waarop de Zoon des Mensen in de handen van de zondaars zal overgeleverd worden; staat derhalve op en laat ons weggaan, ziet! de verrader is reeds nabij. Oh! het ware hem beter nooit geboren te zijn!"*

De apostelen sprongen verschrikt op en zagen angstig om zich heen. Nauwelijks waren zij van hun schrik bekomen of driftig

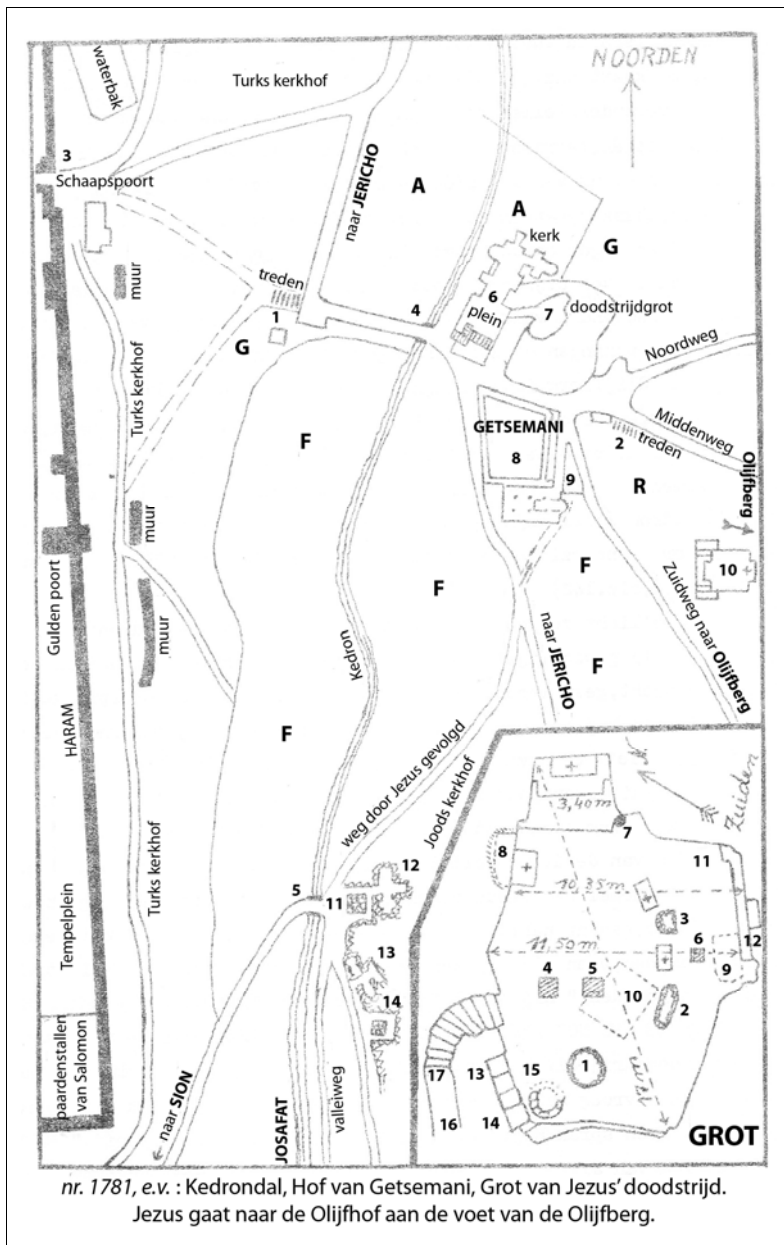
zegde Petrus: “Meester, ik loop de andere apostelen roepen en wij willen U verdedigen.”

Als enig antwoord hierop wees Jezus hun een troep gewapende mannen aan. Ze bevonden zich reeds in de vallei, nog aan gene zijde van de Kedronbeek op enige afstand; zij naderden met fakkels in de hand, en Jezus sprak: “Eén van de 12 heeft Mij verraden!” Doch zij hielden dit voor onmogelijk.

Jezus had zich geheel hervat en met alle kalmte deelde Hij hun nog veel nuttigs mee en beval hun ook nogmaals zijn Moeder te troosten en besloot met deze woorden: “Laten wij de vijand tegemoet gaan. Ik wil Me zonder verweer in hun handen overleveren.”

Nu verliet Hij met de 3 apostelen de Olijfhof en trad de gerechtsdienaars tegemoet op het pad dat deze hof van de hof van Getsemane scheidt.

(Zie kaart, hierna, op de weg tussen 7 en 8 en verder tussen 8 en 9 tot bij de zuidoosthoek van Getsemani, die wat meer naar 't zuiden reikte, nl. tot het priesterkoor van de huidige kerk, waar nu een rotssteen, uit de grond opstekend, aan de gevangenneming van Jezus en de kus van Judas herinnert, hoewel men nu beweert: aan Jezus drievoudig gebed in zijn zielestrijd).

nr. 1781, e.v. : Kedrondal, Hof van Getsemani, Grot van Jezus' doodstrijd.
 Jezus gaat naar de Olijfhoek aan de voet van de Olijfberg.

1803.

Toen de H. Maagd in het dal van Josafat in de armen van Magdalena en Salome weer tot zichzelf gekomen was, traden enkele leerlingen die de krijgsbende zagen naderen, tot de vrouwen en brachten hen terug naar het huis van Maria Markus. De vijanden van de Heer volgden een korter weg dan die waarlangs Hijzelf, van het Cenakel komend, afgedaald was. De grot waarin Jezus nu had gebeden, was niet zijn gewone bidplaats op de Olijfberg (cfr. nr. 1817 en fasc. 22, nr. 1047 evenals voetnoot 552). Deze laatste was verderop gelegen (hoger op de Olijfberg, zowat 110 m ten zuidzuidwesten van de top van de Olijfberg of hemelvaartplaats).

Ook in deze laatste heeft Hij vol droefheid met uitgestrekte armen en over een rots heen geleund, gebeden op de dag waarop Hij de vijgenboom vervloekt had. Van zijn gestalte en handen bleven de sporen in de steen ingedrukt achter. Deze indrukken waren later een voorwerp van verering, doch men wist niet meer nauwkeurig bij welke gelegenheid ze ontstaan waren.

Meermalen heb ik zulke indrukken in steen gezien, afkomstig van profeten uit het Oud Testament, van Jezus en Maria, van enkele apostelen, van het lichaam van de H. Katarina van Alexandrië op de berg Sinaï en van enige andere heiligen²³. Die indrukken zijn

²³ Nota van Brentano. De zienster beschreef ook de gedaante en de kleur van de rotssteen waartegen Jezus in zijn gebed geleund had; zij wees op scheuren (of groeven?) in de wand en sprak ook van gedeelten van de rots die op druijsteen geleken en op nog meer andere bijzonderheden. Tot hier Brentano.

Nu nog wat over indrukken in rotssteen. In nr. 1815, einde, zal K. sterk de nadruk leggen op het reëel bestaan van zulke miraculeuze indrukken.

Wij willen er daarom enkele beroemde vermelden:

- Indrukken van **Jezus' knieën** op de rotsbodem van de Kedronbeek, te noemen in nr. 1815.

-
- Een grote indruk van het lichaam van Katarina van Alexandrië in een rotsvlak dat even boven de grond verheven is op de top van de djebel Kathrin ten zuiden van de Sinai-spits.
 - Onze K. beschrijft de plaats en de indruk nauwkeurig en haar beschrijving komt treffend overeen met die van reizigers, die wij bij Dapper in Arabië, blz. 87 aangehaald vinden.
 - Het is moeilijk de authenticiteit van dit laatste geval a priori te ontkennen, aangezien K. het heeft zien gebeuren in haar visioenen en zij de berg, de rots en de omgeving beschrijft als iemand die er persoonlijk is geweest.
 - Ook de **voetindruk van Jezus op de Olijfberg** is algemeen bekend en wordt door K. als authentiek in haar verhaal van Jezus' hemelvaart vermeld.
 - Bekend is ook de voetindruk van Maria-Magdalena in een spelonk op de berg Sainte-Baume (Pet. Boll. T. 8, blz. 593).
 - Minder vermaarde indrukken zijn: **vingers van Jezus, knieën van Jezus** (Suppl. D.B. Gethsemani, k. 644, 641);
 - knieën van de apostel Petrus op een steen te Rome, in een muur geplaatst en door een traliewerk beschermd (Leroux, 346);
 - **voeten van Jezus** afkomstig uit het paleis of pretorium van Pilatus (Janssens, 153; D.B. Prétoire, k. 623-624);
 - rug en hoofd van Mozes in een spelonkje op de Sinai-berg (De Tesson, 129; Dapper, Arabië, 88).

Benevens die waarvan K. nog zal spreken in de nrs. 1845, 1909, 1920, 2005, 458, 2134, 1799, 2216, 2286.

Het zij ver van ons zonder nader onderzoek en bewijs dit alles als echt voor te stellen. Men moet nochtans aannemen dat K. b.v. de voetindruk op de Olijfberg juist beschrijft, wanneer zij hem vergelijkt bij de indruk op een deeg met de vlakke hand geslagen. Toch is zij nooit anders op de Olijfberg geweest, tenzij in de geest.

Hier nog een paar teksten ter vergelijking, te prachtig om niet gebruikt te worden; ze boezemen vertrouwen in in heel die lange ontleding en beschrijving van Jezus' doodstrijd door K. – afgezien wellicht van de een of andere trek, die, zo kunnen wij vermoeden, van Brentano zou KUNNEN zijn, maar het daarom nog niet is.

Van een indruk of een mogelijkheid mogen wij niet besluiten tot een werkelijkheid. In elk geval was Brentano niet in staat, tot zo'n uitvoerige beschrijving.

Ook heeft K. dit wel niet in één adem verteld, maar Brentano zal al haar mededelingen hieromtrent verzameld en gerangschikt hebben.

De aan te halen teksten ter vergelijking zijn de volgende.

Doch nog eerst een inleidende bemerking.

De 3 grote oorzaken van de 3 doodstrijden of zieleangsten die Jezus in de grot doormaakte, zijn in grote trekken:

- a) Het groot getal en de zwaarte van de zonden van het hele mensdom.
- b) de oneindige uitboeting die er voor gevorderd wordt, de onmetelijkheid van het zoenlijden.
- c) de angst bij het zien van de betrekkelijk geringe vruchten, die uit dat zware, eindeloze lijden zouden voortvloeien, en dit door de schuld van de mens. Zovelen zouden ondankbaar en versteend blijven en verloren gaan, in weerwil van de door Jezus verdiende genaden.

Bijna even aangrijpend is de beknopte samenvatting **die Jezus zelf van zijn doodstrijd gedicteerd heeft** aan Zr. Jozefa Menendez:

“Ik trok Mij terug in de Olijfhof. Ik bood Mij aan mijn Vader aan om het verlossingswerk te volbrengen.

Op hetzelfde ogenblik voelde Ik op Mij drukken al de folteringen van mijn Passie: de vuige laster, de beledigingen, de geselslagen en de doornenkroning, de dorst, het kruis, alle smarten verdrongen zich vóór mijn ogen, samen met het vertoon van de ontelbare beledigingen, zonden en misdaden die in de loop der eeuwen bedreven zouden worden.

Niet alleen drong dit alles zich in drommen aan mijn geest op, maar Ik zag mijzelf ermee bekleed.

Verpletterd onder het gewicht van die schandige oneerlijkheden en gruwelen moest Ik verschijnen voor mijn oneindig heilige Vader om zijn barmhartigheid af te smeken.

Toen voelde Ik op Mij de gramschap neerkomen van een zwaar beledigde en vertoornde God. Ik offerde Mijzelf aan Hem op als plaatsvervangend slachtoffer, Ik, Zijn Zoon, om zijn gramschap te bedaren en zijn rechtvaardigheid te bevredigen.

Onder het gewicht van zo vele misdaden, oneindig in getal en omvang, werd mijn menselijke natuur door zulk een angst en

vertwijfeling aangegrepen, dat een bloedig zweet over mijn gehele lichaam uitbrak.

O zondaars, die Mij zo doet lijden, zal dit bloed u het heil en het leven brengen of zal het voor u vruchteloos gestort zijn en verloren vloeien?

Hoe zal ik de schrik en foltering beschrijven, die Mij overweldigden bij het vooruitzicht dat dit bloedig zweet, deze angst, die doodstrijd voor ontelbare zielen zonder nut zouden blijven? ...

Velen zouden niet willen, zouden zich niet laten gered worden en zouden doorgaan met Mij te beledigen ...
en hoe velen zouden mijn liefde, mijn werk en Mijzelf nimmer kennen? ...

Mijn bloed zou vergoten worden voor allen en mijn verdiensten zouden aan God worden aangeboden voor ieder van hen, goddelijk bloed, oneindige verdiensten ...

en toch! dit alles zonder nut voor ontelbare zielen ..." (Zr. Jozefa Menendez 402, 404).

Over zijn zielestrijd in de Olijfhof openbaarde Jezus aan Margareta-Maria: "Hier heb ik inwendig meer geleden dan in al het overige van mijn Passie, want Ik zag Mij gedompeld in de algehele verlatenheid van hemel en aarde. Ik zag Me beladen met alle zonden van het hele mensdom.

Ik ben verschenen voor de heiligheid Gods, die, zonder op mijn onschuld te letten, Mij heeft geslagen in zijn toorn en Mij de kelk te drinken heeft gegeven, die al de gal en de bitterheid van zijn rechtvaardige gramschap bevatte.

Hij scheen de naam van Vader te zijn vergeten om Mij te slachtofferen aan zijn gerechtige woede, om Mij te vernietigen in zijn toorn.

Geen schepsel kan ook maar BIJ BENADERING of gissing de hevigheid van de folteringen begrijpen, die Ik toen te verduren kreeg." (Vie contempl. 52, juni, 1964).

Wij herinneren er hier nog aan dat Jezus reeds eenmaal in zijn grote vasten een soortgelijke, misschien minder hevige zielestrijd heeft doorgemaakt, zie fasc. 11, nr. 338; wij verwijzen ook nog naar fasc. 13, nr. 446.

niet diep, maar als stomp en aan de oppervlakte, gelijkend op die welke een hand op een vaste deeg nalaten zou.

Judas en zijn bende.

1804.

Het verraad van Judas viel geheel anders uit dan hij het had verwacht. Hij wilde het hem beloofde verradersloon verdienen en in de gunst der Farizeeën komen door hun Jezus in handen te spelen. Aan een doodvonnis en aan de kruisiging had hij niet gedacht; dit was geenszins zijn bedoeling; alleen het geld rinkelde in zijn oren en daarom had hij zich reeds sedert lang met enige sluwe, valse, spionerende Farizeeën en Sadduceeën in verbinding gesteld, die hem door vleierij tot verraad trachtten te bewegen.

Judas was het moeizame, lastige zwerversleven van de apostelen te midden van vervolgingen moede. Reeds in de laatste maanden had hij zijn misdaad voorbereid door zich bij elke gelegenheid aalmoezen toe te eigenen; en zijn gierigheid, nog meer geprikkeld door de vrijgevigheid van Maria Magdalena bij de zalving van Jezus, bracht hem nu tot het uiterste, het werkelijke verraad.

Steeds had hij gehoopt dat Jezus een aards koninkrijk zou stichten en dat hij daarin een eervol en winstgevend ambt zou bekleden. Daar dit Rijk evenwel uitbleef, trachtte hij op een andere manier rijkdom te vergaren. Wanneer hij de moeilijkheden en vervolgingen zag aangroeien, vond hij het raadzaam, eer het te laat was, goede betrekkingen aan te knopen met de machtige, hooggeplaatste vijanden van Jezus en zich in hun gunst te dringen. Hij zag Jezus geen koning worden en des te meer indruk maakten op hem de waardigheid en het aanzien, waarin de hogepriesters en hun vertrouwelingen en het hoge tempelpersoneel stonden bij het volk. Hij liet zich daarom meer en meer in met die onderhandelaars die hem onophoudelijk op alle manieren vleiden en hem op besliste toon verzekerden dat het in alle geval binnenkort met Jezus uit zou zijn.

Ook in de laatste dagen, die hij met de andere leerlingen te Betanië doorbracht, waren zij met hun voorstellen tot hem gekomen en zo geraakte hij hoe langer hoe dieper verstrikt in zijn verderf. In de laatste dagen liep hij, om zo te zeggen, zich de benen van het lijf om de hogepriesters tot de daad te bewegen. Zij wilden echter op zijn voorstel nog niet ingaan en bejegenden hem met diepe verachting; zij zeiden dat de tijd die hen nog van het paasfeest scheidde, te kort was en dat hun optreden tegen Jezus oploop en stoornis op het feest tot gevolg zou hebben en de hele stad in rep en roer zou komen. Alleen het Sanhedrin schonk enige aandacht aan het voorstel van Judas.

Na zijn heiligschendende communie had satan hem volkomen in zijn macht gekregen en zo was hij dan heengegaan om het wraakroepend verraad te volvoeren.

Hij zocht daarom eerst nog eens de onderhandelaars op, die hem tot op dat ogenblik steeds geveleid hadden en die hem ook nu met gehuichelde vriendelijkheid ontvingen. Ook kwamen er nog anderen bij, zelfs Kaïfas en Annas; deze laatsten behandelden hem echter zeer hooghartig met spot en verachting. Men kwam nog niet tot een besluit en bleef vrezende voor een mislukking van de aanslag, daar Judas hun onvertrouwbaar toescheen.

Nu zag ik als het ware de grootste verdeeldheid in het rijk van de hel.

Satan verlangde de misdaad van de Joden door de moord op de onschuldige; hij wilde de dood van Jezus, de bekeerder en redder van de zondaars, de Leraar der heiligheid, de Heiland, de Rechtvaardige bij uitstek, dien hij haatte; maar dan voelde hij weer een onwillekeurige schrik voor de onverdiende dood van Jezus, die er zich niet aan onttrok en zich niet verdedigen wilde.

Hij benijdde Jezus de verdienste en zegepraal onschuldig te lijden en zo zag ik hoe de tegenstander

- aan de ene kant de vijanden van Jezus, op het uur dat zij hier rond de verrader vergaderd waren, bekoorde tot boosheid, haat en misdaad en dat hij
- aan de andere kant enigen onder hen de gedachte inblies dat Judas een schurk was, een schelm, dat men tegen het feest niet klaar zou komen met het geding en niet voldoende getuigen tegen Jezus bij elkaar zou kunnen brengen.

1805.

Hun opvattingen betreffende een besluit waren zeer uiteenlopend. Ieder kwam met zijn eigen mening voor de dag en zo richtten zij tot Judas ook de vraag: “Bestaat er mogelijkheid om Hem gevangen te nemen? Beschikt Hij niet over een gewapende escorte?”

En de schandelijke verrader gaf ten antwoord: “Neen, Hij heeft slechts 11 apostelen bij zich. Zelf is Hij ontmoedigd en zijn 11 aanhangers zijn lafaards.”

Verder zegde hij hun dat zij zich nu of nooit van Jezus meester moesten maken, want, indien zij deze kans verkeken, zou hij geen gelegenheid meer vinden om Hem aan hen over te leveren, daar hij het voor zichzelf niet raadzaam achtte nog naar de Meester terug te keren; de laatste dagen reeds en ook heden tot het laatste ogenblik dat hij bij hen doorbracht, hadden zijn medeapostelen en ook Jezus in hun woorden op hem gezinspeeld; zij schenen achter het doel van zijn geloof gekomen te zijn en zijn plan doorschouwd te hebben. Keerde hij nog tot hen terug, hij liep gevaar vermoord te worden.

Ook zegde Judas nog: “Neemt gij Hem nu niet gevangen, dan zal Hij zich uit de voeten maken, later met een groot leger van volgelingen terugkeren en zich tot koning laten uitroepen.”

Deze bedreigingen gaven de doorslag aan Judas' betoog; men ging op zijn voorstel in; men zou volgens zijn aanwijzingen en onder zijn geleide Jezus gevangen nemen en tot loon van zijn

verraad werden hem dertig zilverlingen ter hand gesteld. Dit waren dertig tongvormige zilverstukken (cfr. fasc. 6, nr. 167, voetnoot 360), die aan hun halfroond einde doorboord en met ringen aan een soort ketting tot een bundel verenigd waren. Op die muntplaten waren enige tekens geslagen.

Daar zij hem bleven wantrouwen en voort met verachting bejegenden, dreven de hoogmoed en schijnheiligheid Judas nu reeds aan om hun het geld aan te bieden als een offergave voor de tempel, ten einde in hun ogen door te gaan als een rechtvaardig en onbaatzuchtig man, doch zij weigerden het, omdat het bloedgeld was, dat in de tempel niet geofferd mocht worden.

Judas was door hun minachting diep gekrenkt en vatte een grote verbittering op. Zo iets had hij niet verwacht; hij oogstte de vruchten van zijn verraad reeds in, nog voor het uitgevoerd was; hij had zich echter reeds te ver met die lieden ingelaten; hij was in hun macht en kon er zich niet meer aan onttrekken: zij bewaakten hem streng en verloren hem niet meer uit het oog tot hij het plan om Jezus te grijpen geheel had uiteengezet. Nadat hij het hun nu had meegedeeld gingen 3 Farizeeën met de verrader naar een zaal beneden bij de tempelsoldaten; dit waren niet allemaal Joden; onder hen waren ook vreemden uit andere rassen. Toen alles afgesproken en het geschikt geachte aantal soldaten bij elkaar was, liep Judas met een dienaar van de Farizeeën eerst naar het Cenakel om te zien en hun te laten weten of Jezus zich daar nog ophield, waar het gemakkelijk zou zijn Hem gevangen te nemen, eenvoudig door de poorten te bezetten; hij zou het hun door de bode laten weten.

1806.

Reeds vroeger, nl. aanstonds nadat Judas het loon voor zijn verraad had ontvangen, was een van de Farizeeën weggegaan. Hij was 7 slaven gaan uitzenden om het hout voor het kruis van

Christus te halen en om dit ondertussen gereed te maken²⁴, voor het geval dat de Heer veroordeeld zou worden. Morgen immers begon reeds het paasfeest en dan zou er geen tijd genoeg meer zijn daartoe. Om dit hout gingen de soldaten wel een kwartier ver, waar het met veel ander timmerhout, dat voor de tempel bestemd was, opgestapeld lag tegen een lange, hoge muur, en zij sleepten het op een plaats achter het gerechtshuis van Kaïfas om het daar te bewerken.

De kruisstam had weleer als een levende boom in het dal van Josafat gestaan naast de Kedronbeek, was later over de beek heen gevallen en had aldus een tijdlang tot een soort van brug of vlonder (= slootplank, plank om over een drassige ondergrond te lopen) gediend. Toen Nehemias het heilig vuur en de heilige vaten in de vijver Bethesda verborg (II Makk. 1, 19-22)²⁵, werd deze stam

²⁴ Om hout te halen. – Dit hout was gestapeld op de heuvel in de wijk Ofel. Hier woonden tempeldienaren en volgens nr. 1819 lag daar veel timmerhout.

²⁵ Het heilig vuur werd verborgen in de vijver Bethesda ... – Dit stuk hout of boom moet dus zeer oud geweest zijn. Sommige soorten hout, vooral het pijnboomhout, kunnen zeer lang onbedorven blijven. “Te Herculanium, te Pompeji, te Kartago werd goed bewaard hout van vóór 18 eeuwen teruggevonden.” (Pet. Boll. V, 279; cfr. Mislin, I, 208-209).

Men heeft in het paleis van Assur-Nasirhabal te Nemroed cederbalken teruggevonden, zo goed bewaard, dat men die kon herpolijsten. Stukjes van zulk hout, in het vuur geworpen, verspreiden nog een sterke en wonderzoete cedergeur, door de ouden zo geroemd (D.B. Cèdre, k. 377).

Het cederhout wordt overigens voor onbederfelijk gehouden.

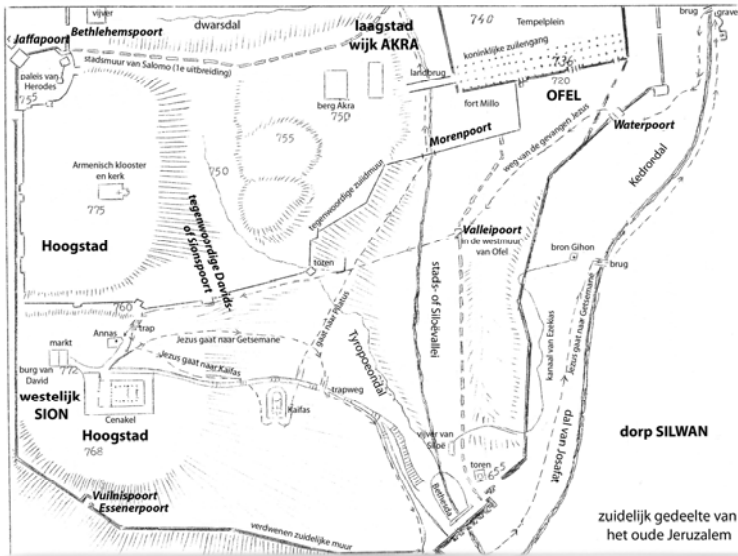
Over het heilig vuur lezen wij in II Makk. 1, 19: “Toen onze vaders naar Perzië verbannen werden, namen de toenmalige vrome priesters in het geheim iets weg van het vuur van het brandofferaltaar, verborgen het in de diepte van een uitgedroogde put en sloten het daar zo veilig weg, dat niemand iets van die plaats afwist”.

Een jonge traditie (16^e eeuw) vereenzelvigd die put met de bron Rogel, thans Put van Job geheten, zowat 500 m ten zuiden van de oude vijver Bethesda, maar, zegt men, deze traditie wordt niet als ernstig en gegrond erkend. Overigens is die put nooit zonder water.

Of men staande kan houden dat die put de vijver Bethesda zou zijn, is ook zeer betwifelbaar en hier, zoals soms elders, kan in K.'s beweringen iets

vaags of onjuist zijn, zoals in 't geval waar ze zegt dat offerbloed in de vijver Bethesda vloeide, terwijl het in werkelijkheid in het Kedrondal uitmondde dicht bij die vijver en wel door een riool die naast de vijver passeerde.

Bedoeld kan eerder zijn een gracht of put in de buurt van de vijver.

In augustus 1820 verhaalde de zienster: “Men GROEF een put, waarin de heilige vaten verborgen werden en daartussen het vuur dat men van het altaar weggenomen had. De gracht (of put) werd bedekt met balken van verschillend hout, waaronder zich de balk bevond die de stam vormde van Jezus' kruis. Men wierp er dan aarde over, zodat er niets meer van te bemerken viel. Op een vroeger tijdstip stond deze balk als boom bij de Kedronbeek. Terwijl hij voort groeide, helde hij zo laag over de beek, dat men, er over gaande als over een brug, op de andere kant kon komen.” (Vie, II, 485).

In nr. 1051 noemt zij nogmaals de vijver Bethesda als de put waarin het vuur verborgen werd en aan dat vuur zou de vijver zijn latere wonderkracht te danken gehad hebben (zie fasc. 22, nr. 1051).

“Toen het wonder van dat vuur de koning van Perzië ter ore gekomen was”, zegt II Makk. 1, 34, “liet hij een onderzoek instellen, de plaats met een heining omringen en tot een heilige plaats verklaren.”

Dit doet weer meer aan de eigenlijke vijver denken, maar sluit toch ons boven gegeven vermoeden niet uit, dat een put in de dichte nabijheid bedoeld zou kunnen zijn.

met ander hout, tot bedekking erboven gelegd, maar later was het van daar weer weggenomen en op een hoop stellagebalken uit de weg geworpen.

Deels om Jezus als koning te bespotten, deels schijnbaar door toeval, feitelijk echter alleen door Gods beschikking en in overeenstemming met zijn inzichten, werd het kruis op een bijzondere wijze vervaardigd. Het bestond uit 5 soorten hout, hierin begrepen het opschriftplankje.

Ik heb nog vele voorvallen met hun profetische betekenis met betrekking tot het kruis gezien, maar ik ben alles, behalve het zo pas vertelde, weer vergeten²⁶.

²⁶ Kruis samengesteld uit 5 soorten van hout. – Ondanks mijn verlangen om beknopt te zijn, kan ik toch niet nalaten het volgende commentaar onverkort te geven. In nr. 2198 spreekt K. van een kruis van Maria te Efeze, een navolging van het kruis van Jezus: het bestond uit 4 soorten hout (met het plankje er bij uit 5 soorten).

Deze 4 soorten zijn:

- witachtig cipreshout voor de stam,
- bruinachtig cederhout voor een van de armen;
- geelachtig palmhout voor de andere arm; en
- geelglanzend olijfhout voor het boven opgezet verlengstuk van de stam.

Wat deze opsomming betreft, ze stemt overeen met een oude overlevering, die men vindt bij de H. Bernardus, zeker een mysterieuze en profetische heilige. De zinsnede of formulering zou, naar het zeggen of gissen van Daniël Rops, van Bernardus zelf zijn.

Ze luidt als volgt: "In het Franse gilde van de houtbewerkers, schrijnwerkers, timmerlieden, meubelmakers en zelfs kolenbranders herhaalde men als een refrein: *Ligna crucis: palmes, cedrus, cypressus, oliva*.

De houtsoorten waarmee het kruis gemaakt was, zijn:

- hout van de palmboom,
- van de ceder,
- van de cipres en
- van de olijf." (Jezus in zijn tijd, blz. 417).

Judas kwam terug en zei dat Jezus reeds uit het Cenakel weggegaan was en zich stellig naar de Olijfberg begeven had, waar het zijn gewoonte was in deze dagen te gaan bidden (cfr. Joa. 18, 2). Opdat de leerlingen die op alles loerden, niet achterdochtig zouden worden, het niet opmerken en geen oproer verwekken zouden, verzocht hij dat men hem maar een klein getal soldaten meegeven zou.

Driehonderd man moesten echter de poorten en straten van Ofel, d.i. een stadswijk ten zuiden van de tempel en ook het dal Millo (deel van het stadsdal bij de zuidwesthoek van de tempel) bezetten tot bij het huis van Annas²⁷, dat boven op Sion lag, om,

“De ark van Noë, zegt K. nog in het verhaal van een visioen daterend van midden-augustus 1820, bestond, naar ik vernam, uit 4 houtsoorten, nl. palm-, olijf-, ceder- en cipreshout.” (Vie, II, 481).

Door een beschikking Gods kan dit werkelijk zo geweest zijn, want de Ark was een voorafbeelding van het kruis.

Ook Guérin somt dezelfde houtsoorten op, die hij aangetroffen had bij Quaresmius, custos (= bewaker, oppasser) van het H. Land in de 16e eeuw. Quaresmius echter is geneigd er slechts een mystieke betekenis aan toe te kennen. (cfr. Description géographie et archéologie de la Pal., Jude, I, 78-79).

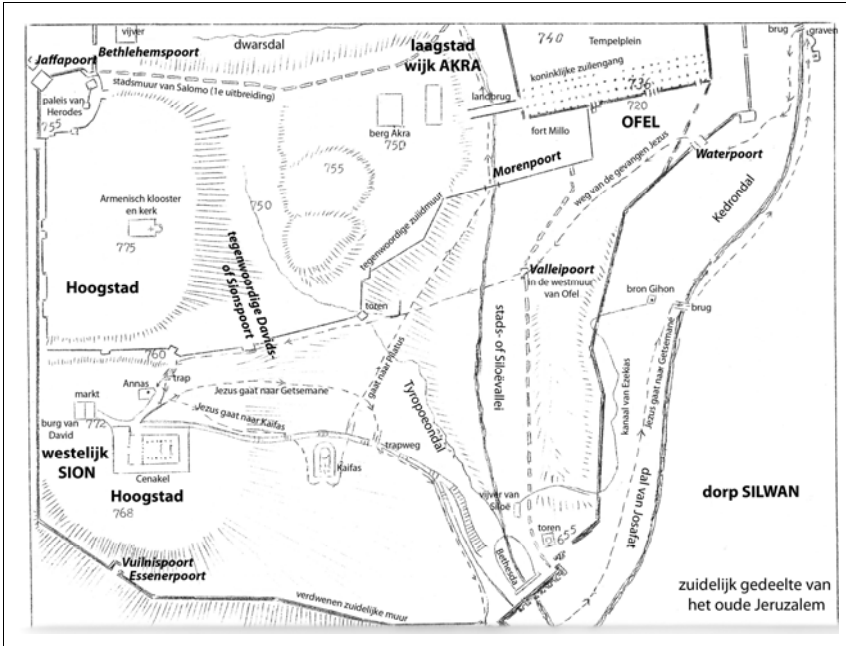
Bij onderzoek van kruisrelikwieën is gebleken dat het gemaakt was van bomen die hout-appels dragen, misschien wel van de pijnboom, zegt Lesêtre in D.B., Croix, k. 1130; deze levert zeer hard en gewaardeerd hout, evenals de cipres en de ceder, die eveneens kegeldragende bomen zijn. Het hout van deze bomen is zeer hard en bijna onbederfelijk zowel in nattigheid als droogte. De pijnboom is niet dezelfde als de ceder- en cipresboom.

Daar het wetenschappelijk onderzoek van echte kruisrelikwieën slechts twijfelachtige afleidingen kan maken en het hout evengoed van cipressen, ceders en olijven afkomstig zou kunnen zijn, is niets daaruit tegen de beweringen van Katarina in te brengen.

²⁷ Millo – is in de H. Schrift een burcht of toren of verdedigingswerk door Salomo gebouwd (I Kon. 9, 15. 24; 11, 27, enz.).

Men weet waar het bouwwerk ONGEVEER gestaan heeft, nl. even ten zuiden van de zuidwesthoek van het tempelplein en het ligt voor de hand het te veronderstellen even ten noorden van de valleipoort, die in de westelijke

als het nodig mocht blijken, versterking te zenden aan de terugkerende afdeling, die Jezus gevangen had genomen, want, zo sprak hij, het gepeupel van Ofel, nagenoeg alle inwoners van die wijk, behoren tot zijn aanhangers.

Verder zei de eerloze verrader hun nog, dat zij goed moesten toezien dat Hij hun niet ontsnapte, zoals Hij reeds menigwerf door kunstgrepen in de bergen voor zijn begeleiders verdwenen en,

stadsmuur van Ofel aangebracht was, dus zowat 200 m ten zuiden van de zuidwesthoek van het tempelplein.

Aan deze burcht ontleenden hun naam een gedeelte van de vallei onder de burcht en ook de weg die uit deze vallei westwaarts opsteeg naar Sion en leidde naar het huis van Annas, ongeveer in dezelfde richting als de huidige zuidmuur van Jeruzalem (zie grote kaart 3 en andere kaarten b.v. hiervoor).

Straks zien wij Jezus langs de weg Millo gevangelijk naar het huis van Annas geleid worden.

onzichtbaar geworden was. Daarom deed hij dan ook het voorstel Jezus met een ketting te boeien en zich daarbij te bedienen van zekere tovermiddelen om Hem te beletten deze weer te verbreken.

De Joden, vol verachting voor Judas, hielden met al die raadgevingen geen rekening en spraken honend: “Wij laten ons niets door u op de mouw spelden; doe je werk, zorg dat wij Hem in handen krijgen, dan zorgen wij wel dat Hij ons niet ontsnapt.”

1807.

Met de bende die hem vergezelde sprak Judas nu af dat hij vóór hen de hof zou binnengaan en Jezus kussen en groeten, als kwam hij na een volbrachte boodschap als vriend en leerling tot Jezus terug. Op datzelfde ogenblik moesten de soldaten naar Jezus toeschieten en Hem gevangen nemen; hij zou dan de schijn aannemen als wist hij van niets en als hadden zijn terugkeer en hun aankomst toevallig op hetzelfde ogenblik plaats gehad; hij zou dan doen gelijk de andere leerlingen, die zeker op de vlucht zouden slaan en er zou geen verraad geweest zijn; dan dacht hij weer dat ervan de kant der apostelen tegenstand geboden kon worden en dat Jezus, begunstigd door de verwarring nog zou kunnen ontsnappen, gelijk Hij zich reeds dikwijls had onttrokken.

Deze gedachten kwamen tussenin bij hem op, vooral nu hij zich door de verachting en het wantrouwen van Jezus' vijanden diep gekrenkt voelde. De oorzaak van die gedachten aan mislukking was geen berouw over zijn wandaad, noch medelijden met Jezus, want hij had zich reeds geheel aan satan overgeleverd.

Ook wilde hij niet dat zij die achter hem aankwamen, koorden en boeien bij zich zouden hebben of dat welbekende eerloze schurken hem zouden vergezellen.

Schijnbaar willigde men zijn verlangen in, doch in feite handelde men gelijk men meent te moeten handelen, wanneer men met een eerloze verrader te doen heeft: men vertrouwt hem niet en zodra men zijn diensten niet meer nodig heeft, jaagt men hem weg.

Wat men de krijgsknechten vooral op het hart drukte was: goed te letten op Judas, hem in het oog en bereik te houden, tot Jezus gevangen genomen en geboeid zou zijn. Men had hem immers de prijs reeds betaald en men moest derhalve vrezen dat de schurk met het geld zou ontsnappen en dat men Jezus door de duisternis zou missen en een ander in zijn plaats gevangen zou nemen. Uit dit hele ondernemen zou dan niets anders voortkomen dan stoornis en wanorde op het paasfeest, zonet een echte oproer.

1808.

De kohorte (= Romeinse compagnie) die men voor de gevangenneming van Jezus had uitgekozen, bestond uit 20 soldaten, waarvan een deel tot de tempelwacht behoorde en de overigen in dienst van Kaïfas en Annas waren. Zij waren op weinig na gekleed zoals de Romeinse soldaten; zij droegen punthelmen en, evenals bij de Romeinse soldaten hingen om hun lenden riemen van hun wambuizen of lijfrokken neer. Zij waren van de Romeinen voornamelijk onderscheiden door hun baard, daar de Romeinen te Jeruzalem alleen bakkebaarden droegen en aan kin en mond geschoren waren. Zij waren alle 20 met zwaarden en enigen daarenboven met spiezen gewapend. Zij waren voorzien van lantaarns of vuurpotten op stokken en van harsfakkels, doch bij hun vertrek was slechts één lichtpan ontstoken.

Eerst wilde men Judas een sterker geleide geven, doch men zag van dat plan af, toen hij deed opmerken dat zulk een bende noodzakelijk aanstonds zou opvallen, aangezien men vanaf de Olijfberg het hele Kedrondal overzag. Daarom bleef het grootste gedeelte van de afdeling in Ofel terug, terwijl men ook hier en daar op zijwegen en in de stad posten opgesteld had om elke poging tot oproer of tot redding van Jezus ogenblikkelijk de kop in te drukken.

Judas trok met zijn 20 soldaten vooruit. Hij werd op enige afstand gevolgd door 4 eerloze gerechtsdienaren, beulsknechten van het slechtste allooi, die koorden en boeien droegen. Deze werden zelf na enige passen tussenruimte gevolgd door 6

beambten, met wie Judas sedert enige tijd betrekkingen onderhouden had.

Het waren:

- een voorname priester, vertrouweling van Annas;
- een tweede was een vertrouweling van Kaïfas en
- voorts 2 Farizeeën en 2 Sadduceeën, die tevens Herodianen waren.

Deze mannen waren spionnen, laaghartige vleiers en kruiperige ogendienaars van Annas en Kaïfas; zij behoorden tot de meest verbitterde en boosaardigste vijanden van Jezus.

De 20 soldaten gingen als kameraden vertrouwelijk met Judas mee tot op de plaats waar de weg in het terrein dringt tussen de Olijfhof en de tuin van Getsemani en die deze beide tuinen scheidt. Hier wilden zij niet dat hij alleen zou vooruitgaan, zoals Judas verlangde; zij sloegen een heel andere toon aan en drongen hem kordaat en beslist hun wil op²⁸.

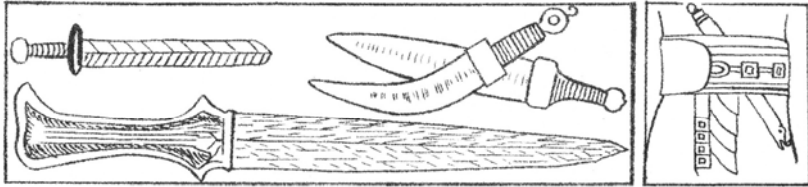
²⁸ Enkele bemerkingen op het voorgaande nummer en de uitrusting van de bende.

In nr. 1823 zal K. zeggen dat er geen Romeinen onder waren. De term 'cohors' uit Joa. 18, 3 is dan te verstaan in de algemene betekenis van legerbende, troep gewapende mannen. Doch waarin bestond hun bewapening? en kleding?

Katarina noemt achtereenvolgens punthelmen, een soort rokje van riemen, zwaarden en spiezen, lantaarns op stokken en harsfakkels. De vorm van de helmen bij de Hebreëen is ons onbekend, doch daar zij vele oorlogsbenodigdheden aan hun buurvolken ontleenden, zal dit ook het geval geweest zijn met de helm, waarvan wij hier als model een Assyrische helm afbeelden.

Het wambuis of scapulier of lijfrokje was met de benedenrand om het middel gesnoerd en hiervan hing een soort rokje neer dat bestond uit losse riemen en dus alle bewegingsruimte aan de benen verleende. Voor zwaarden verwijzen wij naar de afbeelding hieronder.

nr. 1775 : Petrus toonde Hem 2 degens, kort en breed, met de woorden: "Hier zijn twee zwaarden, Heer."

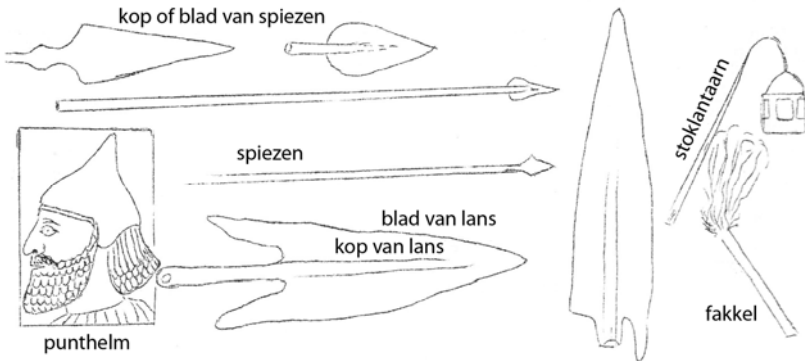
Spiezen bestaan uit een houten steel, voorzien aan het einde van een bladvormig scherp uitlopend metaal om te steken. Rechtstaande reikt de schacht slechts tot aan de schouders, maar de lans is dubbel zo lang.

Tal van lantaarns, bestemd om op stokken gedragen te worden, werden teruggevonden. Soms stond de lantaarn recht op het bovineinde van de stok, zoals de flambouwen (= fakkels die uit stukken touw of een soortgelijk materiaal bestaan die met was, talk, hars of teer zijn doordrenkt) in onze kerken. Soms hing hij neer aan het gebogen einde van de stok.

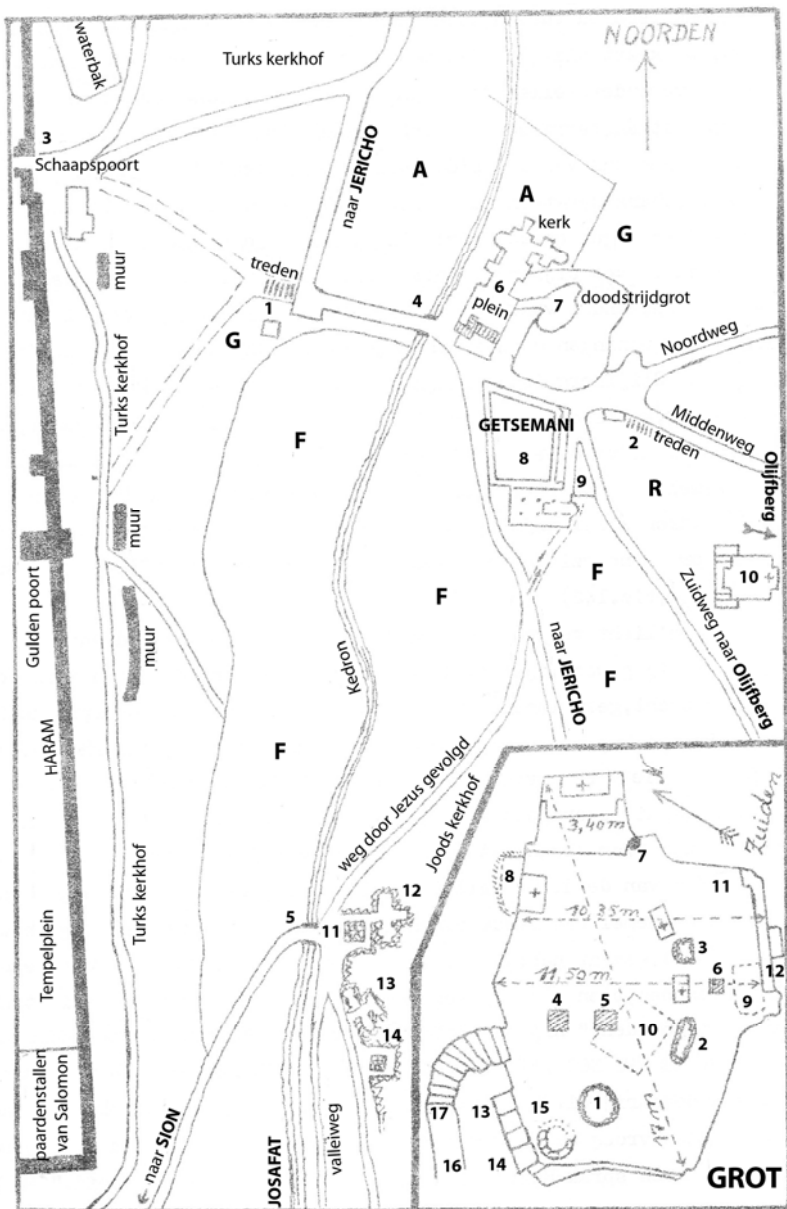
Zo'n lantaarn vermeldt K. uitdrukkelijk verder in nr. 2020.

Venstertjes van hoorn laten het licht door de zijwanden schijnen.

Toortsen en fakkels bestaan uit een stok of stuk hout, aan het bovineinde doordrenkt met zeer brandbare stof: asfalt, teer of pek of hars.

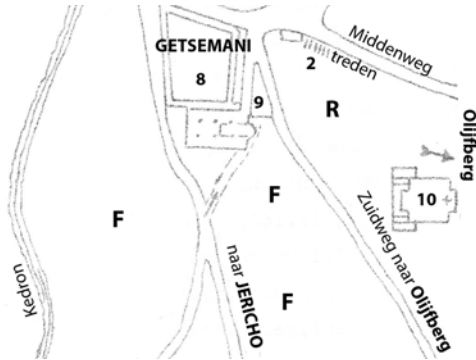
De bende, met zulke wapens uitgerust, kwam op de weg die tussen de Olijfhof en die van Getsemani dringt, lezer neme onder ogen de kaart hierna.

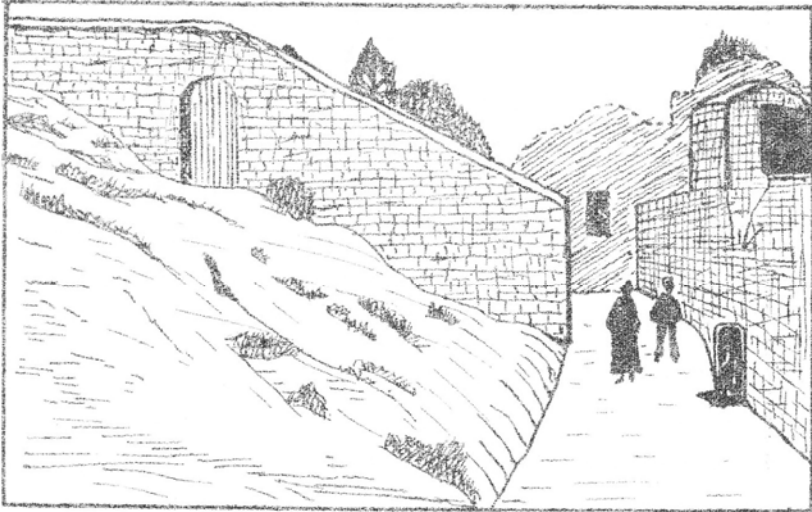
nr. 1781, e.v. : Kedrondal, Hof van Getsemani, Grot van Jezus' doodstrijd.
 Jezus gaat naar de Olijfhoek aan de voet van de Olijfberg.

Dus komt ze op de plek waar nu in het priesterkoor van de kerk een rotsvlak uit de grond opsteekt. Het pad tussen 8 en 9 drong in het terrein van de 2 tuinen.

Jezus is intussen uit de grot gekomen; heeft de weg gekruist die eveneens dwars tussen de 2 tuinen loopt, horizontaal, en betreedt het verticale pad van noord naar zuid. Dit pad ziet men van noord naar zuid mooi afgebeeld op de schets hiervoor.

Op die schets heeft men links 9, d.i. de zogenaamde rots der apostelen.

nr. 1808 : Rots der apostelen.

Aan het einde van het gangetje, boven rechts, verraad van Judas.

De gevangenneming van Jezus (Mt. 26, 47-56; Mk. 14, 43-52; Lk. 22, 47-54; en Joa. 18, 1-11).

1809.

Toen Jezus na het verlaten van de grot met de 3 apostelen op de weg tussen Getsemani en de Olijfhof gekomen was, vertoonden zich ook Judas en zijn bende op een afstand van 20 stappen van Jezus bij de ingang van het tussenpad. Judas geraakte in onenigheid met de bende. Hij wilde zich immers van de soldaten afzonderen en Jezus alleen als boezemvriend gaan groeten; zij moesten dan de schijn aannemen alsof zij niets van Judas afwisten, vreemd aan hem waren en buiten zijn toedoen en weten daar aangekomen waren.

Zij echter weerhielden hem en zeiden: “Zó niet, kameraad, je zal ons niet ontsnappen, vóór wij de Galileeër in handen hebben!” Toen zij de 8 apostelen ontwaarden (30 of 40 m meer westwaarts bij de zuidelijke ingang van de tuin, zoals boven aangetoond is), die bij het horen van het lawaai toegesneld kwamen, riepen zij de 4 gerechtsdienaars ter versterking van hun troep. Dezen hadden zich tot dan toe op enige afstand gehouden. Daar Judas dezen er volstrekt niet bij wilde hebben, ontstond een levendige woordenwisseling onder hen.

Toen Jezus en de 3 apostelen deze bende twistende wapenlui in het schijnsel der fakkels herkenden, wilde Petrus met geweld tegen hen aanrukken: “Heer, sprak hij, de 8 uit Getsemani, zijn daar aan het begin van het scheidspad, wij gaan de gerechtsdienaars aanvallen!”

Aan het einde van dit pad, d.i. aan het begin, wanneer men, zoals nu de bende, uit het zuiden komt, heeft de ontmoeting plaats en pleegt Judas het verraad. Deze herinnering zou aan deze plaats moeten verbonden zijn, maar zij die het menen beter te weten lokaliseren op dit punt de doodstrijd en het driemaal herhaalde gebed van Jezus: *“laat deze kelk van Mij weggaan.”* Aan dit geheim is de kerk toegewijd.

Jezus echter beval hem kalm en bedaard te blijven en ging met hen enige schreden achteruit naast de weg op een met gras begroeide plek. Judas wist op dit ogenblik zelf niet goed wat aan te vangen en was verschrikkelijk woedend.

Vier (van de achtergebleven) leerlingen waren tot bij hem gekomen en vroegen hem wat er hier aan de hand was. Judas wilde met hen een gesprek aanknopen en hun leugens op de mouw spelden om zijn handelwijze te rechtvaardigen en zijn eer te redden, maar de wachten gaven hem de vrijheid daartoe niet.

Deze 4 leerlingen waren Jakobus de Mindere, Filippus, Tomas en Natanael. Natanael en één der zonen van de oude Simeon waren met nog enkele anderen in de hof van Getsemani bij de apostelen gekomen; enkele van hen, omdat zij door vrienden van Jezus naar hier gezonden waren om nieuws over Jezus in te winnen; andere waren hier gekomen uit angst of uit een zekere ongerustheid en nieuwsgierigheid. De overigen buiten deze 4 dwaalden in de verte spiedend rond, vluchtensgereed.

1810.

Jezus naderde enige schreden tot de bende en sprak op luide en duidelijk verstaanbare toon: "Wie zoekt gij?"

De overheden der soldaten antwoordden: "Jezus van Nazareth!"

En Jezus hernam: "Ik ben het!"

Nauwelijks had Jezus deze woorden gesproken, of zij voelden zich als door een beroerte getroffen, achteruitgedrongen en zij vielen op elkander te gronde. Judas die zich nog in hun nabijheid bevond, geraakte met zijn plan daardoor nog meer in verwarring. Hij scheen tot Jezus te willen naderen, maar *de Heer hief zijn hand tegen hem op en zei: "Vriend, waartoe zijt gij gekomen?"* Ontsteld stamelde Judas enige woorden over een vervulde opdracht, doch *Jezus liet zich tegen hem uit ongeveer in de volgende bewoording: "Ach! het ware*

u beter nooit geboren te zijn!” Toch herinner ik mij deze woorden niet meer met zekerheid.

Inmiddels waren de soldaten weer opgestaan en tot Jezus genaderd in afwachting van het afgesproken teken, nl. de kus die de verrader aan Jezus moest geven. Petrus en de andere leerlingen omringden Judas en scholden hem voor een verrader en dief. Judas zocht zich door leugens van hen te ontmaken, maar dit gelukte hem niet, aangezien de krijgsknechten hem tegen de apostelen in bescherming namen en zo tegen hem getuigden.

Nu vroeg Jezus nogmaals: “Wie zoekt gij?”

Zij herhaalden, zich naar Hem toe kerend: “Jezus van Nazareth!”

En weer sprak Jezus: “Ik ben het. Ik heb het u reeds gezegd! Indien Ge Mij zoekt, laat dezen dan gaan!”

Op deze woorden: “*Ik ben het!*”, vielen de soldaten opnieuw ter aarde en wel geheel verwrongen, zoals mensen met de vallende ziekte, wanneer ze een aanval krijgen. Nu werd Judas opnieuw door de andere, uiterst verbitterde apostelen omringd.

Jezus sprak ondertussen tot de krijgsknechten: “Staat op!” en vol schrik stonden zij op. Daar Judas zich te verdedigen had tegen de hem omringende apostelen en deze ook de wachten te keer gingen, beantwoordden de wachten hun bedreigingen met een tegenaanval en zo geraakte Judas ontzet. Nu eisten de wachten dringend van hem, onder bedreiging, het afgesproken teken, want zij hadden last gekregen goed op te letten en slechts hem gevangen te nemen die door Judas gekust zou worden.

Daarom trad Judas op Jezus toe en zei, Hem een kus gevend: “Wees gegroet, Meester!” *Doch Jezus wedervoer: “Judas, verraadt je de Mensenzoon met een kus?”*

Nu werd Jezus door de (twintig) soldaten omringd en de ondertussen toegesnelde (vier) handlangers sloegen de hand aan Jezus.

Nu wilde Judas de vlucht nemen, doch de apostelen hielden hem tegen.

Meteen richtten zij hun verzet tegen de soldaten die Jezus omsingelden en zeiden: “Heer, moeten wij er op inslaan met het zwaard?”

Petrus, altijd voortvarender dan de overigen greep werkelijk zijn zwaard en sloeg naar Malchus, de knecht van de hogepriester, die de apostelen terug wilde drijven en hieuw hem een stuk van zijn oor, zodat hij op de grond neerzeeg, en dit vermeerderde niet weinig de verwarring.

1811.

Op het ogenblik dat Petrus zo onstuimig te keer ging, was de toestand van het gebeuren als volgt: de 4 gerechtsdienaren grepen Jezus vast en wilden Hem boeien; in een wijder kring omsingelden Hem de soldaten, onder wie zich ook Malchus bevond, die door Petrus neergeslagen werd. Andere soldaten weerden de leerlingen af, die tot Jezus wilden naderen, dreven ze op de vlucht en achtervolgden ze. Vier van de leerlingen dwaalden in de omtrek en lieten zich slechts nu en dan ergens in de verte zien. De krijgsknechten waagden het niet hen ver achterna te zetten, deels wegens de schrik van hun (dubbele) val, waarvan zij nog niet bekomen waren en deels om de groep soldaten die Jezus omsingelden, niet te zeer te verzwakken.

Judas, die, na Jezus de verraderskus gegeven te hebben, aanstonds de vlucht had willen nemen, werd door enige verderaf staande leerlingen tegengehouden en met verwijten overladen; hij werd echter ontzet door de 6 Farizeeën, die zich eerst nu in de daad van Jezus' gevangenneming mengden. De 4 handlangers waren bezig met hun banden en koorden. Door hen vastgegrepen stond de Heer op het punt geboeid te worden.

1812.

Zo was de situatie, toen Petrus op de soldaten insloeg en Malchus trof. *Aanstands zei Jezus hem: "Petrus, steek uw zwaard terug in de schede, want allen die het zwaard trekken, zullen door het zwaard omkomen. Of meent gij dat Ik niet tot mijn Vader kan bidden en dat Hij Mij op dit ogenblik niet aanstands meer dan 12 legioenen engelen zou zenden (indien het zijn Wil is dat Ik bevrijd worde)? Maar hoe zouden dan de Schriften vervuld worden, indien verhinderd werd, wat hier gebeurt? En moet Ik de beker, die de Vader voor Mij bestemd heeft, niet drinken?"*

Hij zei ook nog: "Laat Mij ook nog even die man genezen." Hierop naderde Hij tot Malchus, raakte het gewonde oor aan en het was genezen.

Jezus was omringd door de wachten en beulsknechten en de 6 Farizeeën of beampten en om Jezus te versmaden zegden dezen tot de bende: "Hij gaat met de duivel om; het oor scheen door zijn toverij gewond en nu schijnt het door dezelfde toverkunst genezen." *Dan sprak Jezus tot hen: "Gij zijt uitgetrokken als tegen een rover met zwaarden en stokken om Mij als een moordenaar gevangen te nemen; dagelijks leerde Ik bij u in de tempel en gij hebt de hand niet naar Mij uitgestoken, maar dit is uw uur, het uur van de macht der duisternis."*

Zij (de 6 snode Farizeeën) gaven bevel Hem te binden en snauwden Hem honend toe: "Ons hebt gij toch door uw toverkunst niet omver kunnen krijgen." En zo riepen ook de handlangers Hem toe: "Uw toverkunst zullen wij U wel afleren, enz."

Jezus antwoordde nog iets, wat ik mij nu niet herinner.

Hierop vluchtten de leerlingen in alle richtingen. De 4 gerechtsdienaren en de 6 Farizeeën waren niet gevallen en derhalve ook niet opgestaan en hiervan was de reden, zoals het mij geopenbaard werd, dat zij volslagen in de macht van de duivel waren en tot hetzelfde soort van boze mensen behoorden gelijk Judas, die ook niet viel, ofschoon hij in de onmiddellijke nabijheid van de soldaten stond.

Allen die gevallen en weer opgestaan waren, bekeerden zich later en werden christenen. **Hun vallen en opstaan was een voorafbeelding van hun bekering.**

De soldaten hadden Jezus alleen maar omsingeld, doch hun handen niet aan Hem geslagen. Malchus was na zijn genezing reeds zo definitief bekeerd, dat hij in de volgende uren van Christus' lijden als boodschapper naar Maria en de andere vrienden heen en weer liep om verslag uit te brengen van wat gebeurde.

1813.

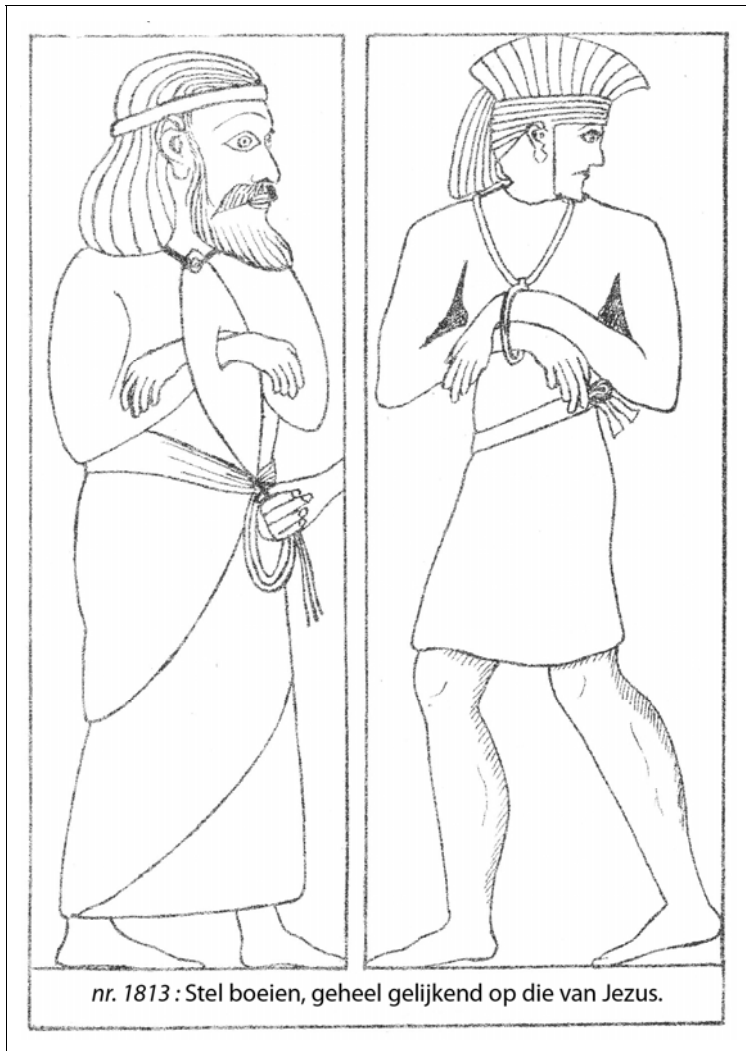
Terwijl de Farizeeën Jezus met beschimpingen en onbeschaamde taal onophoudelijk griedden, knevelden de gerechtsdienaren Hem met brutale wreedheid als echte beulen.

Deze mannen trouwens waren heidenen van het allerlaagst allooi. Hun hals en ook hun armen en benen waren bloot; om hun middel droegen zij een gordel (een soort lendendoek of broek bestaande uit 4 slippen) en op hun bovenlijf korte wambuizen (volksscapulier) zonder mouwen, die ter zijde met riemen of banden vastgemaakt waren. Zij waren klein van gestalte, doch sterk en zeer vlug. Van huid waren ze voskleurig of bruinachtig, zoals de Egyptische slaven.

Met nieuwe en snijdende touwen bonden zij stevig en ongenadig de handen van Jezus vóór zijn borst; het gewricht of wortel van de rechterhand bonden zij vast aan de

linkervoorarm beneden de elleboog en de pols of wortel van de linkerhand aan de rechtervoorarm ook beneden de elleboog.

(Op het oude reliëf, hierna gereproduceerd, ziet men, met zeer weinig verschil, hetzelfde boeienstel).

Om zijn middel deden zij een brede gordelboei, die met ijzeren punten bezet was en zij bonden de handen nogmaals daaraan vast met banden van bast of bindrijs, die aan deze gordel vastgehecht waren. Om zijn hals deden zij een ijzeren halsband, die eveneens met scherpe punten of kwetsende spitsen bezet was. Van deze halsband liepen 2 riemen omneer, die elkaar gelijk een stoel op de borst kruisten en zich met de gordelboei verenigden. Ze waren stevig aangehaald en lieten geen speelruimte.

Op 4 plaatsen hechtten zij aan die gordel 4 lange koorden vast, waarmee zij Onze Heer heen en weer rukten volgens de ingeving van hun haat en de boze luimen van het ogenblik. Die boeien waren splinternieuw en schenen opzettelijk voor Jezus gemaakt te zijn, sinds men het plan had opgevat Hem gevangen te nemen.

Jezus wordt voor Annas gebracht.

1814.

Na nog een aantal fakkels te hebben aangestoken, (naar Getsemani komend hadden zij slechts één fakkel ontstoken), zette de gruwzame stoet zich in beweging.

Voorop gingen 10 man van de wacht (10 van de 20 soldaten); op hen volgden de (4) gerechtsdienaren, die Jezus aan hun koorden voorttrokken; na hen kwamen de (6) honende en schimpende Farizeeën en eindelijk de 10 overige soldaten (van de 20). Deze sloten de lugubere stoet.

Kermend en wenend en als geheel buiten zichzelf zwierven de leerlingen op enige afstand in de omgeving rond.

Joannes volgde dichter achter de laatste wachten²⁹. De Farizeeën gaven deze wachten het bevel die man vast te grijpen. Enigen wendden zich dus om en liepen naar hem toe, doch hij vluchtte en toen zij hem inhaalden en in de nek bij de zweetdoek vastgrepen, liet hij deze los en ontsnapte. Hij had zijn mantel afgelegd en had alleen nog een onderkleed zonder mouwen aan. Dit had hij opgeschort om gemakkelijker te kunnen vluchten. De lange smalle doek die de Joden gewoonlijk droegen, was om zijn hals, hoofd en armen gehuld.

De gerechtsdienaren sleurden en mishandelden Jezus op de gruwzaamste wijze en oefenden alle moedwil tegen Hem uit, vooral met het doel om de 6 farizese beampten, die vol haat en woede tegen Jezus waren, kruiperig en lafhartig te vleien.

Terwijl zij voor zichzelf goede voetpaden kozen, (in zover er waren), sleurden zij Jezus over de ruwste en hobbeligste wegen, over stenen, en door modder en rijsporen en trokken daarbij de lange koorden, waarmee zij Hem leidden, strak aan. Zij hadden nog andere koorden, waarin knopen waren en hiermee sloegen zij hem, gelijk een slachter het vee dat hij ter slachtbank drijft. Bij dit alles voegden zij Hem zulke schandelijke beledigingen toe en zulke lage smaadwoorden, dat het weerzinwekkend zou zijn hier hun woorden te herhalen.

Jezus was blootsvoets. Benevens de onderste lijfbedekking droeg Hij een gewezen, wollen hemd (ondertuniek) zonder naad, en een

²⁹ Joannes volgde van dichtbij. – Daar deze bijzonderheid uit de lijdensgeschiedenis alleen bij de evangelist Markus gevonden wordt (14, 51-52), veronderstellen de exegeten dat die jongeling de evangelist Markus zelf is geweest. Ze vergissen zich hierin en bovendien ook in hun vereenzelving van de evangelist Markus met de leerling Joannes Markus van Jeruzalem.

Wij kunnen het hier in beide gevallen houden met K. Emmerick.

Hiermee bevinden wij ons ook in het gezelschap van Th. Neumann, voor wie ook de gegrepen en ontsnapte jongeling Joannes is (Steiner, 121).

bovenkleed. Op het blote lichaam droegen de leerlingen, gelijk de Joden in het algemeen, een schouderkleed (scapulier). Dit bestond uit 2 stukken stof, die rug en borst bedekten. Deze stukken waren op de schouders door riemen verbonden, doch aan de zijden open (nl. onder de armen en hier slechts met een lint of strik samengehouden. Korte uitweiding over het schouderkleed, zie fasc. 1, nr. 6, voetnoot 16).

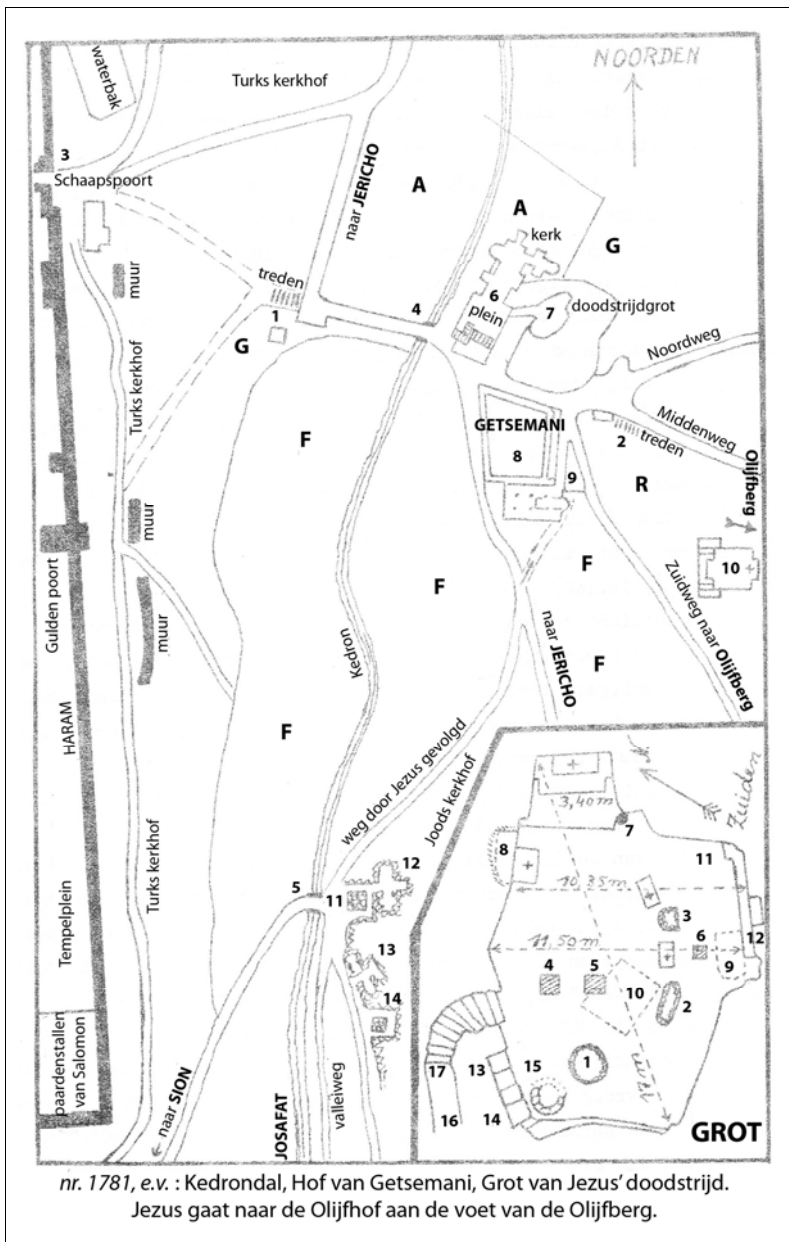
Het onder- of middellijf was bedekt met de gordel of lendendoek, waarvan 4 lappen neerhingen. Deze, om het lichaam gewonden (of hangend) vormden een soort broek of benenkleed.

Ook moet ik hier nog zeggen dat ik de vijanden van de Zaligmaker Hem bij zijn arrestatie geen enkel bevel of aanhoudingsschrift heb zien voorhouden. Men behandelde Hem als een vogelvrij verklaarde zonder burgerrecht.

1815.

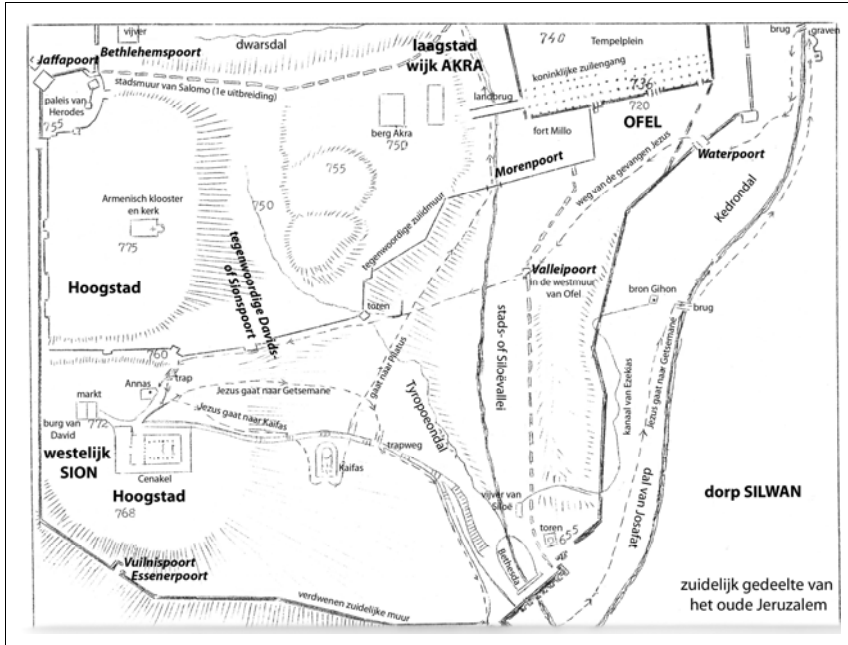
De stoet ging nu op weg met haastige schreden en, na de scheidsweg tussen Getsemani en de Olijfhof verlaten te hebben (en na nog een eind verder in de vlakte gegaan te zijn – het Kedrondal vertoont hier een verbreding –) wendde hij zich rechts en kwam weldra ten zuidwesten van Getsemani bij een brug over de Kedronbeek.

(De brug ligt over de beek bij het begin van de 4 fameuze graven, zie op kaart hierna).

nr. 1781, e.v. : Kedronal, Hof van Getsemani, Grot van Jezus' doodstrijd.
 Jezus gaat naar de Olijfhoek aan de voet van de Olijfberg.

Over deze brug was Jezus niet gegaan, toen Hij met zijn apostelen naar de Olijfhof kwam, (maar wel over een brug meer zuidelijk tegenover de bron Gihon, zie kaart).

Langs omwegen gaande was Hij een andere, meer zuidelijk gelegen brug overgestoken. De brug waarover Hij nu gevankelijk teruggebracht werd, was zeer lang, omdat ze niet alleen de eigenlijke beek overspande – deze vloeit hier dicht bij de Olijfberg – maar ook aan weerskanten een eind ver de ongelijke opstijgende dalbodem.

Reeds vóór zij de brug bereikten, zag ik Jezus tweemaal te gronde vallen ten gevolge van het ongenadig rukken met de koorden door de gerechtsdienaren. Toen zij echter midden op de brug gekomen waren, kende hun boosheid eenvoudig geen grenzen meer: zij stieten de arme, geboeide Jezus, die zij bij de koorden vasthielden, van meer dan manshoogte van de brug in

de Kedronbeek; zij slingerden Hem de grofste beledigingen achterna, zoals: “Hier kunt Gij U zat drinken!”.

Het was aan Gods bijstand alleen te danken dat Hij niet dodelijk gewond was. Hij viel eerst op zijn knieën en stuikte vervolgens op zijn aangezicht. Dit ware op de rotsbodem zeker erg gewond, want de rotsbodem was slechts met weinig water bedekt, indien Hij het niet met zijn samengebonden handen had beschermd; Hij hield ze nl. vóór zijn aangezicht, want ze waren – ik weet niet hoe – van de gordel losgeraakt, hetzij door een goddelijke tussenkomst, hetzij de gerechtsdienaren ze eerst losgemaakt hadden.

(Los van de gordel bleven de handen en voorarmen toch aan mekaar gebonden).

Zijn knieën, voeten en ellebogen en vingers lieten door Gods wil op de plaats van de rots, die ze aangeraakt hadden, een indruk na, die later vereerd werd.

In onze dagen gelooft men niet meer aan dergelijke uitwerksels, doch in mijn GESCHIEDKUNDIGE visioenen werden mij dikwijls dergelijke indrukken getoond, die de voeten, knieën of handen van aartsvaders en profeten, van Jezus, van de H. Maagd en enige andere heiligen op stenen nagelaten hadden.

De rotsen waren minder hard, meer gevoelig, ja, minder ongelovig (bij wijze van spreken) dan de harten van de mensen en legden in geweldige ogenblikken getuigenis af van de indruk die de waarheid op hen maakte³⁰.

³⁰ Indrukken in steen. – Zie eerst wat hierover gezegd is in 't algemeen op nr. 1803, voetnoot 23. Wat het geval hier betreft, het wordt bevestigd door een plaatselijke traditie van Jeruzalem.

Op deze plaats is zelfs een volle aflaat te verdienen door het bidden van een Onze Vader en Weesgegroet ter verering van het wonder bij Jezus' val.

Uit de traditie leidden sommige auteurs af dat Jezus niet over de brug, maar door de beek gesleurd werd.

1816.

Ik had Jezus, niettegenstaande zijn zware doodsangst en bloedverlies op de Olijfberg en niettegenstaande zijn brandende dorst, nog niet zien drinken, maar nu zag ik Hem moeizaam even drinken van het water der beek, waarin Hij neergestoten was en ik hoorde Hem daarbij gewag maken van een profetie uit de psalmen (Ps. 110, 7), die op dit ogenblik in vervulling ging. In die passage is er sprake van het drinken uit een beek onderweg.

Boven op de brug hielden de gerechtsdienaars Jezus in de beek nog steeds bij het einde van hun lange koorden vast, doch daar zij de moeite niet wilden doen om Hem eruit op te hijsen en Hem ook niet naar de overzijde konden laten waden wegens een oevermuur, zo trokken zij Hem bij de koorden in de beek terug, gingen dan zelf van de brug naar beneden en sleepten Hem op zijn rug eruit op de steile oever.

Nu dreven die ellendelingen Hem bij hun koorden voor de tweede maal over de lange brug, terwijl zij Hem met de gemeenste scheldwoorden overlaadden, Hem verwensten, priegelden, sloegen en mishandelden.

Hier, zoals zo dikwijls, schijnt K. wel de juiste toedracht van de zaak weer te geven.

Quaresmius haalt, ter bevestiging van de traditie getuigen aan: Baronius en Prins Radzivil, die beweren deze nog volmaakt bewaarde indrukken te hebben gezien. Hij voegt er aan toe: "Ik weet wel dat sommigen die traditie voor belachelijk uitmaken, maar ze stellen zichzelf belachelijk aan, aangezien zulke indrukken niet in strijd zijn met de rede en het feit bovendien aanvaardbaar gemaakt wordt door een zekere regelmatige vorm van de indrukken en door de aanbeveling van gezaghebbende personen en getuigen." (cfr. Mislin, II, 139, 141, 301).

De val of het neerstorten van Jezus in de beek onder het stoten van de beulen en de indrukken in de rots worden vermeld door P. Parvilliers, S.J., aangehaald door De Géramb, III, aanhangsel, blz. 24.

Ook andere pelgrims vermelden de indrukken, b.v. Dubois, 245; Leroux, 99.

Zijn lang wollen kleed dat zwaar en doornat was van het water, kleefde aan zijn lichaam vast. Hij had grote moeite om vooruit te komen en nauwelijks was Hij op de overzijde van de beek gekomen of Hij viel andermaal ten gronde. Met geweld trokken zij Hem weer overeind en sloegen Hem ondertussen met koorden. Onder het uitroepen van de schandelijkste beledigingen schortten zij ook zijn doornat kleed in de gordel op. Zo maakten zij toespelingen op het schorten van de klederen onder het paasmaal en meer andere spottereien van dat soort haalden zij naar boven.

Het was nog geen middernacht toen ik Jezus aan de overzijde van de Kedronbeek door de 4 gerechtsdienaars onmenselijk voortgedreven zag worden op een allerellendigste, ongelijke weg die weinig ruimte bood, terwijl de voetpaden ter zijde nu eens lager, dan weer hoger liepen.

Men dwong Hem te gaan op scherpe stenen en rotsscherven; men sleurde Hem door distels en doornen, men rukte Hem onmenselijk vooruit en zij die achter Hem gingen, dreven Hem voort onder vloeken en slaan³¹.

³¹ Scherpe stenen en rotsstukken. – Men kent de slordigheid van de oosterlingen in het onderhoud van de wegen en de openbare netheid. Dit bleef zo tot voor heel kort. Overigens waren de stenen zo overvloedig, dat het ongedaan werk geweest zou zijn, ze alle te willen verwijderen.

Van de weg die door de Kedronvallei naar de Olijfberg voert, zegt Jos. Keulers: "Onze weg wordt hoe langer hoe slechter, geheel bedekt met stenen 'des aanstoets'. Pelgrims struikelen en vallen, maar niemand moppert, want heilige wegen als de weg van Jezus' gevangenneming worden niet geasfalteerd; wij volgen Jezus stap voor stap."

Men kan dit vergelijken met een foto van de Kedronvallei bij het graf van Absalom (dus bij de brug waarover Jezus geleid werd) in 't H. L. 5^e jaargang, 56.

De weg naar Betanië volgend spreekt Leroux van paden met stenen en stof bedekt, die sedert 2000 jaren onveranderd dezelfde gebleven zijn (blz. 84); hij vermeldt ook aan beide zijden van de Kedron de vele keien die weggrollen onder de voeten van de pelgrims en het gaan lastig en pijnlijk maken.

De 6 goddeloze Farizeeën of beampten bleven, waar de weg het toeliet, zo dicht mogelijk bij Hem; zij hadden elk een verschillend foltertuing of priemstok in de hand, waarmee zij Hem duwden, staken of sloegen. Op de plaatsen waar Jezus op zijn blote en bloedende voeten over scherpe stenen, tussen distels en doornen en netels voortgesleurd werd, terwijl de gerechtsdienaars op betere voetpaden aan zijn zijden gingen, daar trof de spot en de goddeloze toespeling van de 6 Farizeeën het minnende Hart van Jezus.

Zij schimpten b.v. als volgt: “Hier heeft zijn voorloper de Doper Hem geen goede weg bereid!”

Of: “Waarom verwekt Hij niet de Doper uit zijn graf om Hem de weg te bereiden?”

Voorts: “Hier gaat de profetie van Malakias niet in vervulling: Zie, Ik zend mijn Engel voor u uit om U de weg te bereiden.”

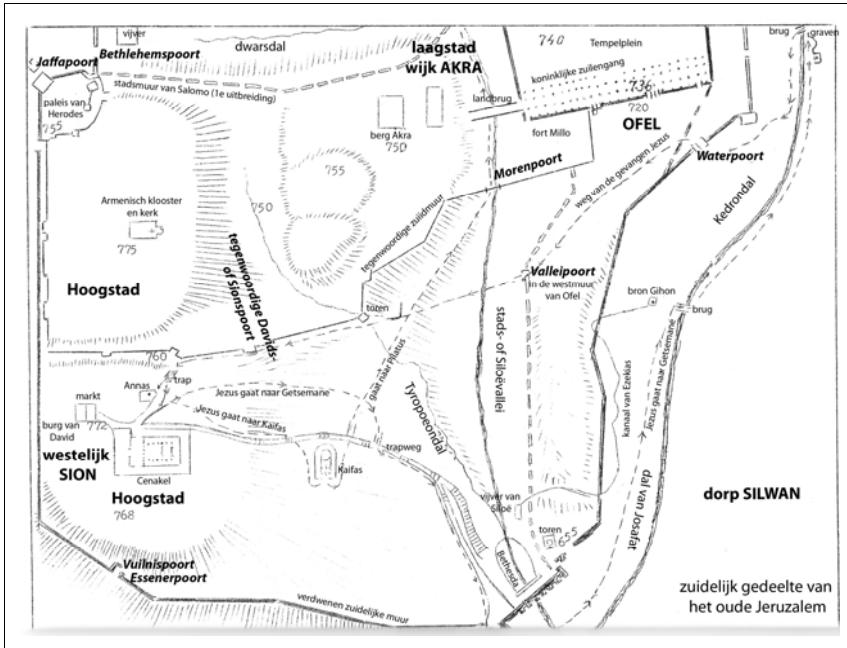
Dergelijke spotternijen, die zij om de beurt uitbrachten en waarover de anderen dan telkens in hoongelach tegen Jezus losbarstten, waren een nieuwe spoorslag voor de gerechtsdienaars om hun wreedheden tegen Jezus te vermenigvuldigen en Hem de een of andere pijniging aan te doen.

Na Jezus aldus nog enige tijd voortgedreven te hebben, bemerkten zij dat op enige afstand meerdere personen hier en daar rondzwierven en op de uitkijk waren. Inderdaad, op het gerucht dat Jezus gevangen genomen was, waren verscheidene leerlingen te voorschijn gekomen van Betfage en uit andere schuilplaatsen om af te spieden wat er met hun Meester zou gebeuren. De vijanden van Jezus begonnen te vrezen dat die kerels wellicht een overval

Door andere auteurs worden de paden van de Kedronvallei stenig genoemd (b.v. Beaufays, De Godmens, 206).

“De weg die van de Olijfberg afdaalde, was steenachtig, rotsig en bezaaid met kiezelstenen, zoals het heden nog te zien is. Een oude legende vermeldt dat Jezus op deze weg door het woest geweld van de soldaten zevenmaal op zijn knieën en ellebogen te gronde gevallen is en zich zeer smartelijk gewond heeft.” (Christus’ Leven, 494, Kochem).

beraamden om Jezus uit hun handen te verlossen en daarom gaven zij door het afgesproken teken te kennen dat zij versterking verlangden. De stoet die aldus om hulp verzocht, was nu nog enige minuten gaans verwijderd van de poort die aan de zuidkant van de tempel door de kleine stadswijk Ofel naar de berg Sion leidde. (Bedoeld is de Waterpoort, zie kaart).

Op Sion stonden de huizen van Annas en Kaïfas. Wanneer zij de genoemde poort naderden, zag ik een bende van 50 man te voorschijn komen: dit was de gevraagde versterking.

Zij waren in 3 groepen onderverdeeld, waarvan

- de eerste uit 10 en
- de laatste uit 15 manschappen bestond, ik heb ze geteld.
- De middelste groep bestond dus uit 25 man.

Zij hadden meerdere fakkels bij zich; zij waren brutaal en lichtzinnig en schreeuwden en juichten luidruchtig, als wilden zij de naderenden reeds geluk wensen met hun overwinning en tevens hun komst aankondigen met de gevraagde hulp. Zij naderden met groot lawaai en op het ogenblik dat de voorste groep zich met het geleide van Jezus verenigde, zag ik Malchus en enige anderen van de hierdoor ontstane drukte gebruik maken om de achterhoede te verlaten en de wijk te nemen in de richting van de Olijfberg.

1817.

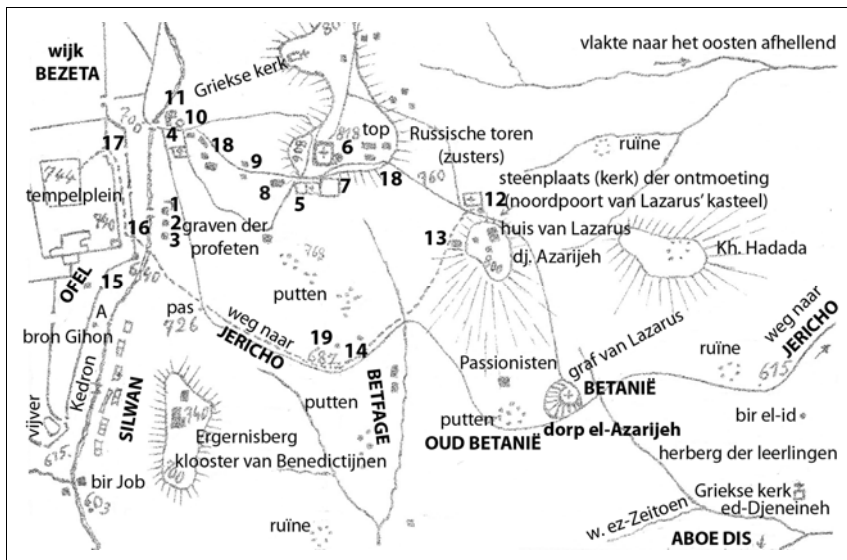
Toen deze hulptroep met fakkellicht onder wilde juichkreten Ofel verliet om de aankomenden ter hulp te snellen, zag ik de leerlingen die ik hier en daar in de verte had zien rondzwerven, zich naar alle richtingen verspreiden.

Maar ik zag tevens dat de H. Maagd met 9 vrouwen zich in haar angst weerom naar het dal van Josafat begeven had. Het waren

- Marta,
- Magdalena,
- Maria van Kleofas,
- Maria Salome,
- Maria Markus,
- Suzanna,
- Joanna Chusa,
- Veronika en
- Salome;

zij bevonden zich ten zuiden van Getsemani, tegenover dat gedeelte van de Olijfberg, waar zich een andere grot bevond, waarin Jezus gewoon was te gaan bidden.

(Zie cijfer 8 op kaart in fasc. 28. Onmogelijk uit dit gegeven te besluiten op welk punt zij zich thans bevonden).

Lazarus, Joannes Markus, de zoon van Veronika en de zoon van Simeon zag ik bij hen. De laatste was, samen met Natanael ook bij de apostelen in de hof van Getsemani geweest (nr. 1809) en was in de verwarring tussen de soldaten door weggevlucht; zij lichtten de H. Vrouwen over de laatste gebeurtenissen in. Op dit ogenblik hoorde men het woeste geschreeuw en zag men de toortsen van de beide benden zich met elkander verenigen.

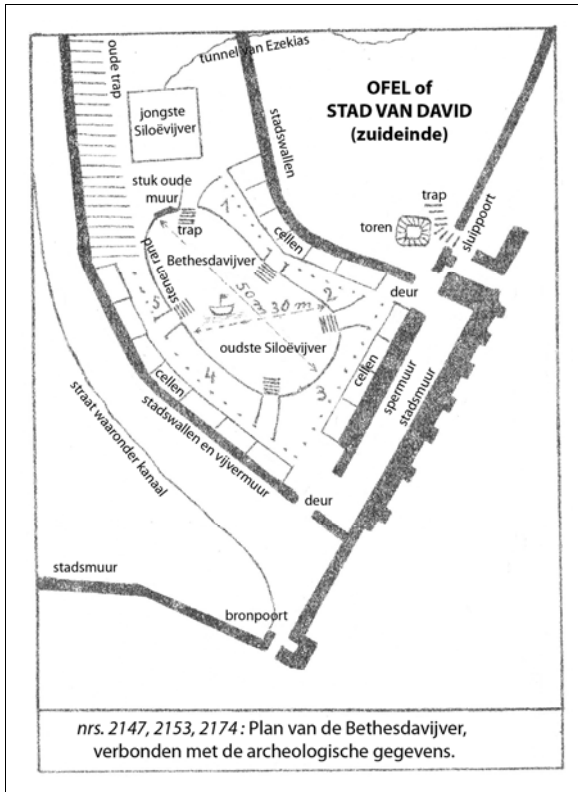
Toen verloor de H. Maagd het bewustzijn en zonk neer in de armen van haar gezellinnen. Deze brachten haar een eind achteruit om daarna, als de schreeuwende stoet voorbij zou zijn, haar naar het huis van Maria Markus terug te brengen.

De 50 soldaten waren een bende uit een afdeling van 300 krijgsknechten, die opeens de poorten en straten van de stadswijk Ofel en de omgeving bezet hielden.

Judas, de verrader, had er de opperpriesters opmerkzaam op gemaakt dat de inwoners van Ofel, die overwegend handarbeiders, water- en houtdragers in de tempel waren (Neh. 3,

26; 11, 21), de vurigste en meest verkleefde aanhangers van Jezus waren, en dat er derhalve te vrezen viel dat zij, terwijl de stoet door hun wijk trok, pogingen zouden doen om Jezus te ontzetten. De verrader wist trouwens wel dat Jezus hier een groot aantal behoeftige bouwlieden vertroost, geholpen en genezen had. Dit had Hij o.m. gedaan, toen Hij na de moord op Joannes te Macherus, van Betanië uit, naar Hebron reisde om de vrienden en verwanten van Joannes te troosten.

Op zijn doorreis vertoefde Hij in Ofel en genas bij die gelegenheid zeer vele, Hem verkleefde dagloners, die bij het instorten van het grote bouwwerk en van de toren Siloë gewond geworden waren (fasc. 22, nr. 1023).

Het merendeel van die arme mensen sloten zich na de nederdaling van de H. Geest bij de eerste christengemeente aan.

Toen de christenen zich van de Joden afscheidden en meerdere nederzettingen van nieuwe christenen stichtten, richtte men van hier uit, dwars door de vallei tot (ten zuiden van) de Olijfberg vele hutten en tenten op. Toen was Stefanus hier in zijn element en kon hij zijn aanleg ontplooiën.

Ofel is een met muren omringde heuvel (die het kernbegin van Jeruzalem was en tot in 70 na Christus zijn muren bewaard heeft) ten zuiden van de tempel (zie fasc. fasc. 8, deel 'Jeruzalem', D, Nadere beschrijving van het stadsterrein of hoogvlakte; en grote kaart 3); het komt mij voor dat het maar weinig kleiner is dan ons stadje Dülmen.

1818.

De goede inwoners van Ofel werden door het geschreeuw van de luidruchtig binnenrukkende bezetting uit hun slaap opgeschrikt; zij liepen ijlings uit hun huizen de straat op en naar de poort waar zich de soldaten bevonden om van hen te vernemen wat deze herrie te betekenen had en wat er aan de hand was. De soldatenbende die een samenraapsel, een mengsel was van laag maar hoogmoedig slavengespuis, ontving hen met spotgelach en dreef hen met geweld naar hun huizen terug. Maar spoedig vernamen de dagloners van Ofel hier en daar uit betrouwbare bronnen de tijding: "Jesus, de misdadiger, uw valse profeet, wordt gevankelijk de stad binnengebracht, de hogepriester wil een einde aan zijn drijfverijen maken en Hem zijn overmoed afleren, Hij zal gekruisigd worden!" Hierop vervulden zij hun verontruste wijk met luid gekerm en geweën. De arme inwoners, zowel vrouwen als mannen, liepen weeklagend her en der of wierpen zich met uitgestrekte armen op de knieën en smeekten tot de hemel om hulp, terwijl zij Jezus' weldaden luid verkondigden. Doch de soldaten sloegen en stieten hen en joegen hen met geweld in alle richtingen naar hun woningen terug.

Daarna hun wreedheid weer op Jezus uitwerkend, lasterden en beschimpten zij Hem, zeggend: “Hier hebben wij het onweerlegbaar bewijs dat Gij een volksverleider zijt.”

Het gelukte hun evenwel niet de rust onder de bevolking geheel te herstellen, want zij durfden geen groter geweld gebruiken, uit vrees de Ofelnaren nog meer op te winden en geheel in opstand te brengen; zij vergenoegden zich daarom ermee hen allen van de weg te verwijderen waarlangs de tocht voorbij zou komen.

Intussen was de gruwzame stoet met de mishandelde Jezus steeds dichterbij de poort van Ofel genaderd. Jezus was reeds meermalen en nu opnieuw ter aarde gevallen en scheen niet meer verder te kunnen.

Van deze gelegenheid gebruik makend zegde een medelijdende soldaat tot de anderen: “Ge ziet toch dat de ongelukkige man niet verder meer kan; als wij Hem levend vóór de hogepriester moeten brengen, maakt dan de boeien van zijn handen wat losser, opdat hij bij het vallen steun kan hebben.”

Terwijl de bende nu enige ogenblikken stilhield en de gerechtsdienaren de boeien even losser maakten, bood een andere medelijdende soldaat uit een naburige bron Hem wat water te drinken.

(De naburige bron is de bron Gihon, zowat 150 m ten zuiden van de Waterpoort, waardoor de stoet Ofel binnen trekken moet. Van deze bron heeft de poort haar naam).

De soldaat schepte dit water in een uit boombast gedraaide hoorn, zoals de reizigers en soldaten van dat land er dikwijls als drinkschaal bij zich hebben.

Toen Jezus hem enige dankwoorden toesprak, waarin een aanhaling uit de profeten over ‘levend water te drinken geven’ of ‘stromen van levend water’ voorkwam, wat ik niet juist meer weet, (b.v. Jes. 44, 3; 58, 11), haalde Hij zich daardoor een nieuwe vloed van schelden

schimpwoorden op de hals van de kant der begeleidende Farizeeën. Zij beschuldigden Hem van snoeverij en godslastering en snauwden Hem toe zijn gewoon gezwets daar te laten, aangezien Hij voortaan geen dier, laat staan een mens nog te drinken zou geven.

Er werd mij ook getoond dat deze 2 mannen, die zijn boeien losser gemaakt en Hem te drinken geboden hadden, met bovennatuurlijke verlichting begenadigd werden. Nog vóór de dood van Jezus bekeerden zij zich en later voegden zij zich bij de christengemeente. Ik heb geweten welke namen zij nu droegen en ook hoe zij later als leerlingen heetten en bovendien ook het overige en de samenhang van hun geschiedenis, maar het is onmogelijk dat alles te onthouden; het is al te veel.

1819.

Onder telkens nieuwe mishandelingen zette de stoet zich nu weerom in beweging en men begon de beklimming van de heuvelhelling en trok weldra door de poort van Ofel (door de waterpoort).

Hier werd de stoet ontvangen onder groot misbaar (= overdreven gevoelsuiting; gejammer, gehuil, geklaag, geschreeuw, geweën, grote ophief, luid geschreeuw) van de kant der inwoners, die Jezus om zijn weldaden dankbaar verknocht waren. Slechts met de grootste moeite konden Jezus' vijanden de mannen en de vrouwen, die van alle zijden op hen aandrongen, tegenhouden. Zij stroomden toe, wrongen de handen, vielen op hun knieën en riepen met vooruitgestrekte armen: "Laat die man toch los! geef ons die man terug! wie zal ons voortaan helpen, wie ons troosten, wie ons genezen? Geef Hem ons terug! laat Hem vrij!"

Het was hartverscheurend te zien hoe de bleke, ontstelde, doodvermoeide Jezus, met verwarde haren en baard, met een nat, besmeurd en slordig opgeschort kleed, als een arm, machteloos offerdier door onbeschaamde, halfnaakte gerechtsdienaars aan touwen werd vooruit gerukt, door de

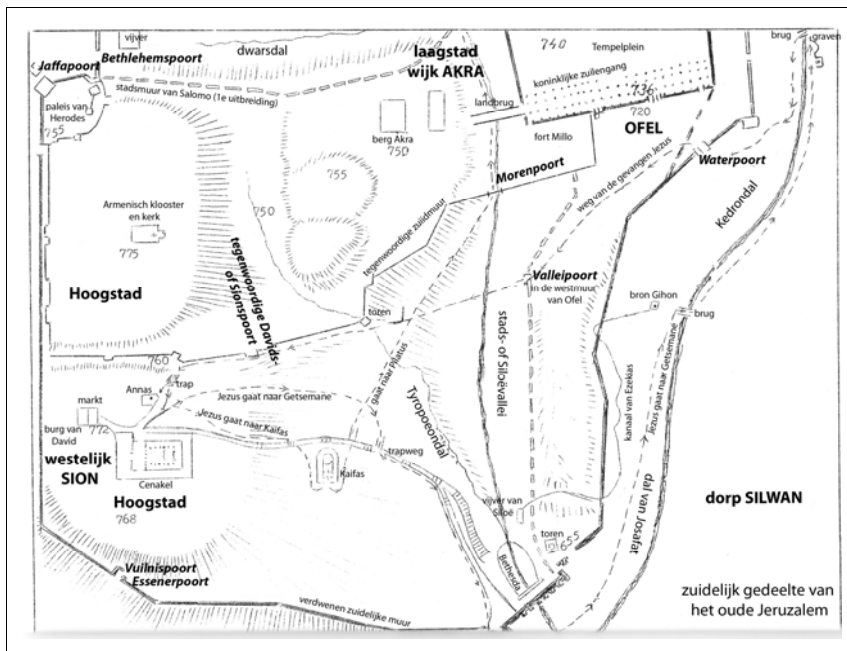
Farizeeën met stokken werd gestoten en onder het geleide van overmoedige soldaten voort gesleurd werd.

Deze laatsten hadden er de handen mee vol om de toestromende, weeklagende, dankbare inwoners van Ofel terug te drijven, want telkens opnieuw wilden zij naar Jezus toe. Zij strekten naar Hem de handen uit, die Hij van lamheid en breuken genezen had; zij verhieven smekend tot Hem hun stem, die Hij van stomheid ontbonden had en zij richtten op Hem hun wenende ogen, waaraan Hij het gezicht weergeschonken had.

Reeds in het Kedrondal hadden allerlei lediggangers op aansporing van de soldaten en van de handlangers van Annas en Kaïfas en van andere vijanden van Jezus zich honend en spottend bij de stoet aangesloten.

Nu verleenden zij hun hulp aan de vijanden van Jezus om de goede inwoners van Ofel te beledigen, te beschimpen en terug te drijven.

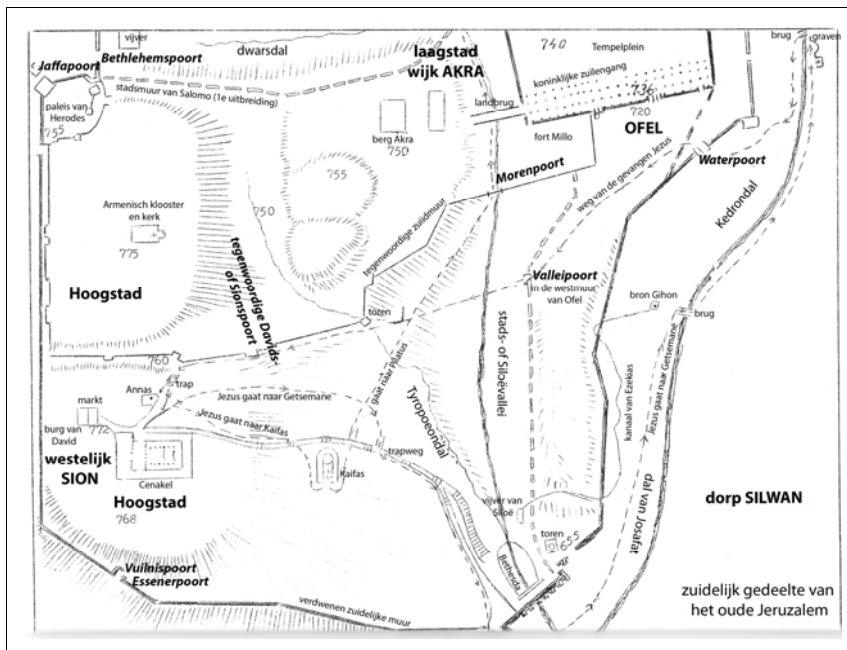
Ofel is een ware heuvel en ik zag het hoogste punt van de wijk in het midden van de heuvel op een open plaats en daar lag allerhande timmerhout en balkenmateriaal opgestapeld als in een timmerplaats. Van hier ging de stoet weer een weinig afwaarts door de poort van een muur (nl. de westelijke stadsmuur van Ofel). De poort ligt 250 m ten zuiden van de zuidwesthoek van het tempelplein en halverwege de helling, want uit deze poort daalt men nog dieper tot op de bodem van de stads- of Siloë-vallei af (zie kaart).

1820.

Toen de stoet door Ofel getrokken was, slaagde men er in de bewoners van die wijk te weerhouden. Men daalde nu een weinig naar het dal af. Rechts lag een groot gebouw, een overblijfsel, als ik me niet vergis, van Salomons bouwwerken. Links (aan het zuideinde van het stadsdal, waar het in het Geënnom- en Kedrondal uitmondt) lag de vijver Bethesda. En zo trokken zij nu steeds westwaarts langs een dalstraat die Millo(-straat) heette.

(Ook na uit het diepe stadsdal opgestegen te zijn, volgde de weg nog een kleine bodemverdieping, zoals de tegenwoordige zuidelijke stadsmuur, die even lager gelegen is dan het noord- en zuidgedeelte van Sion; zie nr. 1806, voetnoot 27 en kaart hierna; ook naar deze kaart verwijzen wij voor de aanstonds te vermelden trappen).

Nu wendden zij zich een weinig zuidwaarts en beklommen hoge trappen naar de berg Sion (het zuidelijk gedeelte) en naar het huis van Annas.

Gedurende heel dit traject hield men niet op Jezus op de schandelijkste manier te mishandelen en te verguizen en het gepeupel dat uit de stad kwam en steeds talrijker werd, verschafte aan de behaagzieke wrede beulen van Jezus telkens een nieuwe welkome gelegenheid om hun dapperheid te tonen door hun beledigingen met verdubbelde wreedheid te herhalen. Van de Olijfberg tot het huis van Annas viel Jezus zevenmaal te gronde.

Nog waren de inwoners van Ofel niet geheel van hun schrik en droefheid bekomen, of een nieuw voorval wekte grotelijks hun medelijden op. De Moeder van Jezus werd door de H. Vrouwen

en vrienden uit het Kedrondal door Ofel geleid naar het huis van Maria Markus, dat aan de voet van de berg Sion lag³².

Nauwelijks hadden die goede mensen haar herkend, of zij gaven haar door hun kermen en schreien de ondubbelzinnigste bewijzen van hun deelneming en zij verdrongen elkander zo dicht om haar en haar gezelschap, dat zij bijna door de menigte van die goede vrienden gedragen werd.

Maria was stom van smart. Ook toen men reeds in het huis van Maria Markus aangekomen was, bleef zij sprakeloos tot Joannes daar aankwam. Op de vragen welke zij hem met grote droefheid stelde, verhaalde Joannes haar alle voorvallen, die hij sedert het verlaten van de eetzaal tot op dit ogenblik had meegemaakt. Later leidde men de H. Maagd naar de woning van Marta, die aan de westkant van de stad naast het herenhuis van Lazarus gelegen was. Doch om haar grievender smart te besparen, bracht men haar erheen langs omwegen en vermeed men de wegen waarlangs de stoet met Jezus voorbijgekomen was.

Petrus en Joannes, die de stoet van ver gevolgd waren, snelden, zodra hij de stad binnentrok, naar enige goede kennissen die Joannes onder de bedienden van de hogepriesters had (Joa. 18, 15), om door hun bemiddeling te bekomen dat zij in de gerechtszaal, waar men Jezus nu wilde brengen, toegelaten

³² Het huis van Maria Markus. – Hoewel K. het herhaaldelijk noemt en de ligging soms ook aanduidt, helaas te vaag, is het moeilijk het juist te lokaliseren. Het is te zoeken op een geringe afstand van de Waterpoort, bij voorkeur binnen de stad, zoals de passage hier het te verstaan geeft, maar door Sion is dan hier niet de westelijke stadsheuvel te verstaan, maar de tempelberg.

Maria komt de wijk door de Waterpoort binnen, doorkruist enkele straten noordwaarts en komt aan de voet van de tempelberg (= Sion) in de noordelijke verlenging van Ofel, tussen de grond- of steunmuur van het tempelplein en de stadsmuur.

Al K.'s aanduidingen wijzen op deze omgeving. De naam Sion duidde eerst Ofel aan, dan de tempelberg met het heiligdom en ten laatste de uitgestrekte westelijke heuvel; zie fasc. 8, deel 'Jeruzalem', D, nadere beschrijving van het stadsterrein of hoogvlakte.

zouden worden³³. Die kennissen waren een soort van gerechtsboden, die thans de hele stad moesten aflopen om de ouderlingen uit verschillende klassen en nog veel andere aanzienlijken te wekken en tot een gerechtszitting uit te nodigen.

Zij waren bereid de 2 apostelen deze dienst te bewijzen, doch zij wisten er geen ander middel op te vinden dan hun een bodemantel te geven, zoals de hunne en zich door hen te laten helpen om de raadsleden bijeen te roepen. Daarna zouden zij, vermoemd in die mantel, in Kaïfas' gerechtszaal binnengeraken, want men liet er slechts het omgekocht gespuis, soldaten en valse getuigen binnen en men sloot alle overigen, die er niets te maken hadden, buiten.

Daar ook Nikodemus, Jozef van Arimatea en andere welmenende personen leden waren van de Raad, gingen de apostelen dezen uitnodigen en zo had hun tussenkomst tot gevolg dat er in de vergadering ook vrienden van Jezus tegenwoordig waren. Dezen hadden de Farizeeën liever daar niet gezien en vermoedelijk hadden zij met opzet hen ook niet uitgenodigd.

Middelerwijl dwaalde Judas rond als een waanzinnige misdadiger met de duivel aan zijn zijde, bij de steile zuidkant van Jeruzalem, waar, in de Geënnom-vallei, al de afval en vuiligheid van de stad uitgestort wordt en opgehoopt ligt³⁴.

³³ Joannes had kennissen bij dienaren. – Volgens Joa. 18, 15 was hij met de hogepriester Kaïfas bekend. Het is dus mogelijk dat de betekenis van dit gezegde is: bekend met dienaren van de hogepriester.

Hieruit zou dan ook weer blijken, zoals uit menig ander geval, dat de Evangelisten weinig belang hechten aan zulke details. Joannes wil alleen de vraag beantwoorden hoe hij tot in het gerechtshof van Kaïfas door kon dringen.

³⁴ Aan de steile zuidzijde van Jeruzalem. – In deze vallei dwaalde Judas rond.

- De Sionberg ten noorden heeft een niveau van 768 m.
- De berg van de kwade raad ten zuiden van de vallei een niveau van 777 m.

Aanstalten van de vijanden van Jezus.

1821.

Boden hadden Annas en Kaïfas aanstonds van de gevangenneming van Jezus op de hoogte gebracht en nu was in hun gerechtshuizen alles in beweging. De zalen werden verlicht en de toegangen met wachten bezet; ambtsboden doorliepen de gehele stad om de raadsliden, de schriftgeleerden³⁵ en allen die bij de zitting zeggingschap hadden, samen te roepen.

Sinds het verraad van Judas hadden velen van hen het huis van Kaïfas niet meer verlaten; zij wachtten daar de uitslag van de onderneming af. Ook de ouderlingen van de 3 klassen der burgerij werden bijeengeroepen, en daar de Farizeeën, Sadduceeën en Herodianen, die uit alle delen van het land voor het paasfeest naar Jeruzalem gekomen waren, zich reeds enkele dagen in de stad bevonden, was het plan om zich van Jezus meester te maken tussen hen en de Hoge Raad besproken, eendrachtig gesmeed en aangenomen.

Zo werden nu ook Jezus' ergste vijanden onder hen, van wie de hogepriester een volledige lijst bezat, tot het gerechtsgeding tegen Jezus ontboden. Meteen ontvingen zij het bevel alle mogelijke bewijzen of getuigenissen, ieder in zijn omgeving, tegen Jezus op

De diepe vallei daartussen heet Geënnom-vallei of Gê Hinnom. In die vallei werd al de afval van Jeruzalem uitgestort.

De afvalhoop of heel het afvalterrein beantwoordde aan de belt, ashoop of 'Mezbele' van de dorpen. Een 'Mezbele' werd af en toe in brand gestoken. De overvloedige afval van een grote stad was voldoende om gedurig een vuur aan te houden, zodat dit ravijn een beeld werd van de hel.

De naam Gehenna (afgeleid of Latijnse vorm van Geënnom, Gê Hinnom) is een synoniem van HEL.

³⁵ De raadsheren, schriftgeleerden en anderen. – In het Sanhedrin zetelden 3 soorten van raadsleden: schriftgeleerden, ouderlingen en opperpriesters, d. i. de hoofden van de 24 priestergeslachten.

te sporen, een lijst ervan op te maken en deze naar de rechtszitting mee te brengen.

Alle boze Farizeeën, Sadduceeën en vele andere slechte mensen uit Nazareth, Kafarnaüm, Tirza, Jotapata, Silo (namen die de lezer zich goed herinnert uit Jezus' leven) en velen uit nog andere plaatsen, tegen wie Jezus zich menigmaal vóór al het volk tot hun grote beschaming de waarheid had gezegd, waren nu te Jeruzalem bijeen. Vervuld met wrok, haat en woede, zocht ieder van hen enige ellendelingen op onder de paasgasten uit zijn landstreek, die naar hun woonplaats of stad in afgescheiden groepen kampeerden, en zij kochten hen om met geld om als beschuldigers tegen Jezus op te treden.

Behalve enige tastbare leugens en laster, wist evenwel geen enkele iets anders voor de dag te brengen dan de reeds zo vaak herhaalde en telkens weerlegde beschuldigingen, waarover Jezus hen in hun synagogen steeds opnieuw tot zwijgen had gebracht.

Al deze vijandig gezinde mensen kwamen de een na de ander met de hoogmoedige Farizeeën en schriftgeleerden naar het rechtshuis van Kaïfas. Hun getal werd nog vergroot met een hele massa van leugenaars en valse getuigen uit Jeruzalem zelf.

Hieronder waren een menigte kooplieden die tegen Jezus verbitterd waren, omdat hij hen destijds uit de tempel weggejaagd had; vele opgeblazen leraren, wie Jezus zo menigmaal vóór het volk in de tempel de mond had gestopt, en misschien ook wel velen die het Jezus nog niet vergeven hadden dat Hij als twaalfjarige knaap in zijn eerste onderricht in de tempel, hen van dwaling overtuigd en beschaamd had.

Onder die vijandige getuigen bevonden zich ook onboetvaardige zondaars die Hij niet had willen genezen, hervallen zondaars, die weer ziek geworden waren, wereldgezinde jongelingen, die Hij niet tot leerlingen had willen aanvaarden, op geld bedachte mensen die op de erfenissen van anderen speculeerden en die nog woedend waren, omdat zo grote goederen waarop zij loerden,

door zijn bemoeiingen bestemd werden tot onderstand van de armen.

Voorts misdadigers wier medeplichtigen Hij bekeerd had, losbandigen en echtbrekers, wier minnaressen Hij tot een deugdzaam leven had bewogen, en andere erflustigen die Hij teleurgesteld had door de genezing der rijke bezitters, wier nalatenschap zij begeerden.

Verder waren daar nog als getuigen vele laaghartige, tot alle kwaad omkoopbare vleiers van de genoemden en vele anderen, allen werktuigen van satan, steeds vol woede tegen alles wat deugdzaam en heilig is en bijgevolg nog meer in woede ontstoken tegen de Heilige der heiligen.

Door enige hoofdvijanden van Jezus opgehitst en aangevoerd, kwam dat schuim van een groot gedeelte van het joodse volk dat naar Jeruzalem gekomen was, in beweging en stroomde van alle kanten naar het paleis van Kaïfas toe, om het paaslam, het Lam Gods, dat de zonden van de wereld draagt, om het Lam zonder vlek, het allerzuiverste Lam, van alle misdaden vals te beschuldigen en het te bevleken met de schande van alle zonden, die Het inderdaad op zich had genomen en gedragen om ze uit te boeten en te delgen.

Terwijl nu dat uitvaagsel van het volk samenstroomde om de reine Jezus te bezwadden (= belasteren), werden vele godvruchtige lieden en vrienden van Jezus bedroefd en zeer beangstigd. Niet zeker van wat er gebeurde en niet ingewijd in het mysterie dat zich in dit nachtelijk uur voltrok, liepen zij hier en daar rond, het oor gespitt om te vernemen wat er eigenlijk aan de hand was.

Waar zij jammerklachten lieten ontsnappen, werden zij verdreven; waar zij zich meer beheersten en het zwijgen bewaarden, werden zij achterdochtig bekeken. Andere, welmenende, maar halfslachtige besluiteloze personen werden geërgd, kwamen in

bekoring en begonnen in hun overtuiging te wankelen.
Het getal standvastigen was niet groot.

Toen ging het zoals nog heden: men wil wel een goed christen zijn, zolang het de mensen niet mishaagt en men er eer mee inoogst, zolang het geen offers vraagt, doch men schaamt zich over het kruis, zodra een wereldse omgeving ons gedrag scheel beziet en blameert.

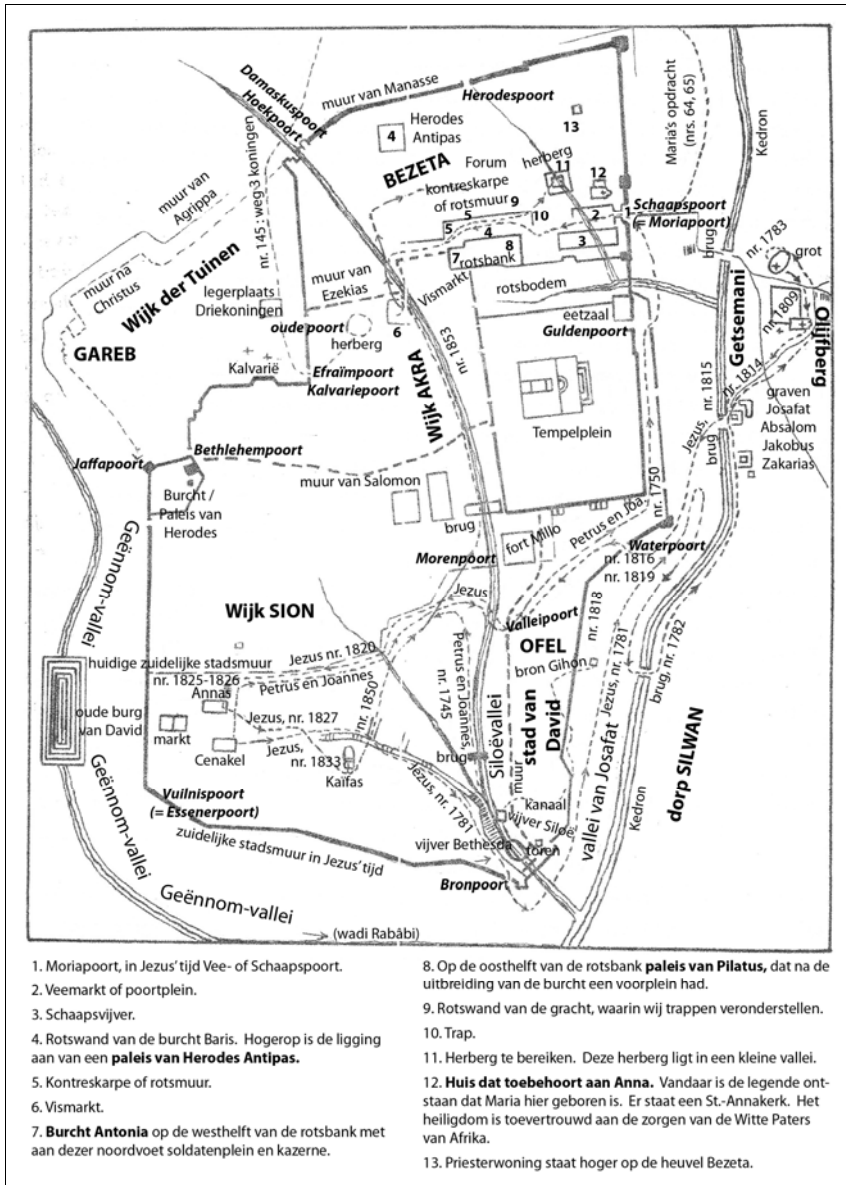
Velen echter werden reeds bij het begin van deze lage, onrechtvaardige, hemelgerende wreedheden tegen Jezus, en tevens door het geduld van de Zaligmaker, die te midden van zoveel leed geen klacht uitte, getroffen in hun hart en dezulken trokken zich moedeloos en zwijgend terug.

Hoe Jeruzalem er uitziet in dit uur.

1822.

De grote, volkrijke stad en de uitgestrekte kampen van de vreemde paasgasten in een wijde omkring hadden, hetzij binnenshuis, hetzij in het openbaar, hun vele gebeds- en godsdiensttoefeningen, gebruiken en voorbereidingen tot het feest verricht en waren nu juist ter rust gegaan en ingeslapen, toen het bericht van Jezus' gevangenneming vriend en vijand deed ontwaken. Op alle punten van de stad zag men de personen, die door de hogepriesterlijke boden opgeroepen waren, in beweging komen. Zij snelden, de enen bij de schijn van de maan, de anderen bij fakkellicht, door de straten, die te Jeruzalem 's nachts anders bijna overal verlaten en zeer somber zijn.

Van de meeste huizen immers komen de vensters en de deuren uit op de binnenplaatsen, die in het oosten het toneel zijn van het familieleven (cfr. fasc. 2, nr. 64).

Allen trekken op naar Sion, op welks hoogte fakkellicht schittert en gedruis en geschreeuw weerklinkt. Hier en daar hoort men nog kloppen aan de deuren en de poorten van de voorhoven om de bewoners te wekken. Het rumoer en het lawaai herleven te allen kante in de stad. Men opent, ondervraagt, krijgt een uitnodiging, kleedt zich in allerijl aan en begeeft zich naar Sion.

Nieuwsgierigen of bedienden trekken mee om te zien wat er gaande is, hoe de zaken verlopen en om het aan de thuisgeblevenen te berichten. Ijzeren grendels of houten sluitbalken hoort men met zwaar gerucht achter menige deur weer toeschuiven: de mensen zijn bang en vol vrees voor oproer. Hier en daar komen zij buiten de deur om aan bekende voorbijgangers nieuws over het gebeuren te vragen. Soms springen voorbijgangers haastig binnen bij degenen die van hun gezindheid zijn.

Men hoort allerlei uitlatingen, die door haat en leedvermaak ingegeven zijn, gelijk men in soortgelijke omstandigheden ook nog heden te horen krijgt. Zo zegt daar een: Lazarus en zijn zusters zullen nu ondervinden met Wie zij zich ingelaten hebben. Joanna Chusa, Suzanna, Maria Markus en Salome zullen zich ook te laat berouwen over hun dweepzucht. En hoe zal Serafia, de vrouw van Sirach, zich nu vernederd voelen voor haar man, die haar zo dikwijls haar vriendschap voor de Galileeër verweten heeft. Al de aanhangers van die dweper, die onrustzaaier, zagen steeds zo medelijdend neer op allen die hun gevoelens niet deelden. Nu zal menigeen niet weten waar zich van schaamte te verbergen. Nu laat niemand zich zien om mantels, sluiers en palmtakken onder zijn voeten en onder zijn lastdier te spreiden. Die schijnheilige huichelaars, die zich steeds beter waanden dan alle overigen, zullen nu ook wel een onderzoek te doorstaan krijgen en loon naar werken ontvangen, want zij zijn allen in de onderneming van die Galileeër betrokken. Zijn zaak had reeds dieper wortel geschoten dan men vermoedde.

Ik ben benieuwd welke houding Nikodemus en Jozef van Arimatea zullen aannemen; reeds lang heeft men geen vertrouwen

meer in hen; zij zijn het met Lazarus eens, doch zij zijn voorzichtiger dan die andere naïeve dweepers. Nu zal er in heel die zaak, die het hele land reeds lang in spanning houdt, wel klaarheid komen.

Op dergelijke manier hoort men vele mensen spreken, die verbitterd zijn tegen enige met Jezus bevriende families en in het bijzonder tegen de H. Vrouwen, die zonder menselijk opzicht Jezus aanhangen en niet vrezen om in het openbaar voor Hem te getuigen. Op andere plaatsen wordt het bericht van Jezus' gevangenneming kalmer en waardiger ontvangen. Sommigen schrikken, anderen zuchten eenzaam en weer anderen zoeken heimelijk een gelijkgezinde vriend op om hun hart bij hem uit te storten. Doch slechts weinigen wagen het hun medelijden en hun gevoelens tegenover Jezus openlijk en beslist te kennen te geven.

1823.

In de stad is men evenwel nog niet overal ontwaakt, doch alleen daar waar de boden de uitnodiging van de hogepriester tot de gerechtszitting bestellen en waar de Farizeeën hun valse getuigen opzoeken en vooral is men wakker in de straten die uitkomen op de hoofdweg die naar Sion voert. Het is alsof men op de meest verschillende punten van Jeruzalem vonken van woede en haat ziet ontbranden en door de straten vliegen. Op hun weg ontmoeten zij er andere, waarmee ze zich verenigen en allen samen vormen tenslotte een vuurstroom, die zich opwaarts beweegt langs de helling van Sion en in het rechtshuis van Kaïfas uitmond.

In sommige plaatsen van de stad is het nog betrekkelijk rustig, doch ook daar ontwaakt stilaan het leven. De overheden van de Romeinse bezetting nemen geen werkdadig deel in hetgeen voorvalt, doch zij hebben hun posten versterkt, hun troepen samengetrokken en slaan de loop der gebeurtenissen zeer oplettend gade.

Wegens de grote volkstoeloop in de paastijd houden zij zich bij deze gelegenheid niet alleen kalm en bedaard, doch vooral waakzaam. De Joden die nu op de been zijn, vermijden de standplaatsen der Romeinen, want als Farizese Joden hebben zij er het land aan, hun wachtroep te moeten beantwoorden.

Ongetwijfeld hebben de hogepriesters Pilatus laten weten waarom zij Ofel en een gedeelte van Sion door soldaten hebben laten bezetten, doch zij en hij hebben geen vertrouwen in elkander.

Ook Pilatus slaapt niet, doch ontvangt allerlei berichten en geeft bevelen. Zijn vrouw ligt te bed in een diepe onrustige slaap gedompeld; zij zucht, weent, slaakt angstkreten: het is alsof zij angstige dromen heeft. Zij slaapt, maar verneemt toch veel, veel meer dan Pilatus.

Nergens in de stad is de deelneming in Jezus' lijden en het medelijden zo ontroerend als bij de arme tempeldienaren en dagloners die de heuvel Ofel bewonen. Zij werden in de stille nacht zo onverwacht door het soldatenrumoer uit hun slaap opgeschrikt. Zij zagen hun heilige Leraar en Weldoener nu tussen zich doortrekken, verguisd en mishandeld, Hem, die hen zo dikwijls getroost, met aalmoezen ondersteund en zovelen van hen genezen had. Het leek hun een afgrijselijk en verschrikkelijk droomgezicht. Kort daarop werd hun medelijden en droefheid vernieuwd en vermeerderd door het zien van de bedroefde Moeder van Jezus, die met haar vriendinnen op haar beurt hun wijk doorkruiste!

Ach! het was in waarheid een hartverscheurend gezicht de smartvolle Moeder van Jezus met haar vriendinnen, verschrikt en opgejaagd, op dit uur zo ongewoon voor die H. Vrouwen, behoedzaam door de stad te zien trekken, straat in straat uit, van vriendenhuis tot vriendenhuis. Niet zelden moesten zij bij het naderen van een ruwe, schaamteloze, voorbijtrekkende groep zich verbergen en in hoeken, waar zij konden, een bergplaats zoeken. Dan weer werden zij als publieke vrouwen beschimpt (omdat zij vrouwen zijnde, zich na zonsondergang op straat bevonden).

Dikwijls vernamen zij gesprekken, die door leedvermaak ingegeven waren, doch zelden een woord van medelijden met Jezus.

Toen zij dan eindelijk het verblijf dat het doel van hun nachtelijke tocht was (nl. het huis van Marta niet ver van de Hoekpoort) bereikt hadden, vielen zij allen van vermoeienis en droefheid wenend neer. Zij vouwden krampachtig hun handen van smart, ondersteunden mekaar, zochten troost in omarming of gingen stom van verdriet ergens in een hoek eenzaam neerzitten, het hoofd omsluierd en op de knieën gesteund. Dan wordt er op de deur geklopt; zij luisteren met opgehouden adem; het is een zacht en schuchter kloppen; dit zal een vriend zijn, een vijand klopt woest. Zij openen, maar toch nog al beven; ja, het is een vriend; het is een dienaar van een vriend van de Meester; zij verdringen elkaar rond hem met vragen, doch het antwoord vermeerderd hun smart. Deze smart laat hun geen rust; zij kunnen onmogelijk hier binnen blijven; zij ijlen weer de straat op om de laatste voorvallen te vernemen en na zulk een tocht keren zij telkens met verdubbelde droefheid terug.

1824.

De meeste apostelen en leerlingen van de Heer dwalen angstig rond in de valleien rond Jeruzalem (Gê-Hinnom- en Kedronvallei) en houden zich schuil in de grotten van de Olijfberg (en van de berg ten zuiden van het Hinnomdal). Wanneer er 2 elkaar nu in het donker ontmoeten, schrikken zij beiden op, doch na elkaar herkend te hebben, informeren zij fluisterend naar de laatste berichten; het minste geritsel of een naderende stap doet hen vreesachtig het gesprek onderbreken. Telkens veranderen zij van schuilplaats en komen dan weer afzonderlijk nader bij de stad. Anderen sluipen in de kampen van de paasgasten bij kennissen uit hun gewest om inlichtingen in te winnen of om enigen van hen als verkenners naar de stad te sturen.

Nog anderen bestijgen de Olijfberg en volgen onrustig het voortbewegen van de fakkels op Sion. Zij spitsen hun oren naar

het rumoer in de verte, maken allerlei treurige veronderstellingen en dalen vervolgens weer naar de vallei af met de hoop daar zakelijker nieuws te vernemen.

De stilte van de nacht wordt meer en meer verdrongen door het aangroeiend rumoer in en om het gerechtshuis van Kaïfas. De hele wijk schittert in de lichtgloed der fakkels en laaiende pekpannen. Rondom Jeruzalem hoort men het geloei en het gebrul van de ontelbare last- en offerdieren in de kampementen van de talrijke vreemdelingen. Er is iets bijzonder ontroerends in het hulpeloos, gelaten geblaas van de ontelbare lammeren die morgen geslacht zullen worden. Hoe doorsnijdt dit onschuldig geblaas de nachtelijke stilte.

Doch slechts één Lam zal geslacht worden, dat zelf zijn dood gewild heeft. Het zal zijn mond niet openen, evenals het ter slachtbank gevoerde schaap en het lam dat stom blijft voor zijn scheerder. Dit Lam is het zuiver en onbevlekt Lam Gods, Jezus Christus.

Geheel dit nachtelijk stadsbeeld wordt overwelfd door een wonderlijk angstwekkende hemel: de maan drijft daar onheilspellend, als dreigend, door sombere vreemde vlekken verduisterd, als ziek en ontsteld. Men zou zeggen dat zij vreest tot haar volheid te komen, want dan zal de moord op Jezus voltrokken zijn.

Buiten de stad aan de zuidkant, in het steile Hinnomdal zwerft Judas Iskariot, de verrader, rond. Door zijn gefolterd geweten voortgezweept, zoekt hij akelige, eenzame en ontoegankelijke plaatsen op tussen allerlei afval, onreinheden en wegwerpselen. Hij is geheel alleen, schrikt en vlucht voor zijn eigen schaduw, voortgedreven door de duivel.

Overigens zwerven ook elders overal in en om de stad de boze geesten bij duizenden rond; onvermoeid drijven en stuwen zij de mensen tot zonde. De hel is als losgelaten en wil overal zonden doen bedrijven.

Het Lam voelt de last gedurig verzwaren; de steeds groeiende woede en razernij van satan verdubbelt; hij stort zichzelf in onzekerheid en verwarring. Het onschuldige Lam neemt het gewicht van al dat kwaad op zich, doch satan wil de zonde: zo deze rechtvaardige ook al zelf niet valt en de bekeringen tegen Hem niets vermogen, dan zullen ten minste zijn vijanden zich aan Hem vergrijpen en zondigend hun eigen verderf bewerken.

Alle engelen dobberen als het ware tussen blijdschap en droefheid; zij zouden vóór de troon van God willen bidden om Jezus hulp te mogen bieden, doch kunnen slechts met verbazing en bewondering het grootse werk van Gods barmhartigheid en rechtvaardigheid aanbidden, dat wonderwerk dat in 's Hemels Heilige der heiligen van eeuwigheid bestond en nu in de tijd op aarde in vervulling begint te gaan (Efez. 3, 9), want ook de engelen **geloven**

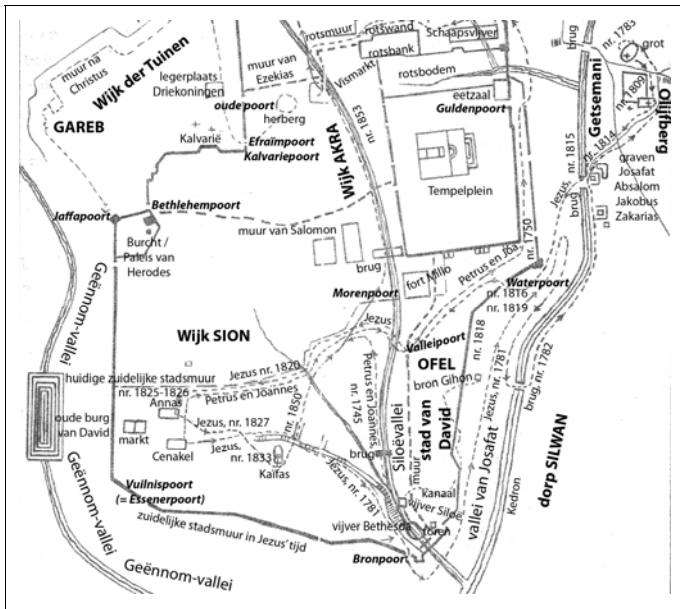
in God, de Vader almachtig, Schepper van Hemel en van aarde, en

**in Jezus-Christus, zijn enige Zoon, onze Heer,
die ontvangen is van de H. Geest en
geboren uit de Maagd Maria,
die zijn groot lijden begint deze nacht onder Pontius Pilatus
en die morgen gekruisigd, gedood en begraven zal worden,
die ter helle zal nederdalen en
de derde dag verrijzen van onder de doden,
die opklimmen zal ten hemel, waar Hij troont aan de
rechterhand van God zijn almachtige Vader en
die van daar weerkeren zal om te oordelen levenden en
doden.**

**Want ook zij geloven in de H. Geest,
in een heilige en algemene Kerk,
in de gemeenschap van de heiligen,
in de verrijzenis van de lichamen en in het eeuwige leven.
Amen.**

Al het voorgaande is maar een klein gedeelte van de waarnemingen en indrukken, die een arm, zondig hart met angst, berouw, troost en medelijden tot barstens toe moesten vervullen, toen het, als het ware om enige verlichting te vinden, zijn beschouwingen gedurende enige minuten afwendde van de gruwelijke gevangenneming en wegvoering van Jezus om ze te vestigen op Jeruzalem, zoals het er uitzag in deze hoogerstige middernacht van de eindige tijden, op het uur waarop Gods oneindige rechtvaardigheid en zijn oneindige barmhartigheid elkander ontmoetten, omarmden, elkander doordrongen, zich met elkander vereenzelvigden en het heiligste werk van de gods- en mensenliefde begonnen, nl. de bestraffing van de zonden der mensen op de Godmens, hun verdelging en uitboeting in zijn Bloed. Zo was het dus overal gesteld op het ogenblik dat de lieve Verlosser vóór Annas gebracht werd.

Hier, omstreeks middernacht, kunnen wij de 30^e laten beginnen.

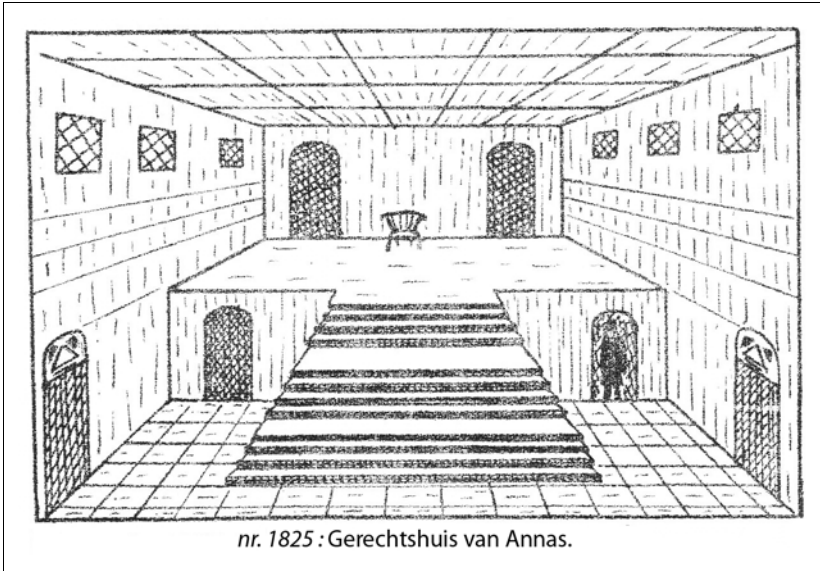

Jezus voor Annas (Joa. 18, 19-23).

1825.

30 maart = 14 Nisan; Goede Vrijdag, daags vóór de joodse Pasen. –

Omstreeks middernacht werd Jezus over een verlicht voorplein het paleis van Annas binnengeleid en in een zaal gebracht, die zo groot was als een kleine kerk. Omringd van 28 raadsheren zat Annas tegenover de hoofdingang op een verhoog, waaronder men aan weerskanten kon doorgaan (naar een achterzaal). Aan de voorkant van het verhoog leidde een hoge trap, die meerdere bordessen of trapvloertjes telde, tot de zetel van Annas. Dit gerechtsverhoog bereikten de raadsleden van uit een achterste binnenzaal van het gebouw door een deur.

Jezus, die nog omringd was door een deel van de soldaten die Hem gevangen genomen hadden, werd door de gerechtsdienaars die Hem opleidden, bij de koorden enige

treden omhoog gesleurd. Het overige van de zaal stond vol soldaten en allerlei gespuis. Men zag er Joden die Jezus voortdurend beschimpten en hoonden, vele dienaren van Annas en tenslotte een groot aantal valse aanklagers en beschuldigers. Annas had ze allen bij elkaar geraapt en daarna zouden zij, dezelfde rol vervullend, ook optreden in het gerechtshof van Kaïfas.

Met het grootste ongeduld dat hij nauwelijks kon bedwingen, wachtte Annas de komst van Jezus af. Leedvermaak, haat, sluwheid en verachting straalden uit zijn aangezicht. Hij was nu het hoofd of de voorzitter van een zekere raad en hield hier zitting met zijn commissie, die tot taak had te waken over de zuiverheid van de leer en de schenners ervan bij de hogepriester aan te klagen (zie nr. 1827, voetnoot 36).

Jezus stond daar, bleek, afgebeuld, uitgeput, met neergeslagen ogen en zwijgend vóór Annas. Zijn klederen waren nog doornat en beslijkt, zijn handen geboeid en Hij zelf vastgehouden bij de touwen door de beulen.

Annas, een magere, oude booswicht met dunne baard, vol verachting en koele joodse hoogmoed, hield zich alsof hij van de hele zaak niets had afgeweten en alsof hij in de hoogste maat verwonderd was dat de hem aangemelde gevangene niemand anders was dan de beroemde Jezus van Nazareth.

Zijn toespraak tegen Jezus, die ik niet woordelijk kan citeren, kwam naar haar inhoud ongeveer op het volgende neer: "Zozo! kijk wie wij de eer hebben daar te zien, Jezus van Nazareth! Inderdaad! Waar zijn nu uw leerlingen? heel die grote aanhang? Hoe staan de zaken nopens uw koninkrijk? Waar blijft het? Het schijnt dat uw onderneming niet naar wens is verlopen, maar een andere wending heeft genomen dan U verwacht hadt, is het niet? Uw versmaden en vertreden van Gods Wet heeft een einde genomen. Te lang heeft men lijdelijk toegezien, doch eindelijk begrepen dat de maat vol was en het uit moest zijn met dat lasteren van God, het beledigen van de priesters en het

schenden van de sabbat. Wie zijn uw leerlingen en waar zijn zij op dit ogenblik? Waarom blijft gij zwijgen? Spreek toch, onruststoker volksverleider! Hebt Gij het paaslam reeds niet gegeten op een ongewone wijze, op een ongewone tijd en in een ongewoon huis? Wilt Gij een nieuwe leer invoeren? Wie heeft U het recht gegeven om als leraar op te treden? Waar hebt U gestudeerd? Spreek! wat is dit voor een leer die alles in rep en roer zet. Spreek! verklaar het! Wat is uw leer?"

1826.

Nu hief Jezus het vermoeide hoofd op, zag Annas aan en sprak: "Steeds heb Ik in het openbaar gesproken voor al wie het horen wilde. Altijd heb Ik geleraard in de tempel en in de synagogen, waar alle Joden samenkomen. Ik had niet nodig iets in het geheim te zeggen. Waarom dus ondervraagt gij Mij? Vraag aan degenen die Mij gehoord hebben, wat Ik tot hen gesproken heb, zij weten het!"

Bij deze woorden van Jezus verschenen op het gelaat van Annas gevoelens van verontwaardiging en verachting.

Een laaghartige gerechtsdienaar en vleier van de hogepriester zag de verlegenheid en ontsteltenis van zijn meester, en, daar hij naast Jezus stond, gaf hij Hem, in de hoop zijn heer genoeg te doen, met zijn vuist die met ijzer gepantserd was, een slag in het aangezicht, terwijl hij snauwde: "Waagt Gij het zó te antwoorden aan de hogepriester?"

Door het geweld van de slag geschokt en door de tegelijk trekkende en stotende beulen gerukt, viel Jezus zijwaarts op de treden neer. Het bloed vloeide van zijn aangezicht.

De zaal roezemoesde van morrend gegrom, gejuw, gehoon, gelach en beschimping.

Onder mishandelingen rukten de gerechtsdienaars Jezus weerom overeind, waarna de Heer bedaard en met

kalme waardigheid zeide: “Indien Ik verkeerd gesproken heb, bewijs het dan en heb Ik goed gesproken, met welk recht slaat gij Mij?”

Annas was door de waardige rust van Jezus ten zeerste verbitterd en hij verzocht nu alle aanwezige aanklagers te zeggen wat zij uit Jezus' eigen mond hadden gehoord, aangezien Hijzelf dit begeerde.

Op deze woorden barstte het gepeupel uit in allerlei verwarde kreten, lage valse beschuldigingen en grove beledigingen: “Hij heeft gezegd dat Hij een koning is, dat God zijn Vader is en dat de Farizeeën overspelers zijn. Hij ruit het volk op, doet genezingen op de sabbat door de duivel. De lieden van Ofel hebben Hem als razende verblinden omringd om Hem te verdedigen: zij hebben Hem hun Redder, hun Profeet genoemd; Hij laat zich Gods Zoon noemen, Hij beweert door God gezonden te zijn, Hij roept ‘Wee’ over Jeruzalem; voorspelt in zijn onderrichtingen de ondergang van de heilige stad, onderhoudt de vastens niet, trekt rond met grote scharen volk! Hij eet met de onreinen, de heidenen, de tollenaars en zondaars en gaat met overspelige en andere slechte vrouwen om. Zojuist heeft Hij aan iemand die Hem bij de (Water-)poort van Ofel te drinken gaf, gezegd dat Hij hem het water van het eeuwige leven zou geven en dat hij geen dorst meer zou krijgen. Hij brengt het volk op een dwaalspoor door zijn geheimzinnige, dubbelzinnige woorden. Hij verkwist het goed van anderen, vertelt allerhande leugens over een toekomstig Rijk.”

Nog meer zulke dingen brachten zij tegen Hem in.

1827.

Al deze beschuldigingen wierp men de Heer ordeloos voor de voeten. Zijn aanklagers traden op Hem toe en zegden ze Hem dicht in het aangezicht en voegden er verwijten aan toe.

De gerechtsdienaars stieten Hem ondertussen heen en weer met de uitdaging: “Spreek nu! Antwoord!”

Ook Annas en de raadsleden voegden hun spotternijen bij deze beledigingen en zeiden o.m. “Daar horen wij nu zijn diepzinnige leer! Wat hebt U te antwoorden? Zozo, is dát die openbare leer, waar het land vol van is? Hebt U dan met niets hier voor de dag te komen? Zijt U opeens stom geworden? Hebt U hier geen bevelen te geven, o Koning? Bent U een godsgezant, bewijs dan Uw zending!”

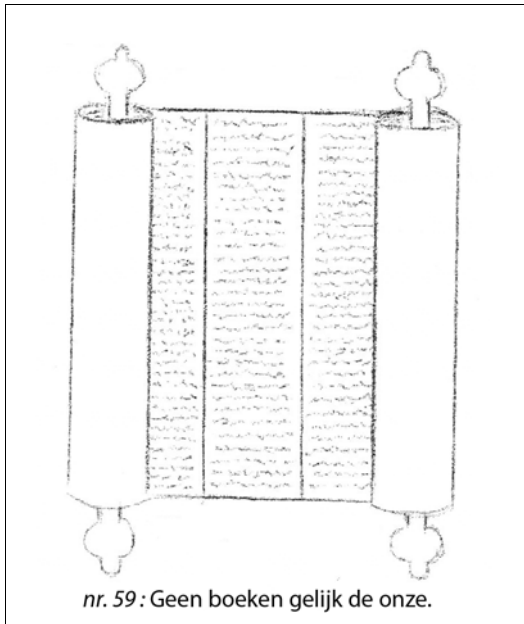
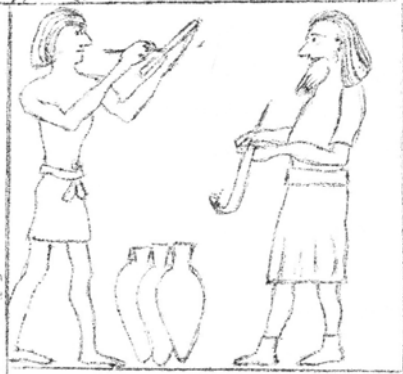
Op ieder zulk een toesnauwing van Annas of van een raadslid volgde een trekken, slaan, stoten en honen van de kant der beulen en omstaanders, die allemaal graag gedaan zouden hebben gelijk de booswicht die Jezus een vuistslag had gegeven.

Jezus wankelde heen en weer en Annas zegde Hem vol koude verachting: “Wie zijt Gij toch eigenlijk? Wat voor een koning, wat voor een gezant zijt Gij? Ik heb altijd gemeend dat U maar de roemloze, onbekende zoon zijt van een eenvoudige timmerman. Of bent U wellicht Elias die op een vuurwagen ten hemel gestegen is? Men zegt dat hij nog leeft en dat ook Gij U onzichtbaar kunt maken en dat Gij inderdaad soms ontsnapt zijt! Of bent Ge wellicht zelfs de profeet Malakias? Gij hebt immers bij elke gelegenheid zijn voorspellingen gehanteerd en ze grootsprakerig op U zelve toegepast! Ook van deze profeet heeft men verwaand beweerd dat hij geen vader gehad heeft, een engel geweest zou zijn en niet gestorven is. Een prachtige gelegenheid voorwaar voor een bedrieger om zich voor die profeet uit te geven. Zeg ons nu eens wat voor koning U zijt. Een ander woord van U is ook dit: ”Hier is meer dan Salomo!” Welnu, ik wil U de titels van uw waardigheid en Rijk niet langer ontzeggen.”

Nu liet Annas zich een strook papyrus overhandigen van ongeveer drie vierde el lang en 3 vingers breed. Hij legde het op een hem voorgehouden schrijfplankje en schreef daarop met een rieten pen een hele reeks grote letters, die elk een beschuldiging tegen Jezus betekenden (cfr. fasc. 2, nr. 59, voetnoot 123).

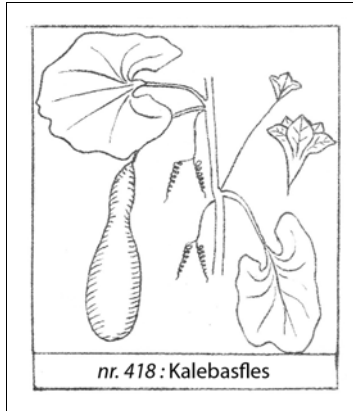

nr. 132 : Plankjes in de ene hand,
waarop zij iets noteerden.

nr. 59 : Geen boeken gelijk de onze.

Dan rolde hij het stuk papyrus op, stak het in een uitgeholve kalebas (cfr. fasc. 13, nr. 418, voetnoot 180).

Deze niet grote kalebas sloot Annas van boven met een stop en maakte ze vast aan het uiteinde van een rietstok. Dan liet hij dit riet Jezus toereiken, terwijl hij met koelbloedige haat tot de Heer zei: “Hier heeft uw Majesteit dan de scepter van zijn koninkrijk. Al uw titels, waardigheden en rechten zijn daarin bevat. Breng die nu naar de hogepriester, opdat ook hij uw zending daaruit verneme, uw Rijk erkenne en U naar rang en waardigheid behandle. Dienaren, boeit Hem de handen en brengt deze Koning vóór de hogepriester.”

De handen van Jezus had men vroeger losgemaakt en nu bond men Hem die kruisgewijs opnieuw vóór de borst; men had er vooraf de spotscepter, die de aanklachten van Annas behelsde, in bevestigd. Zo leidde men nu de Heer onder hoongelach en allerlei beledigingen en versmadingen uit de rechtszaal van Annas naar Kaïfas.³⁶

³⁶ Jezus wordt eerst naar Annas geleid, daarna naar Kaïfas? Waarom?

- Kaïfas schijnt in de tijd van Jezus' lijden wel de dienstdoende hogepriester geweest te zijn. Hij was dit vanaf het jaar 18 tot 36.
- Annas was het geweest vanaf het jaar 6 tot 15.

Hoe dan de omstandigheid te verklaren dat Jezus eerst naar **Annas** geleid werd en ook dat het Evangelie aan Annas de naam hogepriester geeft?

Zie hierover een eerste woord in fasc. 18, nr. 734, voetnoot 362.

De exegeten geven als reden op dat hij hogepriester WAS GEWEEST en nog steeds groot aanzien genoot bij het volk en een werkelijke invloed uitoefende op de hogepriester Kaïfas, die zijn schoonzoon was; hij genoot de eer die men in het moderne spraakgebruik zou weergeven met de titel ere-hogepriester.

Onze K. geeft waarschijnlijk een raker antwoord, wanneer zij zegt:
“Hij stond aan het hoofd van een Raad, belast om op de zuiverheid van leer te waken en om de schenners en overtreders van de orthodoxe leer bij de hogepriester en het Sanhedrin aan te klagen.”

Dit schijnt een afdoende antwoord te zijn op de moeilijkheid van de exegeten.

In deze veronderstelling was het noodzakelijk dat Jezus eerst bij Annas gebracht werd, daar men Hem in gebreke verlangde te vinden wat de orthodoxie betreft. De raad om de orthodoxie te beschermen was een soort ondergeschikte rechtbank naast het Sanhedrin, met een beperkte, doch belangrijke bevoegdheid. Mogelijk is deze Raad het klein Sanhedrin, samengesteld uit 23 leden, met de bevoegdheid om te oordelen over gedingen en misdrijven van mindere omvang tegen de godsdienst.

Hij had ook een vergaderzaal bij of boven de oostelijke poort van het voorhof van de vrouwen. (cfr. Guide, 200; deze laatste zaal vermeldt ook K. in nr. 2182.

Zij kent aan deze vergadering 28 leden toe; deze opgave kan foutief zijn, of ook juist, naar gelang het aantal leden onbestendig was, of naar gelang deze of die persoon er bij gerekend werd.

Met de bewering van K. dat die Raad over de **zuiverheid van leer** te waken had, stemt treffend het feit overeen dat Annas, volgens Joa. 18, 19, Jezus feitelijk ondervraagt over zijn leer.

Alles samen verklaart dit voldoende waarom Jezus eerst voor Annas verschijnt, ook waarom het Evangelie hem hogepriester noemt, daar hij hierdoor deelde in de macht van de hogepriester en een werkelijke hogepriesterlijke macht uitoefende.

Over Jezus' verschijnen vóór Annas is er sprake in de volgende evangeliepassages: Mt. 26, 57; Mk. 14, 53; Lk. 22, 54; cfr. 3, 1-2; Joa. 18, 13. 19. 22. 24.

Ook uit Flavius Josephus blijkt dat de dienstdoende hogepriester niet Annas was. Het is niet absoluut uitgesloten dat beiden mekaar verstonden en het ambtswerk onderling verdeelden, hoewel dit in strijd zou zijn met Wet en gewoonten.

Jezus wordt naar Kaïfas geleid.

Toen Jezus naar Annas gebracht werd, had Hij het huis van Kaïfas reeds aan zijn ene kant laten liggen (nl. links) en de richting die men nu volgde om Hem naar dat huis terug te brengen, beschreef de lijn van een driehoek. Het huis van Kaïfas was nauwelijks driehonderd schreden van dat van Annas³⁷.

³⁷ Afstand tussen de 2 gerechtshoven. – Men kan hem inderdaad schatten op 300 stappen, aangezien de afstand tussen het Cenakel en Kaïfas' huis 200 m bedraagt en Annas' gerechtshuis een 60-tal m ten noorden van het Cenakel gelegen is.

Brentano noteert bij deze passage:

“Om de afstand te bepalen zegde de vertellende: “Ongeveer zover als van mijn woning tot het huis van H.K. Rath M.” Steunend op een herinnering schat ik deze afstand op ten hoogste 300 schreden.”

Op zijn gevangennemingweg had Jezus Kaïfas' rechtshuis aan zijn ene kant laten liggen, zegt K., nl. links wat te zien is op de kaarten waarop deze weg uitgestippeld is.

Met deze weg vormde Jezus' weg van Annas naar Kaïfas een driehoek, zegt ook nog K., wat eveneens juist is.

De weg liep deels tussen muren en rijen kleine gebouwen, die tot het rechtshuis van Kaïfas behoorden; hij was verlicht met vuurpotten op palen geplaatst³⁸; het krioelde er van roepende en razende Joden. De soldaten hadden moeite om er zich een weg te banen en het volk in bedwang te houden. Zij die Jezus bij Annas beledigd hadden, herhaalden nu voor het volk op hun manier de spotwoorden en schimpnamen die Annas Hem toegestuurd had. De Zaligmaker werd opnieuw de gehele weg gehoond en mishandeld. Ik zag hoe allerlei gewapende gerechtsdienaren enkele groepjes mensen, die met de smarten van de Zaligmaker medelijden schenen te hebben, wegjoegen en hoe zij aan anderen

³⁸ Zijn weg liep tussen kleine gebouwen, behorend tot het gerechtshof. Dit wordt door de volgende ontdekking bevestigd: 30 meter ten westen van de plaats, waar het gerechtshuis teruggevonden werd, vond men de bovendrempel van de deur ener kamer of zaal, die een godsdienstige bestemming had. Op die plek vond men een collectie ronde inhoudsmaten voor vloeistoffen, die, zoals de drempel, een gewijd karakter vertoonden en thuishoorden, hetzij in de tempel, hetzij in het ambtshuis van de hogepriester (Suppl. D.B. Eglise 2, c. 745 enz.).

Zonder twijfel waren die voorwerpen gebleven op de plaats waar men ze bewaarde of gebruikte. Mogelijk waren het de heilige modelmaten, waarnaar de H. Schrift zo dikwijls verwijst en waarnaar de gebruikelijke maten aangepast moesten worden om vervalsing te voorkomen. Hieruit blijkt dat Kaïfas' gerechtshuis bijgebouwen had, die zich in westelijke richting ten minste 30 m ver verlengden.

Tussen deze bijgebouwen, die volgens K. maar klein waren, ziet zij Jezus naar Kaïfas gaan. Al deze bijzonderheden van K. en nog andere, verder te noemen, bevestigen de vereenzelviging van Kaïfas' gerechtshof met een ruïne, die gevonden werd in de tuinen van het klooster der paters Assumptionisten halverwege de oostelijke helling van Sion. Aanstands zal K. het gerechtshof van Kaïfas beschrijven. Het is onnodig dat wij haar woorden omschrijven, want ze zijn niet te verduidelijken.

Haar beschrijving hebben wij in tekening omgezet en naar deze tekening verwijzen de cijfers tussen haakjes. Men onderscheide op het grondplan de benedenste helft, die de gelijkvloerse plaatsen weergeeft, terwijl de bovenste helft de bovengrondse zaal enigszins verwaarloost en de indeling van de kelders en de gevangnissen weergeeft. De tekening in perspectief geeft alleen het voorste gedeelte weer en toont niet de achterzaal.

Nu K.'s beschrijving.

die zich door hun verguizingen en beschuldigingen onderscheidden, geld gaven en hen met hun kameraden in het gerechtshof van Kaïfas binnenlieten.

Het gerechtshof van Kaïfas.

1828.

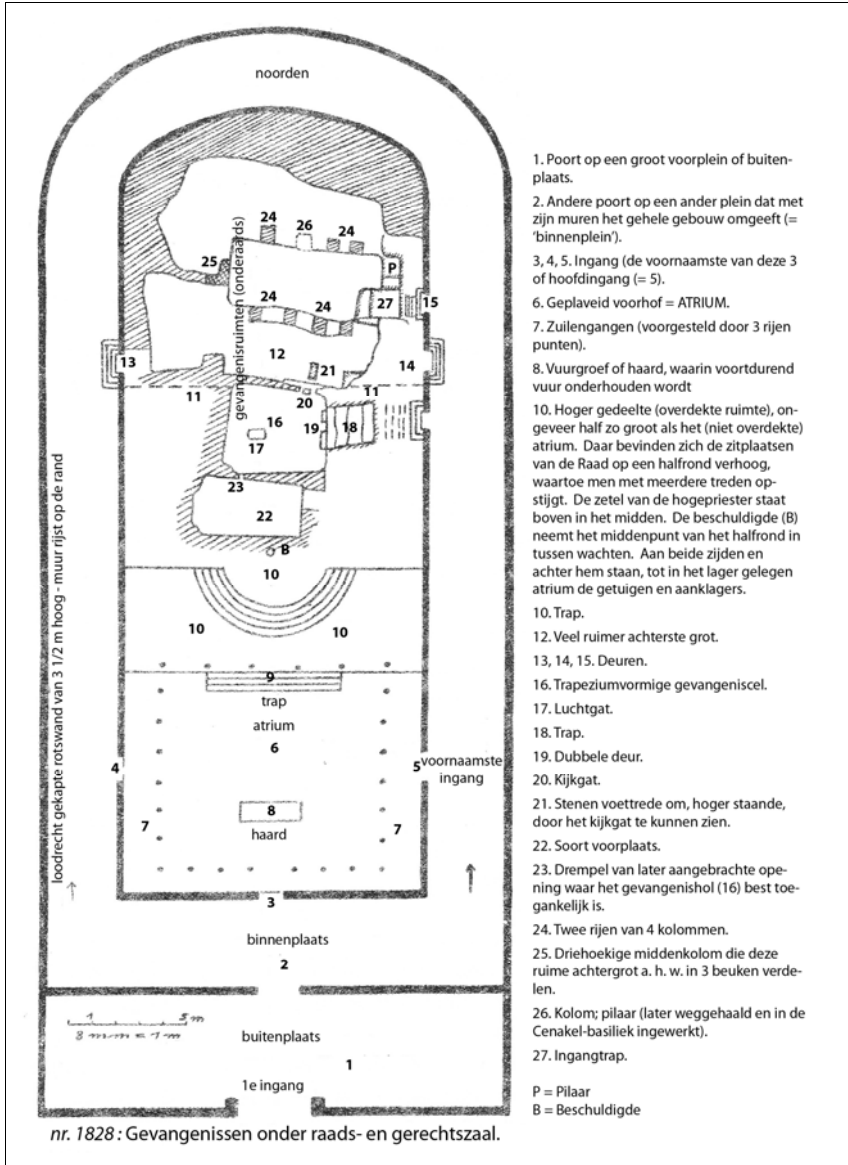
Om in het rechtshuis van Kaïfas te komen, treedt men eerst door een poort (1, zie op Plattegrond) op een groot voorplein of buitenplaats. Dan komt men weer door een andere poort (2) op een ander plein dat met zijn muren het gehele gebouw omgeeft. (Wij zullen dit laatste voortaan 'binnenplein' noemen).

Het huis is meer dan tweemaal zo lang als breed.

Het voorste deel (van het huis) vormt een voorhof, dat aan 3 kanten door zuilengangen omringd is (voorgesteld door 3 rijen punten, 7, 7) en in het midden een dakloze ruimte onder de blote hemel vormt. Dit voorhof is geplaveid en wordt ATRIUM genoemd (6). Het heeft aan 3 zijden een ingang (3, 4, 5) en de voornaamste van deze 3 of hoofdingang (5) is in de lange zijde van het huis; (de andere 2 ingangen zijn gewoonlijk gesloten).

Wanneer men langs de hoofdingang binnentreedt, komt men links bij een gemetselde, onder de blote hemel gelegen vuurgroef of haard, waarin voortdurend vuur onderhouden wordt (8).

Wendt men zich binnentredend rechts, dan staat men vóór de vierde zijde van het atrium. Deze zijde ligt een paar treden hoger (cfr. Mk. 14, 66) en achter een rij hoger kolommen (hoger dan de kolommen der 3 andere zijden, en waarvan ook de basissen hoger geplaatst zijn). Dit hoger gedeelte is een overdekte ruimte, ongeveer half zo groot (10, 10) als het (niet overdekte) atrium.

1. Poort op een groot voorplein of buitenplaats.
2. Andere poort op een ander plein dat met zijn muren het gehele gebouw omgeeft (= 'binnenplein').
- 3, 4, 5. Ingang (de voornaamste van deze 3 of hoofdingang (= 5).
6. Geplaveid voorhof = ATRIUM.
7. Zuilengangen (voorgesteld door 3 rijen punten).
8. Vuurgroef of haard, waarin voortdurend vuur onderhouden wordt
10. Hoger gedeelte (overdekte ruimte), ongeveer half zo groot als het (niet overdekte) atrium. Daar bevinden zich de zitplaatsen van de Raad op een halfrond verhoog, waartoe men met meerdere treden opstijgt. De zetel van de hogepriester staat boven in het midden. De beschuldigde (B) neemt het middenpunt van het halfrond in tussen wachten. Aan beide zijden en achter hem staan, tot in het lager gelegen atrium de getuigen en aanklagers.
10. Trap.
12. Veel ruimer achterste grot.
- 13, 14, 15. Deuren.
16. Trapeziumvormige gevangeniscel.
17. Luchtgat.
18. Trap.
19. Dubbele deur.
20. Kijkgat.
21. Stenen voettegre om, hoger staande, door het kijkgat te kunnen zien.
22. Soort voorplaats.
23. Drempel van later aangebrachte opening waar het gevangenisbol (16) best toegankelijk is.
24. Twee rijen van 4 kolommen.
25. Driehoekige middenkolom die deze ruime achtergrot a. h. w. in 3 beuken verdeelen.
26. Kolom; pilaar (later weggehaald en in de Cenakel-basiliek ingewerkt).
27. Ingangtrap.

P = Pilaar
B = Beschuldigde

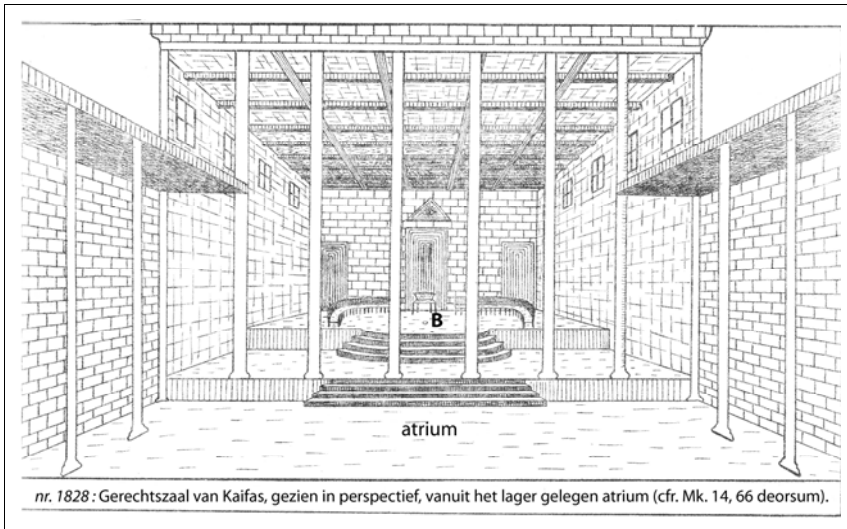
Daar bevinden zich de zitplaatsen van de raad op een halfronde verhoog, waartoe men met meerdere treden opstijgt³⁹.

1829.

De zetel van de hogepriester staat boven in het midden. De beschuldigde (B) neemt het middenpunt van het halfronde verhoog tussen wachten. Aan beide zijden en achter hem staan, tot in het lager gelegen atrium de getuigen en aanklagers.

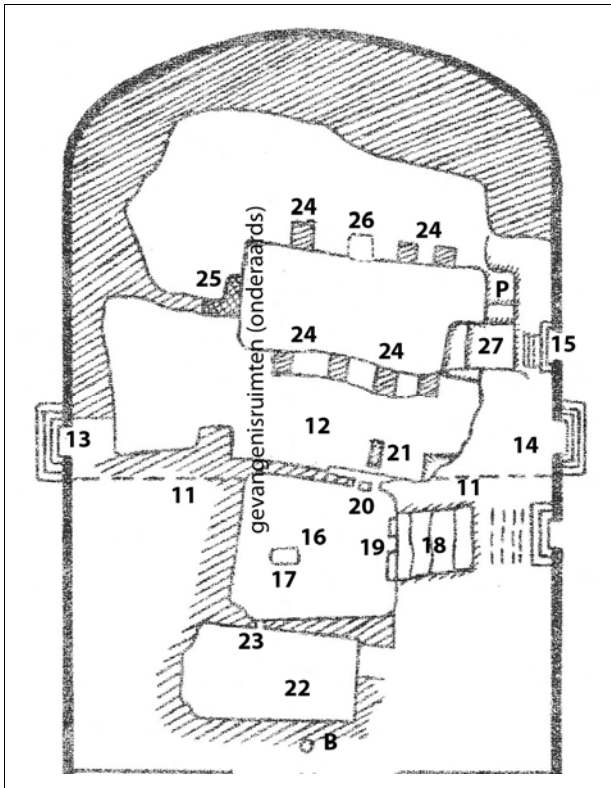
Tot dit halfronde verhoog waarop de rechters zetelen, leiden uit de achterwand 3 ingangen. Deze deuren stellen de rechtszaal in verbinding met een grote ronde zaal, die er achter ligt.

Op de tekening hieronder is deze achterzaal niet afgebeeld.

³⁹ Deze mededeling: de gerechtszaal ligt hoger dan het atrium, heldert treffend dit gezegde op van de H. Markus, 14, 66: "En terwijl Petrus zich beneden in het voorhof (atrium, 6) bevond, kwam daar een der dienstmeisjes van de hogepriester. *Et cum esset Petrus in atrio deorsum, venit una ex ancillis summi sacerdotis.*"

Op de schets hierna zijn de kelders eronder voorgesteld, alsook enkele elementen van de gelijkvloerse zaal, zoals de deuren.

Rondom deze ronde (achterste) zaal of raadszaal staan kringvormige banken of zitplaatsen tegen de wanden (die in elk geval rondvormig zijn aan de achterkant). Hier worden geheime zittingen of besloten vergaderingen gehouden⁴⁰.

⁴⁰ Ronde raadszaal. – De banken kringvormig geplaatst. Bedoeld zal niet zijn: absoluut, geheel rond, maar rond aan de achterzijde. Zo sluiten ook de banken de kring niet volledig.

In overeenstemming hiermee, lezen wij in 't H. L.: "De leden van het Sanhedrin zetelden in een halve cirkel, zodat iedereen van hen de overigen

Wanneer men uit de rechtszaal in deze ronde zaal komt, heeft men (vrij dicht bij de genoemde deuren) aan beide zijden nog eens deuren (13 en 14); ze leiden uit deze ronde zaal langs meerder afdalende treden naar het binnenplein dat het huis omgeeft en dat hier rond is, evenals het achtergedeelte van het gebouw.

Gaat men uit de ronde zaal door de deur rechts naar buiten (door 14), en wendt men zich, na beneden op het binnenplein gekomen te zijn, links naar het gebouw, dan komt men (onmiddellijk) bij de deur (15) van een duistere, oneraardse, gewelfde kerker die zich onder de achterste raadszaal (en zelfs onder een gedeelte van de rechtszaal) bevindt.

Daar zowel raadszaal als gerechtszaal hoger ligt dan het atrium, biedt ze natuurlijkerwijze onder zich de nodige ruimte voor oneraardse gewelven.

(Wij zagen dat hetzelfde het geval was met de middenzaal van het Cenakel die boven de grond uitstak en onderkelderd was).

Hier zijn dan ook onder het ronde achtergedeelte van het huis (en zelfs onder een deel van de rechtszaal) meerdere kerkers en in een ervan hebben Petrus en Joannes een hele nacht doorgebracht, toen Petrus na het Pinksterfeest de kreupele in de tempel bij de Schone Poort genezen had⁴¹.

kon zien. De aangeklaagde werd in het midden van de kring vóór zijn rechters gebracht." (6^e jaargang, 50).

Hier schijnt wel de rechtszaal bedoeld, maar het geldt ook voor de raadszaal. Verder zullen wij Jezus in de ronde raadszaal gesleurd en vóór de vergaderde raadsleden bespot zien worden. Zie ook afb. in D.B. Sanhedrin.

"Het Sanhedrin moet, volgens een bepaling van de Misjna, in een halve cirkel worden opgesteld, zodat de rechters allen mekaar kunnen zien. Twee griffiers staan vóór hen, één aan de rechter- en een aan de linkerkant en deze schrijven de woorden op van hen die voor de vrijspraak en van hen die voor de veroordeling zijn." (Palestina, door Hofman, blz. 165).

⁴¹ Katarina vermeldt de kerker, zonder hem nader te beschrijven. Dit willen wij hier even aanvullen. De lezer gelieve het plan van de kerker voor ogen te houden.

1830.

In het gebouw en in de omgeving was alles met fakkels en lampen verlicht; het was bijna zo klaar als overdag. In het atrium was bovendien een groot vuur ontstoken in de groef (8), die in de bodem uitgegraven en aan de bovenkant open was; de brandstoffen werden er van boven ingegoten; het waren, scheen

De ruimte 22 is een soort voorplaats, waarlangs men in het christelijk tijdperk de zuidelijke, later aangebrachte opening bereikte (23), waar het gevangenisshol (16) best toegankelijk is. Toch is de drempel van deze opening (23) nog 1,60 m boven de bodem van de cel, zodat men er in neerspringen moet of er in afdalen met een ladder. Het schijnt dat deze cel (16) beschouwd is geworden als de gevangenis van Christus in de nacht van zijn verblijf bij Kaïfas, maar dit blijkt niet uit K.

Eerder was Hij vastgehouden in de veel ruimer achterste grot (12) en, meer bepaald vastgebonden aan de pilaar 26, die later weggehaald en in de Genakel-basiliek ingewerkt werd, juist omdat er de gedachtenis van Christus aan verbonden was; het schijnt dat men ze als geselkolom vereerde. Doch dit is onjuist.

Aan deze lage kolom vastgebonden verduurde Jezus echter de wraakroependste mishandelingen, waartoe ook wel geselslagen behoord kunnen hebben.

Twee rijen van 4 kolommen (24, 24) en een driehoekige middenkolom (25), die deze ruime achtergrot als het ware in 3 beuken verdelen, schragen haar gewelf. De totale hoogte van deze logge, vierkante, lage pijlers is 3 m en ter hoogte van 1 m zijn ze van ringen, om er de gevangenen aan vast te binden, voorzien, zoals ook de wanden van de kerker. De kolom 26 stond 6 m van de ingangtrap (27-15), die 6 treden telt en uit deze geringe afstand wordt het verstaanbaar hoe het gezucht van Jezus hoorbaar tot de deur (15) doordrong.

Bij deze deur was in deze nacht Maria getuige van de smarten van haar Zoon. De hoofdletter P, ten N. van deze ingang, wijst een pilaar aan.

Door het voorgaande commentaar wordt alles opgehelderd, wat Katarina meedeelt over het oponthoud van Jezus in het huis van Kaïfas, b.v. hoe Jezus Petrus ontmoette en hem vermanend aanblikte.

Uit de ligging en richting van het huis blijkt hoe Maria later in de morgen uit het noorden komend aankwam aan de achter- of ronde kant van het huis, waar het slechts door één muur omgeven is. Om de ingang te bereiken moest zij om het huis draaien (nrs. 1827, 1843-1844).

Op andere treffende punten wordt verder gewezen in het commentaar.

het mij, kolen uit de aarde. Aan beide zijden verheffen zich tot meer dan manshoogte als hoornen; het zijn buizen of schouwen die de rook wegleiden, doch in het middengedeelte van die haard is het vuur zichtbaar. Soldaten, dienstponeel van de rechtbank, omgekochte getuigen uit de heffe van het volk en ander uitvaagsel van de maatschappij verdrongen elkaar rond dat vuur. Ook vrouwen, waaronder menige lichtzinnige deerne, liepen daartussen. Tegen betaling schonken zij een rode drank en bakten koeken voor de soldaten. Er heerste verwarring en drukte als op een vastenavond.

De meeste uitgenodigde rechters hadden reeds hun zetels rondom Kaifas op het halfroond ingenomen en de nog ontbrekenden kwamen geleidelijk de een na de ander aan. Het hele atrium liep vol beschuldigers en valse getuigen; anderen die er niets te maken hadden, poogden in groot getal binnen te geraken, doch men weerde ze hardhandig buiten.

1831.

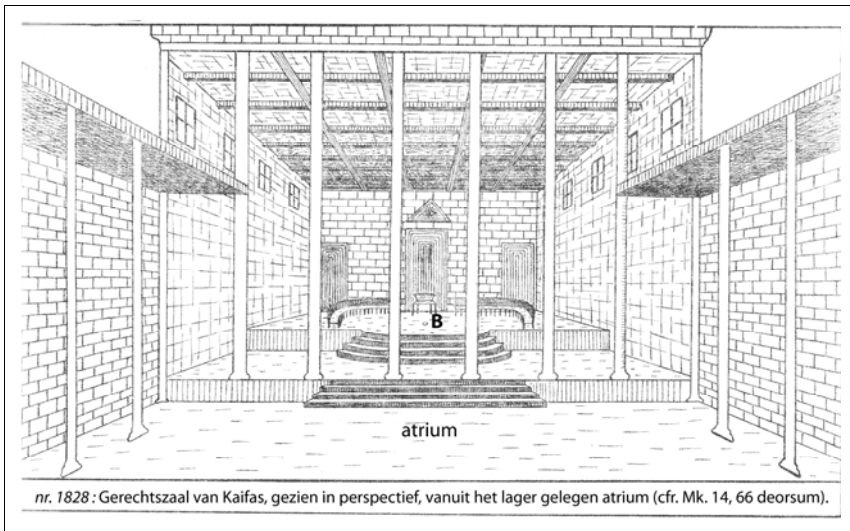
Even vóór de aankomst van Jezus kwamen ook Petrus en Joannes aan; ze waren nog met de bodemantel bekleed en kwamen op het voorplein (buitenplaats). Daar slaagde Joannes erin, door bemiddeling van de hem bekende dienstbode van de hogepriester, tot op het tweede plein (binnenplein) door te dringen.

Achter hem werd door de dienstmeid de poort wegens de grote toeloop gesloten. Petrus evenwel, die minder vlug door het gedrang geraakte en wat later de binnenpleinpoort bereikte, vond deze gesloten en de deurbewaarster wilde hem niet binnenlaten. Doch binnen vroeg Joannes haar dat zij toch voor Petrus zou opendoen. Doch zelfs zijn voorspraak zou niet gebaat hebben, hadden niet Nikodemus en Jozef van Arimatea, die op dat ogenblik juist aankwamen, hem binnengeholpen.

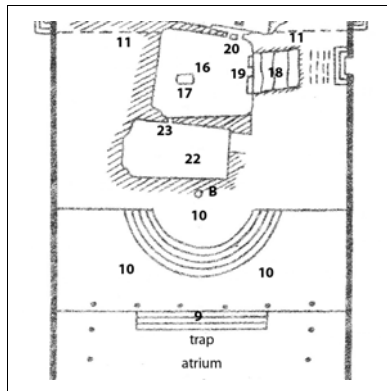
Nadat de beide apostelen hier aan de dienaren de mantels teruggegeven hadden, zochten zij een plaats onder het volk in het

atrium rechts (van de hoofd- of zijingang, nader bij het hoger gedeelte), waar men het verhoog van de rechters goed kon zien.

Kaifas had reeds plaats genomen op zijn rechterstoel, boven, midden op het van trappen voorzien rond verhoog (zie zetel op tekening hierna).

Op de schets hierna te veronderstellen boven de kelderruimte, ongeveer waar 't getal 22 staat.

Rondom Kaïfas zaten wel 70 Hogeraadsleden. Aan beide zijden zaten of stonden vele stadsambtenaren, ouderlingen en schriftgeleerden en rondom achter hen stonden vele valse getuigen en louter schurken. Aan de voet van de verheven rechtszaal, onder de ingangzuilen en in het atrium tot aan de hoofdingang (5), waarbij de naderende stoet van Jezus opgewacht werd, waren soldaten opgesteld. Deze hoofdingang lag niet vlak tegenover de hoge rechtszaal, doch als men deze zaal verliet, lag hij ter linkerzijde van het atrium.

1832.

Kaïfas was een gezet man met een gloeiend, grimmig aangezicht. Hij droeg een lange, donkerrode mantel⁴², die met gouden bloemen en met kwasten versierd was, en die op de borst en schouders en vooral van voren naar onder toe met allerlei blinkende schilden samengehouden was. Hij had een muts op, die boven enige overeenkomst vertoonde met een lage bisschopsmijter; uit de openingen ter zijde, tussen het naar elkaar gebogen voor en achterdeel, pofte een weinig stoffe naar buiten en aan weerskanten van zijn hoofd hingen slappen op de schouders neer.

Reeds geruime tijd had Kaïfas met zijn aanhang uit de Hogeraad daar gezeten; velen immers waren sedert het heengaan van Judas tot het volvoeren van zijn verraad, daar bij hem gebleven. Het lange wachten maakte hem ongeduldig. Op de duur werd hij zo

⁴² Donkerrode mantel. – Kaïfas schijnt geen hogepriestermantel te dragen, maar die van een rechter.

Een oude afbeelding van keizer Klaudius als rechter voorgesteld, vertoont hem met een mantel, die kwasten heeft en 'chlamis' heet. (D.B. Chlamide; cfr. Mod. / Wdb. Charon).

Sedert Alexander de Grote is de 'chlamis' ook de mantel van de koningen: een rechthoekig stuk wol met aan een van de 2 lange zijden een haak, die op de rechterschouder in elkaar gehaakt worden hangt rond het lichaam bijna tot de knieën neer en laat de rechterarm onbedekt en vrij, terwijl hij de linkerarm bedekt.

woedend dat, zijn waardigheid vergetend, hij van zijn zitplaats in vol ornaat naar beneden kwam tot in het atrium en toornig vroeg waar Hij zo lang bleef; doch de stoet naderde en hij keerde naar zijn zetel terug.

